

T.C.
DİCLE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI
TÜRK-İSLAM EDEBİYATI BİLİM DALI

SEZÂİ KARAKOÇ VE DİRİLİŞ DÜŞÜNCESİ

KADİR ANALAY

DANIŞMAN
DOÇ. DR. MEHMET AZİMLİ

DIYARBAKIR – 2009

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI	3
ÖZET	4
SUMMARY	5
ÖNSÖZ	6
GİRİŞ	7
A. Sezai Karakoç'un Yaşam Öyküsü.....	7
B. Sezai Karakoç'un Eserleri.....	9
C. Sezai Karakoç'un Sanat Anlayışı.....	11
D. Sezai Karakoç'un Edebi Kişiliği.....	12
E. Sezai Karakoç'un Etkilendiği Şairler	14
1. Yunus Emre	14
2. Mevlana	15
3. Mehmet Akif Ersoy.....	16
4. Yahya Kemal	17
5. Necip Fazıl Kısakürek	17

BİRİNCİ BÖLÜM

DIRİLİŞ DÜŞÜNCE SİSTEMATİĞİNİ OLUŞTURAN NEDENLER	19
I.I. DÜNYADA YAŞANAN KRİZLER.....	19
1.1. İslam Milleti Açısından	22
1.1.1. Yanlış Kader Anlayışı.....	23
1.1.2. Kendine Yabancılaşma ve Batılılaşma Çabaları	24
1.1.3. Tarihsel Nedenler	27
1.1.4. Milliyetçilik Anlayışı.....	28
1.1.5. Dış Nedenler.....	29
1.1.6. Aydın Problemi	30
1.2. İslam Milleti Dışında Kalanlar Açısından	33
1.3. Türkiye Açısından	36
I.II. İNSANLIK TARİHİNİ ETKİLEYEN FİKİRLER.....	40
1.2.1. Marksizm-Komünizm.....	41
1.2.2. Kapitalizm.....	46
1.2.3. Puta tapıcılık.....	47

1.2.4. Faşizm.....	50
I.III. MEDENİYET GERÇEĞİ	51
1.3.1. İslam Medeniyeti.....	55
1.3.1.1. İslam Medeniyetinin Özellikleri.....	58
1.3.1.2. İslam Medeniyeti'nin Sancılı Dönemleri.....	60
1.3.1.3. İslam Medeniyeti İçinde Osmanlı'nın Yeri.....	61
1.3.2. Batı Medeniyeti	63
I.IV. İSLAM DÜNYASI.....	68
1.4.1. İslam Ülkelerine Genel Bir Bakış	68
1.4.2. İslam Dünyasındaki Diriliş Hareketleri.....	79
1.4.3. İslam Ülkeleri İçin Bir Öneri "İslam Birliği"	82
İKİNCİ BÖLÜM	
DIRİLİŞ	86
II. I. TANIM.....	86
2.1.1. Diriliş Kavramı.....	86
2.1.2. Diriliş-Metafizik İlişkisi	93
2.1.3. Diriliş-Devrim İlişkisi.....	97
2.1.4. Dirilişin Dayanakları	99
II.II. DİRİLİŞ METODOLOJİSİ	103
2.2.1. Dirilişin Hedefi.....	103
2.2.2. Dirilişe Ulaşma Yolları.....	106
2.2.3. Diriliş Ekseninde Cihat	117
II.III. DİRİLİŞ TOPLUMU	125
2.3.1. Sezai Karakoç'un Millet Anlayışı.....	125
2.3.2. Sezai Karakoç'un Devlet Anlayışı	133
2.3.3. Diriliş Nesli	138
2.3.4. Diriliş Aydını	144
2.3.5. Diriliş Sitesi.....	152
II.IV. DİRİLİŞ HAREKETİNDE PARTİ DENEYİMİ	157
SONUÇ	162
BİBLİYOGRAFYA	164

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu çalışma jürimiz tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü, İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, Türk İslam Edebiyatı Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

BAŞKAN : Doç. Dr. Mehmet AZİMLİ (Danışman)

ÜYE : Prof. Dr. Abdurrahman ACAR

ÜYE : Yrd. Doç. Dr. Celal ÇAYIR

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2009

Enstitü Müdürü

ÖZET

Cumhuriyet Dönemi'nin en önemli şair ve düşünürlerinden olan Sezai Karakoç, Türk-İslam düşüncesi etrafında eser vermiş çok yönlü biridir. Onun adıyla özdeşleşen "Diriliş" düşüncesi geri kalmış İslam ülkelerine, kurtuluş için sunulmuş, medeniyet merkezli bir içeriğe sahip, çözüm sistemiğidir.

Çalışmamız, bir giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, Sezai Karakoç'un kısa bir yaşam öyküsü, eserleri, sanat anlayışı ve onu etkileyen şahsiyetler hakkında kısa bilgiler verilmektedir. Birinci bölümde Sezai Karakoç'un Diriliş tezine dayanarak oluşturulan etkenler, ikinci bölümde ise Diriliş düşüncesi, tüm yönleriyle ele alınmıştır.

SUMMARY

Sezai Karakoç who is one of the most important poets and philosophers of the Republic period wrote a lot of master pieces around the subject of Turkish-Islam thought. Revival which is equated with his name is a solution way that is civilization centered to the islam countries that are undeveloped.

Our work includes two parts of which one part is introduction. In introduction part, a short summary of his life, his works, his art perceptiveness, and personalities that impressed him are given. In the first part the factors that are made according to his revival thought and in the second part his revival thought are studied.

ÖNSÖZ

Cumhuriyet döneminin en önemli şair ve düşünürlerinden biri olan Sezai Karakoç, gerek edebi ürünleriyle (şiiirleri, hikâyeleri, piyesleri ve çevirileri) gerekse fikir yazılarıyla bir döneme damgasını vurmuştur.

Karakoç hakkında iki doktora tezi ve birçok yüksek lisans tezi bulunmasına rağmen adı, onunla beraber anılan ‘Diriliş’ düşüncesinin müstakil olarak hiçbir araştırmada incelenmemiş olması, bu konuyu seçmemizde belirleyici etken olmuştur. Bu düşünceyle oluşturduğumuz çalışmamızı daha çok Sezai Karakoç’un basılmış kitaplarını temel alarak hazırladık. Yani kaynağa birinci elden ulaşmaya çalıştık.

Sezai Karakoç’un eserlerinde zenginlik ve çeşitlilik söz konusudur. Ele aldığı konulara derinliğince vakıf olan sanatçıyı anlamak, bizim için güçtü. Ancak onu doğru öğrenmeye ve ifade etmeye çalıştık. Zengin içeriğe sahip eserlerinin incelenmesinde bütün çabalarımıza rağmen görülecek eksikliklerimizin, çok yönlü bir şair ve fikir adamlarının incelenmesinden doğan zorluktan kaynaklanabileceği unutulmamalıdır.

Çalışmamız, bir giriş ve iki bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde, Sezai Karakoç’un kısa bir yaşam öyküsü, eserleri, sanat anlayışı ve onu etkileyen şahsiyetler hakkında kısa bilgiler verilmektedir.

Birinci bölümde Sezai Karakoç’un Diriliş tezine dayanarak oluşturan dinamikler, bunalımlar; İslam Dünyası, İslam Dışı Dünya ve Türkiye özelinde incelenmiştir.

İkinci bölümde ise ‘Diriliş’ düşüncesini ve onun sistematığıyla ilişkili kavramları, onun eserlerine başvurarak anlamaya çalıştık. Çalışmamızın esas merkezini oluşturan bu bölümde Sezai Karakoç’un tabir yerindeyse ömrünü adadığı bu düşünce sistemini tüm yönleriyle ele almaya çalıştık.

Sezai Karakoç’un eserlerinin tamamı yine kendi kurmuş olduğu Diriliş Yayınevi’nce bastırılmış olup, eserleri dipnotta Sezai Karakoç’un adı zikredilmeden verilmiştir. Ona ait ifadeler tırnak içinde gösterilmiştir.

Bu araştırmanın hazırlanmasında gerek tez konusunun tespitinde, gerekse tezin yazım aşamalarında ilgi ve yardımlarını esirgemeyen ve katkılarıyla çalışmamızı zenginleştiren hocam Doç. Dr. Mehmet Azimli’ye teşekkürlerimi sunarım.

GİRİŞ

A. Sezai Karakoç'un Yaşam Öyküsü

Sezai Karakoç, 22 Ocak 1933'te Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde doğmuştur. Asıl adı Muhammed Sezai'dir.¹ Babası Yasin Efendi, orta halli bir tüccardır. Annesi Emine Hanım, nüfus memuru olan Ahmet Efendi'nin kızıdır. Karakoç'un çocukluğu, babasının işi nedeniyle Ergani, Maden ve Piran'da (Dicle) geçti. İlkokulu 1944 yılında Ergani'de, ortaokulu Maraş'ta parasız yatılı olarak tamamladı. 1950'de Gaziantep Lisesi'nden mezun oldu. Felsefe okumak istediği için İstanbul'a gitti. Babasının isteği ve tavsiyesi İlahiyat Fakültesi'ne devam etmesiydi. Kendi imkânlarıyla okuyamayacağını anlayınca, parasız yatılı kısmı bulunan Ankara, Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) sınavına girdi. Sınav sonuçlarını beklerken felsefe bölümüne kayıt yaptırdı. Şayet sınavı kazanamazsa felsefe tahsili yapacaktı. Siyasal Bilgiler Fakültesi'ne kaydoldu ve 1955'te SBF Mali Şube'den mezun oldu.

Fakülteyi bitirince bir ara asistan olmayı düşündü. Ancak, fazla para kazanıp ailesinin maişetine katkıda bulunmak niyetinde olduğu için bu düşüncesinden vazgeçti. 1955'te mecburi hizmetinin de icbarıyla Maliye Bakanlığı'nda göreve başladı. 3 Şubat 1959'da İstanbul'da gelirler kontrolü oldu. Görevi gereği çıktığı turneler sayesinde Anadolu'yu gezme ve tanıma imkânına sahip oldu. Annesi Emine Hanım, 1957 yılında 52 yaşındayken, 1963 yılında ise babası Yasin Efendi, 74 yaşındayken vefat etti. 1960-1961 yıllarında askerlik hizmetini, yedek subay olarak Ağrı'da tamamladı.²

Askerlik sonrası eski memuriyetine devam etti. 1965'te istifa ederek resmi görevinden ayrıldı. 1971 yılında, tekrar bakanlıktaki görevine döndü ve gelirler kontrolü oldu. Daha sonra Gelirler Genel Müdürlüğü İdari Davalar Müşavirliği görevini yürüttü. İstifa ettiği 1973 yılından bugüne dek hiçbir resmi görevde yer almadı. 1950'li yıllarda Büyük Doğu'da yayımlanan Sezai Karakoç'un yazıları 1963'ten itibaren *Yeni İstanbul*, *Babıalide Sabah* ve *Milli Gazete*'de yayınlanmıştır. 1960'lı yıllarda Diriliş dergisini çıkarmaya başlayan Sezai Karakoç, dergide ve yayınladığı kitaplarda İslam medeniyetinin yeniden dirilişini işledi. 1974'ten sonra Diriliş dışında hiçbir yerde yazmadı. Diriliş, edebiyat ve sanat dergisi olmasının yanı sıra İslam düşüncesi ve

¹ Fatma Ömerustaoğlu, "Hatıralar İçindeki Otobiyografik Çizgi", *Kitap Dergisi Özel Sayı*, 1998,36.

² Turan Karataş, *Doğu'nun Yedinci Oğlu*, İstanbul, 1998, 19-22.

siyasetinin şekillendiği bir yayın organı da oldu. Dergide Doğu ve Batı klasiklerinin yanı sıra çağdaş şair ve yazarların eserlerine sıkça yer verildi. Edebiyat ve düşünce hayatını ‘*diriliş nesli*’ dediği yeni bir gençliğin yetişmesine adanmış Karakoç’un adı ‘Diriliş dergisi ve düşüncesi’ ile özdeşleşti. Şiirlerinin yanı sıra hikâyeler ve piyesler de yazdı. Bütün şiirleri daha sonradan *Gün Doğmadan* adıyla tek kitapta toplandı.³ Kitaplarını kendi kurduğu Diriliş Yayınları dışında bir yayınevinde yayınlamayan Karakoç’un, 1960 yılında çıkarmaya başladığı ve 5 Şubat 1992’ye kadar çıkan bu dergisi kimi zaman da gazete olarak Türk basın ve edebiyat tarihinde önemli bir yere sahip oldu. Karakoç, son otuz yılını Diriliş ve kendi eserlerini çıkarmakla geçirmiştir.⁴ Son derece mütevazı olan Sezai Karakoç’un parti lideri oluncaya kadar kimse bir fotoğrafını dahi edinmemiştir.

26 Mart 1990’da kurduğu ve genel başkanlığını yaptığı kısaltılmış adı “DİRİ-P” olan Diriliş Partisi, Siyasi Partiler Kanunu gereğince Türkiye’deki toplam il sayısının yarısında şubelerini açamamak ve iki genel seçime üst üste katılamamak gerekçesiyle 1997 yılında kapatılmıştır.⁵

Sezai Karakoç, 1968’de MTTB Milli Hizmet Armağanı’nı, 1970 yılında Gümüş Hürriyet Madalyası’nı, 1982’de Türkiye Yazarlar Birliği Hikâye Ödülü’nü, 1988’de Üstün Hizmet Ödülü’nü, 1991’de XII. Dünya Şairleri Kongresi’nde World Academy of Art and Culture Ödülü’nü almıştır.⁶

2006 yılında, 1979’dan bu yana her yıl kültür bakanlığınca verilen Kültür ve Sanat Büyük Ödülü ile ödüllendirildi. Karakoç, “*İnsanda insani duyguların canlı algılar halinde yaşayarak gittiği büyük şiir yatağında akması, insanlık macerasında ruhun ve milletin özelinde yüksek bir ifadeye kavuşmuş olan tarihi yeniden yapılanma fırtınalarını şiirlerinde yansıtmaları*” sebebiyle ödüle layık görüldü. Ödülün gerekçesinde ayrıca “*Şiirlerinde çarpıcı benzetme ve imgelerle, daha önce denenmemiş sentezlere ulaşan bir sanatçı olarak tanınan Karakoç, Türk edebiyat dünyasında mümtaz bir yere sahip bulunmaktadır.*” ifadesine yer verildi.⁷ Karakoç, bakanlığa, ödülün para kısmının kültür sanat işlerine harcanmasını, diğer kısmının ise posta ile bildirdiği adrese yollanmasını rica ettiği bir mektup yolladı.

³ <http://yenisafak.com.tr/aktuel/default.aspx?t=14.11.2007&c=5&i=28077>, 19.08.2009.

⁴ Münire Kevser Baş, *Diriliş Taşları*, Ankara, 2008, 23.

⁵ Hamit Can, “Siyasal Bir Tasarım Olarak: Diriliş Partisi”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, 2003, 133.

⁶ <http://yenisafak.com.tr/aktuel/default.aspx?t=14.11.2007&c=5&i=28077>, 19.08.2009.

⁷ <http://yenisafak.com.tr/aktuel/default.aspx?t=14.11.2007&c=5&i=28077>, 19.08.2009.

2007 yılında Yüce Diriliş Partisi'ni kurdu ve halen partinin genel başkanlık görevini yürütmektedir. 2007 yılının Nisan ayından beri her cumartesi akşamı, Yüce Diriliş Partisi İstanbul İl Başkanlığı'nda değerlendirme konuşmaları yapmaktadır. Bu konuşmalar partinin internet sitesinden canlı olarak yayınlanmaktadır.⁸

B. Sezai Karakoç'un Eserleri

(Diriliş Yayınları'ndan)

Şiir:

- ŞİİRLER I Hızırla Kırk Saat
ŞİİRLER II Taha'nın Kitabı / Gül Muştusu
ŞİİRLER III Körfez / Şahdamar / Sesler
ŞİİRLER IV Zamana Adanmış Sözler
ŞİİRLER V Ayinler
ŞİİRLER VI Leyla ile Mecnun
ŞİİRLER VII Ateş Dansı
ŞİİRLER VIII Alınyazısı Saati
ŞİİRLER IX Monna Rosa

Hikâye:

- HİKÂYELEER I Meydan Ortaya Çıktığında
HİKÂYELEER II Portreler

Piyes:

- PIYESLER I
ARMAĞAN

Çeviri Şiir:

- BATI ŞİİRLERİNDEN
İSLÂMİN ŞİİR ANITLARINDAN

Düşünce:

- RUHUN DİRİLİŞİ
KIYAMET AŞISI
ÇAĞ VE İLHAM I
ÇAĞ VE İLHAM II

⁸ http://tr.wikipedia.org/wiki/Sezai_Karakoc, 19.08.2009.

ÇAĞ VE İLHAM III
ÇAĞ VE İLHAM IV
İNSANLIĞIN DİRİLİŞİ
YİTİK CENNET
MAKAMDA
GÜNDÖNÜMÜ
DİRİLİŞ MUŞTUSU
İSLÂM
DİRİLİŞ NESLİNİN AMENTÜSÜ
İSLÂM TOPLUMUNUN EKONOMİK STRÜKTÜRÜ
DÜŞÜNCELER I
DÜŞÜNCELER II
DİRİLİŞİN ÇEVRESİNDE
FİZİKÖTESİ AÇISINDAN UFUKLAR VE DAHA ÖTESİ I
FİZİKÖTESİ AÇISINDAN UFUKLAR VE DAHA ÖTESİ II
FİZİKÖTESİ AÇISINDAN UFUKLAR VE DAHA ÖTESİ III
YAPI TAŞLARI VE KADERİMİZİN ÇAĞRISI I
YAPI TAŞLARI VE KADERİMİZİN ÇAĞRISI II
VAROLMA SAVAŞI
ÇAĞDAŞ BATI DÜŞÜNÇESİNDEN
UNUTUŞ VE HATIRLAYIŞ

Deneme:

EDEBİYAT YAZILARI I Medeniyetin Rüyası Rüyanın Medeniyeti Şiir
EDEBİYAT YAZILARI II Dişimizin Zarı
EDEBİYAT YAZILARI III Eğik Ehamlar

İnceleme:

YUNUS EMRE
MEHMED AKİF
MEVLANA

Günlük Yazılar:

FARKLAR
SÜTUN

SÛR

GÜN SAATI

Röportaj:

TARİHİN YOL AĞZINDA

C. Sezai Karakoç'un Sanat Anlayışı

Sezai Karakoç, şairlerin birer toplum önderi oldukları veya olmaları gerektiği üzerinde özellikle durmuştur. Ona göre şair toplumda söz sahibi olmalı, gerçek yerini almak için çaba sarf etmelidir. Kendisi de böyle bir misyonu bizzat gerçekleştirmek, şairlerin de mesela politika yapabileceğini göstermek amacıyla Diriliş Partisi'ni kurmuştur. Karakoç'a göre, insanlar bir şairin şairliğini, şiirini alkışlarlar; ama onun da diğer insanlar gibi toplum önderi olma hakkını kabullenmekte nazlanırlar.⁹

Sezai Karakoç, "Kaçsa da, inkâr etse de, sanat; hep "Tanrı'ya doğrudur." demektedir. Ona göre gerçek sanat, insanı Tanrı'nın sanatına götürecektir.¹⁰ Karakoç, sanatı yüksek bir fırına, fikri de o fırını besleyen maden damarlarına benzetir. Gerçek bir fikre angaje olmanın yanlış olmayacağını savunur: "Sanat insanı yeniliyor, ona imkânlar sunabiliyorsa, bu anlamda sanat güdümlü de olabilir, şartlanmış da. Bir ülküyle şartlanmak, sanat eserinin estetik bir değer almasına engel değildir. Çünkü bir sanat eseri, bir ülküye alet olduğu kadar, o ülküyü alet olarak kullanır. Bu açıdan, sanatın işlevi çift değerlidir, kullanır ve yayar."¹¹

"Biz [N.Fazıl'la] sadece yazar olmayıp, davamızın bir eri olarak hareket etmişizdir hep. Yazı yazmışsak bunun için yazmışızdır. Onur kavgamız da yazarlık onurundan çok, dava inanç onuruna bağlanmalıdır."¹²

Sanat anlayışını tarif ederken, dünya görüşüyle olan güçlü bağına dile getirmektedir: "Sanat tutumum, genel dünya görüşümün bir bölümünden başka bir şey değildir. Onu bir sesin, yeni bir sesin sırtına yüklemekten ibarettir. Benim şiirim, aşk, hürriyet, yaşayış ve ölüm gibi var olmanın dinamitlendiği noktalardaki trajik espriyi, irrasyonele ve absürde bulanmış (mutlak)ı zapt etmektir."

"Sanatı, bir takım duyguları (ama o duygular ne olursa olsun, çağla ve insan içinin derin bölgesi, en alt bölgesiyle ilgisi ne olursa olsun) heykeltıraş gibi yontmaktan

⁹ Fatih Okumuş, <http://www.anafilya.org/go.php?go=7d2c1200f0214>, 20.09.2009.

¹⁰ *Ruhun Dirilişi*, İstanbul, 2000, 76.

¹¹ *Edebiyat Yazıları I*, İstanbul, 1997, 87.

¹² *Hatıralar*, İstanbul, 1992, 131-133.

ibaret sayanlarla, sanatı sadece doktrinlerin propaganda aleti sayanlardan ayrılıyorum. Bence sanat eseri, öyle bir varlık ve yaratıktır ki, bir açıdan insanı metafizik yüksek fırınlarına sokup çıkarırken, öte yandan, tek başına bulutsuz ve sakin, zeytin dalı, çam kokusu ve güvercin dolu yaz göklerinde, yüksek heyecanlarda dolaştırır. Sanat eserinde, “saf yaratış” karşısında duyulan heyecanı verici bir çarpıcılık gizlidir.”¹³

D. Sezai Karakoç’un Edebi Kişiliği

Devlet, millet ve medeniyet kavramlarına farklı boyutlarda anlam yükleyen Sezai Karakoç’u ‘şiiir üslubu bakımından, İkinci Yeni’ye yakın sayılabilir. *İkinci Yeni*, 1950’li yıllarda Edip Cansever, İlhan Berk, Cemal Süreya, Turgut Uyar, Sezai Karakoç ve Ece Ayhan gibi şairlerin başını çektiği bir şiiir ve edebiyat akımıdır. Garip şiiirine bir tepki olarak doğan, 1960’lı yılların ortalarına kadar güçlü bir şekilde devam eden, hatta bazı çizgileri günümüz şairlerinde de yaşayan II. Yeni Şiiirini biraz tanımak gerekmektedir:

“II. Yeni, esasen serbest çağrışıma dayanan ve bir bakıma Tanzimat’la başlayan romantik çizgiyi değişik bir biçimde yeniden canlandıran bu harekette şiiir, bir anlam sanatı olmaktan çıkar ve bir görüntü sanatı haline gelerek imajist bir karakter kazanır. Kelime ve kelimenin diğer kelimelerle ilişkisinden doğan karmaşık çağrışımlar alışılmadık görüntüler yaratır. Şairlerin kelimelerle çok oynaması, cümle yapısındaki bozmalar, mantık dışı söyleyişler ve soyutlamalar bazan aşırıya giderek ortaya “anlamsız şiiir” denebilecek örnekler çıkar. Bununla beraber II. Yeninin önde gelen şairleri kapalılığı daima önemsemekle birlikte, anlamsız şiiire hiçbir zaman prim vermemişler ve bu şiiirin aslında değişen toplumsal ve kültürel şartların ortaya çıkardığı karmaşık insanı, onun karmaşık ruh halini ve başta kadın ve cinsellik olmak üzere çeşitli sorunlarını anlatabilmek için böyle bir anlatıma yöneldiğini haklı olarak belirtmişlerdir.”¹⁴

II. Yeni, Türk şiiirinde değişik imge, çağrışım ve soyutlamalarla yeni bir söyleyiş bulma amacıyla olan bir akımdır: Bu akımın etkisinde kalarak şiiirlerini yazan şairlerin şiiirlerinde görülen ortak özellikleri şöyle sıralayabiliriz: “Dilin alışılmış kalıplarını yıkmak, sözdizimini zorlamak, değiştirmek ya da bozmak oldu. Şiiirde hayal gücüne ve

¹³ Edebiyat Yazıları II Dişimiz Zarı, İstanbul, 1997, 36–37.

¹⁴ http://www.turkceciler.com/ikinci_yeni_siiri.html, 29.08.2009.

*duyguya ağırlık verdiler. Bireyin yalnızlığı, sıkıntıları, çevreye uyumsuzlukları gibi temaları sıklıkla işlediler. Söylemek istediklerini soyut bir dille anlatmaya çabaladılar, yer yer anlamın yittiği görülür şiirlerinde. Amaçları verilmek istenilen duyguyu anlatmaktan ziyade hissettirmektir.*¹⁵

Çok yönlü bir edebiyatçı olan Karakoç'ta şiir özel bir öneme sahiptir. Sanatı söz konusuysa, şairliği ve şiiri başta incelenmelidir. Karakoç, şiirle ilgili görüşlerini yazmaya başladığı dönemlerden itibaren şiir anlayışını da yazmıştır. Bu konudaki düşüncelerini "Edebiyat Yazıları" adını verdiği 3 kitapta toplayan Karakoç'un şiirimizde son derece özgün bir yeri vardır.

Gelenekten yararlanan Karakoç'un şiiri orijinal bir şiirdir. Ama köksüz ve gelenekten uzağa düşen bir şiir değildir. Bütün iyi şairler gibi o da metafiziğe yabancı değildir. Onun şiiri metafizik bir şiirdir. Onun şiirlerinde metafizik ve soyut başköşeyi alır. Derinlikli bir düşünce dünyasına sahiptir.¹⁶ Karakoç, İslâmî düşünceyi gereküstüçülükle kaynaştıran bir şairdir. Şiirinde işlediği temalar, inandığı değerler bakımından şiirimizde yeni ve değişik bir sestir demek mümkündür. Tasavvuf tarihinden yararlanarak orijinal hayaller ve semboller bulmuştur. Makaleleri, hikâyeleri, deneme ve incelemeleri de vardır.

Karakoç ve Ece Ayhan İkinci Yeni şairleri içinde, resmi olanın tam anlamıyla karşısında duran iki şairdir. Bunlardan Karakoç, resmi ideolojinin dışladığı kaynaklarla, gelenekle şiirini oluşturur.¹⁷ 1950'lerde modernist etkiler içinde oluşan şiiri aynı zamanda İslamcı bir düşünceye dayanmaktadır.¹⁸ Onun şiirleri, birer "nazire" değil; tamamıyla yeni, tamamıyla müstakildir.¹⁹

Sezai Karakoç'un çağına, çağının egemen güç ve ideolojilerine yönelttiği eleştiri olabildiğince sert ve kıyıcıdır. Yaşadığı dönemin hayatı ile geçmişi mukayese edince müthiş nostaljiler yaşar. O'na göre de, gün günden kötüye gitmektedir. Kendi toplumuna yönelttiği objektifin yakaladıkları ise başlangıçta Mehmet Akif'inkine benzer ciddi ve sağlıklı teşhislerdir:²⁰

¹⁵ http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0kinci_Yeni , 29.08.2009.

¹⁶ Karataş, 297.

¹⁷ Orhan Kahyaoğlu, "İnsan Ölmeden Önce", *Ludingirra Dergisi*, S.Karakoç Özel Dosya, 1999, 76-77.

¹⁸ Tahir Abacı, "Karakoç'un Söylediği", *Ludingirra Dergisi*, S.Karakoç Özel Dosya, 1999, 61.

¹⁹ Yusuf Ziya Cömert, "Aşka ve Dirilişe Dair", *Kitap Dergisi Özel Sayı*, 1998,17.

²⁰ <http://www.edebiyatturkiye.com/forum/index.php?topic=4524.0>, 29.08.2009.

“Her evde kutsal kitaplar aslıydı
Okuyan kimseyi göremedim
Okusa da anlayanı göremedim”

Karakoç için Kurt, Türkiye'nin ilk Ortadoğulu şairi demektedir. Çünkü O, Cumhuriyet ideolojisinin icat ettiği ulusalcı çerçevenin içine hiç girmemiş, kendisini başka ve büyük bir çerçevenin içinde hissetmiştir.²¹ Sezai Karakoç, Yunus ve Mevlana'dan gelen, Fuzuli'de ve Şeyh Galip'te yeni zirvelere ulaşan şiirimizi, bugünün dili ve bugünün formuyla söylemiştir.²²

E. Sezai Karakoç'un Etkilendiği Şairler

Karakoç'un fikir hayatını besleyen şairlik yönü güçlü Doğu'dan ve Batı'dan birçok mütefekkir vardır. İmam Rabbani, Muhyiddin-i Arabî, Mevlana, Yunus Emre gibi tasavvuf erenlerinin yanında çağımızda eser vermiş olan M.Akif, Necip Fazıl ve Yahya Kemal gibi onun düşünce dünyasında derin tesirler bırakmış birçok sanatçıdan ilham aldığını, onlardan etkilendiğini görmekteyiz.

1. Yunus Emre

Karakoç, Yunus Emre'nin 13.yüzyılda yaşayan, derin anlamlı bir İslam şairi olduğunu söyler. Çağının şartları gereği Türk-İslam hareketini dünya karşısına çıkarma ödevini yüklenen Yunus Emre, İslam'ın belli başlı prensipler ve motiflerini şiir imajlarına yerleştirmek için çalışır. İnandığı ve onsuz olamadığı İslam'ı, en sade, fakat en güçlü deyişler içinde halka yaymayı hedefler. Şiirleri insanda, ölüm ilerisi ve fizikötesi duygusunu uyandırır ve Allah sevgisini yerleştirir. Her şeyin üstünde ve her şeyden önce Allah sevgisi gelmektedir.²³

Karakoç, Yunus Emre'nin Bektaşî ya da Bâtını olduğuna dair iddialarını reddeder ve Yunus'un gerçeği aramada hassas oluşunu vurgular: “*Yunus diğer bütün büyük sanatçılar gibi, üzerinde durduğu gerçeğin üzerine eğilir ve onu, aslıyla bulmaya çalışır. Sanki üzerinde durulacak tek konu odur ve sanki o konuda daha önce hiçbir şey bilinmemektedir. Yavaş yavaş, parça parça keşfedilir.*”²⁴

²¹ Ayhan Kurt, “Ötesini Söyleyemiyorum”, *Ludingirra Dergisi, S.Karakoç Özel Dosya*, 1999, 52.

²² Cömert, 19.

²³ *Yunus Emre*, İstanbul, 1999, 17.

²⁴ *Yunus Emre*, 37.

2. Mevlana

Karakoç, Mevlana'nın Anadolu insanın ruh yapısının oluşmasında büyük katkıları olduğunu söyler.²⁵ Mevlana'nın şiirlerini tasavvufun kendisi olarak görür. Mevlana'nın da edebiyatı sadece davasının bir amacı olarak kullandığına dikkat çeken Karakoç'a göre,²⁶ Mevlana, yeni bir yol getirmeyip, unutulmuş hakikat medeniyetini hatırlatmaya çalışmıştır.

“Mevlana, yeni bir yol çıkartmayı aklının ucundan bile geçirmemiştir. Zaten hiçbir büyük dava eri, sırf yenilik olsun diye, alışılmadık, bilinmedik bir söz söylemeye, bir iş işlemeye, bir davranışta bulunmaya girişmez. İddiadan uzak durur bu yolun yolcuları. Peygamberler de, hep unutulmuş, ya da unutulmaya yüz tutmuş hakikati hatırlatmak, insanların onunla olan ilişkisini diriltmek çabasıdadır. Yol aynı, hedef aynıdır. Mevlana da çağında manevi hastalıkların yaygınlaştığını görmekte ve bunun önüne geçmek için elinden geleni yapmaktadır.”²⁷

Karakoç, Molla Camii'nin, Mevlana için *“Peygamber nist, veli dared kitab.”* (Peygamber değildir, fakat kitabı var.) sözüne atfen, Mesnevinin tamamen rahmani kaynaktan geldiğine katılmaktadır. Şüphesiz bu kaynak, vahiy boyutunda değil, ilham boyutundadır.²⁸

Karakoç: *“Gel, gel, yine gel! Ne olursa olsun ol yine gel! Burası ümitsizlik dergâhı değildir. Tövbeni bin kere bozmuş olsan yine gel”* çağrısının derin anlamları olduğuna dikkat çeker. Adeta Mevlana'nın insanların içini gördüğünü, itiraf etmeseler de içine gömüldükleri karamsarlığı bilmekte olduğunu ve bu yüzden onlara, *“Burası umutsuzluk kapısı değildir!”* şeklinde seslendiğini belirtir:²⁹

“Mevlana “olduğun gibi kal!” demiyor, “gel değiş!” diyor. Çağrılanın değişeceğini biliyor. Yeter ki gelsin. Allah yolunun gücüne inancıyla yükseliyor Mevlana'nın çağrısı. Yeter ki, o kişi, bir niyet edip yerinden kıvılsın, gelsin. O zaman kurtulacağına şüphe yoktur.”³⁰

“Mevlana, devrinin o fetret döneminde, İslam ruhunun yaşaması için çırpınan bir pir, bir erendi. Yeniden dirilmenin sancıları için kıvrandığımız bu günde, bu en

²⁵ Mevlana, İstanbul, 1999, 75.

²⁶ Mevlana, 70.

²⁷ Mevlana, İstanbul, 1999, 45.

²⁸ Mevlana, 63.

²⁹ Mevlana, 59.

³⁰ Mevlana, 60.

korkunç fetret gününde de, ruhu ve hatırasıyla, bir diriliş piri, ereni olarak bize, yol gösteriyor, ışık tutuyor, manevi tasarrufuyla, eseri ve tesiriyle, yardımda bulunmaktan geri durmuyor."³¹

Günümüzde bile onun yaktığı meşale, bizleri aydınlatmakta ve ruh dünyamızı zenginleştirmektedir. Mevlana'nın Karakoç üzerinde oluşturduğu etkinin güçlü oluşunu Karakoç'un eserlerinden anlayabilmekteyiz.

3. Mehmet Akif Ersoy

Akif, Karakoç'un düşünce yapısının oluşmasında büyük bir öneme sahiptir. Taktirkâr yaklaşımı nedeniyle Karakoç'u, Mehmet Akif ve Necip Fazıl zincirinin üçüncü halkası olarak gören bir anlayışın oluştuğundan söz edebiliriz.³²

*"Büyük insanlar, kendilerini değil milletlerini yaşamışlardır. Büyük insan, milletin cevheridir. Akif o batış yıllarında, tam bir fikir kargaşalığı içinde, o korkunç tez enflasyonu içinde tek ve gerçek ve sağlam tezi bulmuştur. Ne, tarihi ve milleti inkâr demek olan battıya tapıcılık, ne ırkın taş devrine dönüş özlemindeki primitifliği ihya deliliği, ne durgun doğuculuk: İslam'ın yeniden dirilişi."*³³

Karakoç'a göre, Mehmet Akif, Türk toplumunun ölüm kalım savaşının şairi olmuştur. Bir cephe şairidir. Akif, batmakta olan toplumu kurtarmanın çığlığıdır, sesidir ve öfkesidir, yalvarışı ve direnmesidir. Akif, toplumun şimdiki zamanına, aktüel görünüş ve içyüzüne dönüktür. Tevfik Fikret'in marazi, sıtmal bakışına karşılık Akif'in bakışı sıhhatli ve kahramanın bakışı gibidir. Karakoç, realizmde ondan ileri giden başka şair tanımaz. Tevfik Fikret'te realizmin, yabancı bir ruhun hor görüşü, Nazım Hikmet'te ise Marksizm propagandası için bir doktrin gözüyle bakış olduğunu söyler. Halka ve onun dertlerine bakamadıklarını ifade eden Karakoç, Akif'i ise yapmacıksız ve samimi bulur.³⁴

Karakoç, Akif'in milletin malı olduğunu, milletin ruhuna kök saldıgını ifade eder ve onun tüm mücadelesinin yerini bulduğuna inanır. Günümüzde sağ düşüncenin, kuruluş aşamasında sembol olarak Akif'i örnek olarak aldığı ve bu konuda çıkan her makalenin, Akif'ten bir beyit aktardığını söyler. Karakoç, Akif'in şiiriyle devam eden ve şiiriyle biten yazılara sık sık rastlamanın tesadüfi olmadığını belirtir: "*Demek ki,*

³¹ Mevlana, 77.

³² Baş, 446.

³³ *Günlük Yazılar I Farklar*, İstanbul, 1997, 31.

³⁴ *Edebiyat Yazıları II Dişimizin Zarı*, 51.

*Akif, Milletin malı olmuş, millet ruhuna kök salmıştır. Akif'in ruhu dirilmiş ve genç nesle sinmiştir, görüyoruz ve Akif, toprağa verilirken henüz duvarlara tutuna tutuna gezen çocuklar olan bizler bugün, bu yeni Akifler ordusu içinde O'na sesleniyor ve diyoruz ki: Boşuna yaşamadın, boşuna savaşmadın.”*³⁵

4. Yahya Kemal

Karakoç, edebiyatımızı batılılaşma bataklığından ilk kurtarma devrimini yapma, hem de hiçbir devrim kılığı, iddiası ve teoriği içinde olmaksızın, Yahya Kemal'e nasip olduğunu söyler. Ona göre, yeni bir anlayış içinde, Batı edebiyatına da yönelerek, onu da çağdaş ve yeni bir sesle günümüz içinde devam ettirmenin ısrarlı, kararlı, şuurlu ve bilgili bir ustası olarak gözüktüğünden bu yana, edebiyatımız, en azından, bütünüyle Batı tarafından kurutulma ve yutulma riskini atlatmıştır.³⁶

*“Yahya Kemal, imparatorluğu, medeniyetimizi tarih çerçevesinde tespit etmeye, onun büyüklüğünü anıtlıştırmaya, bilanço yapılırken en üstün bir değerlendirmeye onu gözler önüne sermeye çalışır. Mehmet Akif'in aktüel açıdan baktığı topluma o tarih açısından bakmış ve milletimizin tarih içindeki büyüklüğünü doğuran terkip ruhuna ermiştir. Bu klasik altın çağımızı taptaze bir fırçayla günümüze taşımadaki başarısı, gelecek Türk şiirinin vazgeçilmez temel taşlarından, tarihi temel taşlarından biri yapmıştır Yahya Kemal'in şiirini.”*³⁷

5. Necip Fazıl Kısakürek

Necip Fazıl'ın Karakoç'un üzerinde özel bir yeri vardır. Hem dostu, hem de ülküdaşıdır. İkisi arasındaki ilişkiyi düşünce planında bir “halef-selef” ilişkisi olarak nitelendirilebiliriz.³⁸

Karakoç'a göre O, Cumhuriyet dönemimizin önde gelen aydınlarından biridir. Bir neslin yetişmesinde, onun katkısı oldukça fazladır: *“Necip Fazıl Kısakürek, ülkemizde, entelektüel planda, sadece bilim alanında değil, yaşama planında “İslam”ı gündeme getirenlerin öncülerindedir. Her ne kadar edebiyatımızda mistik eğilimler ve doğu-batı sentezi cinsinde yaklaşımlar önceden var olmuşsa da, İslam idealini tüm bir tez olarak alıp savunan kimse yoktu. Halk İslam'ı yaşıyordu kendi gücünce. Din alanını*

³⁵ Mehmet Akif, İstanbul, 1999, 30.

³⁶ Edebiyat Yazıları II Dişimizin Zarı, 57.

³⁷ Edebiyat Yazıları II Dişimizin Zarı, 52.

³⁸ Karataş, 496.

bilginleri vardı. Fakat entelektüel planda artık gizli açık başka tezler savunuluyordu. İşte Türkiye’de, entelektüellerin İslam’a dönüp bakmaları gerektiğini çağımızda ilk haykıran ve tezini sistemleştirmeye çalışan ilk O’ydu denebilir. İslam’ı çağımız insanı için de, gelecek zaman insanı için de yaşanacak bir hayat tarzı olarak seçmemiz gerektiğini o söyledi. O, bunu bir bilim konusu gibi değil, canlı bir savaşımlık şeklinde sürdürdü. Yani, İslam, Onun için egzistansiyel bir sorundu. Var olmak ve yok olmak sorunuydu. Hem kendisi, hem toplum için. Bu yüzden, hem kendi nefsiyle, hem karşı düşüncelilerle savaştı. Bütün bunlar gözümüzün önünde oldu. Ve derken, bu egzistansiyel kaygı topluma aşılandı.”³⁹

Büyük Doğu, Türkiye’de, çağımızda düşünce, edebiyat ve aksiyon alanında İslam idealinin kurucusudur. Ondandır doğan ve gelişen hareketler doğrudan doğruya veya dolayısıyla ondan beslenmişler, ondan güç almışlardır. Karakoç, Büyük Doğu’yu da bir dergi gibi görmez:⁴⁰ *“Büyük Doğu bir mekteptir. Bir düşünce, edebiyat ve aksiyon akımıdır. Türk düşünce ve aksiyon hayatı İslam’dan kutuplara kadar uzaklaştığı bir günde doğmuş ve tam yirmi beş yıl, fikir, sanat ve aksiyonda sürekli olarak ağırlığını duyurmuş, bütün bir gençliğe ideal aşılama kutlu bir ocaktır... Sağ düşünce kurulurken, onu her türlü sapmadan, bidatten, dalaletten koruyan, ehl-i sünnet yolundan kıl feda etmeden açık ve seçik bir şekilde dava yolunu ortaya koyan bir düşünce, inanç ve aksiyon okulu olmuştur.”*

“Büyük Doğu yepyeni bir nesil yetiştirmiştir. İslam idealini güden kaç kişi ve organ varsa, az veya çok, Büyük Doğu’nun tesirinde kalmıştır. Bu inkâr edilemez bir hakikattir. Büyük Doğu’nun bu yirmi beş yıllık çilesini de tek başına omuzlayan Üstat Necip Fazıl Bey olmuştur.”⁴¹

Karakoç, gerçek Türk şiirinin gelecekte yine kendisini bulmasının en önemli kaynaklarından biri olarak Necip Fazıl’ı görür:⁴² *“İkinci Dünya Savaşı’nın da etkisiyle, nihilist ve anarşist bir edebiyat, toptan ve inkârcı bir tavır takındı gerek geçmiş edebiyatımıza, gerek henüz hayatta bulunan edebiyatımıza. Üstat Necip Fazıl’ın tuttuğu yeni yol, yani gerek insanı, gerek İslam dünyasını ve gerek Türk toplumunu ancak İslam’ın ruhuyla kendine getirmenin mümkün olacağı ve ancak insanlığın onunla yeni,*

³⁹ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, İstanbul, 1999, 256–257.

⁴⁰ *Günlük Yazılar II Sütun*, İstanbul, 1999, 120.

⁴¹ *Günlük Yazılar II Sütun*, 121.

⁴² *Edebiyat Yazıları II Dişimizin Zarı*, 52.

doğru, güzel ve gerçek bir hayat doğacağı ülküsü, O'nu, gerek devlet eğitimi, gerek yeni nihilist ve anarşist edebiyatçılar gözünde bir tabu haline soktu. Uzun bir süre, Necip Fazıl'ı edebiyat planında bile bir boykota tabi tuttular. Unutturmak istediler. Fakat O'nun sanatı, bu ağır boykot yıllarına dayandı. Bugün bile tam kalkmamış olan ve nihilist-anarşist edebiyatının, zaruri olarak geçiciliği yüzünden, ortadan kalkmasıyla otomatikman onun bir tohumundan filizlenmiş olarak yerini alan solcu edebiyatta gelenekleşmiş bulunan bu boykot, O'nun Türk şiirindeki yerini asla unutturamadı.”⁴³

BİRİNCİ BÖLÜM

DIRİLİŞ DÜŞÜNCE SİSTEMATİĞİNİ OLUŞTURAN NEDENLER

I.I. DÜNYADA YAŞANAN KRİZLER

İnsanoğlunun yaşadığı bunalımları derinlemesine inceleyen Karakoç, problemi medeniyet eksenini etrafında görmüştür. Temelde tek olan medeniyet meşalesinin ekseninden sapmış olmasından kaynaklanan, uygarlığın yitirilmesi ve onun tarafından taşınan inancın, düşüncenin ve duyarlılığın da yitirilmesi olgusu problemin ana kaynağıdır.⁴⁴

“İnsanlık tümüyle bir buhran içinde kıvranıp duruyor. Kimi medeniyetler bitiş acısını çekmekte (eski Çin ve Hint inanç ve yaşayışları), kimisi eski ateş ve harareti kaybetmenin, küllenmenin ve külle, ölü toprağıyla örtülmenin azabını yaşamakta (bizim medeniyetimiz), kimileri de sığığın, suyun dibinin çabuk görünmesi, sınırlarına ulaşma sıkıntısı ve korkusuyla ürpermekte (Marksist dünya dâhil Batı Medeniyeti).”⁴⁵

Karakoç'a göre krizin değişik nedenleri vardır. Bu krizlerin kaynağını belirtirken bunların metafizik temelli olduklarını ve çözümünün de o doğrultuda aranması gerektiğini söyler. Bu problemleri şöyle sıralayabiliriz:

a) Karakoç'a göre kriz gerçek anlamıyla, ne siyasi ne de zihinsel kaynaklıdır. Kriz tam ve gerçek anlamıyla bir “ruh” bunalımıdır. Psikolojik anlamda bunalım değil, metafizik anlamda bunalımdır. Metafizik anlamdaki bu bunalım hem kitlelerin hem de

⁴³ *Edebiyat Yazıları II Dişimizin Zart*, 60.

⁴⁴ Ömer Lekeşiz, “Diriliş ve Uygarlık”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, 2003, 21.

⁴⁵ *Günlük Yazılar III Sür*, İstanbul, 1997, 32.

aydınların yakalandığı köklü bir krizdir. Bu krizi yenmek sadece dini bir öğretimle mümkün olamayacağı gibi, siyasi çıkışlarla da halledilecek gibi değildir. Kriz çok başlı bir canavarsa, aynı şekilde, çözüm de metafizikten, bilimden, sanat ve edebiyattan siyasi çözüme kadar tümünü kucaklayan bir diriliş hareketinin çıkıp gelişmesindedir. Merkez noktada inanç ve metafizik çözüm, sonra halka halka bilim, zihin faaliyeti, sanat ve edebiyat, politika hareketleriyle gelişen önlenmez kurtuluş hareketi olmalıdır. Bu hareketin tarihin büyük ve önlenmez bir hareketi olacağına inanmaktadır.⁴⁶

b) Karakoç, Materyalizm'i çağımızın üzerine çöken kâbus olarak görür. Ona göre, insanları idare edenler maddecilik batağına saplanıp kalmışlardır. Ruhi plandaki atılımlar ancak maddi olarak bir değişim gücü taşıyorlarsa dikkati çekmekte, bunun dışında sözü bile edilmeden zamanın karanlık rahmine gerisin geri itilmektedir: *“Çağımız, insan ruhunun koymak istedikleri bakımından, tam bir ‘düşükler çağıdır.’ Tabii doğumlardan çok, doğumsuz düşükler çağı. Hatta, daha ileri gidilerek denilebilir ki, çağımız, yaygın bir ruhi kürtaj çağıdır. Ruhi planda beklenen her yeni doğum, kaskatı kemikleşmiş, yani kurumlaşmış maddi sultalar tarafından, vaktinden önce ‘düşürülmektedir.’”⁴⁷*

c) Karakoç, çağımızda insanoğlunun en büyük talihsizliği olarak, “eski!” psikozuna yakalanmış olması olarak görür: *“‘Yeni’ manisi ya da ‘eski’ fobisi, Hakikat Uygarlığının ‘sabır ve hak’, ‘sabır ve merhamet’ özlerini zedelemekte, böylece bir yandan yaşayan uygarlığı çürütücü, kurulan uygarlığı da öldürücü kötü tarih ve zaman bakterilerinin türeme ve üremesine elverişli bir ortam hazırlamaktadır. ...Tabiatta, mevsimlerin dönüp dönüp gelmesi gibi, tarihte de insanlığın dönüp dönüp yaşayacağı uygarlık mevsimleri vardır. Nasıl bir yıl sonraki bahar, eski baharlardan bir takım özelliklerle ayrılırsa, insanlığa dönüp gelecek ‘diriliş baharları’ da yenilik ve tazeliğe dolu olacaktır.”⁴⁸*

d) Karakoç, çağımızda insanoğlunun mutsuzluğunun asıl kaynağı olarak, “öteki dünya”ya inanmamayı görür. “Öteki dünya”ya inanmak, onun için çıkış yoludur. İnsanlık somut bir inanç olarak Ahiret inancına dönmelidir. Onu bilmek yeterli olmamalıdır. Ahiret inancı teorik bir inançtan çıkarak yaşanır olmalıdır.⁴⁹

⁴⁶ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, İstanbul, 1998, 115

⁴⁷ *Diriliş Muştusu*, İstanbul, 2003, 82.

⁴⁸ *Diriliş Muştusu*, 90–92.

⁴⁹ *Diriliş Muştusu*, 78–81.

e) Karakoç dünyanın, ülkemizin, insanlarımızın çektiği buhranı, bir ahlak buhranı olarak niteler: “*Kendi egosunu dış dış didikleme ahlakından uzaklaşmadır ki, insana dünyayı cehennem haline getirmiştir. Yılanların, akreplerin, tilkilerin ve domuzların görüntü halindeki ahlaklarıyla ahlâklanmışlardır bugünkü insanlar. Hâlbuki dava, ruhun diriliş davası, insan ahlakıyla ahlaklanma davasıdır ki, o da İslam ahlakıyla, Kur’an ahlakıyla ahlaklanmak davasından başka bir şey değildir.*”⁵⁰

f) Aşırı akılcılığın sebep olduğu cihan savaşları, katliamlar, kavgalar, bugünkü dünya ve insan huzursuzluğunun başta gelen kaynağıdır. “*Bir şey haddini aşarsa zıddına dönüşür.*” kuralına göre şu aşırı akılcılık dünyası, bir nevi çılgınlık dünyasına dönüşmüştür.⁵¹

g) Hıristiyanlık da, insanlığın bugünkü durumundan sorumludur. Marksizm ve Batı sorumludur. Karakoç’a göre, hepsi ellerini insanlığın kanına bulamışlardır.⁵²

ı) Tanrı’ya teslim olmanın, iradenin yok olduğu anlamına gelmediğini belirten Karakoç, insan iradesinin güçlenişinin, gerçek özgürlüğüne kavuşusunun Tanrı iradesine boyun eğmekten geçtiğine inanır. İnsanoğlunun genel olarak yaşadığı bunalımlarda bu gerçeğe dikkat çeker.⁵³

i) Batı’nın, Doğu’yu “turistik” gözle, Doğu’nun ise Batı’yı “hayranlık, aşağılık ve öç-nefret duygularıyla” gözlemlemekte ve sağlıklı veriler elde edememekte olduğunu söyleyen Karakoç, ulaşım ve iletişim araçlarının sağladığı imkânı da yüzeysel bir alışverişten başka bir şey olarak görmemiştir.⁵⁴

Karakoç, genel olarak Tanrı’nın gücünden başka her gücün bir sonu olduğuna inanır. Yükselmenin bir sonu ve sınırı vardır. Nasıl ki, Doğu medeniyetleri için bir düşünüş söz konusuysa, Batı için de aynısı geçerlidir.⁵⁵ “*Din dışı hiçbir sistem veya doktrin bu umutsuzluğu kökten silemez. Çünkü din dışı sistem ve doktrinler dünya içi değişim kuralları bütünüdür. Hâlbuki çağımızda insanın umutsuzluğu dünyayı açmıştır. İnsan ruhunu karartan bu umutsuzluk yeni bir inanç tazeliğiyle mümkündür. Dinler içinde de ancak İslam, bu taze inancı insana bağışlayabilir.*”⁵⁶ İnsanlığın giderek

⁵⁰ *Gündönümü*, İstanbul, 1995, 57.

⁵¹ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 83.

⁵² *Günlük Yazılar II Sütun*, 457.

⁵³ *Çağ ve İlham II*, İstanbul, 1995, 166.

⁵⁴ *İnsanlığın Dirilişi*, İstanbul, 1987, 142–143.

⁵⁵ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, İstanbul, 1999, 78.

⁵⁶ *Günlük Yazılar II Sütun*, 438.

içine gömüldüğü mutsuzluktan kurtulma çaresi, dinin gerçek ve saf halindeki özünde aranıp bulunabilecektir."⁵⁷

İnsanlığın bugünkü karanlık gidişini böylesine aydınlık bir yöne çevirecek olan nesil, Karakoç'a göre, yine de Doğu'da, İslam ülkelerinde görülecek köklü bir çıkış ve diriliş sonucunda boy gösterecektir.⁵⁸

*"Bütün insanlık, aslında, hem din, hem ideoloji ihtiyacını karşılayacak bir evrensel görüşe muhtaç. Bu da hem inancı, hem hayatı düzenleyen hem kadim, hem çağdaş olan; hem geçmişi değerlendiren, hem geleceğe bakan İslam'dır. İslam'dır ama bunu bilmiyorlar. Hem o kadar bilmiyorlar ki, sadece bir inanış sistemi olan dinler de, yalnız bir hayat düzeni teklif eden ideolojiler de ona can havliyle düşman. Hem o kadar düşman ki, onun, kendilerine değil, Müslümanlara bile yaklaşmaması için, ellerinden geleni yapıyorlar. Veya Müslümanlardan bile uzaklaştırmak için zorun ve hilenin en yakası açılmadıklarını deniyorlar. Belki de varlık sebepleri ve hikmetleri de bu. Yani şeytan, yani buhran. Evet! Tanrı'ya teslim oluş: Din ve Hakikat budur. İnsanları asıl bunalımı bu teslim oluştan kaçışlardan doğmaktadır."*⁵⁹

1.1. İslam Milleti Açısından

Karakoç'a göre esas olarak Rönesans ve onun ardından gelen Sanayi İnkılabı'ndan beri İslam ülkeleri, İslam milleti üzerinde gezen kara bulutlar ve bu bulutları dağıtmaya çalışan diriliş savaşçıları bitmek bilmeyen mücadelenin içerisinde yer almışlardır.

*"İki yüz yıldır ülkemiz ve İslam dünyası, yalancı düşlerle gerçek düşün, yalancı fecirlerle gerçek fecrin, yalancı sistem ve doktrinlerle vahiy hakikatleri ve medeniyetinin, sahte ütopyalar, göz kamaştırıcı hayallerle boğulmak istenen hakikat ve idealin savaşını yaşamaktadır."*⁶⁰

Karakoç'un çalışmalarından, İslam Milletinin yaşadığı bunalımları dört ana başlıkta toplamak mümkündür:

⁵⁷ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, İstanbul, 1999, 106.

⁵⁸ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 21.

⁵⁹ *Dirilişin Çevresinde*, İstanbul, 2000, 31-32.

⁶⁰ *Günlük Yazılar III Sûr*, 16.

1.1.1. Yanlış Kader Anlayışı

İslam dünyasındaki duraklamanın çeşitli nedenlerinin olduğunu ve her bir nedenin çeşitli izahları olduğunu belirten Karakoç, temel nedeni yanlış kader anlayışında görür. Düşüp kalkmanın, gerileyip ilerlemenin insana has bir durum olduğunu, bunu da imtihan içinde olan insanın en kötü zamanlarda bile Tanrı'dan ümidini kesmeden kendi nefsiyle savaşıyor, eksiklerini inceleyip tamamlaması gerektiğine inanır. Umudun kaybedildiği yerde kurtuluşun zayıfladığını söyler. Karakoç, ticaret yollarının değişmesini ve sanayi inkılabını çöküşün nedeni değil olsa hızlandırıcı faktörü olarak görür.⁶¹

“Metafizik bir sebeptir, kader sebebi. Tanrı'dan başka hiçbir şeyin varoluş açısından tam bir güven içinde olmadığını açığa çıkması, anlaşılması için, İslam medeniyetinin dahi öbür medeniyetlerinin risklerinden varestesiz, müstesna olmaması takdir edilmiştir. Çarpışma ve yarışmada bir imtiyaz verilmemiştir ki, inanmış insan kolaylığa ve tembelliğe düşmesin. Şeytan inanmış insandan daha çalışkan ve daha gayretli olmamalıdır. Bu, inanmış kişinin insanlık onuruyla bağdaşmaz. İnsan, kendi emeğiyle kazandığını ancak hak eder. Bir yardım görür ama çalışana yardım edilir. Tanrı, kutsal hadiste “Bana yürüyerek gelene, ben koşarak giderim.””⁶²

Krizin bir nedeni olarak da hep iyiye göre ayarlanmak, hep iyiyi düşünmek olmuştur. Oysa Karakoç, ahirette olmadığımızı, bu dünyada olduğumuzu bize hatırlatır. “Kötü”yü de hesaba katıp, tedbirli olmayı, “Düşmanlarınıza karşı aynı silahlarla karşılık veriniz.” ilahi buyruğunu tam anlamıyla yerine getirmeyi savunur.⁶³ Çöküşün asıl sorumlusu olarak Müslümanları gören Karakoç, bunun nedenini samimiyetsizlik ve tembellikte görür: “Asıl sebep, safiyetimizi, inanç halisliğimizi, umut ve aşkımızı, ilim sevgimizi, inceleme yetimizi kaybetmeğe başlamamızdır... Bugünkü İslam dünyasının kötü durumundan bazılarının iddia ettiği gibi İslam değil, bizzat o İslam'ı ruhlarında tutamayan Müslümanlar sorumludur.”⁶⁴

Karakoç, “dünyaya doyma” görüşünü krizin nedenlerinden biri olarak görür. İbrahim Bin Edhem gibi hükümdarlığı bırakıp sûfilîğe meyleden hükümdarlardan söz eder. Muhyiddin İbn Arabî döneminde ya da biraz öncesinde aynı eğilimin Endülüs'te

⁶¹ Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı, 81.

⁶² Günlük Yazılar IV Gün Saati, 228.

⁶³ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 96.

⁶⁴ Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı, 82.

de görüldüğünü dile getirir. Mevlana Hazretleri'nin de dünyayı gaflet mimarlarının imar ettiğini söyler: *“Aslında ne teorisiyle İslam, ne de İslam'ın bu büyük insanları dünyanın imarına karşıydılar. Ancak İslam dünyasının o parlak dönemlerindeki imar, hayat düzeni, zenginlik ve refah o dereceyi bulmuştur ki, seçkin ruhlar bunların ötesini aramakta ve özlemekte dirler. Bu dünya lüksünü arkada bırakmaya başlıyorlar. Onun için onların dünyayı kınaması o ortamda uygun olup denge sağlamaktadır. Sonra büyük değişim olup Müslümanlar dünyayı tamamen ellerinden kaçırdı, iki türlü psikoloji hâkim oluyor. Birincisi, dünyayı tamamen hor görme. Ya da dünyaya taparcasına onun peşinden koşma. Oysaki İslam'ın dünya hakkındaki görüşü bellidir. Dünya, dünya için değil; ebedi hayat için yapılmalı, imar edilmeli. Ruh açısından bakış hâkimdir İslam'a. Rahiplik, dünya terki yoktur. Dünyaya tapma değil, dünyaya hâkim olma söz konusudur. Dünyayı hor görerek terk eden, sonunda onun esiri olur. Dünyaya tapan ise, sonunda onun kulu, mahkûmu olur.”*⁶⁵

*“Kendilerini dünyaya veren Batılılara belki de acıyarak bakan Müslümanlar, manevi eğilimlere dönüyorlardı. Belki de, “Bizim döndüğümüz yola, bunlar yeni giriyorlar.” psikolojisiyle Batılılara bakıyorlardı. Ancak, İslam'daki “dünya” ile bugünkü “dünya sevgisi” birbirine karıştırılmamalıdır. Müslümanlar, bir noktadan sonra, “doydıkları dünya”yı bırakmaya başlamışlardır. Ama bu yanlış olmuştur. Çünkü arz üzerinde yalnız Müslümanlar yaşamıyordu. Barbar ve fanatik kitleler vardı. Aç ve dünya görmemiş halklar. Bunlar, dünya nimetlerinin rahatlattığı, birbirinden çözdüğü ya da dünyadan vazgeçişin içe-kapanıklaştırdığı Müslümanlara vahşice saldırdılar ve Endülüslü Medeniyeti mahvoldu. Doğuda Maveraiünnehir Medeniyeti, Abbasi Devri uygarlığı çok büyük bir yıkıma uğradı. O günden sonra İslam uygarlığı, zaman zaman parlak dönemler yaşadıysa da eski altın çağına hiçbir zaman varamadı. Dünyayı dünya için değil, ahret için bırakmamalıydılar Müslümanlar.”*⁶⁶

1.1.2. Kendine Yabancılaşma ve Batılılaşma Çabaları

Karakoç'a göre, Müslümanların yüzyıllardır süren bunalımlarının temelinde kimlik bunalımı yatmaktadır. Kimliği yitirip yitirmeme, yenileyip yenilememe, yeniden kazanıp kazanamama problemi, bir diğer deyişle “kişilik” problemi bulunmaktadır: *“İnsan ve toplum olarak en kişilikli öz ve görünümlü olan Müslümanlar, ilkin haçlılar*

⁶⁵ *Günlük Yazılar IV Gün Saati, 241–242.*

⁶⁶ *Günlük Yazılar IV Gün Saati, 234.*

ve Moğolların, daha sonra da modern çağda batıların sürekli hücumları sonucunda maruz kaldıkları şokun etkisiyle kimliklerini yitirme ya da kuşku duyma noktasına getirmiştir. Çağımızda İslam düşünürleri, müslümanın kimliğini ve kişiliğini yeniden saptama zorunluluğu vardır. Bu tanımlama, yeniden doğuşun ilk şartıdır.”⁶⁷

Karakoç, İslam dünyasının, iki yüzyıldır “yabancılaşma”yı yaşamakta olduğunu söylemektedir. Bu yabancılaşmayı, Marx terminolojisindeki yabancılaşmadan farklı değerlendirir. Kültür ve medeniyet tarihinde genel bir kavram gibi kullanılabilecek olan yabancılaşmadır. Karakoç, “yabancılaşma”yı yaşayan ve batı karşısında aciz hale gelen Müslüman toplumunda yaşanan panik duygusuyla, eleştiri ve otokritik yerine, yakınma ve aşağılık duygusuna kapılma gibi olumsuz psikolojilerin Müslümanların düşünce dünyalarına hâkim olduğunu söyler. Halkın bu yabancılaşmaya aydınlardan daha çok direndiğini, ancak halkın, kendi kendine, hiçbir zaman, bir direnişi bir dirilişe çeviremeyeceğini belirtir. Direnişin dirilişe dönüşümü ya da direnişten dirilişe sıçrayış, ancak aydın kadronun bilinçlenmesi ve devreye girmesiyle mümkün olabileceğine inanır. Aydınların, kurtuluş adına, ırkçılık, din düşmanlığı, komünizm, sosyalizm, kapitalizm vb. akımlara kapıldığını söyler. Karakoç’a göre, tek denenmeyen kendine köklü bir şekilde dönüş fikridir. Karakoç, İslam Medeniyeti’nin bundan sonraki gündeminin yabancılaşmadan kurtuluş, kendine dönüş, yeniden yerleşme hareketi olması gerektiğini savunur. Yerleşmeyi mahalleleşme anlamında değil, belki de en derin kişilik özünden toplum dokusuna kadar, gerçek anlamda insanileşmeyi kendi medeniyet toprağında yeşertmek anlamında kullanmaktadır.⁶⁸

Karakoç, insanlık tarihinin en zor dönemlerinde bile kurtuluşun uzakta olmadığını vurgular. İnsanların oluşturduğu zararlı düşünce ve hareketlerin bir panzehirinin var olduğunu, ancak bu zararlı akımların zaman geçirilmeden insanlıktan arındırılmasının gerekliliğine işaret eder: “*Medeniyetin alışma sebebiyle olağanüstü çabayla ayakta durmasına gerek kalmadığı kanısında doğan bir ruh tembelliği sonucu bir takım karşıt ve olumsuz akımlar boy atacaktır. Bunlar zamanında olumlu duygu, düşünce ve inanç eserleriyle önlenemezse toplum bu her unsurun yerini kaydıran, temellerini sallayan inkâr ve başkaldırma baskını sonucunda büyük bir yok olma tehlikesiyle karşılaşacaktır. Ama en büyük tehlike anında bile uygarlığın temel inanç, düşünce ve duyarlılığına dönüş anlamında bir Nuh’un Gemisi vardır. Bu olumsuz*

⁶⁷ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, İstanbul, 1998, 123.

⁶⁸ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 53.

akımlardan biri olan “Batılulaşma”, Batı ülkeleri tarafından, İslam ülkelerine kurtuluş çareleri adı altında dolaylı bir şekilde sunduğu bir olgudur.⁶⁹

Karakoç, yabancı ideolojilerin bizdeki duygu soyluluğunun doğurduğu yumuşak davranma, reddedememe, utanma gibi psikolojik elverişliliğimizden faydalanarak, fikir kapitülasyonu kurmaya çalışmakta olduğunu söyler.⁷⁰

Karakoç, müslümanların II. Dünya Savaşı'nın sağladığı geçici imkânları yeterince değerlendiremediğini, kendi aralarında bütünleşmeleri gerekirken, müslüman ülkelerin her bir parçasının, tek başına ya komünist dünya, ya da batı dünyasıyla birleşmeye koşmakta olduğunu gözlemler. Aynı kaynaktan alınan su gibi olunmadıkça, aynı varoluş duygusunu paylaşmadıkça müslümanların diğer ideolojilerin esiri olmaktan kurtulamayacakları kanaatindedir.⁷¹

Geçmişle hiçbir kök bağlantısı olmayan bir hakikat sistemini düşünemez Karakoç. Umudu insanın gelecek zamana ait ana rahmine, bu diriliş tohumunun düşmesinde görür.⁷² Müslümanlara seslenen Karakoç, bir gerçeği itiraf etmelerini istemektedir. O gerçek de özeleştirme ve geçmişle karşılaştırma gereğini yeterince idrakten mahrum oluşturmaktadır. Yeni diye sarıldığımız şeylerin hiç de yeni olmadığını, eski diye fırlatıp attığımızın da eskimek nedir bilmediğini görmemizi, çıkış yolunu ararken de bunları göz önünde bulundurmamızı istemektedir.⁷³ “Başkaları bir insanı kendinden daha iyi tanıyorsa insan peşin olarak köleleşmiş demektir. Kendinden çok başkasına ait demektir. İki yüzyıldır doğunun batı önündeki durumu biraz da bundan doğuyor.”⁷⁴

Batı'nın etkisinde kalarak bir türlü kendine gelemeyen Doğu uygarlık ülkeleri Karakoç'a göre bir aşağılık duygusu içindedir. Batı'yı kurtuluş için çare göre insanları bir benzetmeyle uyarmaktadır: “Onlara göre Doktor Batı'dır. Hâlbuki bilmiyorlar ki, kendilerini “hasta eden”, “doktor”dur.”⁷⁵ Batıcılık, Batı'ya yönelme tam bir çıkmaz sokaktır.⁷⁶ “Batı doğuda bir saplantıdır artık.”⁷⁷

Karakoç, harcanacak emeğin sonucu, Müslümanlığın ve medeniyetimizin asıl değerini idrak edebileceğimizi düşünmektedir: “Nasıl bir mümin için, bir kere mümin

⁶⁹ Dirilişin Çevresinde, 52.

⁷⁰ Günlük Yazılar II Sütun, 331.

⁷¹ Çağ ve İlham III Yazgı Seçisi, İstanbul 1998, 74.

⁷² İnsanlığın Dirilişi, 125.

⁷³ Çağ ve İlham III Yazgı Seçisi, 107.

⁷⁴ Günlük Yazılar II Sütun, 139.

⁷⁵ Çağ ve İlham II, 57.

⁷⁶ Çıkış Yolu II, İstanbul, 2003, 84.

⁷⁷ Günlük Yazılar II Sütun, 129.

olmakla, sürekli bir güven garantisi verilmemişse, hiçbir toplum ve medeniyete (o medeniyet mümin medeniyeti olsun) sürekli olarak aynı durumda kalma güvelliği tanınmamıştır. Başlangıçta bize verilen “armağan” da olsa, zahmet çekilmesiyle beraber “kazanılmış” bir değer olacaktır. Emek ve çaba onu bizim, kendimizin yapacaktır. Kendimizden bir şeyler katarsak yabancılığı gider ve bizim olur.”⁷⁸

1.1.3. Tarihsel Nedenler

Bugün İslam dünyasındaki kaosun sebebi olarak Karakoç, Müslümanların içten ve dıştan etkilerle, İslam uygarlığının parlak dönemlerini kaybetmeye başladıkları dönemde Avrupa'nın bilhassa Endülüs yoluyla aldığı bazı düşünceler, ilhamlar ve metotlarla maddi planda ilerlemesini yapması ve İslam âlemini bu yolla esir alması ve bir daha dirilmemesi için her türlü anarşist, nihilist düşünce tohumlarını İslam topraklarına ekmesi olarak görür.⁷⁹

Karakoç, İslam Tarihi'nde iki büyük bunalımdan söz eder: Birinci bunalım Asr-ı Saadette yaşanan bunalımdır. Metafizik ruhi kölelikten maddi köleliğe kadar her türlü kölelikten kurtulan hakikate ve özgürlüğe susamış insanlar, İslamiyet'le şereflenince; çöllerde su arayıp da, onu bulduktan sonra aşırı su içen insanın yaşadığı baygınlığı yaşamışlardır. Peygamber Efendimizin vefatıyla çıkışının ilk işaretini verip batan, sonra Hz. Osman zamanında patlayan, Hz. Osman'ın şehadetine sebep olan ve Sıffin'la sonuçlanan ilk bunalımdır.⁸⁰ Hz. Osman'ın şahadetini buna bağlayan Karakoç, düşmanlar karşısında dik durmaya alışmış Müslümanların fitne karşısında, birbirleri önünde eğilmeleri gerekirken, eğilmemelerini İslam Tarihi'nin bugün bile hala kanayan yarasının başlangıcı olarak görmüştür.

İkinci bunalım, medeniyetler karşılaşmasında, İslam'ın batıyla hesaplaşmasında oldu.⁸¹ İslam dünyası Abbasiler döneminde bir yandan kendi kanayan iç yarasıyla uğraşırken, diğer yandan o güne kadar en büyük altın dönemini yaşamış olan Yunan Medeniyeti'yle hesaplaşmıştır. Bu arada eski Yunan düşüncesinin etkisiyle doğan bazı akımlar da duygu yarasına bir de düşünce ve imanı yer yer sarsan inanç yarasına eklendi. İslam dünyası, bu bunalım sonunda hikmet, bilim, edebiyat, musiki, mimari cephesiyle, kendi medeniyetini kuracak bir ruh, zihin ve duyarlık gücüne ermiştir.

⁷⁸ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 65.

⁷⁹ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 83.

⁸⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 111.

⁸¹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 112.

Karakoç, bu iki iç bunalıma karşı, İslam'ı boğmak isteyen iki dış akının var olduğunu söyler: Haçlılar ve Moğollar. Gerek Moğol, gerek Haçlı akınları, İslam dünyasının maddi birikimini ve insan enerjisini seller gibi akıtıp tüketmişti. Bu travmatik şokun psikolojik etkisiyle tutuklu kalan İslam halklarının ruhu da yavaş yavaş tahlil gücünü kurtuluş umudu ve şavkını; iman güç ve zevkini kaybetmesine neden oldu. Karakoç, bunu, Müslümanların düşüş tarihinin başlangıcı kabul eder. Bugüne kadar bile etkisi süren bu harabiyetin şoku her ne kadar uzun sürse de, İslam ruhunun bu zehirlere karşı panzehirlerini üretmede gecikmediğini, Yunus Emre ve Mevlana gibi şahsiyetlerle sapma ve yozlaşmaların önünde durup, Müslümanların yaralarını onardığını söyler. Bazı silinmez izler kalsa da İslam âlemi kendisini toparlamasını bilmiştir.⁸²

Bu arada Timur faktörüne değinen Karakoç, İslam âlemini toplamak isteyen Timur'un, aşırı davranışlarıyla tam tersine Müslüman kırımına sebep olduğunu, istemeyerek de olsa, İslam düşmanlarının güçlenmesine neden olduğunu söyler. Onun doğurduğu yıkımın, bir ruh bunalımından çok, maddi, fiziki planda olduğunu ancak İslam toplumunun, Osmanlı'nın yükselişiyle beraber bu bunalımı da atlatmasını bildiğini ifade eder.⁸³

Karakoç, asıl büyük ruh bunalımının miladı olarak, Avrupa'ya yenilgilerin başladığı tarihten sonrayı gösterir. 20 yy.da önce bir yıkılış ve yere seriliş gibi gözükse de, İslam dünyasında İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra bir doğruluş ve ayağa kalkış havası gözlemlenebildiğini belirtir. Ama bu doğruluşu köklü bir direniş olmaktan şimdilik uzak görür.⁸⁴ Krizi atlatmanın yolu olarak medeniyet atılımını şart koşmaktadır: *“Bir medeniyet atılımı şarttır. Çünkü bütün felaketlerimiz, medeniyetimizin geçirdiği krizden kaynaklandı. O sebeple, biz, bugünkü durumlara düştük. O krizi atlattığımız takdirde, yine bir medeniyet atılımımız olacaktır. O medeniyet atılımının temeli, ruhta, bilimde, sanatta diriliştir. Ahlakta ve maneviyatta olduğu gibi.”*⁸⁵

1.1.4. Milliyetçilik Anlayışı

Karakoç'a göre, çağın hastalığı olan milliyetçiliğin çıkış noktası Avrupa olup, oradan tüm dünyaya sirayet etmiştir. Ortadoğu denilen İslam'ın merkez bölgesi için en

⁸² *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 113.

⁸³ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 113.

⁸⁴ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 113.

⁸⁵ *Çıkış Yolu I*, İstanbul, 2003, 114

büyük felaketin, 19–20. yy arasında Avrupa'dan ithal edilen milliyetçilik anlayışı olduğunu söyler: “*Bu Avrupalılara mahsus, tek ırk, tek dil anlayışına dayanan “millet” (nation) kavramı, İslam toplumuna musallat olan azalacağı yerde gittikçe azan bir hastalıktır. Avrupa için irili ufaklı birçok derebeylikten milli birliklerini sağlama imkânını sağlayan millet kavramı için belki faydalı ve birlik oluşturucuyken, İslam toplumu için zararlı ve çözücü bir etki oluşturacaktı. Çünkü Abbasiler, Selçuklular ve Osmanlılar çok ırk ve dilin bağdaştığı çok cepheli bir millet fikrinin devletini gerçekleştiren büyük devletlerdir. Tek dil, tek ırk esasına dayalı bir devlet yoktu.*”⁸⁶

Karakoç, 20. yüzyılda İslam ülkelerinde de batı tipi (millet) üretilmek istendiğini, o yüzden suni devletler ve devletçikler doğduğunu, bugün İslam dünyasını kıvrandıran buhranın temelinde, kendi büyük millet ve medeniyetine bağlı millet anlayışını kaybedip yerine bu irili ufaklı suni ve taklit işi millet denemelerinin konmasının yattığını düşünür.⁸⁷ Oysaki İslam, “millet” fikrine dayanmaktadır ve Avrupa’daki milliyet anlayışından çok uzakta ve ilerdedir.

Ayrıca Karakoç, ümmet ve millet kavramlarının da doğru tanımlanarak, bunların karıştırılmaması gerektiğini düşünür ve aralarındaki farkı şöyle açıklar: “*Millet” ve “ümmet” kavramları birbiriyle karıştırılmamalıdır. Müslümanlar, sadece bir “ümmet” değildirler, aynı zamanda bir “millet”tir. “ümmet”, “millet” kumaşının iç tarafına verilen addır. Diğer bir deyişle “millet”, İslam toplumunun objektif ifadesi, “ümmet” ise sübjektif ifadesidir.*”⁸⁸

1.1.5. Dış Nedenler

İslam milletinin bugün yaşadığı krizin dış nedenlerine değinirken Karakoç, Batı’nın Rönesans öncesi coğrafi keşiflerle Müslümanların elinde bulunan İpek Yolu ticaretini zamanla denizlere kaydırıldığını, bunun da İslam âleminin uzun sürede fakirleşmesine sebep olduğunu düşünür. Bu keşifler sadece ekonomik sonuç doğurmamış, askeri sonuçlar da doğurmuştur. Denizcilikte ilerleyen Avrupalıların Çin ve Hind’i sömürgeleştirmesi, İslam âlemine akan zenginliğin yönünü kendinde

⁸⁶ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 88.

⁸⁷ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 172.

⁸⁸ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 88.

çevirmiştir. Denizlerde sağlanan bu üstünlükle, İslam âlemini kuşatıp, en son, Birinci Dünya Savaşı'nda paramparça etmişlerdir.⁸⁹

Karakoç'a göre, Müslümanların geliştirdiği tarih, coğrafya, teknoloji, denizcilik, ticaret, bilgi ve tecrübeleri olmasaydı ve bunlar temel alınmasaydı Avrupalılar sanayilerini ilerleterek zaferlerini elde edemezlerdi. Avrupalılar mülkiyeti İslam Medeniyetine ait bilgi ve usul birikiminden yararlanarak bu sonuca varmışlardır. Avrupalıların bu girişimi, zaruretin, vahşetin ve cehaletin verdiği bir cesaret ve maceraperestlik ve gözü peklik sonucunda olmuştur. Müslümanlarsa zengin ve medeni olduklarından, bu tür meçhullerde hazine aramaya yeltenmemişlerdir. Avrupalıların bu teşebbüsünü boşa harcanan bir emek ve zahmet saydılar, küçümsediler. Bu gözlem ihmali, içe kapanıp kendi ruhunun zenginliğini temaşaya kapılma aşırılığı, dış dünyayı gereği kadar izleyip kontrol edememe, değişimi tam değerlendirememeye İslam dünyasına pahalıya mal olmuştur. Ancak Karakoç, *“Batı fazla gurura kapılmamalıdır.”* der. Çünkü milletlerin ve medeniyetlerin parladıkları çağları yaşadıkları gibi, söndükleri çağları da yaşamalarının kaçınılmaz olduğunu şu şekilde dile getirir: *“Şüphesiz düşmez kalkmaz olan Allah'tır. İnsanlar düşebilir. Kaderde bu da vardır. İslam Âlemi gurura saplanmasın diye bu duruma düşmüş ve kaderin hikmet kılıcıyla, tevazu yeniden bulsun, dini yeniden bulsun da ölmüşken yeniden diriliş gibi olsun diye de geçici olarak bu uçuruma yuvarlanmış olabilir. İslam'ın, önümüzdeki üçüncü miladi bin yılda yeni bir gelişimi ve yücelişi olsun diye, ona özlemle dönebilmemiz için, kaderin cilvesiyle Babil esareti gibi bir zillet çukuruna itilmiş olabiliriz. Bu önemli değil. Yeter ki, ayağa kalkalım, üstümüzdeki toz toprağını silkeleyelim.”*⁹⁰

1.1.6. Aydın Problemi

*“Elinde mum tutan adamları olan toplum, ne güzeldir.”*⁹¹ sözüyle aydınlara büyük önem atfeden Karakoç, İslam ülkelerindeki zayıf aydınlar kadrosu sebebiyle bütün kültür kalelerinin Batı'nın eline geçmekte olduğunu, İslam ülkeleri arasında bulunması gereken kültürel, ekonomik ve siyasi bağın bir türlü kurulamadığını ve hepsinin birbirinden kopuk olduğunu dile getirmektedir.⁹²

⁸⁹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 119.

⁹⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 83.

⁹¹ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 117.

⁹² *Günlük Yazılar III Sûr*, 156.

“Zihni faaliyetlerdeki düşü ve gerileyiş, başlangıçta, medeniyetimizin bunalıma girmesinden doğmuş olsa bile, sonradan başlı başına bir sebep olmuş ve krizi kökleştirmiş, derinleştirmiş, devamlılaştırmıştır. Düşünce hayatının giderek sönmesi, İslam dünyasını bugünkü acı duruma getirdi. Artık Gazaliler, Muhyiddin-i Arabîler, Mevlanalar yetişmiyor. İslam Medeniyetinin parlak dönemlerindeki düşünce, bilim ve sanat için duyulan o büyük ve eşsiz tutkudan bugün eser yok.”⁹³

Ortadoğu aydınlarına seslenen Karakoç, onları kendi asli kişiliklerini yeniden kazanmaya çağırılmaktadır. Kendisinin bu görevi ömrü olduğu müddetçe yapacağından kimsenin kuşku duymamasını ister. Maddi-manevi anlamda diriliş havarileri yetişip aydınlarımızı uyandırdıkları ve onların yeni bir medeniyet hamlesini devreye soktukları gün görevini başarıyla tamamlamış kabul edeceğini belirtir.⁹⁴

Karakoç, Ortadoğu’da aydın denilen tabaka ile halk tabakası arasında bir kesikliğin olduğunu düşünür. Adeta halk kendi dünyasında yaşamakta iken, aydınlar da kendi dünyalarında ömür tüketmektedir. İki ayrı dil, iki ayrı medeniyet, iki ayrı mantığın var oluşuna vurgu yapar. İşte böyle bir ortamda, halkın içinden çıkmış düşünürün ödevini büyük bulur. Aydınla halk arasındaki bu keskin kopukluğun doldurulması, yumuşatılması, ani patlamalarla veya karşılıklı amansız öç alışlarla toplumun sarsılmamasının sağlanması, aydına düşmektedir. Fakat Karakoç, en büyük dramın aydının dramı olduğunu söyler. Aydın tabaka, bu istisnai aydına düşmandır. Halk da, kendi dünyasında yaşadığı için, onun fonksiyonunu belli belirsiz sezse bile yardım yapmaktan uzaktır. Bu aydının bıçak sırtında yaşamakta olduğunu söyler.⁹⁵

“Halkla aydın arasındaki problem ciddi bir problemdir. Halkın değerlerine yabancılaşan aydın, halktan koparak; beslenme, evlenme, düğün, dini inançlar konularında ülkesine tam bir yabancısıdır. Yerli düşünceler yasaklanıp, genç nesiller nereden gelip nereye gittiklerinin bile farkında olamayacakları son derece sathi bir hayata şartlandırılmışlardır. Kritik bile dıştan gelmekte, dıştan telkin edilmektedir.”⁹⁶

Karakoç, yeni yetişen kadronun tam anlamıyla Batıya adapte olmuş bir kadro olduğunu belirtir. İslam dünyasının her tarafında böyle bir nesil köşe başlarını tuttuğunu, yetişen, yetiştirilen bu nesillerin Batılılardan çok kendi kültürümüze karşı

⁹³ *Günlük Yazılar IV Gün Saati, 23–24.*

⁹⁴ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 213.*

⁹⁵ *Günlük Yazılar II Sütun, 263–264.*

⁹⁶ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı, 22*

koyan, direnen ve savaş açan bir nesil olduğunu söyler.⁹⁷ Asya, Afrika, Ortadoğu ve İslam ülkelerinde birkaç yüzyıldır ülkeleri yüreğinden çürüten taklit hastalığının sona ermediğini, bir Avrupa'ya bir Amerika'ya, bir Rusya'ya özenen, hiçbirinin gerçeğini ve ruhunu kavrayamayan bir aydınlar sınıfı, yetersiz ve temelsiz devrimler, ihtilallerle ülkelerini kavurup durmakta olduğunu söyler.⁹⁸

“İslam ülkelerindeki batıcılar ve Marksistler düşünce köleleridir. Asıl kölelik düşünce köleliğidir, bilinen kölelikten çok. Savaşta esir düşmekten doğan kölelik bir gün biter, ama kendi ruhun ve kafasını köleleştirmiş insanın işi çok daha zordur. Esaretten doğma kölelikte, insan ruhu, büyük bir direniş göstermekte ve içinde kendi ülküsünü yaşatabilmektedir. Ama kültürce köleleşmiş insan, asıl direnecek olan gücünü satmış demektir. 20. yüzyılda, biz doğu çocukları, kendimizi bu son varoluş savaşına adamak zorundayız. Düşünce köleliğine savaş açmak zorundayız. İnsan olmanın tek onuru buradadır. Gerisi kölece bir yaşayıştır.”⁹⁹

Karakoç'a göre çoğu zaman aydınlar, halkın basiretinden mahrumdur ve halkın aydınların önünde yer aldığı zamanlar hiç de az değildir: *“Bugün hala İslam Dünyası yer yer ve kesim kesim Batı'ya direniyorsa, bu, aydınlarından çok, halktaki, İslam kültür ve medeniyetinin ruhlara işlemiş etkisinin sürmesiyle açıklanabilir. Aydınlar, birkaç yüzyıldır, ruh açısından toplumun gerisindedir. İslam dünyasında esas problem, aydınlarda bu sezginin yeniden canlandırılmasında toplanıyor.”¹⁰⁰*

Türk siyasi yaşamındaki Demokrat Parti ve Adalet Partisi deneyimlerine de dikkat çeken Karakoç, bu partilerin Türk siyasi yaşamında önemli bir iz bırakamamalarının altında iyi yetişmiş aydın eksikliğine bağlar.¹⁰¹

Dünyanın bütün aydınlarını, bütüncül olmaya, medeniyet olgusuna yeniden eğilmeye, tarihe ön koşulsuz, saplantısız, önyargısız yeniden bakmaya ve İslam'ı yeniden incelemeye, bu, imanla medeniyeti kaynaştırmış, bir özde birleştirmiş, insan ruhuyla bağdaştırmış Tanrı vergi ve armağanına dönmeye, yani dirilişe çağırmaya gerek olduğunu söyleyen Karakoç, bu aydınlık hareketinin dirilişle gerçekleşeceğine inanır.¹⁰²

⁹⁷ *İslamın Dirilişi*, 9.

⁹⁸ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 21.

⁹⁹ *Günlük Yazılar II Sütun*, 366–367.

¹⁰⁰ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 115.

¹⁰¹ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, İstanbul, 1999, 163.

¹⁰² *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 67.

“İnsanlığın ihtiyacı olan büyük değişim ve ona denk düşen din kavrayışı, geniş ve taze, derin ve kapsamlı bir İslam’ın dirilişi değişimidir. Radikalizm ve devrim, sözde değil, ancak ruhta olan bir yenilenme, derinleşme ve kökleşme ile mümkündür. Aynı şekilde, tüm manevi yolları ve oluşumları inkâr eden bir zahir kuralcılığı ya da sözde sırf maneviyatçılık iddialı tarikatçılık, bir çıkar yolu olamaz. İslam’ın yeniden dirilişi, geçmişten bugüne tüm olumlu değerleri koruyan ve günümüzün imkânlarını bütünüyle kullanan, bütün insanlığı hedef almış, ruha öncelik tanımakla birlikte maddeyi ihmal etmeyen, özcü, fakat şekil ve kuralları da küçümsemeyen, yeni bir aydın ve aydınlık hareketidir.”¹⁰³

1.2. İslam Milleti Dışında Kalanlar Açısından

Bugün dünyanın bir “uygarlık krizi” geçirmekte olduğunu aşağı yukarı çağın bütün düşünürleri kabul etmektedir.¹⁰⁴ Karakoç, bizlere diriliş ve kriz kelimelerinin medeniyet temelli oluşunu sık sık hatırlatır.

Karakoç’a göre, Rönesans’la beraber medeniyet atılımını gerçekleştiren Batının metafizikten koparak, maddeci anlayışa sarılması Batı bunalımında esas etkindir: “Rönesans, İslam Medeniyeti karşısında, eski Roma ve Yunanın, Hıristiyanlığı da büsbütün gözden çıkarmadan, onu, yolunmuş ve soyulmuş, uslandırılmış bir duygu eğitimi indirgeyen daha çok maddi bir diriliş denemesidir. Ve yüzyılımızda artık bu denemenin de sonu gelmeye yüz tutmuştur.”¹⁰⁵

“Bu uygarlık bunalımı kaynağını, Batı Uygarlığı’nın Rönesans’la başlayan son varyasyonunun açılım imkânını artık tüketmeye başlamış bulunmasından almaktadır. Beş yüzlük gelişme ve açılmadan sonra, modern Batı, nefesinin kesilmeye başladığını duyuyor. Metafiziği ikinci plana atış, arkaik batı medeniyetinin yeni-doğuşu biçiminde olan bu gelişmeyi uzun ömürlü kılmayan, ana faktördür. Maddeci akıl, dengede durması gereken fizik-metafizik ilişkisini bozmuş, usul esası, pratik, teoriyi, araç, amacı, yapılan yaparı boyunduruğu altına almaya başlamış, tekniğin, insan ilişkileri ve bilimleriyle orantısız bir güç düzeyine erişti, insanın dünya ve zaman içindeki konumunu yeniden absürditenin pürtük yüzüyle karşılaştırmış, onu, varoluşunu yeni ve güvenli bir anlama kavuşturma “tasa”sıyla sarsmıştır. Batı’nın bu teknik şoku, yer yuvarlığının her

¹⁰³ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 100.

¹⁰⁴ İnsanlığın Dirilişi, 140.

¹⁰⁵ Çağ ve İlham IV, İstanbul, 1996, 25.

noktasında idrak edilerek, bunalım, sadece Batı için söz konusu olmamış, belki yüzyıllardır uyku içinde ezilen ve sömürülen Asya, Afrika ülkelerinin, beyaz, sarı, siyah, esmer tenli insanlarını yeni bir yol aramaya, bilinçli, bilinçsiz, yöneltmiştir.”¹⁰⁶

Karakoç, İslam Medeniyeti’ndeki ortalama insan seviyesi, gerek erdem, gerek bilgi, gerek irfan ölçüsüyle hiçbir medeniyetin bugüne kadar ulaşamadığı çok yüksek bir seviye ulaştıncaya, bu üstünlüğe karşı bir hınç ve öç duygusuyla Avrupa’da bir alanda çalışmaların doğmasına, daha doğrusu bütün zekâ gücünün bir noktada toplanmasına sebep olduğunu düşünür. Avrupa’nın Endülüs örneğine bakarak sırf Müslümanlara madde gücüyle üstün gelmek için yeni bir hamleye giriştiğini savunur: “Rönesans bir yandan Hıristiyanlığa bir tepki, bir yandan Müslümanların madde alanlarında ilerleyişine bir özeniş, bir yandan da Müslümanları kaba güçte geçmenin bir hazırlığı idi. Rönesans’la beraber metafiziği ikinci plana atıp, kendilerini dünyaya vererek, Endülüs’ten öğrendikleriyle yeni bir dünya nimetleri medeniyeti kurdular. Rönesans, eşyada fiziğe, insanda insan vücuduna eğildi. İnanç, fizikötesi üzerinde düşünme, erdemi gerçekleştirmek için hamle yapmaktan çok, fizik, kimya, biyoloji, sonra sosyoloji gibi gözle görünür, elle tutulur konuları olan bilim alanlarında çalışıldı. Bundan bugünkü teknoloji ve Batı Medeniyeti dediğimiz yeni bir gelişme doğdu. Madde alanındaki ilerlemelere denk bir erdem özünden mahrumdur. Nitekim bu teknik üstünlük, Batıların bütün dünyayı yüzyıllarca hiçbir çağda görülmemiş bir şekilde ezmelerine, sömürmelerine, soysuzlaştırmalarına, değer yıkımına sebep olmuştur. İslam, girdiği yere aydınlık, umut, refah götürmüşken, Avrupa doğusundan batısına, güneyinden kuzeyine her yere medeniyet taşıdığı iddiasıyla Asya ve Afrika halklarını ezmekten bir an için geri durmamıştır. Ancak zulüm ve batıl, payidar olamaz ve bir gün mutlaka çökmeye mahkûmdur.”¹⁰⁷

Karakoç’a göre, Batı Uygarlığı’nın yetersizliği artık ortaya çıkmıştır. Olumlu açılımı tükenmiş, son sınırlarına varmaya başlamıştır. Tanrının yerine bilimi koyan anlayış ve bundan doğan bir bunalım söz konusudur:¹⁰⁸ “İlkel tekniğin yerini ileri tekniğe bırakmasıyla beraber gelişen ve yaygınlaşan “Hakikati bilimin tekelinde olduğu” görüş ve kanaati Batı bunalımının temel ögesidir. Kendi tabiatının dışına taşlan Bilim, dini kendisine kimi yerde ortak, kimi yerde rakip, kimi yerde de düşman

¹⁰⁶ *İnsanlığın Dirilişi*, 141.

¹⁰⁷ *Ruhun Dirilişi*, 73.

¹⁰⁸ *İnsanlığın Dirilişi*, 142.

görme eğiliminde olmuştur hep. Dinin sınırlarını darlaştırarak, bilimin sınırlarını genişletme Batıyı materyalizme adeta mahkûm etmiştir. Bilim yeniçağın putu olmuştur, sanki.”¹⁰⁹

Değerleri hızla tüketen Avrupa, eski diye niteledikleri tüm güzel değerleri acımasızca harcamaktan geri durmamışlardır: “Avrupalılar “yeni”ye düşkündürler. Hastalık hastası halinde. Durmadan yenilikler yapmak, hep yeni bir şeyler ortaya koymak, onların mizacı gereği. Bu o dereceye varmıştır ki, Batı’daki bu bunalımın psiko-sosyolojik sebeplerinden biri olarak, bu “yenilik hafakan”ını gösterebiliriz. Birinci Dünya Savaşından sonra, düşünce ve hele sanat alanında, nice sanat akımları icat edildi. Biri daha tutunmadan öbürü gelen bu akımlar, sonunda birbirini süpürerek, uzun vadede, yine de “klasik” olanın değerini ortaya koymaya yaradılar. Oysa insanoğluna düşen, eskiyi yenilemek, tazelemek, onu insanlığın bir deneyi kabul etmek, yeniye de kalıcı değerlerle bağdaştırmak, onların sınavından geçirmektir.”¹¹⁰

Karakoç, bugünkü Batı’nın teorik temeli olan Rönesans’ın, insanın kurtuluşundan çok, ister zulümle, ister adaletle, ister kölelikle, ister hürriyetle gerçekleşsin, Avrupa’da yeni bir kuvvetin doğumunu hedef aldığını söyler. Teknik, bu kuvvetin gerçekleştirilişi oldu ve Batı insan için gerekli son sınıra vardığını sandı. Karakoç, gün gelip de bu kuvvetin Avrupa dışına kaydığını, Amerika’ya ve Rusya’ya geçtiğini görünce, Avrupa’nın derin bir uykudan uyanır gibi olduğunu ve şimdiki Avrupa’nın çırpınışını, biraz da Rönesans’ın son sınırlarına varıp insanoğlunun kurtuluşuna yetmemesine bağlar.¹¹¹

Karakoç’a göre, teknik olarak ilerleyen Batı kendi aralarında bir barış ahlakını kuramamışlardı. Uzak ülkelerde insanlara uyguladıkları insanlık dışı davranışlar, zulümler aynı zamanda kendi ruhlarını kuşatmıştı. Bu nedenle kendi aralarında patlak verecek kıyametin gelmesi uzun sürmemiştir. O, Birinci Cihan ve İkinci Cihan Savaşı’nı, bir yağmayı paylaşamamanın tabii patlaması olarak görür.¹¹²

Osmanlı’nın Rönesans’ı görmediği tezine değinen ve bu tezi benimsemeyen Karakoç’a göre, Osmanlılar Avrupalıların ne yapmak istediklerini görmüşler, ancak belki bunun boyutunu hesaplayamamışlardır. Bir de bu hareket için verdikleri felsefi ve

¹⁰⁹ *İnsanlığın Dirilişi*, 96.

¹¹⁰ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 100–101.

¹¹¹ *Günlük Yazılar II Sütun*, 436.

¹¹² *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 78.

ahlaki hükümden olumlu bir kanaat taşımadıkları anlaşılmaktadır. İnsanlık için ciddi bir tehlike olan nükleer silahlanma örneğini veren Karakoç, Osmanlıların bu gidişi insancıl açıdan uygun bulmadıklarından onaylamadığını düşünür.¹¹³

İslam Milletinin dışında kalan insanlara ayrı ayrı seslenen Karakoç, onları tek gerçek medeniyet olan Hakikat Medeniyetine yani İslam Medeniyetine davet etmektedir:

Yahudilerin binlerce yıldır bekledikleri Mesih'in (Diriltici) geldiğini, bunun da İslam olduğunu ve İslam'a dönmekle, Hz. İbrahim'in çoktan kaybettikleri izini bulacaklarını söyler.¹¹⁴

Hıristiyanlık dünyasının yeni bir devrime ihtiyaç duyduğundan söz eden Karakoç, bu devrimin Yaratıcıyı tam bir tevhit ve tenzihle kabul etmekle mümkün olacağını söyler ve onları gerçek Allah inancı etrafında toplanmaya davet eder.¹¹⁵

Doğululara (Hint-Çin) ve Afrikalılara yönelik çağrısında Karakoç: "*Buda'yı tanrılaştırma, inek kültü, imparatorun güneş-tanrı soyundan gelmesi, tenasüh gibi inançlarıyla bu doğu dinleri er geç ölmeye mahkûmdur. Bugünkü kültür değişmeleri bu ölümü hızlandırmıştır. Bu tür kültürler bir kere ölüncü bir daha da dirilemezler. Çünkü sağduyuya, gerçeklere aykırıdırlar.*" demektedir. Ayrıca onlardan, batıl olan dinlerini ikinci bir yanlışlık yapıp bu seferde batının batıl dini olan Hıristiyanlığa sapmamalarını ve evrensel tek gerçek o din olan İslam'a gelmelerini istemektedir. Afrikalıları ise daha ümitli gören Karakoç, onların kendiliklerinden İslamiyet'e katılımlarını mutlulukla karşılamıştır.¹¹⁶

Din ve tanrı tanımazlara yönelik çağrısında Karakoç, Çin ve Rusya gibi eski dindar ülkelerde çağın başından beri yayılmaya başlayan Komünizm'in dine karşı olan tutumunun sığlığına işaret eder ve bu duruma son vermekle kurtuluşlarının mümkün olabileceğini belirtir.¹¹⁷

1.3. Türkiye Açısından

Karakoç, insanlığın kültürü olarak da, Ortadoğu'nun kültürü olarak da, Anadolu'nun öz kültürü olarak da İslam'ı, terki mümkün olmayan kültürümüz olarak

¹¹³ *Çağ ve İlham IV*, 31.

¹¹⁴ *İslamın Dirilişi*, İstanbul, 1999, 58–59.

¹¹⁵ *İslamın Dirilişi*, 60.

¹¹⁶ *İslamın Dirilişi*, 62.

¹¹⁷ *İslamın Dirilişi*, 63.

değerlendirir.¹¹⁸ Karakoç'a göre, Osmanlı-Türk devleti, zaferin, fethin, medeniliğin doruklarındayken, Avrupalının yeni bir felsefeyle dünyaya bakmasının gerçek yorumunu yapamamıştı. İlk umursamamış ve zaman kaybetmiştir. Sonraları köklü bir müşahade yapmaksızın acele hükümlerle yanlış teşhis ve iyileşme hareketlerine girişmiş, bu davranışlarda bir derde deva olmayınca, zihni, ruhi ve tarihi bir panik başlamış ve bu panik 1914'e kadar için için devleti geriletirek, içten yiyerek, dıştan kopararak, Birinci Dünya Savaşı sonunda üç kıtalık devleti paramparça etmiştir. Henüz 1.000.000 km kare kaybettiğimiz Birinci Cihan Harbi'nin bile muhasebesini yapmadığımızı, tek avunuşu geçmiş hatırlamamakta bulduğumuzu ifade eder.

“Sanıyoruz ki geçmişi hatırlamamayı becerirsek, onun tesirleri kaybolur. Hâlbuki biz geçmiş zamanı unutsak; geçmiş zaman bizi unutmamıştır. Başarı ve başarısızlıkların en derin felsefi sebep ve köklerine inip yeni yaşama imkânları derlemeli, toplamalı, toparlamalı ve bu fani zaman ortamında şan ve şerefle ve bize mahsus, şahsiyetli bir yaşayış tarzı tutturmalıdır.”¹¹⁹

“Biz bozgun dönemimizde iç muhasebemizi gereği gibi yapmadık. İlk başarısızlıklar, askeri yenilgiler olduğu için, ters taraftan, sebeplerden değil neticelerden, askeri ıslahatlardan başlamışız. Sonra yenilgiler sürünce, ona bitişik olan idareye el atmış, idari ıslahatlar yapmışız. Onun da elvermediği anlaşılınca, siyasi ıslahata, rejim değişikliğine başvurmuşuz. Fakat bunların hiçbiri imparatorluğun çatır çatır çökmesini önleyememiş ve biz bu hengâmede, anayurt parçasını güç bela kurtarmışız ve bütün bu ıslahatlarda da tek metodumuz, bizi yenenlere, düşmana benzemek olmuştur. Bu yüzden farkında olmadan, kendi kendimize düşman olmuşuz. Bütün bu ıslahatlar fayda vermeyince suçu kendi özümüzde bulmuş, bu kez, işi sosyal inkılâplara kadar götürmüşüz. Hâlbuki bir kere, işe ilkin dünya görüşünde, sonra sosyal yapıda, sonra eğitimde, sonra idarede, daha sonra da askeriyede olmak üzere düzeltmeler yapmakla başlanmalıydı. İşte biz, işe, başlangıçta, ruhtan değil vücut uçlarından başlamak ve sonunda da, ruhumuzun özünü imha edip yerine yabancı bir ruh tedarik etmek gibi hatalar işledik ve bugüne geldik.”¹²⁰

“1923'ten sonra biz millet olduk” diyen devlet adamlarımız oldu. Hâlbuki bugün artık kabul edildi ki, biz 1923'te millet olmadık, biz 1923'ten sonra millet olmaya

¹¹⁸ *Günlük Yazılar II Sütun*, 341.

¹¹⁹ *Diriliş Çevresinde*, 190.

¹²⁰ *Diriliş Çevresinde*, 192.

başlamadık, belki tam tersine, 1918’de millet olmaktan çıkarılmak istendik. Ve parçalandık. Milletimiz parçalandı.”¹²¹

Karakoç, yendiğimiz sürece Batının bize hayran olduğunu ve bizi kendilerine örnek almakta olduğunu söyler. Yenilgiler başladığından beri, yöneticilerde günümüze kadar süregelen bir panik başlamıştır. Bu panik, toplumu sürekli değiştirme telaşına dönüşmüştür. İki yüzyıldır toplumumuzun değişme ve değiştirme cehennemini yaşadığını belirten Karakoç, askeri, idari, rejim ve sosyal alanlarda yapılan ıslah hareketlerini taklit psikolojisinden öte bir hareket olarak görmemektedir.¹²²

“Napolyon’un elçisi tarafından Taksim Meydanı’na dikildiği söylenen ve “hürriyet ağacı” adı verilen çam ağacı, içten, köklerini toplumun ta kalbine kadar uzatmış ve ona hayat özünü veren kan özünü emip tüketmiştir.”¹²³

“Ölümcül yıkımdan zorlukla kurtardığımız son vatan parçasını güvenceye almak için bulduğumuz yol, çare, yine batıcılıktan, batılılaşmaktan ve daha çok batılılaşmaktan başka bir şey değildi. O günün aydınlarına, az batılılaştığımız yeterince batılılaşamadığımız için battığımız kanaati hâkimdi.”¹²⁴

Türkiye tarihini özetleyen Karakoç, 20. yüzyılın başından bu yana, on yıllık sürelerle değişimin kendini gösterdiğini belirtir: *“Siyasi, edebi, fikri ve sosyal hayatımız, on yıllık bir konjonktürle yürütülmektedir. 1900’lü yıllarda, Sultan Hamid’in, dünya görüşü ve kadro anlayışı tam anlamıyla iş başındayken, 1910’lu yıllarda Abdulhamid’le taban taban zıt İttihat ve Terakki’nin değişmeyecek gibi hükümet olduğu görülmüştür. 1920’li yıllarda millet idareyi ele alarak, bütün İslam dünyasının, hatta mazlum halkların önderi ve öncüsü olarak Batını karşısına çıkacaktır. 1930’lu yıllarda, 1920’nin planlamış gözüktüğü bir Türkiye yerine bambaşka bir Türkiye vardır. Kılığı, yazısı, takvimi, hafta tatili, başkenti değişmiş bir Türkiye vardır. Bütün ideal tam anlamıyla Batılı olmaktır. 1940’lı yıllarda aynı yönde de olsa, işe yeniden başlanmış, şehir yerine köy temel alınmak istenmiş, batılı-sol bir ideoloji konulmak istenmiştir. 1950’lerde batıcılık ve solculuk yerini her şey de Amerika’yı örnek almaya bırakıyor. İttihat ve terakkinin Alman, Cumhuriyetin ilk yıllarının Fransız, İnönü devrinin, İngiliz ve Rus koalisyonu modellerinin ve kültürlerinin yerini, Amerika modeli ve kültürü*

¹²¹ Çıkış Yolu I, 73.

¹²² Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 24.

¹²³ İnsanlığın Dirilişi, 79.

¹²⁴ Çıkış Yolu I, 8.

almıştır. 1960 ihtilali gelir ve askeri idare ebedileşecekmiş gibi gözükür. Belki biraz da bu on yılda bir değişme prosesüsünden cesaret alınarak 1970 yıllarında bir de sosyalizm denenmek istenmektedir.”

Karakoç, Osmanlıların ve Sultan Hamid'in eline geçmeyen fırsatın, Türkiye'nin eline geçmiş olduğunu söyler. Derlenip toplanan İslam dünyası içinde Afrika, adeta yeni bir medeniyet atılışı yapabilecek potansiyele sahipken, hemen hemen her gün yeni bir devlet doğuyorken bir lider ülkeye ihtiyaç vardı. Karakoç'a göre en tabii lider Türkiye'ydi. Hatta bunu sorumluluk olarak görür. Yeniden dünyanın lideri olarak çıkabilme, hatta kölelikten kurtuluş savaşı açmış her milletin, ezilmiş her halkın sözcüsü ve koruyucusu olabilme fırsatı vardı. Ancak bu fırsat değerlendirilememiştir. Günümüzde imparatorluğu yeniden kurmak olmasa da, büyük bir blok kurmanın sabırlı, sürekli, planlı ve şuurlu bir dış politika ile başaranabileceğini düşünmektedir.¹²⁵

“Cumhuriyetle birlikte kurulan yeni devlet, her şeyden önce, kendini eski devletin devamı sayıp saymamakta tereddüt etmiştir. Osmanlı devletinin dış borçlarını kabul ederken bir nevi devam teorisini kabul etmiş gibi görünüyorsa da, içte ve dışta tutturduğu yol, onun bir süreği olduğunu inkâr eder bir tutumdur. Osmanlı devletinin devamı olmanın zorunlu olarak yüklediği sorumluluklardan da sistemle kaçtı. Böylece, babasının borcunu yüklenip mirasından faydalanmayan romantik bir hayırlı oğul görünüşü veriyorsa da, gerçekte, babasından, borçtan başka bir mirasa konmadığını belirtmek için, bu durumu kabartacak bir davranışta bulunan çok karamsar bir oğul psikolojisi yaşıyor. Hâlbuki miras reddedilse bile, oğul olma gerçeği reddedilemez. Babanın bıraktığı ret ve inkâr olunsa bile, babanın babalığı inkâr ve red olunamaz. Lozan'la birlikte bir dünya devleti olmaktan çıkıp, bir bölge devleti oluyorduk. Kendimizi dış dünyadan koparıp, tecrit ediyorduk.”¹²⁶

Karakoç, Türk düşüncesinin yazı değişmesi yüzünden geçmişin kültürüyle tamamen ilgisini kestiğini söyler.¹²⁷ Saatimizi, takvimimizi Batıya göre ayarladığımız ve dirilişimizi yitirdiğimiz için bu duruma geldiğimizi düşünmektedir.¹²⁸ Tarihi şahit gösteren Karakoç, Türklerin, Türklüklerini dahi ancak Müslüman oldukları sürece koruyabildiklerini belirtir.¹²⁹ Çareyi, kendi benliğimize dönmemizde bulur.¹³⁰

¹²⁵ *Diriliş Çevresinde*, 168.

¹²⁶ *Diriliş Çevresinde*, 166.

¹²⁷ *İslamın Dirilişi*, 30.

¹²⁸ *Unutuş ve Hatırlayış*, İstanbul, 1998, 15.

¹²⁹ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, İstanbul, 1999, 51.

Her döneme aşırı iyimserlikle girdiğimizi, sonra ondan korkunç bir kötümserlik, şoklar ve yıkıntılarla çıktığımızı söyleyen Karakoç'a göre, "Aşırı umut, umutsuzluktur."¹³¹ Yaşadığımız bu dönemi, iki yüz yıl süren uzun bir geceye benzetir.¹³² Ancak bu gecenin kıyamete kadar sürmeyeceğini, İslam Medeniyeti'nin kendini göstermesinin kısa zamanda olacağına inanmaktadır.

Genel olarak medeniyet perspektifinden özetlemeye çalıştığımız, bunalımların nedenlerini İslam Milleti, İslam Dışında Kalan Milletler ve Türkiye özelinden inceleyerek bu problemlerin ne olduklarını ve çıkış kaynakları bakımından bir fikir edinmeye çalıştık.

III. İNSANLIK TARİHİNİ ETKİLEYEN FİKİRLER

Karakoç, insanları iki bölümde toplar: Sağcılar ve solcular. Sağcılar hakikate uyanlar olarak görürken, ona karşı çıkanları ise solcular olarak adlandırmaktadır. Kapitalizm onun gözünde solun bir yüzü, komünizm ise öbür yüzüdür ve insanların bu akımlara asla inanmamaları gerektiğini savunur.¹³³ Bu kavramların Batı terminolojisinde yanlış tanımlandıklarına dikkat çeker: "Sağ'ın Batı'da anlaşılan anlamda, yani kapitalizm ya da liberalizmin doğrultusunda ve sadece ekonomik görüş biçiminde bir ideoloji gibi tanımlıyorlar, tanıtmıyorlar."¹³⁴

Batı'nın merhametten uzak bir şekilde insanlığa zarar veren bu hastalıklı fikir akımlarının kaynağı, yaşatıcısı ve uygulayıcısı olmasına dikkat çeken Karakoç, İslam Medeniyeti'nin bu hastalıklı fikirlerle mücadele edebilecek yegâne güç olduğunu söyler: "Avrupa belli belirsiz statükoyu koruma çırpınısındadır. Amerika, dünya ve insan kaygısı bir yana, kendisinin kaygısını anlayacak kompleks bir ruh idrakinde değildir. Rusya bir barbardır hala. Komünizmin ufuk çizgisi görünmüştür. Terör ve kandır. Yahudiler ne denli dünya güçlerini ellerinde bulundurursa bulundursunlar, hala Babil esaretinin kompleksi içindedirler ve en hafif bir hümanizm cilasını bile taşımayan bir dünya görüşü ve insan anlayışı içindedirler. Hıristiyanlık, merhamet edebiyatı

¹³⁰ *Diriliş Çevresinde*, 192.

¹³¹ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 189.

¹³² *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 12

¹³³ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, İstanbul, 2001, 12.

¹³⁴ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 199.

yapan bir tiran felsefesidir. Korkunç niyetini aldatıcı bir üslubun içine gizleyen bir tiran felsefesidir.”¹³⁵

“Çağımızda, insanlık şu veya bu parlak sloganlar altında ezilmekte, her yanda kan akmaktadır. Batı doktrinlerinden hiçbiri, ne kapitalizm, ne komünizm bir çare getirebilmektedir. Üstelik insanlığın trajedisini artırmaktadır. Ateşi, kanın akmasını, her taraftaki nihilizmi ve anarşizmi karşılıklı olarak körükleyip durmaktadır. İşte doğru dünyası bu iki doktrin karşısına yeni bir doktrinle çıkmak ve insanlığın kurtuluşunu ödev olarak üzerine almak zorundadır. Doğuda bu orijinal medeniyeti ancak İslam temsil etmektedir.”¹³⁶

Karakoç, insanlığı son iki yüzyıllık dönemde tesiri altında bırakan, bu dört düşünce akımının insanlığa musallat olduğunu tespit etmektedir:

1.2.1. Marksizm-Komünizm

Marksizm, ideolojik alanda, esas olarak sınıflar savaşımı teorisini ortaya atan ve bu savaşımın zorunlu sonucu olarak proletarya diktatörlüğüne ve oradan da toplumsal eşitlik ve özgürlük dünyası komünizme varılacağını öngören bir öğretiyi olarak tanımlanır.¹³⁷

Karakoç’a göre, Marksizm özgür düşünce, inanç ve duyguların doğmasını engelleyen ayrı bir dogmatik doktrindir. Batı’ya karşı çıkar görünmesine rağmen batılı bir doktrindir. Özgür düşünce, inanç ve duyuş getiren bir atılım ve akım değildir. Ancak Marksist’çe düşünme, inanma ve duymayı önermektedir.¹³⁸ Bundan dolayı Karakoç’a göre, bir Müslüman, bir Afrikalı, bir Asyalı için Marksizm’le öbür batı doktrinleri arasında özgür düşünceyi geliştirmek, hatta söndürme ve boğma bakımından bir fark yoktur.

Marksist kuramda son aşama olan Komünizm batı materyalizmin en koyusu, adeta bir din haline getirilmiş bir oluşumdur. Karakoç, Komünizmin bu dünyayı baş ve son bilen, Tanrı’yı yitirmiş, güçlü insanlara tapmayı ilkeleştirilmiş, tek insanı birim

¹³⁵ *Günlük Yazılar II Sütun*, 267.

¹³⁶ *Ruhun Dirilişi*, 75.

¹³⁷ <http://tr.wikipedia.org/wiki/Marksizm>, 19.08.2009.

¹³⁸ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 102–103.

olmaktan çıkarmış, kitleyi bir sürü olarak idrak eden adeta yeni bir din olarak görür. Bir nevi modern Mazdeizm'dir.¹³⁹

Çin'de de eski çağlarda iptidai komünizm dinleri görüldüğüne dikkat çeken Karakoç, bugün Rusya ve Çin'in bu doktrini batıdan öç almak için bir alet olarak kullandığını söyler. İnanç bakımından oldukça zayıflamış bulunan, inançsızlığın ilk merhalesini daha önce geçirecek, adeta ahir zamanı hatırlatan yeni ve kesin dinsizlik ve inançsızlık akımına hazır hale gelmiş bulunan İslam dünyasının da, batının ezmesine karşı, kolaylıkla, fırsat kollayan komünizmi imdada çağırdığını söyler. Karakoç, baştan aşığı Arap dünyası ve daha geniş anlamda İslam dünyasının bu inançsızlık, inanç yıkıcılığı akımıyla çalkalandığını ifade eder.¹⁴⁰

Karakoç'a göre, insanları devletin ve planların kölesi haline getiren Komünizm,¹⁴¹ aşırı bir akımdır, anarşiden beslenir, terörü doğurur. İnsan yaradılışına aykırı, insan ruhunu özgürlüğünü yok eden bir kölelik ve zulüm rejimidir.¹⁴² *“İnsanlığı kurtarmayı iddia eden bu doktrin, kinden doğmuştur. Hiçbir medeniyet kinden doğmamıştır. İnsanı bir bitkiye indirmek ister. İdeolojisi bitkiciliktir. İnsanları, bir bitki gibi yaşayan, çalışan, çiftleşen, çoğalıp yeniden çalışan ve devlet denen o kalpsiz makineye bir şeyler yetiştirmeye çalışan kümes hayvanlarından farksızdır. Bu doktrin, bir şeylere inanmak hakkını tanımaz insanlara. Bu doktrinin lügatinde “acımak” kelimesinin yeri yoktur. Bu doktrine göre tarih kendileriyle başlar ve insan devlet önünde, topluluk önünde bir hiçtir. Bu uydurma dinde, Tanrı maddi başarıdır. Ay'a çıkışları insanların faydasına değildir. Bütün iş, Ay'a çıkmak ve oradan öbür insanlara, komünist olmayanlara bir Firavun edasıyla, “Tanrı Benim” demek, “Ben ezerim”.”*

Karakoç'a göre, komünizmin en çok korktuğu şey mahvetmeye giriştiği yerli kültürün dirilmeye başlamasıdır. Bu yüzden komünistler, en çok, kültürün dirilişine kendini adanmış olanlara düşmandırlar. Diyalektik düşünce tarzını kullanarak İslam ülkelerini kendi kültüründen kopararak tutsak etmek istemektedir: *“Komünizm, Batıya dönen yeni doğmuş kritiği bozup, yıkmaktadır. Batıya olan umudu uzatıp, ertelemektedir; ona göre, adeta, suç Batıda ve Batılıda değil, sistemi olan*

¹³⁹ İranlı Zerdüş tarafından kurulan tek tanrılı inanç sistemi. İnanılan tek tanrıya verdikleri Ahura Mazda adıyla bağlantılı olarak *Mazdeizm* de denir. Sonraki dönemlerde ise daha çok Mecusilik adıyla anılmıştır. <http://www.dinlertarihi.net/mazdeizm/default.asp>, 05.08.2009.

¹⁴⁰ *Ruhun Dirilişi*, 136.

¹⁴¹ *Dirilişin Çevresinde*, 59.

¹⁴² *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 146.

*kapitalizmedir. Mr. Adam Smith kötü, ama Herr Marks iyi bir efendidir, iyi bir derebeyidir. Yaratıcının, büyük günahundan ötürü (ona ortak koşmak suçundan ötürü) tek ayak üzerinde durma cezasına çarptırıldığı Batı'nın yorulup, ayak değiştirmesinden, şimdiye kadar sağ ayağı üzerinde dururken, şimdi de sol ayak üzerinde durmak istemesinden başka bir şey değildir komünizm. "Diyalektik" adını verdiği örümcek ağını Asya ve İslam ülkelerine yerleştirmiştir. Doğuluları ve Müslümanları kendi düşüncelerinden, düşünme ve yaşama tarzlarından koparıyor, sonra da, "diyalektik" ini tek ve mutlak düşünce tarzı olarak benimsetmek, bunu tartışılması bile mümkün olmayan bir doğma yapmak istemektedir."*¹⁴³

Marksizm, Batı için bir özeleştirici durumundadır. Ancak Batı'yla çağdaşlaşma aracı olarak kullanılan Marksist düş ve gerçekleşim, Batı tekniğinin daha uç bir plana gidip makine ve fabrika insanı tipinden başkasını ortada kaldırması isteği idi.¹⁴⁴ Komünizmin neden Batı'dan çıktığının sorusu olarak da Karakoç, yanlış yolda olanların yanlış bir ideolojiye meydan verebileceği cevabıyla açıklamaktadır: *"Kültürde ve tarihte temel din olunca, onun gerçeğinden her uzaklaşma, insanı uçuruma başka bir deyişle sağdan sola her sapma insanlığı felaket götürür. Nitekim gerçeğinden uzaklaşan Hıristiyanlık; solun, komünizmin doğmasına yol vermiştir. Çok daha fakir ülkeler oldukları halde, komünizmin, İslam ülkelerinden değil de, Batı'dan çıkmasının sebebi budur."*¹⁴⁵

Karakoç'a göre Marksizm batıya yetişmeye çalışan ülkeler sürüldü. Onlar da onu Batılılaşma aracının daha çağdaşlaşmış gibi alıp işlediler.¹⁴⁶ Marksizm, inancın zayıfladığı alanlarda biten bir düşünce mantarıdır. Nerede inanç yoksa, orada Marksizm'in gözükmeye başladığını söyleyen. Karakoç'a göre asıl afyon din değil, Marksizm'dir:¹⁴⁷ *"Görünüşte Batıya karşı çıkan komünizm, gerçekte İslam'ın yayılışını durdurmak için sokulmuş ve batılıların da el altında desteklediği bir bölücülük akımıdır."*¹⁴⁸ *Komünizm, üzerine doğu cilası vurulmak istenmiş bir batı kalbinden başka bir şey değildir."*¹⁴⁹

¹⁴³ *Diriliş Çevresinde*, 126.

¹⁴⁴ *İnsanlığın Dirilişi*, 69

¹⁴⁵ *Diriliş Çevresinde*, 87.

¹⁴⁶ *İnsanlığın Dirilişi*, 70.

¹⁴⁷ *Günlük Yazılar II Sütun*, 168.

¹⁴⁸ *Günlük Yazılar II Sütun*, 534.

¹⁴⁹ *Günlük Yazılar II Sütun*, 467.

“Komünizm dine cephe almış olduğunu açıkça ilan etmektedir. Siyasetle de, Müslümanların bölünmüş ve parçalanmış durumunu sömürmekte, kapitalizmle kah çatışarak, kah uzlaşarak, İslam bölgelerine yerleşmeye çalışmaktadır.”¹⁵⁰

Karakoç, Marksizm’in, gerçekte, emeğin ve alın terinin hakkını arama ülküsü değil, onun, insanlığın bir bölümüne karşı, kitleleri iten bir yıkım ve çöküş aracı olarak aldaticı bir totem gibi kullanma pratiği olduğunu düşünür. Materyalist gerçekleştirme denemelerinde emeğin, ilkin maddiliğe irca edilmekte, sonra insanın onun bir mekaniği olduğunu, akabinde de insanlığın, kendini tanrı sanan bir teknokratlar azınlığının kölesi yapıldığını söyler.¹⁵¹

Karakoç’a göre, eski Ortodoks, yeni Marksist Rusya aslında sürekli Panslavizm’i işlemektedir. Hıristiyanlık ve Leninizm evrensel maskelerdir. Rus Marksizmi insanı değiştirmek için değil, çabuk eskiyen ve etkinsizleşen devlet çarkını yenilemek ve ayakta tutabilmek için kullanılmıştır.¹⁵² Rus devrimini Batı Avrupa’ya ayak uydurmuş Ortodoksluk Rusya’sının bir nevi yenilenişi olarak gören Karakoç, Rus halkının önce toprak sahiplerinin kölesi iken Lenin’le beraber devletin ve partinin kölesi olduğunu savunur.¹⁵³ *“Rusya’nın Marksizm ya da komünizm adı altında hedeflediği insan tipi, kişiliği büyük rakamlar ve total global, masif güçler içinde yok olmuş, sınırlandırılmış, ezilmiş, tıraş edilmiş bir insan tipidir. Dünya diktasında bir kitle malzemesidir insan. Eşitlik, hak iddialarının tam aksine, onun dünyasında, insan, sus pus, bir fabrikada bir vida bir makinede bir dişlidir, o kadar. Özgür düşünme hakkını daha doğrusu insana insan olma hakkını tanımamaktadır.”¹⁵⁴*

Karakoç, Komünizmin Rus insanından çok, dışarıdaki tutkunlarına etkide bulunduğunu, hayalleriyle onları değişmeye zorladıklarını oldukça garip bulmuştur. Dostoyevski’nin Ecciniler adlı eserine atıfta bulunan Karakoç, roman kahramanının sonunda ortaya çıkan ideali gibi, komünizm maskesinden sıyrılınca çırılçıplak bir yeni çarcılık, çağdaşlaşmış çarcılığın ortaya çıkacağını söyler. Ancak korkunç diplomasi ile Rusya’nın bu kukla oyununu canlı hayat gibi göstermesini bildiğini söyler.¹⁵⁵

¹⁵⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 162.

¹⁵¹ *Diriliş Muştusu*, 50.

¹⁵² *İnsanlığın Dirilişi*, 68.

¹⁵³ *İnsanlığın Dirilişi*, 67.

¹⁵⁴ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 74.

¹⁵⁵ *İnsanlığın Dirilişi*, 68.

Nietzsche'nin *Dianizos*¹⁵⁶ yorumuyla beraber Avrupa'da ortaya çıkan "faşizm ve komünizm" ırk ve toplum maskeleri altında şahıs kültürünü yaygın hale getirdiler. Birinin tuzağı tarih ve ümit öbürününki ekmek ve öçtü. Marx, Lenin vb. hep insan çehreli putlar olarak sunulmuştur. Sözleri dua ve kutsal kitap gibi öğretilmiştir. Devrim mistikliği doğrulmuştur. Yavaş yavaş dinin yerine devrim, din önderleri konulmuştur.¹⁵⁷

Karakoç, Rusya ve Çin'in Marksizm'i sahiplenme nedeni olarak, eziklik ve öç alma psikolojisi olarak görür. Bu Batıya karşı ezilmişliğin bir psikolojisidir: "*Marksizm, farkında olarak, olmayarak, batının başarı yanına bir tepkiydi. O "eziş"e tepki olduğunu iddia ediyordu. Çünkü Batı'nın başarısı, ezişi demektir. Rusya ve Çin'de sahiplenilmesinin nedeni, bu ülkelerin batıdan öç alabilecekleri bir sistem arayışından başka bir şey değildir. Ayrıca I. Dünya Savaşı da gösterdi ki batının yeni bir saldırısının bu ülkeler için hiç de uzak olmadığı da anlaşılmıştır. Bugün Rusya ve Çin'de hâkim olan psikoloji şudur: Rusya "Batı'nın bende gözü var, o halde ben ona göz koyayım."; Çin "Batı beni ezdi; o halde ben de onu ezeyim."*¹⁵⁸

Ayrıca Rusya'nın tarihten bu yana İslam ülkeleri üzerindeki saldırgan tutumunu da tesadüfî bulmaz ve bunun Batı'nın oyununun bir parçası olduğuna inanır: "*Rusya'ya, Batı Medeniyeti, bizim başımıza, yani Hıristiyanlık dünyası, İslam Medeniyeti'nin başına demoklesin kılıcı gibi asmıştır. Ta ki Müslümanlar kılmıdamasın, tepesinde daima Rus'un kılıcı bulunsun.*"¹⁵⁹

Karakoç, Marksizm'in de tıpkı diğer insanlığa zararlı fikir akımları gibi ömrünü tamamlamakta olduğunu söyler: "*İlkçağlarda Epikürcülük, ortaçağda mutezile, yeniçağlarda, günümüzde pozitivizm, Marksizm, hatta egzistansiyalizm böyle kritik anlarda doğmuş ve geçmişi unutmak için hayat dokusuna katılmak istenmiş doktrinler ve dünya görüşleridir. Fakat tarihin ağır şartları geçince ve değişince, bunların etkileri de ya büsbütün kaybolmakta veya hafiflemektedir. Marksizm'in, Birinci Dünya Savaşında pratiğe geçişi hayata sokuluşu ve İkinci Dünya Savaşı'nda da güçlenişi herhalde bir tesadüf değildir. Tarihi tecrübe bize göstermektedir ki, uzun süren köklü barış geldiği gün, Marksizm de hayatını tamamlamış olacaktır.*"¹⁶⁰

¹⁵⁶ Dianizos, kendini yitirerek kurtuluşa ermek.

¹⁵⁷ *İnsanlığın Dirilişi*, 91.

¹⁵⁸ *Günlük Yazılar I Farklar*, 112–113.

¹⁵⁹ *Çıkış Yolu I*, 39

¹⁶⁰ *Günlük Yazılar II Sütun*, 205.

1.2.2. Kapitalizm

Batı dünyasında feodalizmin çöküşünden bu yana egemen olan ekonomik sistem. Anamalcılık, Sermayecilik, Serbest Piyasa Ekonomisi, Serbest Girişinin Ekonomisi adlarıyla da anılır. Liberal sistem, serbest ticaret, karma ekonomi deyimleri de kapitalizmi belirtir. Kapitalist ekonominin temel özelliği üretim araçlarının büyük çoğunluğunun özel ellerde bulunması ve üretimle gelir bölüşümüne önemli ölçüde piyasaların işleyişinin yön vermesidir.

Kapitalizmin temelini maddecilik oluşturur. Bireye tanıdığı sınırsız özgürlük ve kabul ettiği "*bırakınız yapsınlar*" kuralı doğal olarak en çok sermaye sahiplerinin işine yaradığı için büyük kitlelerin yoksullaşmasına, sömürülmesine yol açmıştır.¹⁶¹

Karakoç'a göre, demokrasi, özgürlük, yaratıcı iddialarının aksine, kapitalizm, ezen-ezilen düzeninde, geniş insan kitlelerinin buna uyum sağlayan bir yapıda olmak ister. İnsana düşünmeye fırsat ve zaman vermeyen, insana insan olma hakkı tanımayan bir sistemdir.¹⁶²

Karakoç kapitalizmi değişik tanımlarla nitelemektedir: "*Kapitalizm, şeytana sağ yanından, sosyalizm de sol yanından yanaşan bir sistemdir. Çok yüzlü şeytanın sağ yönünü kapitalizm, sol yüzünü de sosyalizm meydana koymaktadır. Kur'an anlayışında bu ikisi de solcudur. Kapitalizm, özelliği gereği kavramları bile sömürmektedir. Sağcılık kavramı, onun bu zulmü altında inlemektedir. Bu iki maddecilik akımı, gerçek hürriyet demek olan insanın Allah'a bağlanma akımını ortadan kaldırıp yerine şeytanın egemenliğini koymak istemektedirler.*"

*"Amerikan liberalizminden doğmuş kapitalizm bir gurur psikozudur. "Küçük tepeleri ben yarattım" psikozu."*¹⁶³

*"Liberalizm, kapitalizmin fonudur. Sosyalizm ise komünizmin fonudur."*¹⁶⁴

*"Kapitalizm, Tekelcilik insanı sömürme, ülkeleri köleleştirme, dine karşı bağlılığı kemirme, paraya ve insana tapırma gibi insanı küçülten, alçaltan yozlaştırmaların kaynağıdır bu akım."*¹⁶⁵

Karakoç'a göre kapitalizm, kimi zaman açıktan kimi zaman gizli olarak dini yıpratmaya çalışmıştır. Hıristiyanlıkla kimi zaman anlaşmış, kimi zaman çatışmıştır.

¹⁶¹ Mustafa Akyol, http://www.sevde.de/islam_Ans/K/kapitalizm.htm. 06.09.2009.

¹⁶² *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 74.

¹⁶³ *Diriliş Çevresinde*, 61.

¹⁶⁴ *Diriliş Çevresinde*, 89.

¹⁶⁵ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 146.

İslam'a ise Batı emperyalizminin çıkarları uğruna amansız düşmanlık yapmıştır. İslam'ı din ve medeniyet olarak çökertme savaşını sürdürmektedir. Ortadoğu'da akıttıkları kanı bunun bir göstergesi olarak görür.¹⁶⁶

1.2.3. Puta tapıcılık

Çağımızın en tehlikeli tarihi-sosyolojik hastalıklarından biridir. Bu hastalığı Karakoç, “*Şu veya bu şekilde toplumun karşısına çıkmış kişilerle toplumun ve fertlerin gerekli ilişkiyi düzenleyememesinden doğan bozukluklar*” şeklinde tarif etmektedir.¹⁶⁷ Din duygusunun ortadan kaldırılarak, insan kültürünün dolayısıyla put örüşünün var olmasını mahkûmluk psikolojisine bağlar. Maske görevi gören putlar, insanlardaki fanilik duygusunu örtmektedir.¹⁶⁸ Eski çağlarda, kişilerin efsaneleştirildiğine, hatta tanrılaştırıldığına, günümüzde ise bu formun neredeyse aynı canlılıkla yaşatıldığına dikkat çeker.

“İnsanlar önce ateşi, suyu, güneşi, ayı, yıldızları, rüzgârı, yani tabiat güçlerini putlaştırdı. İlk çağ dünyasının putları tabiattan geliyordu. Sonra onlara insanlar ortak yapıldı. İnsanlar önce yarı ilahlaştırıldı. Grek dini bu putlar tablosunun dinidir. Mısır dininde ise, hükümdarların putlaştırılması, tanrılaştırılması daha keskin olarak görülür. Peygamberler, işte bu, gerek tabiattan, gerek hayalden ve gerek insanların, hükümdarların tanrılaştırılmasından doğan putları kıran, deviren Tanrı elçileridir. Hz. Âdem, Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa ve en büyük peygamber, son peygamber, insanlığı putların egemenliğinden kurtarıp kaldılar.”¹⁶⁹

“Putlaştıranlar, kıvrımlı bir yol izleyerek değişik formlarda hareket etmişlerdir. Tanrı'yı putlaştırmak isterler, peygamberleri putlaştırmak isterler. Allah'ı kendi ırkının putu yapmak isteyen bir ırk, Hz. İsa'yı putlaştırmak isteyen bir kıt'a, yüzyıllarca hakikatin yolunu tıkadı, insanlığı çıkmaza sürükledi. Zulüm kapladı yeryüzünü. İnsan bunalımdan bunalıma düştü. Şimdi bile insanlık, bir tepki olarak doğup da kendilerine eklenen tanrısız putlar ve putlaştırmalar akımıyla birlikte bu iki zulmün pençesinde kıvrılmaktadır.”¹⁷⁰

¹⁶⁶ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 162.

¹⁶⁷ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 49.

¹⁶⁸ İnsanlığın Dirilişi, 89.

¹⁶⁹ Ruhun Dirilişi, 46-47.

¹⁷⁰ Ruhun Dirilişi, 48.

Karakoç Batı'nın, put kırıcı peygamberi putlaştırarak dolaylı yoldan puta tapıcılığını korumaya çalıştığını ifade eder. Ancak ona göre tam putlaştırıcılık girişimi Fransız Devrimi'yle beraber başlamıştır.¹⁷¹ Karakoç, toplumu için bir yararlılık göstermiş bir kişiyi, sevgi ve saygıyla anmak değerbilirlik anlamında alkışlanabilir bir davranış bulurken, bunun aşırıya götürülmesi, o kişiyi akli aşan mistik veya mitolojik bir haleyle kutsallaştırma, daha ileri gidip onu tanrılaştırmanın, toplumun ruh merkezine onulmaz bir darbe indirdiğini söyler. Ona göre, putlaştırılan ve putlaşan kişi, o kadar büyütülür, ağırlaşır ki toplum bu ağırlığı taşıyamaz ve o ağırlığın altında ezilir. İnsanlar, sanki zamanlarını ve çağlarının değerini yaşamazlar. Hep bir yere, bir kişiye, bir zaman takılıp kalırlar. Yeni gelen kişiler ve değerler, bu boz bulanık havada bu putlaştırma sisinden seçilemez ve görülemezler. Özgür geleceğin üzerinde adeta bir engeldir:¹⁷² *“Kritik düşüncenin doğuşuna engel olan asıl faktör, fikir ve şahısları putlaştırma eğilimimiz, ruhumuzu totem ve tabuların sarmış olmasıdır.”*¹⁷³

*“Putta tapıcılık ve ortak koşuculuk mutlaka tasvire tapmak şeklinde değildir. Liderlere taparcasına bağlılık, onları insanüstü, kusursuz ve hata etmez görmek de puta tapıcılığın bir türü ve çağdaş şeklidir. Hatta bunu anlamsız, saçma ve cahilce tasvire tapma şeklinden daha tehlikeli bir şekildir.”*¹⁷⁴

*“Bir afyon gibi çağımızda da kitlelerin ruhunu saran puta tapıcılık günümüzde liderlere tapma şeklindedir. Bu hastalık sadece faşizmin değildir. Kapitalist ve komünist ülkelerde de insanlar putlaştırılmakta ve kitleler bu putların çevresine yığın halinde biriktirilmektedir.”*¹⁷⁵

Karakoç, devletin, kurumların putlaştırılmasına da karşıdır: *“Devleti putlaştırma, devlete taparlık, bir aşırı uç; devleti yok sayma veya devleti kendinin etrafında dönen bir takım insanların toplu bir hayali sayan, yani devleti kendisine eşitleyen, kendisi ölünce devleti de ölecek gören kişilerin davranışı da bir uç.”*¹⁷⁶

Karakoç çağımızda da, yeniden insanın putlaştırıldığı birtakım ideolojiler ve rejimlerin saltanat kurduğunu, bu akımların insanların zihnini put-kavramlarla ve kendilerini de putlaştırılmış liderlerle köleleştirildiğini söyler. Karakoç, bugün yüz

¹⁷¹ *İnsanlığın Dirilişi*, 89.

¹⁷² *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 49.

¹⁷³ *Günlük Yazılar II Sütun*, 314.

¹⁷⁴ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 92.

¹⁷⁵ *Çağ ve İlham II*, İstanbul, 11.

¹⁷⁶ *Günlük Yazılar II Sütun*, 375.

milyonlarca insanın ve gencin örnek bir insan gibi başarısına taptığı diktatörlerin, modern tiranların ve firavunların dünyasında yaşadığımız gerçeğini bize hatırlatmaktadır.¹⁷⁷

“Şeytandan sonra ve şeytanla birlikte putlar ve putlaştırmalar, insanın en büyük düşmanlarıdır. Putlara insanları tapmaya götüren şeytandır. Puta tapıcılığın bin türlü biçimi olsa da hepsinin özü Allah’a tapmaya engel olmak, Allah’a yaratıcılıkta ortak koşmak, Allah’ın kudretini putlara izafe etmektir. İnsanlar bir başka insanı putlaştırırken farkında olmadan kendi nefislerinin köleliğini yaparlar. Nefis şeytanın baştan çıkarışıyla üstün sanılan kişilerin şahsında kendinden bile gizleyerek tanrılaşmayı denemektedir. Putları ve puta tapmayı sadece ilk çağlara ait sanmak yanlıştır. İlk çağlarda din açıkça puta tapıcılıktı. Fakat daha sonraları, insanların Allah’a ortak koşulduğu veya Allah’ın inkâr edilip yerine bir takım ölümlerin sevgisinin bulunduğu ve puta tapıcılık olduğu gibi var demektir. Çağımız bu bakımdan belki yarı veya tam putlaştırılmış kişilerin bir tufan çağıdır. Allah’ı inkâr eden Marksizm, tarihi materyalizm akımı put üreten bir ortamı dünya yüzüne yaymaktadır. Öte yandan onun karşısında bulunan kapitalizm ve taklitleri de türlü adlar altında irili ufaklı putlar ordusunu üretmektedir. Bugün Ortadoğu gerek komünist gerek kapitalist dünyanın etkisinde bu putların taklitlerinin istilasını altındadır. İnsanlar, Allah’tan uzaklaştırılarak, bir takım putlaştırılmış kişilerin kısa süreli dogmalaşmış buyruklarıyla kösteklenmekte, ileriye gitmekten alıkonmakta, kritik ruhu öldürülmekte gerçek hürriyetten mahrum bir takım köleler gibi şaşkın, ağır bir yükten başka bir şey olmayan hayatlarının bitmesini beklemektedirler.”¹⁷⁸

Diriliş nesline seslenen Karakoç puta tapıcılık tehlikesine dikkat çeker ve bilinçli müslümanın bu tuzağa düşmemesini ister: “Batılıların bile artık sıyrılmak üzere olduğu peygamber ve aziz putu öpme sapkınlığına seni düşürmek isteyenlere lanet et ve geç. İki bin yıldır kendi ırk putunu büyütme ve dünyayı ekonomik açıdan kısıvrak bağlamak başarısının gururu ve zulmünü yaşayanların önünde eğilme.”¹⁷⁹

“Miladi 20. yy kişilerin putlaştırıldığı bir yüzyıl oldu. Modern firavunlar ve nemrutlar türedi çağda. Siyasi alandaki putları; müzik, spor, sinema putları takip etti. İnsan ruhundan eksilmesi mümkün olmayan gerçek tapınma duygusu, hedefini

¹⁷⁷ *Ruhun Dirilişi*, 48.

¹⁷⁸ *Ruhun Dirilişi*, 49–50.

¹⁷⁹ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 157.

yitirmişse, ruhun inanma ihtiyacı hakikisiyle doldurulmamışsa, Mabud-u Hakiki'nin ruhta boş bırakılan yeri, bu karikatürler ve taklitlerle doldurulacaktır. İnsanlar mutlak suretle bir şeye inanma ihtiyacındadırlar."¹⁸⁰

Karakoç asrı put diken, puta tapmayı hortlatan ve ona tapan olarak niteler. İnsanların kalp bağlarını Tanrı'dan kopararak eşyaya, güçlü görülen insanla, düşüncelere ve sistemlere bağlamasını irrasyonel bir bağlanış, adeta bir tapış olarak görür. Bu şekilde tapının nedenini de insanın kendine tapma isteğinden kaynaklanabileceğini düşünür. Sonuçta, bu olayı "şifası güç bir aşağılık duygusu" saplantısı olarak görür.¹⁸¹

1.2.4. Faşizm

Faşizm, İtalyan filozof Giovanni Gentile'nin 1920'li yıllarda ardı ardına yayımladığı kitaplarla ilkeleri belirlenmiş bir siyasi doktrindir. Gentile'den yoğun olarak etkilenen ve faşizmi bir dünya görüşü olarak benimseyen İtalyan lider Benito Mussolini'nin 1922'de İtalya'da iktidarı ele geçirmesinin ardından, Mussolini iktidarı döneminde, İtalya'da resmi ideoloji olarak yürütülmüştür. Kısa süre içerisinde genel anlamıyla baskıcı, otoriter rejim anlayışını betimler bir nitelemeye dönüşmüş ve Nasional Sosyalizm başta olmak üzere, anti-demokratik ideoloji ve yönetim sistemlerinin tamamına halk tarafından verilen genel bir isim haline almıştır.¹⁸²

Genellikle sağcı otoriter tek parti rejimlerine verilen ad olmakla birlikte, özelde iki dünya savaşı arasındaki dönemde İtalya'da sağcı otoriter rejimin adıdır. Faşizmde, ülkeyi yöneten kadro, ülkenin tek hâkimidir. Faşizmde her birey, yönetimin oluşturduğu resmi ideolojiye hizmetle yükümlü olan bir araç haline getirilir.¹⁸³

Karakoç'a göre faşizm, Avrupa'da ferdi gücün mitleştirilmesi demektir. Halklar, geçmişteki milli destanlarını şimdiki zamana taşıyarak, liderlere hayranlık besleyerek bu doktrin temelinin teşkil etmektedir.¹⁸⁴ Karakoç, tıpkı diğer söz edilen fikir akımları gibi anti-demokratik yönetim olan ve insanlığın mahvına neden olabilecek bu fikir akımının da ömrünü tamamladığını bizlere söylemektedir.

¹⁸⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 52.

¹⁸¹ *İnsanlığın Dirilişi*, 88.

¹⁸² <http://tr.wikipedia.org/wiki/Fa%C5%9Fizm>, 19.08.2009.

¹⁸³ <http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Fa%C5%9Fizm>, 19.08.2009.

¹⁸⁴ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 16–17.

I.III. MEDENİYET GERÇEĞİ

Karakoç'un düşünce dünyasının en temel ve anahtar kavramı medeniyettir.¹⁸⁵ Uygarlık, Batı'da (İngilizce: civilisation) ilkin hukuk usulü terimi olarak 18. yüzyıldan beri, Orta Doğuda ise (Arapça: hadara, medeniyye, temeddün) öncelikle "ümran"ın yani bayındır ve ikamete uygun olma ve buna tabi yerleşiklik durumunun karşılığı olarak çok eski zamanlardan beri kullanılmaya gelmiştir.¹⁸⁶

Karakoç'a göre dirilişin temel tezi, medeniyet tezidir. Medeniyetten de anlaşılması gereken iman ve İslam Medeniyeti olmalıdır. Diriliş düşüncesinin, 1960'tan beri dikkatleri "medeniyet" olgusuna çekmeye uğraştığını söyleyen, İslam'ı da öncelikle "medeniyet" ve "tarih" perspektifinden bir bütün olarak ele almayı bir metot bilen Karakoç, düşünenlere de bu metodu benimsetmek amacı güttüğünü söyler.¹⁸⁷ *"Ben memleketin durumunu, İslam âleminin durumun, tarihi-sosyolojik perspektiften, yani medeniyet açısından, medeniyet perspektifinden görüyorum. Bu açıdan bakmak lazım."*¹⁸⁸

Karakoç'a göre medeniyet, insanoğlunun asıl amacını gerçekleştirme çalışmalarından, ona varma arayışlarından, onu bulmuşsa kaybetmeme çabasından, onu süsleyip püslemesinden, o yöndeki duygularını ve düşüncelerini ifade etme isteğinden doğan, kaynaklanan ve beslenen niyet ve faaliyetlerinin, teori ve pratiğinin, tasarım ve eserlerinin, reel ve potansiyel güçlerinin tümü demektir.¹⁸⁹

Karakoç, müslümanların namaz kılma, oruç tutma, kötülüklerden kaçınma gibi isteklerini sadece yeterli gören zihniyetin aslında müslümanı oyalayan zihniyet olduğunu, çünkü bahsedilen ibadetler ve eylemlerin öncelikle bir şuur kazanmayla, bir ideal edinmeyle ve bir ortam hazırlamanın sonucunda mümkün olabileceğini söyler. O zaman dinin hakkıyla yaşanacağını belirtir ve bu yaşayışın sürekli olacağına inanır. Yoksa zaten çöküş ibadetlerini yapan bir halk varken gerçekleşmişti.¹⁹⁰

Karakoç'a göre "medeniyet" kelimesi bir terminoloji ve kavram karışıklığına yol açmakta, filozof ve düşünürler de bu karışıklık nedeniyle yanılmaktadırlar. İnsanlığın var olduğu andan bu yana iki medeniyet çarpışmaktadır. İyinin medeniyeti ile kötünün

¹⁸⁵ Baş, 216.

¹⁸⁶ Lekesiz, 20.

¹⁸⁷ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 67.

¹⁸⁸ *Çıkış Yolu I*, 31.

¹⁸⁹ *Düşünceler I*, 8.

¹⁹⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 72.

medeniyeti. Biri Peygamberler Medeniyeti, öbürü şeytanlar medeniyeti. Doğu medeniyeti, Batı Medeniyeti. Burada doğu ve batıyı coğrafi terimler olarak değil, ruhun manevi doğusu ve batısı olarak kullanılmaktadır. Yoksa coğrafi anlamda gerçek medeniyet adeta ortada doğmuş, doğuya ve batıya doğru, sapmalar sebebiyle sahte ve düşman medeniyetlere dönüşmüştür.¹⁹¹

“Bir, tüm insanlığa hitap eden “medeniyet”, öbürü ise bir tarih terimi olarak, tarihte somut olarak adlandırılmış medeniyetler. İlk insandan başlayıp bugüne kadar gelen ve bundan sonra da insanlığın sonuna kadar sürecek olan “insanlığın medeniyeti” ile öbür medeniyetler arasında hem bir ilişki, hem bir farklılık vardır. Yani “Medeniyet” dediğimiz, bir bakıma da, medeniyet ideali oluyor. Öbürleri, bu ideali ararken gerçekleşen reel medeniyetlerdir. Bütün insanlık için, başlangıçtan sona tek bir medeniyet düşünürsek, medeniyetler, bu medeniyetin parçaları oluyor. İslam Medeniyeti, temelde ve özde, “medeniyet” dediğimiz vakanın ta kendisidir. O yüzden bir bakıma bir idealdir. “Hakikat Medeniyeti”dir. Bu anlamda İslam Medeniyeti, medeniyetler medeniyetidir. Vahye, Tanrı’nın birliğine dayanan İslam Medeniyeti ölmemiştir ve ölmez. Onun tarihi içinde gerçekleştirmeleri olan medeniyetler ise yerlerini birbirlerine bırakmışlardır. Bu bakımdan onlara İslam Medeniyeti’nin varyasyonları olan medeniyetler diyoruz. Endülüslü Medeniyeti, Osmanlı Medeniyeti gibi. Bu bir bayrak yarışı gibidir. Yarışı bitiren, bayrağı bir sonrakine teslim eder ve yarıştan çekilir. Ama bayrak hep yarıştadır. Bu benzetmede bayrak İslam’ı ve İslam Medeniyeti’ni sembolize eder.”¹⁹²

Medeniyetlerin birbirleriyle etkileşimini kaçınılmaz gören Karakoç’a göre, medeniyetlerin yaşaması sorunu ise daha karışık ve karmaşık bir olaydır. Mezopotamya Medeniyeti Mısır Medeniyetine, Mısır Medeniyeti Grek Medeniyetine, Grek Medeniyeti de Roma Medeniyetine öğretmenlik yapmıştır. Roma, Kartaca’dan da yararlanmıştır. İslam Medeniyetinin de Grek ve Roma medeniyetleriyle hesaplaştığı ve bir ölçüde onlardan yararlandığının doğru olduğuna inanır. Karakoç, bu yararlanmayı kişilikli bir yararlanma olarak görür. Rönesans ve sonrası Batı Medeniyeti’ni değerlendirirken, Batı Medeniyeti’ni Grek ve Roma Medeniyetleri’nin bir dirilişi, hem Endülüslü yoluyla İslam Medeniyeti öğrenciliği sonucunda oluşmuş bir uygarlık

¹⁹¹ *Günlük Yazılar III Sür, 60.*

¹⁹² *Günlük Yazılar IV Gün Saati, 237–238.*

denemesi olarak niteler ve kimi tarih ve medeniyet filozoflarının onu orijinal bir medeniyet olarak bile görmediklerini vurgular.¹⁹³

Ne doğu medeniyetlerinin, ne de Batı medeniyetinin, insanların eşit olduğu, kardeş olduğu mesajını taşımadıklarını savunur. Aşırılıklarla dolu medeniyetlerin dışında, orijinal bir medeniyet olan İslam Medeniyeti'nin Ortadoğulu bir medeniyet olduğunu söyler: *“Doğu, bir tefrittir, Batı bir ifrattır. İfrat, aşırılık. Doğuda, tersi olan bir aşırılık, tepki yetersizliği. Biz doğulu değiliz. Biz Batılı da değiliz. Biz ortayız. Ortadoğuluyuz. Biz müslümanız. Ayı bir dünyanın insanıyız. Ayı bir medeniyetin insanıyız. İslam, Ortadoğu'nun tüm dünyaya ve insanlığa mesajıdır. Bir hakikat mesajıdır. Ve bir kardeşlik ve eşitlik mesajıdır. Öbürlerinde olmayan, doğuda olmayan, batıda olmayan. Birinin ifratı, birinin tefriti, her zaman insanlığı felakete götürmüştür ve götürür.”*¹⁹⁴

Karakoç, bizim medeniyet anlayışımızı materyalizmle taban tabana zıt görür: *“Marks ve onun yolundaki materyalistler, tarihi materyalizme inananlar, alt yapının maddi yapı, ekonomik yapı olduğunu; üst yapının fikir, ruh, sanat olduğunu savunmuşlardır. Marks'ın teorisinin tersi doğrudur. Yani fikir ve ruh, temel alt yapı; ekonomi, siyaset üst yapıdır. Yani biz maneviyatı alt yapı olarak görmekteyiz.”*¹⁹⁵

Karakoç'a göre medeniyet, çok cepheli, bin kollu, dallı budaklı bir tarihi-sosyolojik oluşumdur. Medeniyetin yaşaması maddi-manevi alanlarda canlı sürüp gitmesine bağlıdır. Pozitif bilimler, sosyal bilimler, din bilimleri, ahlak, manevi bilimler ve eğitim, edebiyat, güzel sanatlar, şehircilik, sağlık, ziraat, sanayi, el sanatları, savaş sanayi ve eğitimi gibi tüm medeniyet şubelerinde bir süreklilik, medeniyetin sürekliliği şart olarak görür. Her kol, her alan için bir alt sınır, bir üst sınır vardır. Faaliyet olarak alt sınırın altına düşme, o medeniyet için yeterlilik çizgisine ulaşamama tehlikesi; üst sınırın üstüne çıkmak da o medeniyete kaldıramayacağı yük yüklemek anlamına gelecektir. Karakoç'a göre, her medeniyet için ve medeniyetin her alanı için ifrat-tefrit sınırları vardır. Bir dönem bir alan biraz ağır bassa bile öbür alanları söndürecek denli bir yöneliş olmaması gerekmektedir. Kimi çağlar insanların mimariye, kimi çağlar musikiye, kimi çağlar da maneviyata ağırlık verdiklerini, ama bir noktaya aşırı yöneliş,

¹⁹³ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 236–237.

¹⁹⁴ *Çıkış Yolu I*, 40.

¹⁹⁵ *Çıkış Yolu I*, 31.

medeniyetin bütün alanlarına dikkat etmenin önüne geçmemelidir.¹⁹⁶ “Medeniyet, üzerinde bütün renklerin bulunduğu güneş kursu gibidir. Çevrildiğinde bütün renklerin birbirine karışarak tek renk içinde erimesi, medeniyetin kendi rengidir. Öbür renklerin de varlığını sürdürmüş olması şartıyla, bir çağda bir rengin belirgin olması o kadar önemli değildir.”¹⁹⁷

Medeniyetin güzellik, doğruluk ve iyilik ideası temeline dayandığını belirten Karakoç, Batı Medeniyeti’ne geçtiğimiz takdirde, doğruluk ideası alanını örnek vererek, doğruluk alanında Batı’dan daha çok maddeyle ilgili bilgilerdeki olumlu tarafı almış olmakla beraber, manevi bilimlerdeki, ledünni âleme hitap eden içimizin doğruluk ideasının, Batı’nın aynı alandaki inanç yapısıyla allak bullak olacağını savunur. Ona göre, kendi inanç sarsıntısının derin bunalımını yaşayan Batı’dan ruhumuzu kaplayacak bir kaosun gelmesi mukadderdir. Dünyaya hâkim olduğu halde, dünyaya ıstırap çektiren Batı’nın bunalımındaki temel eksik doğruluk ideasındaki eksikliklerdir.¹⁹⁸ Güzellik ilkesine gelince, güzelliğin duyguların canlandırılması demek olduğunu belirten Karakoç, coğrafi ve tarihi şartlar gereği Batı’nınkinden bambaşka bir duyarlığa sahip oluşumuza dikkat çeker. Mistik bir ruh taşıdığımızı söyleyen Karakoç, eşyanın gerisinde bir takım gerçekler gördüğümüzü, Batı’da bu ruhun olmamasının bizimle olan farkını gösterdiğini söyler. Ahlak ilkesinde de ayrı yollarımız vardır. Tevazu bizde temel taştır. Hâlbuki Avrupalı bunu zillet kabul eder. Gurur bizde en kötü ahlak özelliklerinden bir kabul edilir. Oysa Batı böyle düşünmemektedir. Roma’nın temeli gururdur.¹⁹⁹

Kültür-Medeniyet ilişkisine de değinen Karakoç’a göre, kültür medeniyeti değil, medeniyet kültürü içerir. Ziya Gökalp, kültürü milli, medeniyeti milletlerarası kabul etmektedir. Medeniyet ona göre bir grup ulusun ortaya koyduğu ortak eserlerdir. Karakoç ise bu tanımlamayı kabul etmez. Her medeniyete bir de onun kültürü tekabül eder. İslam Medeniyeti deniliyorsa, bir de İslam Kültürü demek gerektiğini düşünür. İslam Kültürü, İslam Medeniyeti’nin bir unsurudur. Irkların gerek kültüre, gerek medeniyete katkısı mizaç katkısıdır. Yoksa tüm kültürü ırklara atfedip medeniyeti ırklar arası ortak eserlere indirgemeye imkân yoktur. İslam medeniyetini bir takım ırk kültürlerinin ortak eserleri tablosu gibi görmek yanlıştır. Yani onun yeni açılımlarında

¹⁹⁶ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 153.

¹⁹⁷ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 153.

¹⁹⁸ *Çıkış Yolu II*, 83.

¹⁹⁹ *Çıkış Yolu II*, 84.

ırkların mizaçlarının etkisi olmuştur. Karakoç, Arap mizacının bilim ve düşünceye, Acem mizacının, sanat ve edebiyata ve Türk mizacının da yönetim ve örgütleniş cephesine yatkın olduğunu kabul eder. Bu ırkların eski kültür ve medeniyetleri; İslam'la karşılaşmada ve hesaplaşmada, İslam'la bağdaşacak yanları bütüne katıp, ortadan kalkmışlardır.

Karakoç, bir diğer tanımla medeniyeti insanlığın, fizikötesi amacına varması için kurduğu yaşam tarzı ve gerçekleştirdiği tüm çevre olarak da tanımlamaktadır. Kültür, medeniyetin işler hale gelmesidir. Medeniyetle kültür o kadar iç içedir ki çoğu zaman eş anlamda kullanılmaktadır:²⁰⁰ *“Medeniyet, kültür esasına dayanır. Bir toplum, bir kültür üretir. O kültürden bir medeniyet doğar. O medeniyetten bir millet doğar. O milletten bir devlet doğar. İşte bütün mefhumlar birbirine bağlıdır. ... Milleti, toplumu meydana getiren kültürün esasları nelerdir? Kültür, bizim inanış, duyuş, düşünüş ve hareket ediş faaliyetlerimizden doğar. Bütün bunların somut halde ortaya çıkışına biz kültür diyoruz. ... Kültür temelini bakınız, zemininde din gerçeği yatmaktadır. Ancak dini sadece ibadetten ibaret anlamayınız. İbadetin, inancın etrafında örülmüş edebiyat, sanat ve bilim eser ve faaliyetlerini bu inanç noktasının merkez olarak alındığı bir çemberde toplarsanız, o zaman kültürün esaslarını da bulmuş olursunuz.”²⁰¹*

1.3.1. İslam Medeniyeti

Karakoç'a göre tek ve gerçek medeniyet, hakikat medeniyetidir. Yani İslam Medeniyeti'dir. Bu medeniyet Doğu ve Batı medeniyetinin dışında olan peygamberlerin medeniyetidir. Kötünün karşısında yer alan, ilahi yardımla günümüze kadar gelmiş ve kıyamete kadar sürecek bir medeniyettir. *“Gerçek medeniyetin doğum yeri, bugün Ortadoğu dediğimiz bölgede gerçek medeniyetin tek devamcısı, tek varisi de İslam Medeniyeti'dir. Batı medeniyeti dediğimiz Avrupa Medeniyeti, Doğu'nun, Hakikatin ve Peygamberlerin Medeniyeti olan İslam Medeniyeti'nin karşısına dikilmişse, bu insanlığın doğuşundan bugüne kadar gelen savaşın süreğinden başka bir şey değildir. Yalan, doğrunun, kötü, iyinin karşısına dikilmiştir her zaman. Kıyamete kadar ona bu izin verilmiştir. Ta ki, iyinin ve doğrunun değeri bilinsin. İyi ve doğrunun ucuz olmadığı anlaşılsın.”²⁰²*

²⁰⁰ *Düşünceler I*, 10–11.

²⁰¹ *Çıkış Yolu III*, İstanbul, 2003, 19–20.

²⁰² *Günlük Yazılar III Sâr*, 60.

Karakoç'a göre, İslam Medeniyeti, Batı Medeniyeti'nden ayrı bir medeniyet olarak ele alınmadıkça gerçeğine varılamayacak bir realitedir. Kavramları, tanımları, deneyleri yine kendinden çıkarılmalıdır. Batı sınırlamaları ve muhtevalarıyla İslam realitesinin üzerinde yapılacak soyutlamalar, İslam'ı değil, ancak, batı doktrinlerinin İslam'ı nasıl gördüğünü ve gösterdiğini tespit eder.²⁰³

“Batı ve Doğu medeniyetlerinin dışında, Orta'nın medeniyeti vardı. Bu medeniyetin adı İslam Medeniyeti'dir ve Mezopotamya bu medeniyetlerin temelidir. Ama Mezopotamya medeniyetlerini bilinenin dışında tanımak lazımdır. Onları peygamberler kurmuştur. Bir Hakikat Medeniyeti'dir, Mezopotamya Medeniyeti. Dejenere olduğu zaman peygamberler aracılığıyla düzeldiklerine şahit oluyoruz. Mısır Medeniyeti'ni de bu bağlamda değerlendirebiliriz. Ondan sonra da, Filistin'de, peygamberlerin doğrudan doğruya kurdukları medeniyeti görüyoruz. Ondan sonra da, o, devam ediyor, İslam Medeniyeti çıkıyor. İslam Medeniyeti, Ortadoğu'nun özgün medeniyetidir. Yani orijinal medeniyetidir.”²⁰⁴

Hakikat medeniyetinin gelişim basamağında son ve en üstün aşama olan İslam Medeniyeti'ni, hem manevi ve kültürel hem de maddi-fiziki açıdan, bütün boyutlarıyla gerçekleştirmiş, en derin, en yüksek, en geniş kapsamlı medeniyet olarak gören Karakoç,²⁰⁵ İslam Medeniyeti'nin ilk insanın doğuşundan başlayarak, 6. Miladi yüzyıla kadar adsız ve arka planda gelişerek geldiğini, o asırda, Mekke ufuklarında parlamak bir anda dünyayı bir gökkuşağı gibi sardığını, fakat çeşitli sebeplerle yine parlamak üzere, tarihin karanlığına, arka planına karışmış, geçmiş olduğunu söyler.²⁰⁶

“İslam Medeniyeti ve onun bir açılımı olan İslam Medeniyeti hiç gerilemedi, belli bir tempo ile hep ilerlemiştir. Ancak belli bir tempo ile hep ilerledi. Ancak, teknik bakımdan ilerlemesi, belli bir tarihten sonra Batınunki kadar hızlı olmadı. Zamanla ara açıldı. Aynı yöne giden trenlerden birinin hızını artırması diğerini geri kalmış göstermesi gibi bir durumdur. Batı içindeki öç ateşiyle Osmanlı Devleti'ne son vermiştir. Bu çöküşü bizim için öylesine bir şok oldu ki, medeniyetimiz ve toplumumuz sona erdi sandık. Batı böyle ilan etti ve aydınlarımız da buna inandırdı. Oysa ölen

²⁰³ *İslam Toplumunun Ekonomik Strüktürü*, İstanbul, 2003, 10.

²⁰⁴ *Çıkış Yolu I*, 57.

²⁰⁵ *Düşünceler I*, 10.

²⁰⁶ *Dirilişin Çevresinde*, 38.

medeniyetimiz değildi. Batıların bütün planları sonuçta kendi aleyhlerine dönecektir. Kültürümüzün ve medeniyetimizin doğuşu yakındır."²⁰⁷

Geçmiş ve geleceği çözüme sırrının altında medeniyet gerçeğinin olduğuna dikkat çeken Karakoç, sahip olduğumuz bu büyük medeniyetin adının İslam Medeniyeti olduğunu belirtir. Türk medeniyeti, Arap medeniyeti, Acem medeniyeti değildir. Araplar, Türkler, Acemler, Kürtler, Çerkezler, her ne kadar İslam ırkı varsa hepsi katılmıştır buna. Karakoç'a göre bunların yoğurduğu bu hamurdan İslam Medeniyeti doğmuştur. Bir ucu Afrika'nın batısına, öbür ucu Çin'e kadar dayalı böyle bir bölgede kurulmuş bir devlettir.²⁰⁸ *"Nasıl Hıristiyanlık Sami bir ırkın ortasından çıkmakla beraber bütün Latin, Cermen ve anglo-sakson dünyasının malı olmuşsa, İslam da, Arabistan'da doğmakla beraber bütün bir Türklük, Acem, Hint, Afrika dünyasının malı olmuştur. İslam medeniyetini sadece Arap medeniyeti gibi görmek, yanlış ve kötü niyetin verimi bir bakışla görmektir. İslam Medeniyeti Arabın olduğu kadar Türk'ün de, Müslüman Hintlinin de medeniyetidir.*"²⁰⁹

Karakoç İslam Medeniyeti'nin dünya barışı alanında büyük önem arz ettiğini ve olası çatışmaların önüne set çektiğini tarihten örneklerle belirtmektedir. *"Doğu Medeniyeti ve Batı Medeniyetleri arasında bir perde, sur gibi duvar gibi İslam Dünyası'nın durması insanlığı bu iki zulüm medeniyetinden tüm insanlığı korumaktadır.*"²¹⁰ *İslam medeniyeti bizzat varlığıyla bir denge teşkil etmiştir. Ne zaman ki, İslam parlak bir medeniyet ve güç sergilemişse, o zaman, Batı akınlarını durdurmuştur. Yani Batı'dan gelen Haçlıları durduran Müslümanlardır. Eğer biz Haçlıları durdurmasaydık, eğer Osmanlı devleti Ruslarla asırlarca savaşmasaydı, Avrupa'yla savaşmasaydı, Avrupa bütün dünyayı istila etmiş olurdu. Bugün hala istila edemedikleri, nüfuz edemedikleri yer varsa, bin dört yüzyıl Müslümanların direnişi sayesinde. Ama bunu da Doğu bilmez, düşünmez, bundan ötürü bir minnet duymaz. Aynı şekilde Moğol akınlarına karşı da İslam Medeniyeti karşı koymuştur. Yoksa yeryüzünü kaplayacaklardı ve Batı da bundan kurtuldu; ama Batı, bir minnet duymaz bize. İslam Medeniyeti'ne daima düşmandır, karşı daima bir nankörlüğün içindedir.*"²¹¹

²⁰⁷ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 80.

²⁰⁸ Çıkış Yolu II, 129.

²⁰⁹ Günlük Yazılar II Sütun, 340.

²¹⁰ Çıkış Yolu II, 160.

²¹¹ Çıkış Yolu I, 53-54.

Ayrıca İslam Medeniyeti'nin, gücü elinde bulunduran merhametten yoksun Batı Medeniyeti'ne karşı mücadelesiyle diğer toplumlara, zulmün devam etmeyeceğini göstermesi bakımından güzel bir örnek teşkil ettiğini belirtmektedir: *“Bugün Müslümanlar olmasaydı, Kur'an-ı Kerim'in ufukları çınlatan özgürlük, bağımsızlık, gerçek barış, kötüye karşı kıyamete kadar savaş mesajı olmasaydı, bütün dünya, her nasılsa teknik üstünlük gücüne ermiş bulunan Avrupa'nın önünde dize gelirdi. Fakat Müslümanlar, en zayıf zamanlarında, silahça kıyas kabul etmeyecek kadar güçsüz oldukları anda bile teslim olmayıp savaşı sürdürdüler. Filistin'de, Etiyopya'da, Afganistan'da, Filipinlerde sürdürüyorlar bağımsızlık savaşlarını. Böylece dünyaya örnek oldular ve olmaya da devam ediyorlar. Afrika, Çin ve Hint, Müslümanların geçmişteki ve bugünkü eşsiz direnişinden kuvvet ve cesaret aldı. Batının adeta yenilmez, metafizik bir güç olmadığını anladılar. Başkaldırdılar Batı'ya.”*²¹²

1.3.1.1. İslam Medeniyetinin Özellikleri

Karakoç, İslam Medeniyeti'ni son aşamasında bir insanlık medeniyeti olmak liyakatinde olan bir medeniyet olarak kabul eder. Tek ve gerçek medeniyettir. Batı'da ve Doğu'da bulunmayan ve ilerdeki insanlık medeniyetinin temelini teşkil edecek olan ana unsur, temel, çekirdek unsur, İslam'da vardır. O unsur da Karakoç'a göre, medeniyetimizin temel taşı olan erdemdir, hakikattir.²¹³

*“İslam Medeniyeti, bir hakikat medeniyeti, aslında bir diriliş medeniyetidir. Uyanık olma, gaflete düşmeme medeniyetidir gerçek medeniyet. Ve her kaybedildikten sonra da onu hatırlamak, tekrar ona dönmek ve aynı noktadan hareket edip, yine bu dünyada Hakk'ın hâkimiyetini tesis etmek. Hakk'ın medeniyetini kurmaktır. Diriliş hareketinin vücut hikmeti budur.”*²¹⁴

İslam Medeniyeti, özü, teorik yanı, halklardaki saf yaşantısı ve insandaki etkisiyle medeniyet olma özelliğini taşıyan tek medeniyettir. Karakoç, bu yüzden ona *“Ölmeyen Medeniyet”* adını verir. Çünkü İslam Medeniyeti aydınlık medeniyettir: *“Ezeli ve ebedi Tanrı'ya inanış medeniyetidir. Şahıs kültürünü, eşyaya tapmayı yıkmış, insan ya da eşya tanrılaşmalarını devirmiş bir medeniyettir. O dil, ırk, renk farkına bakmaz. Ölümünden önce ve sonra hesap soran, herkesin yaptıklarından sorumlu*

²¹² Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II, 63.

²¹³ Çıkış Yolu II, 80.

²¹⁴ Çıkış Yolu II, 35.

olduğunu ilan eden, bin dört yüz yıl, inanmışların eliyle uhrevi sitesini kurmuş bir medeniyettir."²¹⁵

İslam Medeniyeti ne bir doğu medeniyeti ne de bir batı medeniyeti olarak saymak mümkün değildir. Barışçıl bir medeniyettir. Doğu ve Batı Medeniyeti'nden yeryüzünde barışı, adaleti tesis etmeye çalışması yönüyle ayrılır: "*Kur'an-ı Kerim'in çağrısı barıştır. İnsanlara "Yeryüzünde fesat çıkarmayın." diye sesleniyor, onları İslam'ın huzur saçan barışına davet ediyor. Tabiata, insana ve diğer canlılara kastetmiş bulunan bugünkü medeniyete, aşırılıktan dönme çağrısı vardır Kur'an'da.*"²¹⁶

"İslam Medeniyeti'ne, Doğu hasetle, Batı kiniyle bakmıştır ona. Hep düşmanlık, hep ihanet, hep hileyle karşılaştı. Batı, batıdan vururken (Haçlılar), Doğu da doğudan vurdu (Moğollar). I. Dünya Savaşı'nda Afrika'dan, Avustralya'dan ve Hindistan'dan getirilen askerlerle sarstıyordu İslam Medeniyeti'ni. Batı, Güneyi ve Doğuyu yardıma çağırmıştır."²¹⁷

Devlet-i ebed müddet fikri de yorumlanırsa medeniyet fikrine çıkacağını söyleyen Karakoç'a göre,²¹⁸ Farabî'nin de Medinetü'l Fazılası'nda dediği gibi "*İslam Medeniyeti'nde en büyük değer iyiliktir, erdemdir, yani fazilettir, hayırdır.*" İslam Sitesi, fazilet esasına dayanan sitedir. İslam şehri ki toplumun temelidir, evet o şehir, ancak ve ancak fazilet esasına dayanırsa yaşar inancı vardır. Yani "*devlet-i ebed-müddet fikri*" ki bu fikir Osmanlılara, Selçuklulardan, Selçuklulara Abbasilerden geçmiştir, İslam'ın temel fikridir. Devlet, erdeme (fazilete) dayanır fikri. Yoksa kuvvete veya bilgiye, yani sadece kuvvete veya bilgiye, dünya bilgisine değil. Kuvveti de bilgiyi de egemenliğinde tutan erdeme, hayra, iyiliğe dayanır. İşte bu yüzdendir ki, İslam, ayrı bir medeniyettir ve bu medeniyetin milleti olan İslam milleti, asla Batı toplumunun, Batı Hıristiyan âleminin milletiyle özdeşleşmez.²¹⁹

Karakoç, İslam'ı bazı Marksist veya kapitalist ekonomistlerin sadece ekonomik bir doktrin ya da birçok düşünürün sadece bir inanış olarak gördüklerini, bunu da kabul edilemez bulur ve kendi tanımını "*Bir ekonomi anlayışı, tutumu ve çerçevesi de olan bir dünya görüşü, yaşayış ve medeniyet tarzıdır.*"²²⁰ şeklinde verir:

²¹⁵ *Çağ ve İlham IV, 29.*

²¹⁶ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II, 63.*

²¹⁷ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 148.*

²¹⁸ *Düşünceler I, 18.*

²¹⁹ *Çıkış Yolu I, 87.*

²²⁰ *İslam Toplumunun Ekonomik Strüktürü, 16.*

Karakoç' göre, İslam Medeniyeti her medeniyet gibi bir medeniyet olarak, tarihi ve sosyolojik kanunların etkisinde olmuştur. Ancak cevher itibariyle mutlak'a dayandığından, vahiyle gelen özün, her zaman değişmeden yaşayacağını, tesirini kıyamete değin icra edeceğini belirtir.²²¹ İslam Medeniyeti'nin Batı Medeniyeti'nden ayrıldığı noktayı, insanlığa hâkim olma, onları ezerek değil de, onların gönlülerini fethederek, onların ruhlarına hitap ederek, nüfuz etmesi olarak gören Karakoç,²²² “*Hakikat Medeniyeti*” olarak tanımladığı İslam Medeniyeti'nin en genel çerçevesini, ilkeler bütünü ve temel kurallarını, Allah'ın vahiyle insana bağışladığı kitabında yani Kur'an-ı Kerim'de bulabileceğimizi söyler:²²³ “*Geçmişte, bir daha mislini tarihin kolay kolay göremeyeceği İslam Medeniyeti'nin ortaya konmasında ana kaynak olan Kur'an-ı Kerim, bugün ve yarın, var olup olmamak bunalımında kavrulan İslam Dünyası'nın yeniden uyanıp dirilmesinde, esaretten kurtulması ve kendini bulmasında kuşkusuz yine ana kaynak olacaktır.*”

1.3.1.2. İslam Medeniyeti'nin Sancılı Dönemleri

Karakoç'a göre, medeniyet hadisesi, çok cepheli, kompleks bir gerçekliktir. Medeniyetimizin geçirdiği krizi tek sebebe indirgememiz mümkün değildir. Olayın tek başına psikolojik, metafizik, ekonomik, ticari, coğrafi veya öğretimle ilgili bir sebeple açıklanması mümkün değildir. Bütün bunların tamamını kavrayan ve her birini sebepten çok sonuçmuş gibi düşündüren bütüncül bir bakış açısıyla tüm medeniyet olayına eğilmemizi, çözüm için gerekli tek metot olarak görür.²²⁴

Karakoç, İslam Medeniyeti'nin yaşadığı krizleri, doğuşundan günümüze kadar bir plan dâhilinde sıralarken, bunların sonuncusu olan Batı karşısında yaşanan bunalımı köklü bir bunalım olarak kabul etmektedir: “*Peygamber Efendimiz zamanında, İslam Medeniyeti doğuşunu ve kuruluşunu yaşar. Bir bir tüm alanları faaliyete geçer. Önce inanç ve tapınma düzeni oluşur. Yani metafizik planı teşekkül eder. Sonra müminin ahlakı bu inanca ve inanç yaşantısına eklenir. Giderek toplum haline gelir Müslümanlar. Bu toplumu yönetecek kitap ve kitabın önerdiği hukuk, vahiy olarak gelmiştir.*

Dört Halife Devrinde de İslam Medeniyeti'nin bütünlüğüne ve bir bütün olarak gelişip ilerlemesine halel gelmedi. Peygamberimizin ölümü, bir an için ruhları

²²¹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 142.

²²² *Çıkış Yolu I*, 86.

²²³ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II*, 52.

²²⁴ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 141.

bulandırıp metafizik bir bunalıma yol açar gibi görünse de Tanrı'nın buyruğuna teslim olduk ve kaderimize razı olduk. Manevi ilerleme de, ilimlerin ilerleyiş de, medeniyet örgütlenişi, yeni şehirlerin kuruluşu, İslam hukukunun süreklince uygulanış alanına geçişi, kendinden önceki hukuku lağvedişini yaşayabilecek unsurları örf olarak kendi bünyesine karıştı da devam etti.

Şiiliğin doğuşu, itikatta büyük bir bölünmeye, daha doğrusu bir gedik açılmasına sebep olduysa da, Devlet ve toplum, kültür ve medeniyet açılım ve gelişimi, İslam sınırlarının durmaksızın genişlemesiyle birlikte ilerledi durdu. Emevi ve Abbasi dönemlerinde siyasi, fikri, etnik, mezhep bunalımları oldu ama gelişme durmadı.

Yeni kurulan İslam Medeniyeti, Grek düşüncesi ve Roma Medeniyeti ile karşılaştı. Büyük bir sınav oldu bu karşılaşma. Başarıyla verdi bu sınavı ve uzun süre eşine erişilmez bir parlaklıkla gerçek medeniyeti temsil etti. Ancak, Rönesans'tan sonra İslam Medeniyetinden de ders almış olan Batı, antik medeniyetini diriltme denemesine girişti. Yeni bir durum doğdu. Bir yandan İslam Medeniyeti, kendi iç bunalımını yaşarken, Yeni Batı Medeniyeti'nin baskısı altında kaldı. Bugün İslam dünyasında yaşanan kriz, iç ve dış bunalımın birleşmesinden kaynaklanmaktadır. Köklü bir bunalımdır.”²²⁵

Karakoç, Moğol ve Haçlı felaketlerinden sonra İslam Medeniyeti'nin kendini toplarken her alanda gelişmesini sürdürmeyi bildiğini, ancak Batı'nın Rönesans'tan sonraki yükselişine karşın önce duraklamaya, sonra da adeta inişe geçen medeniyetimizin, kimi alanları tamamen ihmal ettiğini söyler. Manevi ekollerin yer yer yozlaşma gösterdiğini, medresenin, pozitif bilimlerin gelişmesini durdurduğunu, çemberi gittikçe daraltan Batı Medeniyeti'ne karşı yeni bir atılım gücü gösterilemediğini belirtir.²²⁶ Ancak O, medeniyetimizin ölüm kalım krizi olan bu krizin de atlatılıp, medeniyetimizin Büyük Diriliş Günü'nün geleceği zamanın yakın olduğuna inanmaktadır.²²⁷

1.3.1.3. İslam Medeniyeti İçinde Osmanlı'nın Yeri

Karakoç'un medeniyet tanımı içinde, oluşturduğu kurumlar ve etki alanı nedeniyle özel bir yerde değerlendirmek gerektiğine inandığımız Osmanlı Medeniyeti

²²⁵ *Düşünceler I, 19.*

²²⁶ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 154–155.*

²²⁷ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 145.*

aslında İslam Medeniyeti'nin devamından başka bir şey değildir: “Osmanlı gerçeği, aslında, İslam Medeniyeti gerçeğidir. Ondan ayrı olarak düşünülemez. Osmanlı Medeniyeti, İslam Medeniyeti'nin bir varyasyonudur. Ama her varyasyon gibi onun da kendine mahsus bazı tafraları vardır. Bir uçta Endülüs, öbür uçta Maveraünnehir ve Hint-İslam medeniyetleri, Dört Halife Devri, Emeviler, Abbasiler devrinde oluşan merkezi medeniyet, daha sonra da Selçuk ve Osmanlı Medeniyetleri, Büyük İslam Medeniyeti kompozisyonunu oluştururlar. Bu gerçeği görmeden, yani İslam'dan koparmaya çalışarak ya da İslam'ın temel olma özelliğini bir kenara iterek bir Osmanlı portesi ortaya çıkarmak mümkün değildir. Osmanlılar denilen atalarımıza “siz nesiniz?” diye sorduklarında “biz Osmanlıyız” demezlerdi, “biz müslümanız” derlerdi.”²²⁸

İngiliz Tarih filozofu Toynbee, “Osmanlı Medeniyeti”ni başlı başına medeniyet kabul etmesine rağmen Karakoç, Osmanlı Medeniyeti'ni İslam Medeniyeti'nin devamı ve son büyük açılımı olarak görür. Toynbee, Osmanlı Medeniyeti için “durdurulmuş medeniyet” demektedir. Yani duran, zamanın gerisinde kalan, kendiliğinden tasfiye olmuş değil de dıştan bir müdahale sonucu, gayri tabii bir şekilde durdurulduğuna dikkat çeker. Toynbee'ye bu noktada hak veren Karakoç'a göre, Maveraünnehir Medeniyeti'ni Moğol akını, Endülüs Medeniyeti'ni bitiren Avrupa'nın desteğiyle İspanya ve Osmanlıları da Modern Avrupa boğmuştur.²²⁹

Osmanlı Devleti'nin gücünü ve etkisini değerlendirirken Karakoç, bir devletin yıkılışıyla bir medeniyetin çöküşünü özdeşleştirmenin doğru olmayacağını savunur. Devletler batır çıkar ama medeniyet devam eder. Osmanlı'da olduğu gibi bazen dünya devleti olmuşsa bir devlet, onun çöküşü medeniyetin çöküşüyle özdeşleştirilmektedir.²³⁰

Osmanlı toplumunda, zaman zaman baş gösteren isyanlara da değinen Karakoç, bu isyanları bir nevi batı tipi başkaldırmalar saymanın hata olacağını söyler. Bu başkaldırmaları diyalektik yapı gereği olan tepkiler değil, bozulan büyük uyumun yerine gelmesi için toplumun kendi içinden doğrulma hareketleri olduğunu savunur.²³¹

²²⁸ Edebiyat Yazıları II Dişimizin Zarı, 21.

²²⁹ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 147.

²³⁰ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 62.

²³¹ İnsanlığın Dirilişi, 84.

1.3.2. Batı Medeniyeti

Batı Medeniyeti'nin geçirdiği krizleri tarihsel bir plan dahilinde sıralayan Karakoç, aslında Batı Medeniyeti'nin, Rönesans'la beraber bugüne geldiğini söyler: *“Grek Medeniyetinin hazanında bir Roma, Romanın bağbozumunda bir Hıristiyanlık, Ortaçağın günbatımında bir Rönesans, Rönesans'ın altın noktasında bir Reform, Reformun arkasından aklın diktatörlüğü.”*²³²

Karakoç'a göre Hıristiyanlık, kendi başına bir medeniyet olamamış, oluşturamamış, sadece bir medeniyet unsuru olarak kalmıştır. Aslıyla ait olduğu medeniyetin değil, kendisine özde yabancı bir medeniyetin, paganizm ve politeizm temelli antik medeniyetin sonradan katılma unsuru olmuştur.²³³

Batı medeniyetinin tipik özelliklerini sıralayan Karakoç, Batının kendi efendiliğini, başkasının köleleşmesinde bulunduğunu söyler: *“Marksist, başkasının ölmesinde bulmakta, biz başkasının yaşamasında buluyoruz kendi yaşamamızı. Başkasının efendiliğinde buluyoruz kendi efendiliğimizi. Başkasını yaşatabildiğimiz sürece yaşayabileceğimizi, başkasını efendileştirebildiğimiz sürece efendileşebileceğimizi biliyoruz.”*²³⁴

Avrupa'nın, Avrupa dışındaki insana bakışının bugüne kadar, sadece tabiata bakışı gibi olduğunu söyleyen Karakoç'a²³⁵ göre, bizim bütün ümidimiz batıya adapte olmakken, bunun olmasını da mümkün görmemektedir. Çünkü böyle bir adaptasyonu Batı istememektedir: *“Roma'dan, Yunan'dan beri Batı medeniyetinin dünya görüşünde arî ırk düşüncesi vardır. Onların içinden bazı filozoflar çıkıp da insanlar eşittir dese de, Avrupalının şuuraltında, biz beyaz ırkız, üstün ırkız, diğer insanlar bizim mahkûmumuz olmalıdır, hizmetçimiz olmalıdır fikri yatar ve bu fikir asla değişmez. O sebeple, arî ırk sınırı, Avrupa'nın coğrafi sınırır. Onun dışında olanlar, ancak hep tabi, sömürge olarak düşünülür.”*²³⁶

*“Asya'da, Afrika'da, Avrupalıları, yeni bir medeniyetin ve yeni bir sesin sahibi olmaktan çok, güçlü bir barbar gibi görmüştür uzun süre. Daha doğrusu, Afrika onu bir büyüücü gibi görmüş, Asya bir barbar gibi.”*²³⁷

²³² *Dirilişin Çevresinde*, 38.

²³³ *Çağ ve İlham IV*, 25.

²³⁴ *Günlük Yazılar II Sütun*, 275.

²³⁵ *İslamın Dirilişi*, 10.

²³⁶ *Çıkış Yolu I*, 48.

²³⁷ *İslamın Dirilişi*, 8.

“Asya’yı, Afrika’yı ve Müslüman ülkelerini iki yüz yıldır iliğine kadar sömüren, hatta somuran, iki dünya savaşını çıkarıp yüz milyon insanın kanına giren, renkleri değişiktir diye zencileri hor gören, onlarla aynı otobüse binmeyen, insanların bir kısmını köle gibi kendi hesaplarına çalıştırmak isteyen bunlar mıdır, “merhamet”in sahibi ve insan sever?”²³⁸

“Batı dünyası hep aynı paradoksun içindedir. Hem insanı öldürürler, hem de tutar arkasından ağlarlar. Bu paradoksa o kadar düşkündürler ki, bu paradoksu dinlerinin temeli yapmışlardır. Hz. İsa’nın çarmıha gerildiği lejantını bu psikolojiyle uydurmuşlardır.”²³⁹

Her medeniyetin hayatında bir veya birkaç önemli kriz dönemi olduğuna dikkat çeken Karakoç, bu bunalımın ya da sarsıntının o medeniyetin aleyhine bir durum olacağı anlamına gelmediğini savunur. Batı medeniyetinin de böyle bir bunalım içinde olduğunu söyleyerek, yapılacak olanın bunalımın sebeplerini araştırarak, derin ve köklü çözümlerle onu karşılamaktan geçtiğine inanır. Karakoç, İslam Medeniyeti’nin böyle bir bunalımı II-III. yüzyıllarda Eski Yunan Medeniyetiyle hesaplaşmaya girişerek, atlattığını belirtir.²⁴⁰

Karakoç, İslam ülkeleri olarak, sadece kendi bunalımımızı yaşamakla kalmadığımızı, içten ve dıştan kuşatmış Batının bunalımını da yaşadığımızı belirtmektedir. Bunun nedenini de tekniğin çok ilerleyip, dünyayı küçültmüş olması ve bunalımların da her yere taşınırlığını kolaylaştırması olarak görür.²⁴¹ İnsanlığı felakete götürecek birçok fikir akımına da ev sahipliği yapmış olan Batı Medeniyeti, insanlık için her zaman tehlike olmuştur.

“Tarihte ilk defa olarak bir medeniyet intihar etmektedir. Bu Batı Medeniyeti’dir. Nedeni ise karakterindedir. Batı Medeniyeti bir Tehlike Medeniyeti’dir. Öbür medeniyetlerde tehlike hep dışta olduğu halde, Batı Medeniyetinde tehlike içtedir. Tehlike her medeniyet için bir korku iken, Batı Medeniyeti için bir yaşayış sebebi, bir nev’i ruhi yiyecektir. Adeta o olmazsa yaşayamaz. Onunla yaşıyor ama gün geçtikçe zehirlenmektedir. Tarihi çıkış noktalarına bakıldığında ise, Batı Medeniyetinin tüm çıkışları bir ibre gibi tehlikeyi göstermektedir.

²³⁸ Diriliş Çevresinde, 130.

²³⁹ Günlük Yazılar II Sütun, 257.

²⁴⁰ Çağ ve İlham II, 98.

²⁴¹ Düşünceler I, 20.

Coğrafi keşifler, barutun icadı, atom bombası, cihan savaşları. Bunlar bu medeniyetin eserleridir. Ana vasfıdır tehlike. Bu medeniyetin fikir temeli pozitivizm olmuştur.”²⁴²

“Batı medeniyetlinin uç noktalarına bakarsak, “Başarı” toteminin olduğunu ve her şeyin onun için yapıldığını görürüz. Siyasette uç nokta Makyavelcilik, felsefede uç nokta pragmatizm ve egzistansiyalizm, dinde uç nokta rahiplik, iktisatta uç nokta kapitalizm, ideolojide uç nokta komünizm.”²⁴³

Batı Medeniyeti yıkıcı bir medeniyettir. Kalkınmalarının temeli olan Rönesans’ın öğreticisi olan Endülüs Medeniyeti’ni yok etmeyi büyük bir hınçla yapmışlardır: *“İslam, Yunan kültürünü, Roma, Yunan, Hıristiyanlık-Roma kültürüyle uyuşup, kendi bünyesine katmışken Avrupa Rönesans’la beraber, kendisine her müspet alanda öğretmenlik yapmış olan İslam Medeniyeti’ni bütün gücüyle inkârcı, yıkmaya ve yok etmeye çalışmıştır. Dünya tarihinin bir eşini kaydetmediği bir medeniyet olan Endülüs Medeniyeti’nin katili bizzat Avrupa’dır.*”²⁴⁴

Batı medeniyeti bugün insanlığa büyük zararlar vermiştir. İslam Medeniyeti’nde olduğu gibi insanlığın önünü açan ve geliştiren bir medeniyet olmaktan oldukça uzaktır: *“Öbür medeniyetler her yönden kendisinden daha güçlü bir medeniyet geldiği için geçerliğini yitirip tarihi hayatını tamamladı. Bir kültür kendisinden daha etkili, insanı daha çok var oluş coşkunuyla dolduran yeni bir kültürle karşılaşınca kayboldu veya onun içinde eridi. Yapı iken, yeni bir yapıda malzeme veya enkaz oldu. İslam Medeniyeti ise kendisini aşan bir medeniyet veya kültür hamlesi tarafından saf dışı edilmiş değil, henüz savaşını veren ve yaşayan bir realitedir. Yani tarihe karışan öbür kültürler gibi sadece kitapların ve ilim çalışmalarının konusu değil, bizzat hayatımızın içinde yaralı veya sağ bütün cepheleriyle bize nefes alduran, bizi biz kılan canlı bir medeniyet ve kültürdür. Eski roma ve yunan medeniyetlerinden de ders alıp materyalist bir ruhla bir eşya medeniyeti kuran ve bu noktada bizi aşan Avrupa, “insan” getirmede çok gerilerde kalmış, felsefi anlamda insanlığın gerilemesine, ruhça düşmesine ve alçalmasına sebep olmuştur.*”²⁴⁵

“Tarih tekerrürden ibarettir.” sözü sanki gerçekleşircesine, Batı dünyayı hep sömürmek için ele geçirmek istemiştir. ABD’nin bugün Ortadoğu’da yürürlüğe

²⁴² *Dirilişin Çevresinde*, 57.

²⁴³ *Dirilişin Çevresinde*, 42.

²⁴⁴ *İslamın Dirilişi*, 10.

²⁴⁵ *Günlük Yazılar III Sâr*, 30.

koyduğu planını tarihtekilerden bir farkı yoktur: “Batı, temeli olan Roma’dan, dünyaya hâkimiyet ilkesini aldı. Dünyaya düzen verme ideali vardı Romaluların. Romanın çöküşü, Batılıların ruhlarında, şuuraltılarında geçen bir kompleks doğurdu. Yani ondan sonraki bütün Batı toplumları, hep Roma’yı gerçekleştirmek istemektedirler. En son, çarlık, faşizm, nazizm ve hatta komünizm de aslında Roma’nın başka bir şekilde diriltilmesi idealiydi. Günümüzde Amerika da, bile başka şekilde, yeni bir roma gerçekleştirme olayıdır. Dünyanın Yeni Düzeni deniyor. Yeni Düzen derken, yine Roma’yı gerçekleştirmek istiyorlar.”²⁴⁶

Karakoç’a göre, Avrupa’nın en büyük dramı kendini hiçbir zaman sevdirememesidir. Avrupa, sıcak bir yakınlık duygusundan her zaman mahrumdur. Diğer medeniyetler karşısında hiçbir medeniyetin şahit olmadığı bir antipati ve cevapsızlıkla karşı karşıyadır. Zekâsının hep tekniğe doğru kayışını da, bu sevgisizliğin doğurduğu güvensizlik psikolojisine bağlar.²⁴⁷

“Avrupa medeniyeti kaynaşmadığı Asya ve Afrika ile bir türlü anlaşmamıştır. Dünyadan bu soyutlanmış iki dünya savaşıyla beraber bir patlama şeklinde ortaya çıkmıştır. Ancak Avrupa, “Bir asil gibi bile intihara gitmedi; kimseye zarar vermeden bir kılıcın üzerine atlayarak kendini ortadan kaldırma yolunu seçmedi; kendi yanarken, neron gibi Roma’yı da beraber yaktı.”²⁴⁸

En büyük imparatorluk olan ve en büyük iki zafer kazanmış olan İngiltere’nin ve dünyanın en büyük devletlerinden olan, en büyük orduya ve nükleer gücüne sahip olan Rusların bugün içine düştükleri bunalımın asıl nedeni olarak zulüm ve hileye dayanan medeniyetler olmalarını gören Karakoç, kuvvete inanan, tapan medeniyet, millet, bir devlet oldukları için bu duruma gelmiş oldukları tespitinde bulunur.²⁴⁹ Karakoç’a göre, Amerika olsun, Avrupa olsun bir müddet daha gelişme gösterse bile, belli bir dönemden sonra, büyük bir değişim göstermezlerse, onları da bizim geçirdiğimiz kriz gibi bir kriz beklemektedir.²⁵⁰

“Batı Medeniyetinin ilk çıkaranı, babası olduğu halde, bugünkü durumundan memnun değildir. Müsriif oğul olan Amerika ile Nuh’un, gemiye bir türlü girmeyen, babasını reddeden oğlu durumunda olan Rusya, Avrupa’nın gelecek hakkındaki bütün

²⁴⁶ Çıkış Yolu I, 86.

²⁴⁷ İslamın Dirilişi, 9.

²⁴⁸ İslamın Dirilişi, 8.

²⁴⁹ Çıkış Yolu III, 35–36.

²⁵⁰ Çıkış Yolu I, 84.

umutlarını kırmıştır. Avrupa yaramaz çocukları tarafından mülkü ve hükümü elinden alınmış bir eski kral ruh hali içindedir. Avrupa bugün yeni bir medeniyet arayışındadır.”²⁵¹

Karakoç, Batı'nın ve Doğu'nun kurtuluşunun Ortadoğu'ya bağlı olduğunu söyler: “Size tarihin matematik kuralını söyleyeyim: İnsanlığın dirilişi, Ortadoğu'nun dirilişiyle doğru, Avrupa'nın dirilişiyle ters orantılıdır.”²⁵²

“Batı medeniyeti akrebin ateş görünce iğnesini kendi karnına batırışı gibi, sonunda intihar edecektir. Bir son seçecektir Batı kendine. Bu bir nevi intihar olacaktır. Tuttuğu yol, Batı Medeniyetinin tuttuğu yol, intihar yoludur. O yüzden, bizim hareketimiz, İslam Medeniyetini yeniden diriltirse ve bu evrensel bir boyuta ulaşırsa, o zaman Batı da kurtulacaktır, Doğu da kurtulacaktır.”²⁵³

Karakoç'a göre, Avrupa Birliği çalışmaları da, Asya'nın ve Afrika'nın kıskacından kurtulabilmek için geliştirilen bir çalışmadır.²⁵⁴ Avrupa'nın bütünleşmesinin gerçekleşme ihtimalini çok zayıf görür. Bu mümkün olsa bile sevgiye dayanmadığı müddetçe sürmeyeceğini dile getirmektedir.²⁵⁵

“Şimdilerde Avrupa yeni bir kimlik aramaktadır. Tek devlet, bütünleşmiş Avrupa olmak istemektedir. Bu ideal, Dante'den, Göte'den, Napolyon'dan günümüze gelen bir idealdir. İki büyük dünya savaşından sonra bu istekleri, idealleri yeniden doğmuştur. Kurduğu müesseselerle güçlü bir yapı gibi görünen Avrupa'nın durumu karanlıktır. Kurtuluşumuzu tek devlet olacak Avrupa'nın arasına girmek ve kurtuluşun öyle gerçekleşeceğine inananların hata içindedirler.”²⁵⁶

“Avrupa'nın tek devlet olması, ancak insan sevgisi esasına dayanırsa başarılı ve yararlı olacaktır. Yoksa Avrupalıların ta Romalılardan bugüne kadar geldiği gibi diğer insanlara hâkim olma arzusunun bir tecellisi ve bir maskesi olacaksa, bunun gerçekleşmesini temenni etmek mümkün değildir. Aynı zamanda bu Avrupa'nın da lehine olmayacaktır. İki dünya savaşı Avrupalıların bu arzularından ötürü çıktığı unutulmamalıdır. Kendi bütünlüğünü kurarken başka bütünlüklere saygılı olmasını

²⁵¹ Diriliş Çevresinde, 139–140.

²⁵² Günlük Yazılar III Sür, 50.

²⁵³ Çıkış Yolu II, 159.

²⁵⁴ İslamın Dirilişi, 40.

²⁵⁵ Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj, 58.

²⁵⁶ Çıkış Yolu III, 156–157.

bilmelidir. Aksine, kendi bütünlüğünü dünyanın parçalanması ilkesine dayandırdığı takdirde, hem kendisine, hem de dünyaya zarar vermiş olacaktır.”²⁵⁷

I.IV. İSLAM DÜNYASI

1.4.1. İslam Ülkelerine Genel Bir Bakış

Karakoç’a göre, İslam alemi, çok büyük bir kargaşa ve kaos içindedir. Amerika, Körfez Savaşı’nın arkasından “Yeni Düzen” adı altında Ortadoğu’ya yeni bir şekil vermek istemektedir. “Yeni Dünya Düzeni” içinde *Ortadoğu Barış Düzeni* gibi bir isim altında verilmek istenen şekil, aslında klasik emperyalist düzenlerin sadece isim bakımından parlak, yumuşak kelimelerle ifade edilmiş bir şekilden başka bir şey değildir. Gerçekte, İslam ülkelerinin, belli bir isim altında Amerika ve biraz da batı yararına sömürülmesi hedef alınmıştır. Karakoç, bu hedefi gerçekleştiremeyeceklerini düşünür. İki dünya savaşı ve Körfez Savaşı bu ülkelerde çok büyük değişimler yapmış, ruhlarda kimi zamanlar yaralar açmış, kimi zaman büyük özelemler doğurmuştur. Bu yüzden Amerika’nın ve Batı’nın Ortadoğu’ya önceden tasarladığı klasik şekil verme arzularının gerçekleşmesini olanaksız bulur.²⁵⁸

Karakoç, İslam dünyasında bugün neredeyse her ülkede parça parça da olsa diriliş hareketlerinin olduğunu söyler. Bunu önlemeye çalışan Batı’nın, zehirli ideolojilerini bu ülkelere ve bu ülkelerin aydınlarına zerk etmeye çalışmakta olduklarına dikkat çeker: *“İslam uygarlığının tarih sahnesinden tamamen silindiği bir ortam ve dönemde doğmuştur diriliş. Batı buna kendisi inanmakla kalmayıp, doğu aydınlarına da bulaştırmıştı. İkinci Dünya Savaşı, bu gidişi durdurmuştur. İslam ülkelerinde artık Batıyı kritik etme hafif de olsa doğmuştur. Demokrasiyi yaşatma çabası içindeki ülkeler için Sosyalizm ve Komünizm ve onun öncü kuvvetleri olan terörizm bu şekilde İslam ülkelerine bulaşmıştır. Halk bir savunma içgüdüleriyle birtakım geleneğe dayalı siyasi hareket dalgalanmalarına meydan verdi. İslam’ın yeniden aktüel olması bu sosyolojik dalgalanmanın sonucunda gerçekleşti.”²⁵⁹*

II. Dünya Savaşı’nı Allah’ın eşsiz bir lütfü olarak gören Karakoç, İslam ülkelerinde Asya ve Afrika’nın Avrupa’ya karşı isyan ve savaş bayrakları çekmesiyle

²⁵⁷ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 31–32.

²⁵⁸ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 35–36.

²⁵⁹ *Çağ ve İlham III Yazgı Seçiş*, 84–85.

beraber, tartışılmaz Batı değerlerinden kuşulanmanın baş gösterişin ve bir Batı kritiğinin doğmaya başladığını söyler:²⁶⁰ “Ancak batının baskısından dolayı sesini tam anlamıyla çıkaramayan ikinci, üçüncü, dördüncü, kalite batılı bir kadro yapısı taşımaktadır. Bundan dolayı direniş ve değişim, yine batı tipi doktrin ve ideolojiler arasında yer ve yön değiştirme şeklinde ortaya çıkmış ve muhtevasını batı kaynaklarından çekmiştir. Her ülkedeki Amerikanizm veya Rus aşkı demokrasi veya sosyalizm, otokrasi veya anarşi düşkünlüğü tarzlarında ortaya çıkan düalizmin asıl kaynağı bu çoktan olup bitmiş adaptasyondan başkası değildir. Kendi kültür tezini, aydınını oluşturmaya çalışan İslam bir kez daha Batıyla karşı karşıya gelmiştir. İslam tezi İslam ülkelerinde böyle doğmuştur ve onun doğmasına engel olunamamıştır.”²⁶¹

“Ancak ikili çalışan ve üçüncü bir ihtimale yer vermeyen batılı kafalar bunu bir nevi faşizm gibi görseler de her İslam ülkesinde farklı bir adla ortaya çıkan bu hareket İslam Tezi’dir. Pakistan’da Mevdudi Hareketi, Mısır’da Müslüman Kardeşlerin davranışı, Türkiye’de Nurculuk ve Büyük Doğuculuk, İslam Dirilişinde ilk düşünce, inanç ve aksiyon akımlarıdır.”²⁶²

Karakoç’a göre, İslam Dünyasının yeniden ayağa kalkma umudu Osmanlı Devleti’nden bekleniyordu. II. Abdulhamid’in tahttan uzaklaştırılması ve I. Dünya Savaşı’nın başlamasıyla bu sona ermiştir. II. Dünya Savaşının bitimiyle beraber siyasi anlamda bağımsızlıklarını kazanan birçok yeni İslam ülkesinin doğması, İslam Medeniyeti için önemli bir fırsattı. Ancak siyasi bağımsızlık kadar önemli olan ekonomik bağımsızlığa ulaşma yoluna hangi sistem üzerinden gideceğini bilemeyen İslam ülkeleri, bugün bir bocalama devresi içine girmişlerdir. Çünkü kültürel ve ekonomik bağımsızlığa henüz hiçbir İslam ülkesi kavuşmamıştır. Bu da bugünkü buhranın gerçek nedenidir. Diğer bir anlatımla Karakoç, siyasi-ekonomik ve ideolojik-kültürel bağımsızlık mücadelesinde uyumsuzluğun, belirsizliğin, bunalımın ve çatışmanın gerçek nedeni olarak görmektedir.²⁶³

Karakoç, batılılaşmayı otokolonizasyon ve adaptasyon olarak gören Karakoç, onun iflas ettiğini de ekler. İslam kültürünü kımıldatmayan batılı anlayışın gerçek bir varlık gösteremeyip, bir eser ve şahsiyet getiremediğini söyler. Karakoç’a göre, İslam

²⁶⁰ *İslamın Dirilişi*, 19.

²⁶¹ *İslamın Dirilişi*, 21.

²⁶² *İslamın Dirilişi*, 21.

²⁶³ *İslamın Dirilişi*, 18.

Tezi yalnız düşüncede bir ütopya olarak kalmamış, hatta ülke içi bir aksiyon olma çevresini de taşımış ve aşmış, devletlerarası diplomasi planına da sığmamış bulunmaktadır. Buna en iyi örnek olarak da henüz kuruluşuna bile başlamadan fikir aşamasında olan dünya siyaset alanında İslam Birliği'nin Batı'yı ne kadar öfkeliendirdiğini verir.²⁶⁴ İslam ülkeleri arasında yapılan anlaşmaların mimarlarının sonlarının benzer oluşunu da tesadufi bulmamaktadır. *“Bağdat Paktı; Pakistan, İran, Irak ve Türkiye'nin kurdukları bir birlikti. Gelişmesi halinde Ortadoğu Süper Gücü oluşmuş olacaktı. Ne İran-İrak Savaşı ne de Körfez Savaşı meydana gelecekti. Bunu gören Batılılar, ilerdeki emellerini gerçekleştirebilmek için, o paktı bozdular ve o pakтын kurucuları olan Adnan Menderes, Nuri Sait Paşa ve Şah gibi liderlerin sonu acı olmuştur.”*²⁶⁵

Karakoç İslam'ı, sadece Doğu Medeniyetlerinin Batıyla çatışmalarında uzlaştırıcı bir yardım yapacak bir millet olarak görmez. İslam'ı, Doğunun başı ve önderi olarak Batı'yı da yola getirecek tek hakikatin sahibi olarak görür ve uyanan Asya (Hint-Çin) ve Afrika'nın gelmesiyle Rusya-Amerika (Batı) ile çatışma artık kaçınılmaz olduğunu düşünür. İslam Medeniyetini Yeni Çağlar Medeniyeti olarak tanımlayan Karakoç, yeniçağın habercisi olarak onu görür: *“1400 yıl önce başlayan İslam hareketi, Yeni Çağ Medeniyetinin gerçek verilerini getirmiştir. İslam Medeniyeti geçmiş, kapanmış bir medeniyet değildir. İslam açık bir medeniyet, ilerleyen, yeni varyasyonlarını da ilerde de bulunacaktır.”*²⁶⁶

SSCB'den ayrılan Türk-Müslüman devletlerle ilgilenen Türkiye, İran, Pakistan ve Suudi Arabistan'ın her birinin kendine mahsus bir yönetime sahip olduğu ve bu devletlerin güçlerini birleştirmesi yardımların bu şekilde aktarılması gerekliliğine vurgu yapan Karakoç,²⁶⁷ aslında geniş kapsamda tüm İslam hareketlerin desteklenmesinde bir ülkenin diğer ülkeyi rakip veya düşman gibi düşünmesinin yanlış olduğunu söyler: *“İslam ülkelerinin uyanıp birleşmesi ve büyük bir birlik ve güç doğurması zarureti vardır. Liderlik tek bir ülkede toplanmayabilir. Pakistan, Türkiye ve Mısır ön planda olabilir. Ancak her halükarda, Türkiye'nin, bu birliğin oluşmasında ön planda bir yeri olduğuna şüphe yoktur.”*²⁶⁸

²⁶⁴ *İslamın Dirilişi*, 22.

²⁶⁵ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 52.

²⁶⁶ *İslamın Dirilişi*, 12.

²⁶⁷ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 51.

²⁶⁸ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 59.

Karakoç'a göre, Müslümanların 20 yy.daki en büyük sorunları, Osmanlı Devleti'nin yıkılmasından sonra, onun yerini alacak, görevini üstlenecek büyük birlik oluşturamamış olmalarıdır. İslam milletinin son gerçek devleti Osmanlı yıkıldığı zaman ardında irili ufaklı birçok devletçik bırakmıştır. Bunların çoğu, İngilizler, Fransızlar tarafından sözde coğrafi bir temele dayanarak hudutları çizilmiş, suni devletçiklerdir. Coğrafi anlamda tabii sınırlar bile yoktur. Bir kısmının sınırı cetvelle çizilmiş gibi dümdüzdür. Görünüşte bağımsız olan bu devletler aslında bir devletin ya da süper gücün boyunduruğunda can çekişmektedirler.²⁶⁹

*“Ey İslam ülkeleri
Birlik sizin ana ilkenizken
Paramparça oldunuz
Niçin ve neden
Her gün biriniz bir ziyafet konusu
Kurda kuşa
Kalanlarınız da giriyor sıraya”*²⁷⁰

İslam ülkelerinin kalkınma iddiaları ile aldatılmakta ve gözlerinin bu iddialarla boyanmakta olduğunu söyleyen Karakoç, kalkınmanın monte bir ekonomi ile değil, özgür düşünce ve doğurganlıkla, gerçek bilim doğurganlığıyla, tabiatan yararlanma aşkıyla gerçekleşebilecek bir tarihi-sosyolojik vaka olduğunu savunur. Bir ülkede gerçek ekonomik veya teknik kalkınmanın bilim zihniyetinin doğmasıyla başladığını belirtir.²⁷¹

*“Gelişmekte olan ülkeler” adı verilen yerlerde kültüre ayrılacak zaman ve para, heba olmuş gibi düşünülüyor. Kültür değil de, onun görüntüsünü vermek peşinde koşuluyor. Kültürü derinden derine yaralamış da olsa, bu devrimin, sanayi ve ağır sanayi devriminin, bütün hastalıklarıyla birlikte, kültürden doğduğu unutuluyor. Hafif kültürle ağır sanayi olabilir sanılıyor.*²⁷²

Karakoç, İslam dünyasının bugünkü görünümünü çelişkili bulur. Onda, hem dirilişin, hem umutsuz ölümün alametlerini görmektedir. Bir yanıyla taklit bataklığında boğulmakta olduğunu, kimi yerlerde de direniş göstermekte olduğunu ifade eder. İslam

²⁶⁹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 75.

²⁷⁰ *Alın yazısı Saati Şiirler VIII*, İstanbul, 2003, 35.

²⁷¹ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 104-105.

²⁷² *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 53.

lkelerindeki aydınların çoğunlukla batıyı taklitte bir yere varılabileceği inancına vurgu yapan Karakoç, ne bir kritik, ne bir otokritik, ne bir geçmiş zaman değerlendirmesine sahip olunamayışından söz eder. Bu konuya değinen düşünürlerin, konuyla ilgili düşüncelerini ortaya koydukları zaman, yönetimin bilerek bunları izole ederek, batı yanlısı kalemleri ön plana çıkarmakta olduğunu; basında, radyoda, üniversitede, ortaöğretimde ve televizyonda yerel tez sahibi kişilerin gözlerden irak tutulmak istendiğini söyler.²⁷³

Karakoç, İslam lkelerinin yıkılmış ve viraneye dönmüş bugünkü tablosunun nedenini yine Müslümanlarda görür. *“Müslümanlar, ilahi yardımı çağırmasını bilemedikleri, Allah’ın vaat ettiği yardımı gereğince ağırmamakla gurura dştikleri için kendilerine zulmetmişlerdir. Yoksa Allah kfir olsun, mümin olsun kimseye zulmetmez. Müslümanlar, Tanrı’ya karşı suları yüzünden ezilmeyi hak ederler, en ağır ceza olarak da düşmanları eliyle cezalandırılırlar.”*²⁷⁴

Özellikle Ortadoğu coğrafyasındaki ülkeleri yorumlayan Karakoç, ülkelerin tarihsel geçmişlerinden bugünkü yönetim anlayışlarına varıncaya dek bir dizi tahlil yapar. Karakoç’a göre Suudi Arabistan, tüm zenginliğine ve dış bir modernleşme sürecini yaşamasına rağmen, ruhça durgun, adeta bedevilik sınırını bir türlü aşamama tutukluğu içinde, geçmiş zamanların medeniyetimize has problemlerine ve imknlarına yabancı durmaktadır: *“ Sanki geçmiş ve gelecek, evre ve bölge gerçeği yok Suudi Arabistan’ın. Ekonomik gle ayakta duruş, ağla kaplanmış “an”ı yaşama hâkim varoluşuna ve haritada duruşuna bu ülkenin.”*²⁷⁵

Karakoç’a göre, Araplar, İslam’ın ilahi, evrensel ve insancıl kardeşlik ilkesinden uzaklaşarak müfrit ırkçılık bataklığına saplanmışlardır, fakat bu iddiaları da kendi aralarında bir birlik oluşturmaya, tek bir Arap devleti kurmaya yetmemiştir: *“Arap serazatlığı seviyor. Bir araya gelmekten doğacak sorumluluğu üstlenmek istemiyor. Bedevilik döneminden gelen bu aşırı özgürlük tutkusu, büyük bir disiplin isteyen büyük bir yapı oluşturmaya engel teşkil ediyor Arap dünyasında. Arap, ruhça İslam ncesi durumuna dönmüş gibi gözüküyor. şimdiki Araplar, sanki o eşsiz dönemin sahipleri kendileri değil de başka bir halkmış gibi soğuk ve ilgisiz gözüküyorlar geçmişin ihtişam*

²⁷³ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha tesi I, 115.

²⁷⁴ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha tesi I, 57.

²⁷⁵ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha tesi III, 22.

dönemine. Bugün ne büyük bir devlet fikri, ne de büyük millet fikri var Arap'ta. Adeta paramparça oluştan hoşlanıyorlar.”²⁷⁶

“Arap dünyasındaki ayrılık, birleşip tek bir devlet kuramama ülkelerini felaketlere açık hale getirmiştir. Çünkü büyük bir Arap devletine Amerika'nın asker getirmesi ya da işgali kolay kolay mümkün olamayacaktı. Gökalpçılık, Baasçılık, Nasırcılık ve benzeri akımlar hep yerel düzeyde kalmış, “yaşamak için büyük olmak” zorunluluğunu hiç hesaba katmamışlardır. Suriye ve Irak, diktatörlüğün, İslam'a karşı oluşan en zalim ateşinde yanıp durmaktadırlar. Mısır, gözü hep batıda, kendi hazinesini küçümseyen bir insana benzemektedir. Filistin, Lübnan istila ve işgalin cehennemini yaşıyor. Ürdün'de bir afete uğramanın hafakanını yaşamaktadır. Afrika'daki İslam ülkeleri, Sudan ve Nijerya, uzak doğudaki İslam ülkeleri, Endonezya ve Malezya, hep aynı Batılılaşma batağında çırpınıp duran, kendini bir türlü bu kültür tutsaklığından kurtaramayan, kendi benlik ve kimliğini bulamayan ülkeler durumunda.”²⁷⁷

Arabistan'da, belli bir mezhebin ve ailenin egemenliği sürmektedir. İslam âleminin gerçeğini görmekte çok uzaktır: “Önceleri, dini bir iddia ve bir mezhep olarak ortaya çıkan Vehhabiliğin siyasi bir amaçla kullanılması sonucunda doğmuş, petrolün bulunuşuyla birlikte, maddi bir önem kazanmış, önce İngilizlerle, sonra Amerikalılarla işbirliği yapmakta fayda ummuş yönetici ailesinin önce Osmanlılardan, sonra da Arap Âleminde Hicaz Bölgesini ayırması sonucunda, suni olarak vücut bulmuş bir ülkedir. Hiçbir zaman kabile zihniyetinden öteye gidememiş, resmen şeriat devleti olduğu halde, İslam'ın tüm İslam Âlemini kavrayan geniş anlamına erememiş, en yakın geleceği idrak edip memleket içi ve dışıyla bağlantılarını uzun vadeye göre ayarlayamamış, ilkel bir zihniyetin hâkimiyeti hüküm sürmektedir.”²⁷⁸

İran hakkında düşüncelerini sıralayan Karakoç'a göre, Acemler dünyayı her zaman ikiye ayırarak tanımlamışlardır: “İran ve dünya. İrancılık acemin ruhuna işlemiştir. İran'ı çevreleyen dağları ufuk çizgisi olarak idrak etmişler, bunun dışındakileri düşman olarak görmüşlerdir. Bugün, propaganda olarak “İslam Devrimi”nden bahsederlerken, aslında kendi yorumlarıyla sınırlı bir İran İslamcılığını kastetmektedirler. Evrensel İslam hareketi, onları pek ilgilendirmiyor. Hele

²⁷⁶ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 76.

²⁷⁷ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 187.

²⁷⁸ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 186.

Ortadoğu'yu kapsayacak bir İslam devleti veya bir İslam devleti federasyonu, onların düşünce, hatta hayal gündeminde bile değildir."²⁷⁹

İslamiyet'in ilk döneminde başlayan, İslam'daki ilk büyük ayrılıkları ortaya çıkaran günümüze gelinceye kadar acısı tazeliğini koruyan bir bunalımın sonucunda Şiilik doğmuştur. Karakoç, İranlıların peygamberimizin yakınlarına yapılan haksızlıkların, onların çektikleri acının etkisinde kalarak, şuuraltından kendi benliklerini aradığını iddia etmektedir: "*Hıristiyanlar, Hz. İsa'yı, çektiği acıların etkisinde kalarak nasıl dinlerinin merkezi haline getirdilerse, İranlılar da şuuraltından, kendi benliklerini Hz. Ali ve evlatlarının çektiği çilede aradılar. İran ruhunun yeni şartlarda şekillenışı, Peygamber soyunun uğradığı haksızlıklar ve zulümlerle birleşti; Hıristiyanlığın çarmıh imajı ve propagandası da biçim değiştirerek, şahıs değiştirerek bu ıstırap hadisesinin içine, tarihi ve adeta arkaik bir motivasyon gibi sızdı. Şiilik, Doğunun yarım yorumu oldu İslam'ı.*"²⁸⁰

Karakoç, İranlıların, hiçbir zaman, İslam Âlemi'ni geniş çapta toplayıcı bir Osmanlı Devleti gibi bir devlet kuramamış olduğunu söyler.²⁸¹ Kendi içine kapalı olan bu devleti İslam âlemine olan ilgisinden şüphe duyar:

*"Dünyayı bir kefeye
Kendini bir kefeye
Koyan
İran
—Yalnız kendine açık
Kendi sorunu dışında sorun tanımayan-
Umursamadı yanı başında
Gözler önünde
Çiğnenmesini bir kardeş ülkenin"*²⁸²

Şii taassubunun da birçok zaman bu ülkenin içine düştüğü büyük bir talihsizlik olarak yorumlamaktadır: "*Acem edebiyatının zirveleri olan Sadi, Hafız ve Ömer Hayâm gibi dehalara Osmanlı sahip çıkmış ve bu büyüklerin eserlerini medreselerde okutmuşlardır. Ancak İranlılar onlara gereğince sahip çıkmamışlar, kendi*

²⁷⁹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 76.

²⁸⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 114.

²⁸¹ *Çıkış Yolu I*, 98.

²⁸² *Alın yazısı Saati Şiirler VIII*, 35.

mezheplerinden olmadıkları için. Mezhepleri Sünni idi bu zatların çoğunun. Devlet, Şii devlet olduğu için, böyle bir mezhep taassubuna düştüğü için orda devlet sadece İran'dan ibaret kalmıştır.”²⁸³

İran İslam İnkılâbı'nı yorumlayan Karakoç, bu rejimin devam etmesinin şartını da İslam coğrafyasındaki aydınlarla entegre olmakta görür: “Şah'ın maddi imkân gururuna kapılarak, sözde çağdaşlaşma, gerçekte ansızın geçmişten sıyrımla denemesi, İran'da tam bir tepkiyle karşılaşmış, batılılaşma özentili bu rejim silinip gitmiş, mollaların ülke üstündeki geleneksel nüfuzu tüm siyasi ve idari işlemleri de kapsayacak boyuta ulaşmıştır. Diğer bir deyişle, uzun süredir değişmeyen bir geçmişi yaşayan halk, kimliği oluşturan bu manevi dayanaktan birdenbire mahrum edilmek istenince, inadına ona ısrarla sarılmak ihtiyacı duydu. Her an batılılaşacakmış gibi duran yönetimi, yerli bir Fransız ihtilalini andıran bir ayağa kalkışla devirdi. Buna İslam devrimi ismini verdi İranlılar, her zaman ki abartılı mizaçlarının gereğiyle. Bu hareket, Şiiiliğin klasik konumuyla direnişinden başka bir şey değildi ve birinci raundu almıştı. Halka dayanan bu platformdan hareketle evrensel İslam'ın aydınlar kadrosundan payını alan bir yükselişe ermezse, uzun süre, şimdiki düzeni koruma imkânını bile ilerde bulamayacak gibi gözüküyor.”²⁸⁴

Karakoç İran İslam Devrimi'nden ve onun Diriliş hareketine olan katkısından umutsuzdur: “İslam devrimi adını kullanıp da, belli bir mezhebin geleneksel yorumunun dışına çıkmama ve üstelik içlem olarak Batının yıkıcı devrimlerinden bazı ölçü etkiler alıntılama, insanlığın beklediği ve çağımıza uygun düşecek olan Büyük İslam'ın Diriliş Hareketine katkıda bulunmayacak kadar önemsiz bir tezahürdür.”²⁸⁵

Karakoç'a göre Pakistan, İslam dünyasının liderliğine oynaması gereken sancılı bir ülkedir. Batıcılıkla İslam arasında gidip gelen bir dalgalanmanın sarsıntısını yaşamaktan bir türlü kurtulamamaktadır. Ziyaülhakk'ın öldürülmesiyle İslam'a dönme sürecini durdurmaya çalışanların Pakistan'ı nereye sürdüklerini bilmediklerini iddia eder:²⁸⁶ “Bugün Pakistan yönetimi büyük problemlerle karşı karşıyadır. Nisbi bir İslam yönetimi mevcuttur ülkede. Batı, onu da yıkmak istemektedir. Bilhassa onun atom bombası yapması ihtimalinden büyük endişe duymaktadır Batı. Batının en büyük

²⁸³ Çıkış Yolu III, 49.

²⁸⁴ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 23.

²⁸⁵ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 100.

²⁸⁶ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 23.

endişesi nükleer güce sahip olan bu ülkenin İslam dünyasının liderliğine soyunma ihtimalidir. İşte bu endişeyle Batı, bu ülkelerden hangisinde bir nükleer güç oluşma ihtimali varsa, bütün dikkatini oraya toplamaktadır. Pakistan, bir İslam devleti olma yolundadır ve bunun çabası içindedir. Batı ve Batıya yönelik aydınlar, bunu engellemek için ellerinden geleni yapmaktadırlar.”²⁸⁷

Karakoç’a göre, Mısır kültür açısından bizden çok iyi durumdadır, ancak onun da gözü Batı’dadır: “Filmcilikte bizden çok ileri. Yazısını kaybetmediği, geçmişle ilgisini bizim kadar koparmadığı, Ezher’e sahip olmakta devam ettiği için, dejenere bizimki kadar olmamıştır. Orada da batıcılık ve sosyalizm, alabildiğine tahribat yapmış, ama bizimki kadar işler çığırından çıkmamıştır Yazarları ve şairleri, sadece Mısırlılar tarafından değil, bütün Arap Âlemince okunuyor ve izleniyor. Yüzyıl milyonluk Arap Âlemi, bir nevi merkez olarak Kahire’yi görüyor.”²⁸⁸

Afrika kıtası Karakoç’ta özel bir öneme sahiptir. Yorulmamış bir ırk olduğu için, Afrika’nın gerçekte büyük bir dinamizmi, bir potansiyeli bağrında sakladığını söyler ve İslam fikrinin bunu ateşlemesinden korktuklarını belirtir: “Emperyalistlerin, sömürgecilerin boyunduruğundan kurtulmaya çalışan Afrika, aslında uyanışını yaşamaktadır. Paramparça vaziyette, her ülkede kımıldanışlar var ve bu kımıldanışlar sebebiyle, Afrika bugün henüz bir varlık göstermemektedir. Ama eğer bu bölünmüşlüğü üzerinden atarsa, yani Batının böl parçala oyununu bozarsa, yarın Afrika da, dünya karşısına, büyük, yeni bir güç olarak, hatta tek bir devlet olursa, bir süper güç olarak çıkabilir. Buna ‘Kara Irkın Uyanışı’ deniyor. Irkların yorulmuş olanı vardır, beyaz ırk yorulmuştur düşüncesi Avrupa’da büyük bir endişe uyandırıyor. Evet, doğrudur, Afrikalılar, genç, dinç, yorulmamış bir ırktır. Karakoç, “Afrika Afrikalıdır. Afrika tek ülkedir, Afrika tek millettir.” diye bir fikre sarılırlarsa, gerçekten Avrupa’nın yanı başında, onlar için, çok büyük bir tehlike, korku sebebi olacaklarını düşünmektedir.. Avrupa’nın korkulu rüyalarından biri de Afrika’nın bu uyanışdır aslında.”²⁸⁹

Cezayir’e ayrıca değinen Karakoç Avrupa’nın İran örneğinden farklı olarak Cezayir’deki İslam partisinin iktidara gelişine verdikleri tepkiyi manidar bulmaktadır: “Cezayir’de bir İslami hareketin zafer bulması durumunda Tunus, Fas, Mısır, Sudan, bütün Kuzey Afrika, Nijerya gibi orta Afrika Müslüman ülkelerini kapsayacak. Oradan

²⁸⁷ Tarih’in Yol Ağzında İki Röportaj, 50.

²⁸⁸ Edebiyat Yazıları II, 8.

²⁸⁹ Çıkış Yolu I, 44.

da, güneye doğru indiğinde, İslam'ın, hani ırk farkı tanımayan, dillere saygı göstermeyen bakışı, hoşgörüsü, isteyen, istediği dili konuşsun, ona bir şey denmez, ırka ne olursa olsun Müslümanlar kardeştir görüşü hâkim olursa, Afrika'da, Afrika'nın uyanışı, İslam'ın uyanışı, İslam'ın dirilişi hadisesi olur.”²⁹⁰

Karakoç'a göre, İslam ülkeleri içinde, en umut veren ve en umut vermeyen ülke Türkiye'dir. İslam Âleminin kaderini, Türkiye'deki kördüğümün çözülmesine bağlar. Karakoç için sır, Türkiye kaderinde gizlidir. “Bir yandan ekonomik bir canlılık gösteren, askeri bir güç ifade eden ülke, öte yandan yazısını, kültürünü yitirmiş, batılılaşmayı en sığ düzeyde taklit düzeyinde deneyip duran, hep çıkmazdan çıkmaza saplanan, geçmişini ciddi bir şekilde yeniden ele almaya girişmeyen, yanaşmayan, tek hakiki varlık gücü olan İslam'ı, en basit ilkel bir idraktan öte bir kavrayışla gündeme getirmeyen, basını, bürokrasisi ve aydın kitlesiyle halkından kopmuş ülke”²⁹¹

Karakoç, ne Osmanlı adına ne de o hanedanlığa hasret çekmektedir. Tarihin birebir tekerrürünün mümkün olamayacağını bilmektedir. Osmanlı devletinin o gün gördüğü görevin bugünkü karşılığını federasyon cinsinden bir birleşme, kültür beraberliği ve kardeşlik olarak görür. Bir fetret döneminde olduğumuzu, şimdi, medeniyetimize ara verdirildiğini söyler, Selçuklu ve Timur sonrası fetretlerden daha büyük bir çapta ve hacimdedir.²⁹²

Karakoç'a göre, Avrupalılar Osmanlıyı her ne kadar “şark” olarak görmüşlerse de Osmanlılar sanıldığı gibi aksine kendilerini tam doğulu bir devlet olarak kabul etmiyordu. Onların bir dünya devleti gibi, Doğu'ya da, Batı'ya da baktıklarını; dinlerin, halkların, medeniyetlerin özelliklerini incelediklerini, ama düzeni kendi medeniyeleri açısından yürüttüklerini ifade eder:²⁹³ “Asyalılığımız, bizim için bir utanç değil, bir onurdur. Evet Asyalıyız. Evet Ortadoğuluyuz.”²⁹⁴

Karakoç ülkemiz için beş maddelik bir çözüm önerisi sunmaktadır:²⁹⁵

1. Köklü bir değişime ihtiyaç vardır.
2. Bu değişim alenacele gerçekleştirilemez. Yavaş ve emin adımlarla, kararlılıkla ilerlenerek sağlanabilir.

²⁹⁰ Çıkış Yolu I, 45

²⁹¹ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 24.

²⁹² Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 129.

²⁹³ Çağ ve İlham IV, 30.

²⁹⁴ Günlük Yazılar II Sütun, 572.

²⁹⁵ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 101.

3. *Bu değişimi, eski kadrolarla gerçekleştirmek mümkün değildir. Yeni bir kadro, yavaş yavaş devreye girerek, zamanla tüm sorumlulukları üstlenebilir.*
4. *Bu yeni kadro, eskinin, astarı yüzüne dönüşmüş şekli olamayacağı gibi, yaşanmış olanı gözlemlemesini bilememiş, büsbütün toy bir kadro da olamaz.*
5. *Bu kadro, milletin bağrından gelen, inanmış yüce ahlaklı, şahısları için bir şey istemeyen ve beklemeyen, bilgili, gözlemlili idealistlerin kadrosu olmalıdır. Siyaseti siyaset için değil, millet için bir uğraş olarak seçmiş olan idealistler kadrosu.*

Karakoç, Türkiye için tek çıkar yol olarak Osmanlı devleti yıkılınca, onun yerine bilim ve çağın teknolojisine de değer veren, kendi kimlik ve kişiliğini koruyan, manevi değerlerini diri tutan yeni bir federasyonu gerçekleştirmek olarak görür. İstikbali garantilemenin yolu, ne yapıp yapıp, yeniden büyük devlet olmak gerektiğine inanan Karakoç, ırkçılık etkisiyle uzaklaştırılmış kitleleri bir araya getirmenin yolunun bu olacağına inanmaktadır.²⁹⁶

“Bir varlığın bütün çevresi değişince o varlığın da kökten değişen çevreye göre kökten yeni bir tavır alması şarttır; yoksa uyum sağlayamaz ve yaşayamaz. Bugün geriye dönüp her şeyi gözden geçirmemiz, düzenden başlayarak en kökten şekilde yeni bir revizyona, otokritiğe giderek, yeni durumlara göre yeni bir ortaya çıkış yapmamız gerekiyor. Ortadoğu’nun, İslam Milleti Devleti’nin devleti olan Osmanlı Devleti, 1918’de çökünce Batı’dan alınma, laik bir düzen kotarıldı. Bu Batı’yı hiç eleştirmeyen, onu ideal, mükemmel bilen romantik bir düzendi. Aradan 70 yıl geçti. Şimdi bu düzen kökten bir revizyona tabi olmak zorundadır.”²⁹⁷

Karakoç, bugünkü sınırlarımızın Batılılar tarafından çizilmiş zorlama bir sınır olduğunu söyler ve bu sınırların bizim gerçek sınırimız olmadığını belirtir: *“Misak-ı Milli hudutlarını asgari hudutlar değil de azami hudutlar gibi korumaya çırpındıkça, düşmanlarımız bundan cesaret alacaklar ve faaliyetlerini yurdumuzun içinde yapmaya çalışacaklardır. Ama biz Misak-ı Milli hudutlarının o zaman silah zoruyla kabul edilmiş asgari hudutlar olduğunu, milletimizin parçalarının dışımızda kaldığını, onlarla şimdi*

²⁹⁶ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 185.

²⁹⁷ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 11–13.

kardeşçe, özgür bir irade ve gönül rızasıyla bağdaşma ve kaynaşma arzusunda olduğumuzu belirtir ve bunu hissettirirsek problemler değişecektir.”²⁹⁸

Karakoç umudu Anadolu’da görmektedir: *“Anadolu, inşallah, yeni bir oluşuma sahne olacaktır. Bu oluşum, yeni şartlarda eski kültürlerin nesle aşılması ve geleceğin büyük devletinin temel taşlarının atılması olacaktır. Ortadoğu’da o büyük devleti kuracak olan diriliş neslinin mayalanması misyonuna başlayacaktır Anadolu.”²⁹⁹*

Karakoç’a göre, Türkiye kendisini de gerçek güvence altına alacak olan Ortadoğu Birliği’ni gerçekleştirmeden, yani en az Avrupa Topluluğu³⁰⁰ kadar bir İslam ülkeleri Birliği’ni oluşturmadan kendini güvende sayamaz: *“AT’ ye başvuru zaman kazandırır ve tek alternatifin AT olmadığını gerçek kurtuluşun İslam Ülkeleri Birliği’nin kurulması (siyasi birlik), İslam Birliği Pazarının kurulması (ekonomik birlik), İslam kültür ve medeniyetinin dirilişinin en köklü bir şekilde başlatılması (kültürel birlik) gibi güçlü ve köklü bir oluşumun temelleri atılarak İslam âlemine bir ağ gibi yaymalıdır.”³⁰¹*

1.4.2. İslam Dünyasındaki Diriliş Hareketleri

Karakoç’a göre, İslam insanının yeniden doğuşunda dış şartları ve imkânları İkinci Dünya Savaşı vermiştir. İç şartı ise iki grupta toplamaktadır: İslam’ın her zaman diri kalan gerçeklik değeri, İslam kültür ve düşüncesinin çağdaş ve gelecekteki medeniyetlerde kaçınılmaz yerini alabilecek bir öz ve yapıda bulunması; ikincisi de, İslam halklarının şuuraltılarının İslam özlemiyle dolu olması. İslam kültürü ve düşüncesi normal gelişmesini yaparken İkinci Cihan Savaşı’nın sonucunda bir parça nefes alma imkânı bulan halkın şuuraltındaki İslam umut ve özlemleri şuur planına çıkmış, bu halkın inançlarındaki canlanma ile düşüncedeki gelişmenin yaptığı altın terkipten “İslam insanı” neşvünema bulmaya başlamıştır.³⁰²

“Hızlı bir değişim ve dönüşüm yaşayan İslam toplumunda, kısa zamanda yepyeni bir insan tipi oluşmuştur. Biri tekrar geçmişe bağlanmış, İslam’ın en ideal dönemlerini örnek alan yeni “İslam insanı” diğeri İslamlık, gelenek ve ülkeleriyle

²⁹⁸ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 23.

²⁹⁹ *Unutuş ve Hatırlayış*, 35.

³⁰⁰ Avrupa Birliği’nin (AB) o zamanki adı, Avrupa Topluluğu (AT).

³⁰¹ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 38.

³⁰² *İslamın Dirilişi*, 34–35.

ilişkinini tamamen kesmiş yabancılaşmış Marksist tip. İkinci tip iki yüzyıllık batılılaşma serüveninin bilançomuzaya yüklediği kaçınılmaz pasif bir unsurdur.”³⁰³

Karakoç, İslam milletinin diriliş hareketini iki grupta toplamaktadır. Bu gruplamayı Birinci ve İkinci Cihan Harbi’ni esas alarak yapmıştır. Karakoç’a göre Birinci Cihan Savaşı öncesi ve sonrasında, İslam düşüncesi, daha çok akademik plandadır. Ferit Vecdi, Reşit Rıza, Muhammed Abduh, Cemaeddin Afgani, ufak bir farkla Muhammed İkbâl ve Mehmet Akif, yıkılmakta olan yapıyı korumak için, bilhassa Batıya karşı, klasik İslam bilgileriyle donanmış olarak, daha çok ilmi bir muhtevayla ve münazara üslubuyla, bir düşünce direnişinde bulunmaktaydılar.³⁰⁴

Karakoç, İkinci Cihan Harbi ve sonrasında İslam düşüncesini “yörüngeyi müsteşriklerin çizdiği akademik plandan, müdafaa ve münazara, reddiye tertibinden çıkararak, tam bir iç düzen, sulh ve savaş tertibi, dünya ve öte dünya yaşama tarzı araştırması, tarihi, sosyal, ekonomik ve siyasi alanda İslam’a has dünya görüşü ve sistem denemeleri dönemine, yani ideolojik plana girdiğini söyler. Çünkü çağ bir ideoloji çağı olmuştur. Bir doktrin olarak gelişen ve dünyayı iki düşünce ve yaşayış bloğuna ayıran Batı demokrasisi ve komünizme karşı İslam düşünürleri, İslam’ı ayrı ve üçüncü blok olarak kendi toprağında hüküm sahibi kılmak için çalışmaktadır. Hatta yalnız Müslümanları değil, bunalmış bütün insanlığı İslam’a çağırmaktadırlar. İslam’dan alınan ilhamla, yeni bir İslam toplumu örmek için sunulan tekliflerdir. İslam ülkelerinde, yeni bir idealist gençlik, bu aksiyoncu düşünürleri okuyarak, en küçük hareketlerini izleyerek zamanla yetişmekte, olgunlaşmakta, artmakta ve İslam’ın entelektüel kadrosunu kurmaktadır. Bu düşünürler, düşünceye, ayrıca, umut, şevk ve gerçek aşkını katmış, hayatlarını İslam’a adanmış ve İslam uğruna harcamış bulunmaktadırlar. Türkiye’de Necip Fazıl Kısakürek, Mısır’da Seyyid Kutub ve arkadaşları, Pakistan’da Mevdudi, Nedevi ve arkadaşları, Kuzey Afrika’da Malik Bin Nebi ve daha birçok yazar, düşünür ve şair bu çağın ikinci İslam düşüncesi hareketini yürütmüşler ve Müslümanların kültür, siyaset ve ekonomide batı köleliğinden kurtulması için bir düşünce cihadına yer yer, ülke ülke girişmişlerdir. Bu uğurda hapslere atılmış, suikastlara uğramışlar, hatta can verip şehit olmuşlardır. Bu aydınların büyük kısmı seküler eğitimden geçmiştir. İslam düşüncesini yeniden formüle etmeye

³⁰³ *İslamın Dirilişi*, 34.

³⁰⁴ *İslamın Dirilişi*, 31.

çalışan aydınlar medeniyet perspektifini öne çıkartmaları nedeniyle daha farklı bir çizgiyi temsil etmektedirler.³⁰⁵

Karakoç'a göre, yine bu ikinci dönemde düşünce canlanışına paralel olarak inanışta diriliş de başlamıştır. İslam ülkeleri üstünde batılı ve batıcıların baskısı kalktıkça, var olan din sevgisi ve bağlılığı yüzeye doğru yükselmektedir.³⁰⁶

“Parça parça her İslam ülkesinde İslam’ın diriliş faaliyeti vardır ve bunlar henüz büyük perspektife kavuşmamıştır. O sebeple yetersiz görünmektedir. Ancak ihtiyaç ve Batının ihtirası karşısında akış hızlanacak ve bir gün bu bütünleşme gerçekleşecektir. Özlenen perspektif medeniyet perspektifidir. Sadece Batı düşmanlığı değil, İslam’ın kendini yeniden gerçekleştirmesi söz konusudur.”³⁰⁷

İslam inanışının diriliş ve bunun belli başlı kadrosu olarak Nurculuğun Karakoç'ta özel bir yeri vardır. İslam'ın temeli inançtır. Karakoç'a göre inanç dirilişinde en önemli kütle hareketi olan Nurculuk, buna belli başlı bir örnektir. *“Nurculuğun en çok üzerinde durduğu “ihlâs”, inançların gönülde derinleşmesi ve samimi inanışın doğuşu demektir. Allah’a, peygambere, öteye, kadere ve hesaba, gayb âleminin kudret erleri olan meleklerle yürekten inanmak ihlâstır. İslam inanışının diriliş ve bunun belli başlı kadrosu olan Nurculuk, İslam’ın ihlâs doktrini ve bunun uygulanması, canlanması mihverdi etrafında döner.”³⁰⁸*

Dünya coğrafyasındaki İslami hareketleri karakterlerine göre bir ayırma ve sınıflama yapan Karakoç, bu hareketleri dört grupta incelemiştir:³⁰⁹

1-İstiklal Hareketleri: Son iki üç yüzyıl içinde, Avrupa devletlerinin sömürgeci haline gelmiş İslam ülkeleri hürriyete kavuşmak için çalışmaktadırlar. İslam’ın esaret kabul etmeyen istiklal ve düşüncesinin rolü olmakla birlikte, Avrupa’dan ithal edilmiş fikirlerin de payı vardır. Bu hürriyet dileği çok defa Avrupalılaştırmış aydınlar tarafından yurda getirilmekte, bu sebeple yarı yarıya bir köksüzlük taşımaktadır. İstiklal kazanıldıktan sonra hemen İslami bir hayat geçileceğini sanan halk ve yetiştikleri okullar ve kültür çevreleri gereği başka bir sosyal hayat arzulayan aydınlar arasında bir çatışma çoğu zaman görülmektedir.

³⁰⁵ Akif Emre, “Bir Dünya Tasarımı ve Ortadoğu”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, Ankara, 2003, 41.

³⁰⁶ *İslamın Dirilişi*, 32.

³⁰⁷ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 37.

³⁰⁸ *İslamın Dirilişi*, 35.

³⁰⁹ *Diriliş Çevresinde*, 141–142.

2-Milliyetçilik Hareketleri: Irki milliyetçilik anlayışlarıdır. Görülen bu fiziki milliyetçilik anlayışlarında İslam'dan önceki çağlarının tarihini diriltmek, bugünü oraya bağlamak, dini bu milliyetçiliğin temeli yapmaksızın sadece nazari bir unsur olarak saymak söz konusudur.

3-Maddi Kalkınma Hareketleri: Buna İslami heyecan ve ruh refakat etmemekte, batının ilk göze çarpan yanını taklit etmekten ileri geçilmemektedir.

4-İslami heyecan ve düşüncenin tam bir ideal olarak ruhları yeniden sarması: Bunu, bugün, bir ülkeyi yürüten güç olarak hiçbir İslam ülkesinde göremiyoruz. Ancak bazı şahısların hareketi söz konusudur. Bu şahıslar bir kuyruklu yıldız gibi ortalığı bir aydınlatmış, sonra göğün büyük sonsuzluğuna kavuşmuşlardır. Kolay kolay silinmeyecek bir iz bırakmışlardır. Bu hareketlerin en önemli özelliği, geçen yüzyıllarda görülmeyen bir şekilde, sırf İslami doktrin görünüşünde ve yapısında olmalarıdır. İslam'da inkılâp değil, İslam inkılâbıdır. Bir cemiyeti tazeleyen ve yenileyen canlı içtimai kaideler bütünü ve prensipleri olarak anlarlar İslam'ı. Bunlar İslam'ın yeni bir dirilişi sayılabilirler. Bütün sosyal müesseselerin tazelenmesi, gelenekleşmiş topluluk yaşayışının kritiği ve yeniden kurulması, tek noktadan çıkmak ve eklektik bir sisteme gitmemekle öbür ve daha çok statükocu İslami hareketlerden ayrılırlar.

1.4.3. İslam Ülkeleri İçin Bir Öneri “İslam Birliği”

Dirilişi, uğurlu, iyilikçi topluluğu gerçekleştirme yolu olarak tanımlayan Karakoç'a göre, diriliş, “Şeytanın topladığı ve uğursuzluk saçan her topluluğu dağıtma, Allahın ipine sımsıkı sarılan topluluğu kurma yolu, yöntemi, savaşı” demektir.³¹⁰

Karakoç Doğu ruhunu, mistik bir şekilde bütüncü; Batı ruhunu ise, ayrımcı ve bölümcü olarak tanımlar. Hegel, Batı'nın bu özelliğini, her şeyi, “atomuna kadar ayırma” şeklinde anlatmaktadır. İhtilalciliğin de bu ruhtan fıskırdığını; Doğuda da, aşırıya giden bir bütünlüme, toplum hayatında ezici kuvvetler önünde kör teslimiyete dönüştüğünü ifade eder.³¹¹

İslam'ın ise mistisizmi, daha doğrusu fiziköteciliği, makro âlem açıklamaları için muhafaza ettiğini; orta âlem, yani yaşadığımız âlemde ise, daha çok akıl dünyası çerçevesindeki bir yaşama tarzını benimsediğini söyler. Bu yüzden, hele insanlar arası ya da toplum içi hayatta, doğu felsefesine mahsus kör mistik bağ ya da teslimiyet, ona

³¹⁰ *Diriliş Neslinin Amentüsü*, 13.

³¹¹ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 126.

aykırıdır. Batının bölücü, her ne suretle olursa olsun parçalayıcı, sebepli sebepsiz başkaldırıcı, sürekli devrimci ruhunu da İslam reddetmektedir: “İslam âlemi, önce doğudan gelen ve meskenete sebep olan aşırı teslimiyet, yanlış kader ve tevekkül anlayışının, şimdi de Batı’dan gelen ve bütün Doğu’yla birlikte kendisini de saran bölünme ve ihtilaf tutkunluğunun bunalımını yaşıyor.”³¹²

Karakoç’a göre, müslüman ülkeler arasındaki ihtilaflar, bir de her ülke içinde bölük pörçük olmalar, çağımızda Müslümanların dramını oluşturmaktadır. İslam, gerek metafizik planda, gerek toplum katında birliği, bölünmezliği önerdiği, hatta buyurduğu halde, İslam dünyasının bugünkü manzarası, bunun tam zıddındır. Bunun da bir bedeli vardır ve bu bedel, çok acı bir şekilde ödenmektedir.³¹³ Türkiye, Ortadoğu ve İslam ülkelerini, yitik cennetini arayan insan psikolojisi içinde görmektedir.³¹⁴ “‘Parça parça olmayın, bölünmeyin, ayrılmayın. Allahın ipine sınımsız sarılın.’ ilahi buyruğundan, bu mutlak, kişi topluluk ve tarih şuurundan habersiz ve mahrumdurlar.”

“Batı, bugün bin ihtilafı bir ittifak için feda ederken, İslam dünyasında, ülkeler, hizipler bin ittifak sebebini, İslam’ın fitne ve fesat kırıcı barışçı ruhuna tam aykırı olarak, entipüften bir ihtilafa feda ediyorlar. İslam dünyası halkları, Müslümanlar, ne nerede birleşeceklerini ne nerede ve kimden ayrılacaklarını biliyorlar. Hayat memat meselesi olduğu halde.”³¹⁵

Batılılarca Ortadoğu adı verilen Merkezi İslam Bölgesi’nde yeni bir insancılık hareketini İslam’ın “insan” anlayışından yola çıkarak başlatmak gerektiğine inanan ve Müslümanların tek bir çatıda toplanmalarını şiddetle savunan Karakoç’a göre ‘Büyük İslam Federasyonu’ şarttır: “Müslümanlar, Rusya’da, Çin’de, Hint’te ve ülkeleri işgal edilen her yerde, her haktan mahrum, hor ve hakir durumdadırlar; çarçabuk kendilerine gelip, Doğu Asya’da Doğu İslam Federasyonunu, Ortadoğu’da Orta İslam Federasyonunu ve Afrika’da Batı İslam Federasyonunu ve daha sonra bu federasyonları sinesinde toplayan Büyük İslam Federasyonu’nu kuramazlar ve buna kültür temeli olarak, geçmişte olduğu gibi, insanlık amaçlı İslam ülküsünü canlandırıp ruhlarda ateşleyemezlerse, bu hayat memat çözümüne eremezlerse, ölüm yok olma ve esaret mukadderdir.”³¹⁶

³¹² Günlük Yazılar IV Gün Saati, 127.

³¹³ Günlük Yazılar IV Gün Saati, 126.

³¹⁴ Günlük Yazılar III Sûr, 48.

³¹⁵ Günlük Yazılar IV Gün Saati, 127.

³¹⁶ Çağ ve İlham IV, 93.

Karakoç'a göre, yapılacak ilk iş, uyanmak ve Batının asla dost olmayacağını kavramaktır. Avrupa'nın yeni bir olayla karşımıza dikilebileceğini unutmamak gerekir. İkinci iş lokmayı büyüterek birleşmeye gitmek ve üçüncü iş de, uzun vadeli hazırlıktır: *"Hem kültür ve manevi oluş alanında, hem teknik ve maddi güç alanında İslam dünyası olarak kendimizi koruyabileceğimiz bir seviyeye çıkmak. Fakat kurtuluşun temeli "birlik"tir. Çünkü bütün Müslümanlar bir yapının birbirine geçmiş taşları gibidir. Taşlar çözülrse yapı çöker."*³¹⁷

Karakoç'a göre Batılılar, İslam hiç yeryüzüne gelmemiş gibi olsun niyetindedirler. Peygamber Efendimiz'den ve Kur'an-ı Kerim'den en ufak bir iz kalmamasını, 1400 senelik İslam Medeniyetinden dikili bir taş bulunmasını istemektedirler. Böylesine bir hınc ve düşmanlık duygusu içinde Ortadoğu'ya saldırma hazırlıklarının son aşamasındadırlar.³¹⁸ Avrupa Birliği oluşumuna dikkat çeken Karakoç, bunun daha iyisinin çok önceden Osmanlı tarafından gerçekleştirildiğini belirtir. Avrupa'nın, birliğini tamamlamadan, Müslümanların, yaşayabilmek için birliklerini tamamlamak zorundalığına dikkat çeker: *"Şimdi Avrupa Birliği'nin kurmak istediği tek devlet, Müslümanlar tarafından aslında bin üç yüz yıl süren bir ömürle Birinci Cihan Savaşına kadar gelmiş bir devletin benzeri olacaktır, kendileri açısından."*³¹⁹

Peygamberimiz Dönemi, Dört Halife Dönemi, Emeviler, Abbasiler, Endülüsler, Selçuklular ve Osmanlı Dönemleri'ndeki parlak günleri hatırlatan Karakoç, Diriliş için bir an bile kaybetmeden, Dünyadaki Müslümanları bir birlik etrafında toplamayı bir borç bilir.³²⁰ İslam ülkelerinin başında bulunan yöneticilere seslenen Karakoç, onlardan derhal bir araya gelip en azından bir savunma anlaşması yapmalarını istemektedir. Savunma paktı konusunda haklı olduğu konusunda 1991'deki Körfez Savaşı'nı örnek veren Karakoç, milletimizin yekpare bir millet olduğunu, geçmişte böyle olduğunu, gelecekte de böyle olacağını söyler. Bugünkü durum geçici olduğunu ve arzi bir fetret döneminden başka bir şey olmadığını düşünür.³²¹

Karakoç'a göre, İslam dünyası da, ırk, âdet, dil, mezhep farklarını bir kopuş sebebi kabul etmeyen üstün ve ileri devlet idealini elli yıl öncesinde olduğu gibi gerçekleştirmek zorundadır: *"Devletimizi, en ileri bir şekilde, en yüce insanlık*

³¹⁷ *Günlük Yazılar III Sür, 58.*

³¹⁸ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 83.*

³¹⁹ *Günlük Yazılar III Sür, 37.*

³²⁰ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 33.*

³²¹ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 200.*

prensipleri olan İslam idealiyle dopdolu olarak, Afrika'nın batısından, Asya'nın doğusuna kadar bütün Müslümanları çevreleyecek şekilde, yeniden diriltmek zorundayız."³²²

*"Müslüman halklar uyanıyor. Derinden derine birbirlerini anlıyor, birbirlerine yaklaşıyorlar, birbirlerini çağırıyorlar. Kalplerin arasındaki mesafe gittikçe kısalıyor, kapanyor, doluyor. Eller gittikçe birbirine kenetleniyor. Eninde sonunda, İslam Paktı kurulacaktır. Çünkü tarihi şartlar birliğe çağırıyor. Ölüm kalım saatleri birliğe çağırıyor. Endonezya'dan Fas'a kadar toprak, deniz ve rüzgâr, kulağınızı veriniz, birliğin türküsünü çağırıyor."*³²³

İslam ülkelerinin, en kısa zamanda, yeni bir devlet, medeniyet, kültür, ülke anlayışı modelini geliştirmek zorunda olduklarını söyleyen Karakoç, Avrupalıların, vaktiyle suni olarak adeta cetvelle çizdikleri uydurma sınırlı devletçiklerle bir yere varamayacaklarını söyler. Lübnan, Suriye, Ürdün vb. gibi ülkeler aslında coğrafi yerler olarak görür. Böyle olmaları, onların devlet olmalarına yetmemektedir. Osmanlı Devleti Ortadoğu'da bugünkü anlamda bile devlet denebilecek bir devlettir. Karakoç, Ortadoğu'da İslam ülkeleri, hep birleşip yeni bir devlet kurmazlarsa, Babil esaretinden beter ve ne zaman biteceği bilinemez korkunç bir esarete düşmeleri kaçınılmaz olacağına inanır.³²⁴

*"Osmanlı Devleti İslam Âlemi'ni geniş çapta toplayıcı bir devlet olmuştur. Biz bunu geçmişte gerçekleştirmiş bir milletiz, bir halkız ve bu İslam Milletinin önderliğini yapmışız ve bunu yirminci yüzyıla kadar getirmişiz. Ancak tabiidir ki, her şeyin bir ömrü vardır. Ebedi olan, düşmeyen kalkmayan yalnız Allah'tır. Biz de düştük; ama bu bir daha ayağa kalkmayacağız anlamına gelmez ve çok daha güçlü bir şekilde ayağa kalkmanın fırsatı doğmuştur."*³²⁵

*"Osmanlı Devleti büyük bir tecrübe demeti ve büyük bir gerçekleştirmedir. Bugün onun taklidi ya da aynen dirilmesi söz konusu değildir. Hem gereksiz hem de gerçekleşmesi mümkün olmayacaktır. Ancak Osmanlı Devleti gelecekte oluşacak İslam devletleri için sonsuzca faydalanacak bir kaynaktır."*³²⁶

³²² *Günlük Yazılar III Sür, 37.*

³²³ *Günlük Yazılar II Sütun, 112.*

³²⁴ *Çağ ve İlham IV, 92.*

³²⁵ *Çıkış Yolu I, 98.*

³²⁶ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 67.*

İKİNCİ BÖLÜM

DIRİLİŞ

II. TANIM

2.1.1. Diriliş Kavramı

Sezai Karakoç ve onun adıyla özdeşleşen Diriliş kavramı, enine boyuna incelenmesi gereken bir sözcüktür. Gerçek anlamda, dirilme işi, canlanma; mecaz anlamda, yeni bir atılımla güç kazanma ve dini terminolojide ölümden sonra dirilme, basübadelmevt anlamına gelen Diriliş³²⁷, Karakoç'un düşünce dünyasını özetleyen anahtar bir sözcüktür: *“Diriliş” Karakoç’un öznesi “İslam” olan, inanç, düşünce, ruh ve duyarlılığın yeniden yorumlanarak yapılandırılmasını hedefleyen bir uygarlık tezidir. Karakoç’un düşünce dünyası ve sistemi, “diriliş” kavramının muhtevasını oluşturma sürecidir. Bu süreç Karakoç’un çok ciddi ve geniş bir yelpazede okuma, biriktirme, eleştiri ve süzme dönemlerinden geçmiş özgün bir üretime dönüştürmüş bir düşünce yolculuğudur.*³²⁸

Karakoç dış ülkelerden gelen ve kendi medeniyetimizin ruh ve maneviyatına uymayan her türlü sistemi reddedip, aynı zaman da yine onların sistemlerini çağrıştıran “Tanzimat, “ıslahat”, “reform”, “inkılâp”, “devrim” gibi sözlerle Diriliş hareketinin isimlendirilmesine karşı çıkar. En uygun tabir olarak ‘İslam’ın Dirilişi’ tabirini kullanır.³²⁹

Karakoç’un uygarlık tezine “Diriliş” adını vermesi bir tesadüf değildir. Bu sadece duygusal değil aynı zamanda gerçekçi ve bilinçli bir seçimdir. Çünkü ona göre diriliş, insanlık tarihinin büyük değişim dönemlerinde gerçekleşmiş ve gelecekte yine gerçekleşecek olan somut bir vakıadır.³³⁰

Karakoç, diriliş, uyanış ve yeniden doğuş kelimelerinin zaman zaman aynı veya yakın anlamlarda kullanıldığını belirtir. Ancak üç kelimenin arasında büyük farklar olduğunu örneklerle anlatır. İnsanın kurtuluşa varması için, içine gireceği değişimi diriliş; içinde bulunduğu durumu fark etmeye başlayış ve kendi halini sezmeyi uyanış

³²⁷ <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=verilst&kelime=dirili%FE&ayn=tam> , 06.08.2009.

³²⁸ Baş, 242.

³²⁹ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 35.

³³⁰ Baş, 243.

olarak tanımlar. Ona göre, uyanış, kurtuluşun gerekli şartlarından olup, yeterli şartlarından değildir. Bir uyanış olmadan bir dirilişi, bir diriliş olmadan da bir kurtuluşu mümkün görmez. Karakoç, yeniden doğuş ve diriliş kavramlarını şöyle açıklamaktadır: “Asya ve Afrika için bir uyanış söz konusudur. Yeniden doğuş, ise Rönesans anlamına kullanılmaktadır. Örneğin, Avrupa rönesansı ele alınırsa, ilkin zihni ve entelektüel anlamda bir uyanışla, bir aydınlanma ile başladığı görülmektedir. Bu yüzden Rönesans çağının bir adı da “aydınlanma çağıdır”. İlim ve sanatlarda yeni bir gelişmenin doğurduğu bir aydınlanma. Yeniden doğuş bir medeniyetin, başka bir etki altına girmeden, kendi kendine sönme durumundan, kendini tazeleme işidir. Diriliş ise, bir medeniyetin başka bir medeniyetin etkisiyle asimile edilecek bir duruma gelmişken tekrar ayağa kalkması ve kurtulması demektir.”³³¹

Birçok açıdan ele alınan İslam’ı, tarih ve medeniyet perspektifinden açıklıkla ortaya koyma çalışması olan Diriliş tezine gerek düzyazılarında, gerek şiirlerinde Karakoç çarpıcı kavramlar ve benzetmeler kullanarak açıklık getirmeye çalışmıştır. Bunları kısaca aşağıda özetleyebiliriz: “İslam Medeniyetinin yeniden doğuş yolunu arama denemesidir bu tez. Bir çağrıdır aramaya ve bulmaya, araştırmaya. Bir duadır, ilhamını lütfetmesi için Ulu Tanrı’ya.”³³²

“Diriliş bir misyondur. Başiboş bir gençlik yetiştirmemiz, başiboş millet yapılmak isteniyoruz. Buna karşı, sadece tepki değil, bir misyonla çıkmalıyız. O misyon, Diriliş misyonudur. O misyon diriliş misyonudur. Batıcılığı kötülemezle bir yere varamayız sadece. Allah tarafından bize armağan edilmiş bir medeniyettir İslam Medeniyeti. Hakikat medeniyetinin varisi olarak bizim de söyleyecek sözümüz olmalıdır. Bizi çökerten tüm güçlere karşı verdiğimiz savaşın adı diriliştir. Çünkü: sadece tepki değil, aynı zamanda, bir sistemle geliyor Diriliş Hareketi. Yeni Dünya Düzeni dedikleri emperyalizme karşı, mazlum milletlerin, halkların, insanların hakkını koruyacak bir düzenin adıdır diriliş. İslam’ın dirilişidir. İslam Medeniyetinin dirilişidir.”³³³

“Sadece siyasi bir sistem değildir Diriliş; sadece ekonomik de değildir. Sadece sosyal de değildir. Her açıdan baktığımız zaman, gerek metafizik açıdan, gerek sosyal

³³¹ *Günlük Yazılar II Sütun*, 453–456.

³³² *Düşünceler I*, 17.

³³³ *Çıkış Yolu III*, 101.

açıdan, gerek siyasal açıdan, gerek tarihi açıdan baktığımızda, bu sistem, bize bir cevap verir. Meselelerimiz için bir çözüm önerir.”³³⁴

“Diriliş, bir ayrılışın, İslam’dan ayrılışın sona erışı, bir kavuşmanın, ona yeniden kavuşmanın başlangıcıdır. Diriliş, bir düşü ve çıkış ve kurtuluştur. Acı deneylerden sonra, varoluşun gerçek anlam ve amacına dönüştür Diriliş.”³³⁵

“Diriliş, geçmişin tekrarı değil, yeni bir oluşturma. Ama köksüz, temelsiz, geçmişle ilintisiz anlamında değil, eskimez bir yeniliği özünde barındırması anlamında yeni bir oluş. İnsanlığı, saptığı ana çizgisine döndürüş ve bu dönüşteki birikimle tohumlaşma ve ilham kazanma birikimle tohumlaşma ve ilham kazana birikimiyle yeni bir mayalanıştır.”³³⁶

“İndirmek yeryüzüne Allah’ın rahmetini
Bir gül gibi sunmak dünya saltanatına”³³⁷

“Diriliş, manevi pencerelerin örtüsünü kaldırmak demektir. Kişi ve toplum, materyalist bir havada bunalıp kalmaması diye, ruh âleminin tüm gizli definelerinin yeniden gündeme getirilip devreye sokulması amaç ve metotların bütününe Diriliş diyebiliriz.”³³⁸

“Diriliş, kendini yeniden yaşama girişimi olarak ortaya değer koyma eylemidir.”³³⁹ “Diriliş Akımı, bir yaşama tarzı davasıdır. Somutluk davasıdır bu yaşam davası. ... Diriliş, bir ayrılışın, İslam’dan ayrılışın sona erışı, bir kavuşmanın, ona yeniden kavuşmanın başlangıcıdır. ... Diriliş, bir düşüşten çıkış ve kurtuluştur. Acı deneylerden sonra, varoluşun gerçek anlam ve amacına dönüştür Diriliş.”³⁴⁰

Karakoç, İslam’ın Dirilişi deyişiyle İslam halklarının diriliş kastedilmektedir. Yoksa İslam prensipleri değildir söz konusu olan. Çünkü İslam’ın prensipleri hiçbir zaman ölmemiştir ve ölmez, her zaman için dipdiridir, ezeli ve ebedidir: “İnsanlığa çökmüş gecenin gündüze dönüşmesi, beklenen fecrin doğması, örtülmüş kavramların açıklanması, gizlenmiş hakikatlerin açılması, ruhlar barışının geri dönmesi, hakikat

³³⁴ Çıkış Yolu III, 104.

³³⁵ Diriliş Mustusu, 22.

³³⁶ İnsanlığın Dirilişi, 126.

³³⁷ Ateş Dansı Şiirler VII, İstanbul, 2003, 24

³³⁸ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 37.

³³⁹ Diriliş Mustusu, 19.

³⁴⁰ Diriliş Mustusu, 21-22.

*kültür ve medeniyetinin yeniden çiçeklenmesi için, seninle birlikte ve bizimle birlikte yola çıkmış bir yolcudur Diriliş.*³⁴¹

Karataş, Diriliş düşünce sistemini, İslam'dan başka bir şey olarak görmez. İslam'a yeni ve çağa has bir yorum getirmiş; daha doğrusu çağı İslam'a ayarlamıştır, der: *“O, dini ‘varlığın temel kaynağı, varoluş sebebi, dünya görüşü ve metafizik bir sistem’ olarak anlamış, benimsemiş; bu şekilde anlaşılması için çaba sarf etmiştir. Geliştirdiği bu düşünce akımına da Diriliş adını vermiştir.*³⁴²

Diriliş, Karakoç'ta bir devrimdir. Ona göre, ülkemiz ve tüm dünya için gerekli olan bir düşünce, ahlak, ruh devrimidir. Kansız, ihtilalsız, alışılmış anlamda devrimsiz bir devrimdir. Mevlana'nın, Yunus'un gördüğünü gördürecek bir eşya hakikati devrimidir. Mecburiyetin mecburiyeti olarak sulhu, evrensel barışı gören bir diriliş devrimidir. Savaşı bile ancak barış için düşünen büyük devrimdir.³⁴³

*“Diriliş, ruhun açtığı Allah'ı bilme, Allah huzurunda olma savaşını sürdürme ve bu savaştan sürekli olarak başarılı çıkma demektir.”*³⁴⁴

*“Diriliş, geçmişe, tarihe öç kafasıyla bakmaz. Kötüye en etkin cevap, ona iyilik yapmaktır. Onu iyiliğe çağırarak, iyi olmasına yardımcı olmaktır. Diriliş, kör ve kinci materyalizmin karşısında, rahmet ve merhametin aydınlığıyla uyanmış bir anti-materyalizm akımı, ölü ruhun ayağa kalkış davranışı olacaktır. Diriliş, sahte hümanizme karşı, Tanrı sevgisini zaruretletmiş bir insanlık öğretisi olacaktır.”*³⁴⁵

Diriliş görüşü kökten değişimi amaçlamasıyla radikaldir ama kökten değişimcilik onun idea özünü teşkil etmediği için salt bir radikalizm değildir. İnsan, gerçekten büyük bir uzaklaşma içinde olduğu içindir ki, onun aslına dönmesi, böyle bir değişimi kabul etmesi gerekmektedir. Yoksa *“değişim için değişim”* amacı yoktur dirilişin.³⁴⁶

*“Bir ruhtur diriliş ve aşkla dirilir.”*³⁴⁷ ve *“Kimi zaman diriliş bir sevgi devrimidir.”* Karakoç'ta.³⁴⁸ İçinde zulmü barındıran, yüreklerinde aşk ve sevgiyi taşıyamayan insanların yeni bir dünyada barınamayacağı bir dünyadır.

³⁴¹ *Unutuş ve Hatırlayış*, 59.

³⁴² Karataş, 128.

³⁴³ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 70.

³⁴⁴ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 18.

³⁴⁵ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 214.

³⁴⁶ *Gündönümü*, 33.

³⁴⁷ *Çağ ve İlham II*, 107–108.

³⁴⁸ *Çağ ve İlham II*, 152.

Dirilişi, salt bir edebiyat ve düşünce akımı görenlere karşı çıkan Sarı, Karakoç'un ilk insandan, yani Hz. Âdem'den günümüze kadar bütün insanlığa gönderilmiş ilahi vahyi temel aldığı, dolayısıyla bütünün insanlığını kucaklayan evrensel bir dünya görüşü, tarih, medeniyet ve insanlık anlayış olduğunu belirtir.³⁴⁹ Karakoç da, dirilişin kuşatıcılığına dikkat çeker: “*Diriliş, bir edebiyat akımı olmayıp, bir hakikat akımıdır. Bir hakikat akımı olarak diriliş yeni bir edebiyat atılımının da kaynağıdır. Diriliş, yeni bir edebiyat ve sanat rönesansını içermekle beraber herhangi bir edebiyat yeniliği, onu içermemektedir.*”³⁵⁰

İslam ülkelerinde değişime duyulan ihtiyaca dikkat çeken Karakoç, dirilişin yönünü tarif ederken, Karakoç devrim ihraç eden Batıyı, Diriliş ithal etmeye davet etmektedir.³⁵¹

“*Diriliş batılılaşmaya paydos deyiştir. Diriliş içe doğru radikal bir değişimdir. Daha sonra da bu değişimin dışa yansımaları olacaktır. Diriliş, dev veya cüceler ülkesi kuran Batı ütopyalarına set çeken bir öze dönüş değişimidir.*”³⁵²

Karakoç'ta Diriliş, her zaman Kur'an'a dönüşle başlayacak değişim veya oluşumların adıdır ve özünü Kur'an'dan almaktadır: “*Kur'an'a ölü bakışı terk ederek, candan ve yürekte bakmak anlamına gelmektedir. İslam Medeniyeti, Kur'an Medeniyetidir. Özü, tohumu, anayasası O'dur. İslam toplumu, İslam insanı, İslam kenti. O'nun gerçekleşmesi, dışa vurmasıdır.*”³⁵³

“*Diriliş, ruhlarda, kapanmış bir kapıyı açmak ülküsüdür. ... Diriliş, zamanın kilitleniş şifresini çözerek, Kapının açılışına tanık olma zorunluluğu, görevi ve mutluluğudur.*³⁵⁴ *Diriliş oluşumu, bir açıdan, bir mirastır. Ancak, bir başka açıdan da, yepyeni bir doğum. Diriliş, ruhun metamorfoz olayıdır.*”³⁵⁵

Tarihten günümüze Allah elçileri aracılığıyla, yeryüzünden rahmetini hiçbir zaman eksiltmemiştir. Karakoç'a göre, her yüzyıl, bir yenileyici gelir, bir ruh dirilticisi doğar: “*İnsanın gençleşmesinin sırrı, onun gelmesinde ve gözükmesindedir. Her işin üstesinde, bu yeni doğuşa çalışmak vardır. Her işten acele, her öncelikten öncedir onun acelesi ve önceliği. Hayat bir bakıma, yeni doğuşu sezme ve her işi ona*

³⁴⁹ Osman Sarı, *Diriliş Dikkati*, Zaman Gazetesi, 5 Ekim 1991.

³⁵⁰ *Gündönümü*, 62.

³⁵¹ *İnsanlığın Dirilişi*, 72.

³⁵² *İnsanlığın Dirilişi*, 71.

³⁵³ *Günlük Yazılar III Sûr*, 76–77.

³⁵⁴ *Diriliş Mustusu*, 29–31.

³⁵⁵ *Makamda*, İstanbul, 1995, 7.

ayarlamaktır. İnsanlığın ölüm çağlarında peygamberler gelmiş ve adeta Diriliş Sûrunu üfleyerek dirilişe çağırmışlardır. Kahramanlar, maddi manevi esirliğe düşen milletleri uyandırmışlar, zulme ve düşmana karşı ayaklanmışlardır. İnanç ve düşünce erleri ve önderleri yol göstermişler ve açmışlar kurucu, teşkilatlandırıcı, toplayıp görevlendirici erler ve önderler de fiil halinde kurtuluşu gerçekleştirmişlerdir.”³⁵⁶

“Gerileyen, duralayan, bayatlayan (İslam Çağrısı) çağrıyı tazelemek, yenilemektir diriliş.³⁵⁷ Bir kervandır diriliş. Bu kervan, kolayca anlaşılmayan tarihi vazifeyi, hakikat medeniyetinin, gerçek insanlık medeniyetinin sorumluluğunu omuzlarında taşıyanların, kutsal mirası yüklenmiş olanların sessiz ve şamatasız, fakat geçtiği yerde derin iz bırakan kervanıdır. Manevi bir kervandır bu kervan. Ruhumuzun ve kültürümüzün kervanıdır. Yeniden dirilişimizin kervanıdır.”³⁵⁸

Karakoç, insanlık tarihinin büyük değişim dönemlerinde, genellikle, üç periyotlu büyük bir gelişimin görüldüğünü belirtir: “Birinci periyot, kaskatı kesilmiş gayri insani düzenler, putlaşmış kişiler ve kurallar dönemidir. Zulüm saltanatları devri. Irk kırımı, nehirlere insan kurban etme, güvercin falıyla savaş yapma gibi insanlık tarihinin talihsiz görünüşleri hâkimdir. Keskin sınıflaşmalar, köleler ve efendiler ayrımları, düşünen kafaların kırılması, kuvvetin ahlakı yok etmeye çalışması. Hz. Nuh, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa ve Peygamber Efendimizin gelişlerinden önce insanlığın genel tabloları böyleydi. İnsanlığın sonu gelmiş gibiydi. Bu döneme Katı Dönem ya da Donma Dönemi diyebiliriz.

İkinci periyot, tablonun yavaş yavaş değiştiği dönemdir. Kehanetler, felaket ağıtları, metafizik tehditler ve benzerleri, kaskatı donmuş zulüm tabakasını delmeye çalışır. Fakat bütün bunlar sonuçsuz çıkışlardır. Ezilirler hep. Bu periyodun karakteri, sürekli sukut-u hayal, temelsiz ve geçici iyimserlikler, şifasız kötümserliklerdir. Ruhta daima bir melankoli ve hülya gelgiti vardır. Bu dönem bunalım dönemidir.

Üçüncü periyot, her türlü umudun kapandığı, her türlü yolun çıkmaza saplandığı bir anda, kıyamet henüz surunu üflememiş ve kader, dünya kaderi, henüz defter ve tomarını dürmemiş olduğundan, bir noktada uzun süre gözlere çarpmaz bir oluş başlar. İnsanın ilk yaratıldığı an gibi, insanlığın başlangıcı gibi bir oluştur bu. Her soru yeniden ortaya konur ve sakin bir şekilde, peşin hükümsüz gerçeğe erişmeye çalışılır.

³⁵⁶ *Günlük Yazılar III Sûr*, 11.

³⁵⁷ *Diriliş Neslinin Amentüsü*, 34.

³⁵⁸ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 178.

İlkin uğraşma metafizik plandadır. Ruhun temel alanı onarılmakta, yaralarını iyi etmektedir. Bu dönem Diriliş Dönemi'dir. Katı düzen çökmüş, toplum ve insanlık yeter bir süre bunalım dönemini yaşamış, şimdi yeniden diriliş dönemine girmiştir. Peygamberlerin çıktığı her devirde bu üç periyotlu dönemi görmekteyiz. İnkâr, ret ve tanımama, her diriliş hareketine yöneltilen ilk silahtır. Fakat kabuğunu zorlayan tohum gibi her şarta karşı, o büyüyecek, serpilip gelişecektir. Kendi insanını getirip çoğaltacak ve sonra kitlelerin değişim ve dönüşümü başlayacaktır. Çağımızda da bu tablo görülmektedir. İnsanlık, bunalım döneminin sonunu ve diriliş döneminin başlangıcını yaşamaktadır. Diriliş akımı, insanlığın içinde bulunduğu üçüncü dönemde üstüne düşeni yaşacaktır.”³⁵⁹

Karakoç, dinde ilerlemenin, dünyada duraklamayı gerektirmediğini savunur. Tersine, dünyada da ilerlemeyi sağladığını söyler. Çünkü dünya, dinde ilerlemekte olanın hız alanından dışarı çıkamamaktadır. Karakoç'a göre, dinden kopmuş insan karanlıklar ve güvensizlikler içindedir. Son çağda dünyanın ilerlemesinin nedenini dindeki duraklama olarak görenlere karşı çıkar. İnsan birden dinden kopmaya ve onunla birlikte de bütün güvenini kaybetmeye başladığının farkına varmasıyla anlamıştır ki, bunun bir ilerleyiş değil, boşluğa doğru bir fırlayıştır. Karakoç, şimdi dinde ilerleme, dinde dirilme, insanın da ona bağlı dünyanın da dinle kurtulma günlerinin geri geldiğine inanmaktadır.³⁶⁰

‘İnkâr tutsaklık, inanç özgürlüktür.’³⁶¹ diyen Karakoç, çağımızda müslümanın ölüm uykusundan uyanması için, içine battığı karamsar uyuşukluktan sıyrılarak ve Allah'ın müjdesiyle dirilmesi gerektiğini ister ve sonra öleyazan çağın ve insanlığın ruhunu Diriliş müjdesi ile diriltip, yenilemesi ve tazelemesi gerekliliğine işaret eder.³⁶²

“İnsan, Allah'a inancını yenilemeli, tazelemelidir. Bir alışkanlık gibi değil. Sanki ilk ve son insan kendisiymiş gibi, Allah inancını tazelemelidir. Her şey Allah'la diridir. İnsan, Allah'a inancını yitirmişse, ölüdür. Ruhu boğulmuş ve koğulmuştur onun. Onu diriltecek Allah inancıdır. Allah'ın her zaman ve her yerde var ve hazır olduğuna inanmak. İnsanın ve eşyanın ancak Allah'la var olabileceğinin şuuruna erme yüceliği. Arzın baharda uyanıp kabarışı ve yeşilliklerle donanması gibi, ölü insan ruhu da

³⁵⁹ *Diriliş Muştusu*, 102–107.

³⁶⁰ *Günlük Yazılar II Sütun*, 359.

³⁶¹ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 8.

³⁶² *Ruhun Dirilişi*, 91.

Allah'a inanmakla dirilecektir. Allah'ın diriliğiyle yaşayan insan ne mutludur. İnsan, insanlık ve çağ, Allahsız yaşayamayacak bir biçimde yeniden dirilecektir."³⁶³

Çok yönlü bir cephe olan diriliş, tüm yönleriyle yer alınmalı ve organize bir şekilde hareket edilmelidir: *"Tek tek kişiler, bir araya gelmedikçe organize olmadıkça, her zaman dağılmaya ve yenilmeye mahkûmdur. Mutlaka birlik içinde organize olmak şarttır. Siyasi planda, toplumsal planda, ahlak alanında, bilim, fikir, ruh ve inanç alanında, her alanda bir araya gelip yeni bir oluşum, "yeniden yapılanma" şarttı. İşte bu yeniden oluşumun adıdır "Diriliş". Diriliş demek, aradığımız hakikati öncelikle İslam'da aramak, ama mümkün olduğu kadar her cepheden aramak. Sadece iman cephesinden değil, aynı zamanda, medeniyetin tüm şubeleri cephesinden. Doğruluk açısından, bilimde, iyilik açısından, ahlakta ve güzellik açısından, estetikte ve edebiyatta, güzel sanatların tüm dallarında hakikati aramak. İlerlemeler her alanda birbirine bağlıdır. Şöyle ki, sanayi ve fende ileri gitmenin şartı edebiyatta da ileri gitmektir. Tek kanatla uçamamak gibidir. Aşırı maddecilik, materyalist oluşumuza, aşırı maneviyatçılıkta maneviyatımızı kaybetmemize neden olur.*"³⁶⁴

Karakoç genel anlamıyla dirilişi İslam ruhunun yeniden insanlığa sürekli dönüşü şeklinde tanımlamaktadır:³⁶⁵ Düşünce dünyasından ilham aldığı önemli şahsiyetlerden alıntılıdığı sözlerle bunu desteklediğini görmekteyiz: *"Her gün yeniden doğarız/Bizden kim usanası."* Yunus Emre³⁶⁶, *"Doğduğum güne, öldüğüm güne, yeniden dirileceğim güne selam, esenlik olsun."* Hz. İsa³⁶⁷

2.1.2. Diriliş-Metafizik İlişkisi

Karakoç, ele aldığı konuyu metafizik olgusuyla ilişkilendirmektedir. İhmal edilen, görmezlikten gelinen bu kavramı sorunların en önemli nedenlerinden biri olarak görür. Baş, Karakoç'u daima çağın gündemi olan kavramlarla aslında bir tür hesaplaşma içerisinde olduğu kanaatindedir. Bu kavgacı olmayan bir hesaplaşmadır. Kendi hakikatini, dünyanın kavrayabileceği bir dille anlatmak, inancını çağın kavramlarına söylemek amacındadır. Ona göre metafizik de bu kavramlardan birisidir.³⁶⁸

³⁶³ *Ruhun Dirilişi*, 39–40.

³⁶⁴ *Çıkış Yolu II*, 198.

³⁶⁵ *Çağ ve İlham II*, 13.

³⁶⁶ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 34.

³⁶⁷ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 44.

³⁶⁸ Baş, 71.

Karakoç'un, düşünce sisteminin merkezinde yer alan metafizik kavramı, diriliş kavramına da özgün şeklini verir. Ruh ancak ebedi ve ezeli olandan beslenir. Bu nedenle "Diriliş" in arka planında güçlü bir İslam metafiziği olmak zorundadır.³⁶⁹ Karataş, Diriliş düşünce sistematiğini medeniyet kavramına dayandırırken Baş da, metafizik kavramına, daha doğru bir ifadeyle İslami metafizik kavramına dayandırır. Karakoç'un metafizik olarak nitelediği şey, klasik İslam literatüründeki "gayb" kelimesinin karşılığıdır. Bilinemez, ancak anlaşılabilir.³⁷⁰ Karakoç'un bütün çabası "anlaşılabilir" âleminin varlığını kabul etmenin insana yapacağı katkıların fark edilmesi içindir.³⁷¹

Karakoç, metafizik kavramını açıklarken, İslami terminolojiyi temel alır: *"Metafizik anlamda diriliş, ölümden sonraki hayata doğmadır. Dinde "ba'subadelmevt" ölümden sonra ayağa kalkıştır. "Ba's" kelime anlamıyla kalış demektir. Ölümden sonra ayağa kalkma, dirilme ise, asıl anlamıdır. Çünkü vahiy, en ümmi insandan, en entelektüel insana kadar herkese hitap ettiğinden, doğrudan diriliş gibi soyut anlaşılacak bir kelime söylenmemiş, göz önünde canlandırabilmek için "kalkış" kavramını kullanmıştır ki, bu, Arapça dil yapısına da uygun düşmektedir. Tek başına "ba's" kelimesinin anlamına gidilirse, diriliş olmaz. Ancak mecazi anlamda, yine gerek Kur'an-ı Kerim'de, gerekse dilde diriliş anlamında kullanılmıştır. Nitekim inancımız olan kıyamet hadisesi ve ondan sonra tekrar dirilişin başlamasında "haşir" ve "neşir" kavramları vardır. "Dirilme" ve "yayılma" ayağa kalkma anlamındadır."*³⁷²

Karakoç, çağımızda ihmal edilen iki temel uygarlık kavramının "metafizik" ve "soyut" kavramları olduğunu söyler. Farklı anlayışlara vurgu yapar: *"Auguste Comte'nin üç hal kanunu, metafiziği büyüye, sihre, eski çağ kâhinliğine indirgemıştır. Marksizm ise Comte'den alınan bu dar anlayışa "yansıma" kuramıyla onu büsbütün özsüz, gerçek varlığı olmayan bir kurum olarak nitelemiştir. Bu yüzden Marksistler bir şeye yanlış demeyip, "metafizik!" derler ve işin içinden çıkarlar. Kapitalistler ise, bu konuda çoğu kez susarlar, bu kavramların Comte ve Marks'çı anlaşılışından memnun olduklarını hissettirirler. Onlar da, Marksistler kadar bu kavrama yabancıdırlar."*³⁷³

³⁶⁹ Baş, 250.

³⁷⁰ Alpaslan Açıkgenç, *Bilgi Felsefesi*, İstanbul, 2002, 134.

³⁷¹ Baş, 72-73.

³⁷² *Çıkış Yolu II*, 16.

³⁷³ *Edebiyat Yazıları I*, 5.

Karakoç'a göre metafizik, ne Marksist anlayıştaki anlatıma ne de Kapitalist anlayışın susuşundaki tanıma uyar. Metafiziği, temel bir kavram, bir ilke, anlayış ve görüş olarak belirtir. Tanrı ve ahret inançlarıyla şahdamarında gürül gürül canlı akan bir metafiziktir. İslam uygarlığının temel ilkesi olan mutlaklık âleminin bu dünya penceresinden görülen manzarasıdır. Karakoç, bu dünyayı, aslında o dünya menziline bir çıkma, bir dipnotu olarak görmektedir. Bu dünyaya, öteki dünyanın gölgesini ve izdüşümünü düşürmek, onu küçültmez, büyütür. Çünkü böylece o, mutlaklıktan bir soluk almış olur. Ona göre, öteki dünyayı anlamayan, gerçekte bu dünyayı da anlamamıştır. Ruhun sadece akıl ve gönül pencerelerinden hayata bakışının çelişkilerimizin önüne geçemeyeceğini, vahiy ve ilhamı da anlayıp akıl ve gönlün bu iki ilahi ışıkla dolması gerektiğini belirtir.³⁷⁴

Karakoç, daha çok kendini sanat alanında göstermiş olan “soyut” kavramının metafizik kadar ihanete uğradığını düşünür. Ona göre, sanatın amentüsünde, metafizik ve soyut, biri insanüstünün ve doğaüstünün, öteki zaman ve şartlar üstünün kapılarını aramaktadır.³⁷⁵ “Hıristiyan sanatta, önce sanat, din için kullanılma istenmişse de, giderek, din, sanat tarafından kullanılmıştır. İslam uygarlığında, sanata kaynaklık eden din, dini bozmayan sanat disiplini olarak tanımlanmıştır. Dinle sanatın en çok iç içe girdiği Mesnevi’de de bu dikkat, bütünüyle korunmuştur. Din dindir, sanat sanattır; ikisinin ilişkisi olsa da. Oysa Hıristiyan sanatta ve dininde ikisi birbirine karışmıştır. Grek dünyasında da bu böyleydi. Bu karışma sonunda her ikisinde de bir soysuzlaşma, yozlaşma oldu. Oysa İslam’da, din ve sanat, birbiriyle ilişkili, fakat bağımsız kurumlar olarak kendi fonksiyonlarını icra etmişlerdir.”³⁷⁶

Dirilişin metafizik cephesi insan varoluşunun temel nedenidir. Bu yüzden çok önemlidir.³⁷⁷ “Bu dünya, ancak o dünya ile anlamlanıyor. Bunun da temeli yine “Diriliş”tir. Eğer dirilmeyeceksek, öbür dünyaya doğmayacaksak, o zaman bütün bunlar anlamını yitirmektedir.”³⁷⁸

Karakoç, dirilişi, sadece geçmiş yerli uygarlığın rönesansı gibi görmez: “Diriliş, geçmiş uygarlığın rönesansını temel alan, insan ruhunun yeni baştan kendini bir soru olarak vaz’etmesi ve ona bir cevap arayıp bulması ülküsüdür. Diriliş, ruhun yanıp

³⁷⁴ Edebiyat Yazıları I, 6–7.

³⁷⁵ Edebiyat Yazıları I, 9.

³⁷⁶ Edebiyat Yazıları I, 14–15.

³⁷⁷ Çıkış Yolu II, 22.

³⁷⁸ Çıkış Yolu II, 18.

kavrulma şartlarından doğacaktır. Yanıp kavruluş, sonra diriliş. Yoksa konu sadece tarihi veya sosyal bir değişimden ibaret değildir. Temelde metafizik problem yatmaktadır.”³⁷⁹

Her fırsatta İslam aydınının rolünün büyük olduğuna değinen Karakoç, metafizik canlanma olan Diriliş de asıl görevin idealiste düşüğünü söyler: *“Yeni bile metafizik çığır başlatılmalıdır. Bu görev İslam idealistlerine düşmektedir. Diriliş çığıdır bu metafizik canlanma. Peygamber geleneğini diriltmek demektir. İnsanı gerçek özgürlüğüne kavuşturmak demek olan ruh devrimidir.”³⁸⁰*

Karakoç’a göre, fizikötesi hayatın içindedir. Hayat da onun. Onunla hayat, Tanrı’nın boyasıyla boyanmaktır. Bu duyguyu yitiren çağımız, başka hangi bakımdan zengin olursa olsun, gerçek yoksuldur. Rönesans yeni bir panorama getirmesine karşın, ruhun fizikötesine açılışını, yüzyıl yavaş yavaş kapamıştır. Bu olumsuz gelişim insanlığı felakete sürüklemiştir. Karakoç, çağdaş metafizik anlayışın, İslam uygarlığının yeniden dirilişinden doğacağına inanmaktadır. Bu metafizik, düşünce ve sanat planında da olduğu gibi, absürdden realizme kadar bütün bir oluşlar ve paradokslar yelpazesini de hesaba katan bir sistem olmalıdır.³⁸¹

Dinin kapsama alanında olan metafizik, medeniyetle güçlü bir bağ kurmaktadır: *“Hayatımızı metafiziğe ve metafiziği uygarlığa bitıştirmeliyiz. Dinin içindedir o. Din de onunla kucak kucağadır. Öyle ki, bizim anlayışımızda, din uygarlık ve metafizik, birbirine kopmaz bağlarla kenetlenmiş, birbiriyle iç içe geçmiş, birbirinden ayrılmaz somut bir hakikat bütünü, yaşantısı ve tarihidir.”*

Dirilişi hareketin adı olarak tanımlayan Karakoç, diriliş mefhumunun ister bir parti hareketi, ister bir toplantı, bir araya geliş ister bir basım-yayım işi olsun temelini diriliş vakası olduğunu söyler. Diriliş kavramının geniş anlamlar içerdiğine dikkat çeker ve metafizik bir temele bağlar:³⁸² *“En geniş metafizik bir temelden başlayarak, tek kişinin hayatının en ayrıntı noktalarına kadar uzayan, toplumu bütünüyle kucaklayan, tarihi didik didik eden, tarihin yönünü çizen, tarihi icabında dönemeçler ve kıvrımlarla bambaşka istikametlere götüren her türlü kişisel, toplumsal, tarihi ve metafizik olayların, oluşların bütününe “diriliş” diyebiliriz.”*

³⁷⁹ *İnsanlığın Dirilişi*, 80.

³⁸⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 45.

³⁸¹ *Edebiyat Yazıları I*, 8.

³⁸² *Çıkış Yolu II*, 14.

*“Metafizik temelin, tazelenişinden başlayarak, tarihi perspektifi yenileme, hakikat doğrultusuna getirme erdeminin insanda mayalanmaya başlayan özdeğişimdir Diriliş.”*³⁸³

2.1.3. Diriliş-Devrim İlişkisi

Devrim kelimesi Batı kökenli bir kelimedir. Fransızcası “revolution”, bizde önceleri “inkılab” diye çevrilmiştir. Oysa Batı’da, ihtilal anlamına da gelmektedir. Fransız Devrimi’yle (Fransız İhtilali) ortaya çıkmış ve üzerinde çok yazılmış ve düşünülmüş bir kavramdır. Sonra da çarlığın yıkılışıyla beraber Komünizm İhtilali de denilen Rus Devrimi gerçekleştirilmiştir.³⁸⁴

Karakoç, Diriliş denen akımın gerçekleştiği zaman bir anlamda onun da bir devrim olacağını söyler. Devrim-diriliş ilişkisini biraz açan Karakoç’a göre, Batıdaki devrimler dirilişten farklıdır: *“Devrim de köklü bir değişme, anlamında ele alınırsa dirilişi de bir devrim olarak kabul etmek mümkündür. Fakat devrim kendi anlamında alınırsa, yani tarih içindeki anlamında (Batı’daki anlamında) alınırsa, o devrimleri bir diriliş saymak mümkün değildir. Maddi dirilişler olabilir. Fakat dirilişte ön planda tutulan manevi diriliş olduğuna göre, ruhun dirilişi olduğuna göre, Batı’daki devrimleri dirilişler olarak nitelemek mümkün değildir. Fransız ve Rus Devrimleri’yle insanlar ruhen dirilmediler.”*³⁸⁵

Karakoç’a göre ilk insan ve ilk peygamber Âdemden, son peygamber ve en üstün insan olan Hz. Muhammed’e kadar bütün peygamberler, içinden çıktıkları toplum ve ülkelerin en ölü, en umut, en cansız zamanlarında gelmişler, onlara aşk ve umut, canlılık ve aksiyon, fikir ve medeniyet getirmişler, onların dirilmelerini hazırlamışlardır. Yıkıntı ve çöküntü halindeki topluluklarda fevkalade topluluklar kurmuşlar, çıkarmışlardır. Onların metot olarak diriliş çizgisinden başka bir çizgide olmadıklarını söyler: ³⁸⁶ *“Nuh Peygamberin her canlıdan bir çifti kurtarıp, bir nevi ikinci yaratılışa yol açışı, Hz. Yahya’nın bizzat isminde “Diriliş”in bulunuşu, Hz. İsa’nın ölüyü diriltmesi, Hızırın, “Ab-ı Hayat”ın ebedi yaşamanın, diriliğin sınırına erişi. Bütün bunlar, ilahi vazifeleri olan, halkların gerçek dirilişe ermelerine çalışmak şuur ve mükellefiyetlerinin birer belirtisidir. Öyleyse, ne gelişim (evolüsyon), ne devrim*

³⁸³ *İnsanlığın Dirilişi*, 126.

³⁸⁴ *Çıkış Yolu II*, 50.

³⁸⁵ *Çıkış Yolu II*, 50.

³⁸⁶ *Diriliş Çevresinde*, 73.

(revolüsyon)... Bir topluluğun kurtulmasında, insanların kurtuluşa ermesinde, mutlak gerçeğin habercileri olan Peygamberlerin bize bıraktıkları yol, miras budur.”

Devrim ve Diriliş kavramları arasındaki farklara değinen Karakoç, tarihte görülen devrimlerin daha çok bir tepki olarak doğduklarını söyler. Oysa ona göre Diriliş bir tepki değildir. Diriliş olması gereken düzenin kendisidir: “Peygamberimizin “Hakikat müminin yitik malıdır, onu nerede bulursa alır.” dediği gibi, kaybettiğimiz sistemi yeniden hatırlamamız ve yeniden tesis etmemizdir diriliş. Fransız ihtilaliyle beraber oluk gibi kan akmıştır. Kralı, kraliçeyi, devrimciler birbirlerini öldürmüşlerdir. Bu çılgınlığın sebebi devrimdi. Yani devrim kan, öç ve kin dalgalarını doğurmuştur. Ancak diriliş, hakikatin dirilişi olduğuna göre, değişim, kin, öç ve kanla değil, eğer mümkünse, insanların burnu bile kanamadan gerçekleşsin arzusundadır. Bu yüzden devrimle dirilişi birbirinden iyice ayırmak gerekir. Diriliş tepki değildir, kendisi bizatihi sistemdir, sistemin yerine gelmesidir. Köklü bir değişim, yeniden doğuş, tekrar kendi özünü hatırlamak, kendini bulmak ve geçmişle irtibat kurarak geleceğe yeni ve taze çıkmak demektir.”³⁸⁷

“Değişim, direniş, devrim, diriliş. Bir yüzleri zamana bakar ilk üçünü. Fakat sonuncusu, farklı. Zaman ona bakar, o zamana değil. İmanla değiş, oruçla diren, namazla iç devrimini yap ve ruhunla diril. İşte o vakit, günlük zamanların, yabancı zamanların kuşatışından kurtulur, ruhunun öz aşınası gerçek zamanın dostluğunu kazanırsın. O zaman, değişim, direniş, devrim silinir, ortada yalnız diriliş kalır. Zaten, onlar onun geçici gelişme görüntüleri değil miydi?”³⁸⁸

Devrim ve Diriliş arasındaki ayrımı net bir şekilde ortaya koyarken Karakoç, bazen Diriliş sözcüğü yerine devrim sözcüğünü de kullanmaktadır ve ona göre İslam, en büyük devrim, devrimden öte bir devrim olmuştur: “Geçmişe dayanan, kendi benliğine, kendi medeniyetine, kendi milletinin ruhuna dayanan yeni bir diriliş, değişim yapmamız lazımdır. Bu değişim, bir devrimdir, ama ruhta bir devrimdir, kansız bir devrimdir, bir barış devrimidir, bir sevgi devrimidir. Bu, bir takım, dışarıdan alınmış, öfkeye dayanan, kine dayanan devrimler gibi değildir. Bu, milletin ruhundan doğan, bir değişim devrimidir. Biz buna diriliş diyoruz.”³⁸⁹

³⁸⁷ Çıkış Yolu II, 53.

³⁸⁸ Makamda, 27–28.

³⁸⁹ Çıkış Yolu III, 38.

İslam ülkeleri içinse Batılı anlamda devrimi kendi medeniyetine ihanet olarak görür. İslam ülkeleri için değişme olgusunun devrim olarak adlandırılabilceğinin ancak doğru adlandırmanın Diriliş olduğunu ifade eder ve Diriliş'in batılılaşmaya paydos olduğunu belirterek içe doğru radikal bir değişim olduğunu altını çizer. Dirilişin devrimi kapsadığını, hatta bunun da ötesinde bir kavram olduğunu düşünür³⁹⁰

Devrimi kaçınılmaz bir eylem olarak gören Karakoç, Rus Devrimi'ni ve Çin Devrimi'ni aslında batılılaşma çabasına girme eylemi olarak görür. Batılılarca “geri kalmış ülke”, “az gelişmiş ülke” gibi alaycı deyişlerle tanımlanarak anılan Asya ve Afrika ülkeleri de, sosyalizm, devrim vb. adı altında hep aynı olgunun içine sokulmak istendiğini gözlemlemektedir.³⁹¹ Türkiye’de de durumun farklı olmadığını düşünen Karakoç, “kapitalizm” ve “sosyalizm” ikilemi içinde bocalayan Türkiye'nin bu macerasının Tanzimat'tan beri başladığını ifade eder.³⁹²

2.1.4. Dirilişin Dayanakları

Karakoç, ruhun yeniden kendi sitesini ve uygarlığını kurmasının, ruhun ölümden kurtarılarak dirilişe kavuşturulması ile olacağını düşünerek buna da “*insanlığın dirilişi*” adını vermektedir. Ona göre ruhun yeniden potansiyelden kinetiğe geçişi, “ruhun dirilişinden insanlığın dirilişi”ne geçişle olacaktır. Tek kişiden insanlığa giden bu “diriliş” olgusunun dayanağı, çekirdeği, odak noktası, köprü birimi, “İslam'ın Dirilişi” tarihi-sosyolojik vakıası olacaktır.³⁹³ Diriliş, çağlar boyunca yaşanan her bunalımdan sonra tekrar öze dönmesini bilmiştir.

Allah'ın Müslümanlara ümitsizliği yasaklamış olduğunu ve insanlara ümit kapısını açık tuttuğunu belirten Karakoç'a göre, Diriliş yitirdiğimiz kutlu sağduyuya dönüşür.³⁹⁴ Her çağda, şartlar ne kadar ağır ve umutsuz olursa olsun inananlar için bir Nuh'un Gemisi vardır. İnananlar ona sığınır ve onu felaketlerin yatıştığı ve erişemediği, trajik çizgilerin durgunlaştığı bir yere ulaştırabilirse, kurtuluş yeniden başlayacaktır. Her çağda her uygarlık ve inanç grubu için böyle bir “diriliş” umudu vardır.³⁹⁵

³⁹⁰ *İnsanlığın Dirilişi*, 71.

³⁹¹ *İnsanlığın Dirilişi*, 69.

³⁹² *İnsanlığın Dirilişi*, 69.

³⁹³ *Diriliş Mustusu*, 85.

³⁹⁴ *Çağ ve İlham III Yazgı Seçisi*, 49.

³⁹⁵ *Yitik Cennet*, İstanbul, 2001, 31.

“Güneş; ödevini yerine getirmekte, sabah, vaktinde gelmekte, akşam vaktinde olmakta, ay, geceyi aydınlatmakta, toprak, ihtiyar toprak verimini vermekte, ama insan, vazifesini unutmakta. Müslüman, Allah’ın halifeliği ödevini savsamakta. İnkârcuların sözleriyle oyalanmakta, kolay işini güçleştirmekte, zamandan kopmakta, ilerlemek adına çağın dışına çıkmakta, böyle, böyle nereye dönse karşısında tırmanılmaz bir duvar göreceği bir umutsuzluk hisarıyla çevrilmekte.”³⁹⁶

İnsan öldükten sonra nasıl dirilecekse, ölmeden de dirilebilir. Karakoç, ölmeden önce ölmeye ve dirilmeden önce dirilmenin gerekliliğine inanır. İnsanlık için bir dirilişin gerekliliğine inanır. Müslüman kendi dirilişini gerçekleştirdiği zaman, otomatik bir şekilde insanlığın dirilişini de gerçekleştirmiş olacaktır. Ölmeye yüz tutan, kaderi kilitlenen insanlığın dirilişi, kirlenen, yozlaştırılan tabiatın dirilişi, kötü için kullanılan, israf edilen zamanın dirilişi, hepsi bu dirilişe bağlıdır.³⁹⁷ “İslam Medeniyetin dirilişi gerçekleşirse, tabiidir ki, bu medeniyet atılımının hedefi, amacı, bütün insanlık olacaktır. O yüzden, insanlığın bütün kazançları, onun da kazancıdır.”³⁹⁸

“Bizim işimiz, bir kibrit çakmak. Dünyayı yakmak için değil, dünyayı ısıtacak meşaleyi tutuşturmaya kendi çapımızda yardımcı olmak için.”³⁹⁹ diyen Karakoç, “Diriliş”i yeni bir insan ve toplum örülüşü tezi olarak tanımlar.⁴⁰⁰

Karakoç’a göre, bütün İslam ülkelerinde, hatta mümkünse bütün dünyada, hakikat ruhunu oluşturucu bir akımın doğrulması şarttır. Bu akımın görevi Kuran’ı Kerim’de, “hayırlı bir topluluk” diye anılan bir grupça sürekli olarak yayılması canlı tutulacak İslam ruh ve mesajının kesiksiz bildirimidir.⁴⁰¹ Peygamberimizin, Kur’an’ın, uyarıyla ve müjdesiyle ricat yolunu kapamış olduğunu hatırlatır. Peygamberimiz, ileriye çevirmiştir insanı. Karakoç, çağımızda uyarıma ödevinin, müslüman öncülerde olduğunu söyler. Bu öncüler, Müslümanları ve bütün insanlığı uyaracaklardır.⁴⁰² “İslam’ın çağımızda yeniden canlanan misyonu, iç içe geçen iki hedefi yüklenmiştir: bu misyonun birinci perspektifi Müslümanların kurtuluşu, ikinci perspektifi insanın kurtuluşudur. Müslümanların kurtulması demek, insanlığın kurtulması için çalışacak büyük bir bölümün kurtulması demektir. Müslümanları bağlayan manevi ve maddi zincirler

³⁹⁶ *Günlük Yazılar II Sütun*, 298.

³⁹⁷ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 31.

³⁹⁸ *Çıkış Yolu I*, 115.

³⁹⁹ *Batı Şiirlerinden*, İstanbul, 1995, 9.

⁴⁰⁰ *İslam’ın Şiir Anıtlarından*, İstanbul, 2000, 7.

⁴⁰¹ *Çağ ve İlham II*, 124.

⁴⁰² *Günlük Yazılar II Sütun*, 280.

çözüldüğü gün, bütün insanlık, yeni bir kölelikten kurtuluş dönemine hazır olmalıdır. İnsanlık yeni bir döneme ayak basmış olacaktır.”⁴⁰³

Yüzde yüz yenilik diye bir oluşa inanmaz Karakoç. Ona göre yenilik, ancak eski gücün, geçmişte potansiyel olan gücün kullanımı ve ilave kullanımları demektir. Bunun bizi geçmişi hatırlamaya götürdüğünü ifade eder: “Diriliş medeniyetin dirilişi, hakikatin diriliş demektir. Her an hayatımızda. Bunu Peygamber Efendimiz de bir hadisi-i şerifinde ifade etmiştir: “Her yüzyılda bir dini diriltecek bir kişi gelecektir.” Bundan kasıt dinin kendisini diriltmek değildir, toplumu diriltmek, toplumu taze kılmak, canlı kılmak demektir. Müceddid denilen öncüler, çığır açıcılar yapacaktır bunu. Hadisi doğru anlamak gerekmektedir. Yüzyıl, çağ manasındadır ve mutlaka yüzyılın birinci günü bir müceddid gelecek demek değildir. Yüzyıl, yeni bir gelişim için yeterli büyüklükte bir zaman dilimidir. Böyle bir zaman diliminde, insanlar gaflete düşebilir, alışkanlıklarının esiri olabilir, yanılırlara saplanabilir, yozlaşma başlayabilir. İşte o zaman hakikatin hatırlanış özelliği ve çekim gücü içimizden bir takım insanları ortaya çıkaracaktır ve bunlar toplumu uyaracaktır, diriltecektir. Peygamberimiz, “Siz de onlarla birlikte olun.” demek istemektedir.⁴⁰⁴

“Aslında her şeyin gerçeğinin tek olması gibi din de tektir. O da İslam. Fakat Allah, mutlak yaratıcı, her yaşattığını bir gelişme ve ilerleme döneminden geçiriyor. Din, bu kanundan istisna edilmedi. Bu sebeple, Hz. Musa'nın getirdiği din, Hz. İsa'nın getirdiği din, Peygamberimizin getirdiği ve tamamladığı, ebedi ve son şekliyle bize mukaddes bir emanet olarak bıraktığı dinin, oluş çizgisinde birer belirli noktasından başka bir şey değildir ve denemeleridir.”⁴⁰⁵

İslam'ın dirilişi ile insanlığın dirilişinin iç içe olduğunu belirten Karakoç, beklenen yeni insanı getirecek olan usulün ana çizgilerini net bir şekilde tarif etmektedir.⁴⁰⁶ “İnsanoğlunun kireçleniş inanç damarlarını genişletmek, tıkanmış düşünme yollarını açmak, nasırlaşmış duyarlılığını uyandırmak, darlaşmış ahlak ve davranış dünyasını kısırlık ve katılıktan kurtarmak, öç ve kin yerine sevgi ve af, barış ve bağışlama duygularını kanatlandırmak, kolay olan öldürücü yolu değil, zor da olsa diriltici yolu seçmek, hakikati bulmakta sonsuz ve arzulu ve iradeli, buldurmakta sonsuz

⁴⁰³ *Günlük Yazılar II Sütun*, 436.

⁴⁰⁴ *Çıkış Yolu II*, 36.

⁴⁰⁵ *İslam*, İstanbul, 1997, 34.

⁴⁰⁶ *Unutuş ve Hatırlayış*, 62.

sabırlı ve tahammüllü olmak, güçlü insanların başvurduğu derinden ve ruhtan kavrama yöntemini kullanmak suretiyle İslam'ın dirilişi, yani insanlığın dirilişi idealini gerçekleştirmek.”

Karakoç, kutsal kitabımız Kur'an'daki “*Bir kişiyi öldüren bütün insanlığı öldürmüş gibidir, bir kişiyi dirilten bütün insanlığı diriltmiş gibidir.*” ayetini hatırlatarak. İslam'dan başka hiçbir din, hiçbir görüş, hiçbir ideoloji, hiçbir doktrin, Kur'an'dan başka hiçbir kitap, insancılığın ve insana değer vermenin bu son sınırına varamadığını söyler. Batı hümanizmasının sahteciliğine dikkat çeker: “*Batı ve Komünizm, insanları öldürmekle, daha önemlisi ruhlarını öldürmekle, bütün insanlığı öldürmek cinayetini işlediler. Bütün mesele o bir kişiyi diriltelmekte. Bir kişinin dirilmesi demek, bütün insanlığın dirilmesi için gerekli sistemin doğması demektir. İnsan inançla dirilir. Ebedi olan Allah'a inanarak, yüzünü O'na döndürerek dirilir. Müslüman diri insandır ve Allah'ın ismi ve sözüyle, ölmüş insanları diriltten insan demektir. Mezaradaki ölüleri kaldırmaktan farksızdır hayatta iken ölmüş insanları diriltmek.*”⁴⁰⁷

“*Rönesans'tan sonra Batı, belli bir alanda teknikte ansızın bir tepe noktasına yükselince, öbür ülke ve medeniyetlerin yanı sıra bizim medeniyetimizi de yıkmak için bütün gücüyle üzerimize yüklendi. 20. yüzyılda bu davanın sonunu almak isteğindedir. Öbür ülkeler ve medeniyetler için kesin bir zafere ulaştığı doğrudur. Ama İslam'ın durumu değişiktir. Bir an için bocalama geçiren İslam ülkeleri, günümüzde yeniden kendini bulmaya başlamış, her alanda, Batının kendince bir kader tayin ettiği sonuca imkân bırakmayarak, yavaş yavaş uyanmaya, karşı koymaya, kendi şahsiyetini aramaya başlamıştır. Diriliş denen gerçek budur. İslam Medeniyeti, Batı kültürüyle olan bir ölüm kalım çatışmasından da ibret alarak, yeniden, en canlı ve orijinal bir medeniyet ve kültür olarak ayağa kalkmaktadır.*”⁴⁰⁸

Diriliş idealinin bin yıl sonra gerçekleşse bile, ancak ona inananların gelmesini isteyen Karakoç, siyasi parti olarak da örgütlenişin de bu amaçla olduğunu hatırlatarak, krizi atlatacak İslam Medeniyeti'nin insanlığın kurtuluşunu sağlayacağından şüphesi yoktur.⁴⁰⁹ “*İnsanlığı kurtaran İslam, bugün, kendi büyük krizini atlatıp yeniden dirilirse, bundan insanlığa zarar değil, büyük fayda gelecektir. İnsanlık, gerek Batı'sı ve*

⁴⁰⁷ *Kıyamet Aşısı*, İstanbul, 1999, 90.

⁴⁰⁸ *Günlük Yazılar*, 50.

⁴⁰⁹ *Çıkış Yolu III*, 85.

*Doğu'suyla gelip bir noktada tıkanmış kalmıştır. İşte bu tıkanma noktasının aşılışı İslam Medeniyeti'nin dirilişiyile olacaktır. İslam Medeniyeti'nin dirilişi, Batının da yararınadır. Çünkü onu, felakete, trajediye götürecektir olan ihtiraslardan koruyacaktır. Gerek hırslı Batı gerek de hızla büyüyen Çin tehlikesini sınırlandıracak olan Ortadoğu'da doğacak olan "Büyük İslam Süper Gücü"dür. Çünkü İslam, geçmişte imtihan vermiş bir medeniyettir. Yüz akıyla vermiştir imtihanını. Güçlü olduğu zaman, insanlığı ezmemiş, ihya etmiştir."*⁴¹⁰

II.II. DİRİLİŞ METODOLOJİSİ

2.2.1. Dirilişin Hedefi

Diriliş, hedef olarak kısaca anlatılmak istenirse, İslam medeniyetini tesis etmek, yeryüzünde hâkim kılmak ve bunu yapacak nesli yetiştirme şeklinde özetlenebilecek bir hedefe sahiptir: *"Kırk yıldır savunduğumuz düşünce, İslam medeniyetinin dirilişidir. İslam milletinin dirilişidir, İslam devletinin dirilişidir. Bunun dışında çözüm yoktur; bunun dışında kurtuluş yoktur."*⁴¹¹

Karakoç diriliş erinin amacı olarak gelecek zamanın biricik kenti diriliş kentinin, diriliş sitesinin kurulması olarak görür. Ayrıca son peygamberin sancağı altına sığınarak, bu sancağı yerde düşürmemenin görev ve varoluş hikmetimiz olduğunu hatırlatır.⁴¹² Dirilişin hedef aldığı inanç, soyut bir inanç değildir. O, insan için somut bir kurtuluş, toplumlar için, reel bir muştudur.⁴¹³ Kutsal kitap Kur'an'a sarılmanın, ölümden sonra dirilmeye inanmanın müjdesini bütün dünyaya yaymak ödevi müslümana düşmektedir. Karakoç'a göre, müslüman için de tek kurtuluş yolunun budur.⁴¹⁴

Diriliş mefhumunun dört ilkesi olduğunu söyleyen Karakoç, bu dört unsurdan birinin eksikliğinin bile yapıyı çökertmeye yeteceğini ifade eder: *Birincisi, İslam inancı ve dünya görüşü, İslam ahlaki ilkesi. İkincisi, İslam milleti ilkesi. Üçüncüsü İslam Devleti ilkesi. Dördüncüsü İslam Medeniyeti ilkesi.*⁴¹⁵

⁴¹⁰ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 38.

⁴¹¹ *Çıkış Yolu III*, 121.

⁴¹² *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 11.

⁴¹³ *Diriliş Muştusu*, 30.

⁴¹⁴ *Ruhun Dirilişi*, 92.

⁴¹⁵ *Çıkış Yolu III*, 124.

“Diriliş davası bir yanıyla inanç, bir yanıyla fikir ve bir yanıyla da bir eylem (bir aksiyon) davasıdır. “İnançta diriliş” temeldir. İslam inancının, en saf şekilde yeniden kalplerimize ve ruhumuza yerleşmesi ve bizi en yüksek manevi atmosfere çıkarma davasıdır. Diriliş davasının ikinci prensibi de “düşüncede diriliş”tir. İslam Medeniyeti’ni geliştirme davası, hiçbir zaman durmamış ve durmayacaktır. Düşünce dünyamızın sürekllice geliştirilmesi bunu gerçekleştirecektir. İslam Medeniyeti’nin amacına ulaşması için sadece inanç ve düşünce boyutu yeterli değildir. Somutlaştırma şarttır. Devlet gücü şarttır. Bir devlet ki, Allah’ın hükmünü getiren, barış temelli ve amaçlı bir devlet.”⁴¹⁶

Müslümanların, ilkin kendi ülkelerini, yani Ortadoğu’yu, her türlü dış, yabancı, batıl ideolojinin, kızıl ve kara emperyalizmin, kültür ve madde emperyalizmlerinin etkisinden kurtarıp temizlendikten sonra bütün İslam dünyasını, sonra Müslümanlaşmış genç bir kıta olan Afrika’yı kurtarması gerektiğini, daha sonra da bütün insanlığın İslam nimetinden faydalanarak kurtuluşa ermeleri için çalışmalarını istemektedir. Müslüman aydınlara düşen görevin, böyle büyük ve aydınlık bir geleceği hedef almak olduğunu söyler:⁴¹⁷

“Eğer İslam Dünyası, kendisini bilseydi, kendisi için de, dünya için de bir çıkış yolu bulurdu. Eğer Müslümanlar, kendi kültürlerinin derinliğinin, enginliğinin, diriliğinin farkında olsalardı, birçok noktalardan, gelip de korkunç bir çıkmaza saplanmış olan insanlık için bir çıkış yolu bulurdu.”⁴¹⁸

“Yeni çıkış yolu durup kalmakla olmaz. İmam-ı Gazali’yi, Muhyiddin-i Arabî’yi, Mevlana’yı bu millet nasıl çıkardıysa, nasıl Budizm ve Brahmanizm’in karşısına Maveraiünnehir Tasavvufunu ve Roma (Bizans)-Grek Medeniyeti karşısına Osmanlı Medeniyeti’ni çıkardıysa, Ayasofya’nın yanına Süleymaniye’yi, Sultanahmet Camii’ni, ayinlerinin karşısına kandilleri diktiyse, yine, içinden yepyeni bir nesil, her alanda baş olacak önderler çıkaracak. Medeniyetinin dirilişini yaparak, her atılım safhasında olduğu gibi yine insanlığın ve insanlık medeniyetinin dirilişini gerçekleştirecek, medeniyet kılıklı vahşet ve barbarlığa son verecektir.”⁴¹⁹

⁴¹⁶ Çıkış Yolu II, 93–94.

⁴¹⁷ Ruhun Dirilişi, 63.

⁴¹⁸ Günlük Yazılar IV Gün Saati, 134.

⁴¹⁹ Günlük Yazılar IV Gün Saati, 162.

Hedef nedir? sorusuna Karakoç, “*Bir diriliş saati. Afrika’yı aydınlatmak, Asya’yı uyandırmak.*”⁴²⁰ cevabını verir. Ortadoğu ve İslam gençliğini kendi elimizle yetiştirmemiz gerektiğini söyleyen Karakoç,⁴²¹ Avrupa’ya direnmek ve İslam medeniyetinin yeniden diriltmek için Türkiye’nin medyayı çok iyi kullanmasını ister: “*Ortadoğu da Arapça, Farsça ve Türkçe yayın yapan bir radyo-televizyonun kurularak Müslüman halkların geçmişteki İslam Kültür ve Medeniyetine dayanarak, Avrupa’ya karşı direnmek gerekmektedir.*”⁴²²

Karakoç’a göre, Araplar, Pakistanlılar ve İranlılarla geniş perspektifli, uzun vadeli ve temeli İslam kardeşliği olan bir politikanın izlenmelidir. Tüm İslam ülkeleriyle yeni bir oluşum, bir güvenlik konseyi ya da barış gücü bir oluşumun oluşunun bugün artık zaruri olduğunu düşünür. Ayrıca yeni doğan Türk-İslam ülkelerini bir birlik etrafında birleştirmek ve birliğin mutlaka bir nükleer güce sahip olmasını temin etme yolunda sıkı bir işbirliği yapmamız gerektiğini de vurgulamaktadır.⁴²³

“*Kararlı olarak kendi medeniyetimize dönmeliyiz. Köklerimizi araştırmalı, milleti, medeniyetimizi, devleti, ülkeyi yeniden tarif etmeli ve ona göre şimdi yeniden doğan Türk-İslam ülkelerine de o görüşlerle yardımcı olmalıyız. Afrika’ya da öyle bakmalıyız. Kendi pazarımızı kurmalıyız. Kendi birliğimizi kurmalıyız. Ve kendi büyük medeniyetimizin yeniden dirilişini gerçekleştirmeliyiz. Bu milletimize Allah tarafından verilmiş bir görevdir. İnsanın, Allah’ın halifesi olması prensibinden doğan bir görevdir.*”⁴²⁴

Karakoç, yozlaştırmadan ve Batı taklitçiliğiyle ruhları zedelemeyen kendi medeniyet ve kültürümüze sıkı sıkı sarılmayı Müslümanın şiarı olarak görür: “*Kimileri kendi ruh içeriğimizi Batı ruh içeriğiyle değiştirme çabasına girişti. Böylece, toplumda ruh ikilemi doğdu. Biri ruhun geçmişini inkâr eden bir bölüm insan, öbürü de, dışarıdan gelen etkiyi yok sayıp hep aynı şekilde gitme çabasında olan bölüm olmak üzere toplumda adeta birbirine karışmadan yan yana yaşayan iki tip ruh bölümü oluştu. Bu, toplum ruhunun ortasından bölünmesi, hatta çatlama demektir. Kültür değişimi bunalımı olarak adlandırılan bu oluş, gerçekte kültür özgünlüğünün yitişi, orijinalitesinin yitirilişi olayı idi. Bazıları da bir sentezde çareyi aradılar. Bu da, doğu-*

⁴²⁰ *Günlük Yazılar II Sütun*, 11.

⁴²¹ *Diriliş Çevresinde*, 185.

⁴²² *Çıkış Yolu I*, 102.

⁴²³ *Çıkış Yolu I*, 106.

⁴²⁴ *Çıkış Yolu I*, 60.

batı sentezi şeklinde adlandırıldı. Cazip gibi gelen bu düşünce, gerçekte, pratikte uygulanması mümkün olmayan bir ütopyik karakter göstermektedir. Gerekli olan, yine kendi medeniyetimizin bin ve daha artık yıllık ruh yapısını esas almak, böylece bir ikileme ve bunalıma son vermek, ancak bu ruhu, son çağlarda içine düştüğü ezik, silik, kötümser, pasif durumdan çıkararak, aktif, dinamik, geçmişten ve gelecekte, doğudan, batıdan haberli, fakat temelde hep kendi kendisi olarak kalmasını bilen, olumlu ve yapıcı bir karaktere kavuşturmadır.”⁴²⁵

Bugünün dünün mahsulü olduğuna dikkat çeken Karakoç, değişimin, dirilişin birkaç yıllık kısa bir sürede gerçekleşmeyeceğine dikkat çeker. Türkiye örneğini veren Karakoç bugünkü devlet yönetiminin iki yüzyıllık bir çalışma sonucunda bu biçimi aldığını, değişimin de ne bu kadar uzun sürede gerçekleşeceğini ne de birkaç yıllık kısa sürede gerçekleşmesinin mümkün olamayacağını belirtir.⁴²⁶ Ümitsiz insanlara seslen Karakoç, Allah’ın yardımıyla diriliş gününün yakın olduğu ve işleyen zulüm sisteminin devam etmeyeceğini söyler:⁴²⁷ *“Bizim bütün arzumuz, yeni bir insanın kıvılcımı görülsün diyedir... Bizim bütün arzumuz çağın fetih kapılarının Müslümanlara da açılmasıdır. Bizim bütün isteğimiz, her şart altında, en büyük güçlüklerde bile müslümanın umutsuzluğa düşmemesi ve yolundan bir an geri kalmamasıdır... Bizim bütün didinişimiz, müslümanın sabrını ve tevekkülünü, onulmaz bir hareketsizliğe değil, hummalı bir çalışmaya bağlaması içindir...”⁴²⁸*

“Siz Allah’ın yolu, silinip gidecek, kaybolacak mı sanıyorsunuz? Siz, dünya, hep karanlıklar içinde, zulme bulanmış doktrinlerin deneme tahtası olarak kıyamete kadar sürüklenip gidecek mi sanıyorsunuz?... Siz insanın bu gururunun bir sonu gelmeyecek mi sanıyorsunuz? Siz Allah’ın verdiği mühletin dolmayacağını, hep şeytanın kölesi olmakta devam edeceğinizi mi sanıyorsunuz? ...Siz böyle sanıyorsanız, iyice biliniz ki, büyük bir aldanış içindesiniz.”

2.2.2. Dirilişe Ulaşma Yolları

Müslümanların kendisine dönmesini şart olarak gören Karakoç’a göre İslam dirilişinin yegâne kaynağı Müslümanlardır. Müslümanların en kısa sürede imanlarından estetiklerine kadar medeniyetlerini kuran bütün temellere inip onları yeni baştan

⁴²⁵ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 142.

⁴²⁶ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 166.

⁴²⁷ *Günlük Yazılar II*, 141.

⁴²⁸ *Günlük Yazılar II Sütun*, 298.

gerçekleştirmesi gerektiğini düşünür. Bu gerçekleşmeden İslam dünyasındaki çöküntünün önlenmesi mümkün değildir.⁴²⁹ Yeniden inanarak, yeniden düşünerek ve yeniden duyarak hareket etmek dirilişin temel şartıdır “*Müslümanın kendine dönüşü kültür ve medeniyet hamlesini yeni baştan İslam’a ayarlaması demektir. Müslümanların İslam’a yeniden dönüşleri, Kur’an’ı yeniden bulmaları, hadisi ve sünneti yeniden anlamaları, klasik İslam düşünce ve teorisini, çağdaş İslam düşüncesini, tarihi İslam pratiğini şuura getirmeleri demek olacaktır.*”⁴³⁰

“*Niçin düştüğümüzü bilmezsek, nasıl kalkacağımızı da bilemeyiz.*”⁴³¹ diyen Karakoç problemin teşhisin doğru yapılmadan tedaviye geçmenin vakit kaybından başka bir işe yaramayacağını söyler. Ona göre, asıl yapılacak iş meseleyi derinlemesine inceleyerek; sathi, ifratçı ve tefritçi teşhislerden kaçınarak duraklayan düşünme ve ruh gelişimine yani bir açılım getirmektir. Oysa bu yapılacağına ilkin, maddi güçlenme çareleriyle oyalanmakla vakit yitirildiğini, sonra da problem anakronik hale gelince de kendi kendimizi inkâr ederek bu sorunun çözümünü aradığımıza dikkat çeker.⁴³²

Karakoç, İslam dünyasında, “geçmişin tümünden inkârı”nı son derece tehlikeli bir eğilim olarak görür. Oysaki yeni nesillere, geçmişin çok iyi öğretilmesi, sevdirmesi, geçmişin bütün değerlerinin benimsetilmesi kanaatindedir. Böylelikle bir diriliş, ruhların ve zihinlerin mutlu ve gerçek devrimi ufukta belirebilir.⁴³³ Karakoç’a göre, müslüman ülkeler için yabancı medeniyetlerden ve ideolojilerden bir kurtuluş umudu yoktur. Kurtuluşun yolu, Ortadoğulunun, müslümanın kendisindedir. Metot da her şeyden önce bu gerçeği kabul etmek ve ondan sonra da kendisine dönmekten geçer. Bir yandan kendi geçmişinde kalıp hala hayatini korumaya devam eden eserlerden ilham almaya çalışmalı, öbür yandan niçin bugünkü duruma düştüğü en objektif bir şekilde araştırmak ve gerçek sebepleri bulmak zorundadır.⁴³⁴

İki yüz yıldır İslam âleminin ıstırapının bu metodun yanlışlığından kaynaklandığını düşünen Karakoç, “dış”a önem verip, “iç”i küçümseme eğiliminin gittikçe artmakta olduğunu gözlemlemektedir. Ona göre Diriliş başlayıp kimliği ve benliği kurtarma kavgası doğmuşsa, düzelme önce özde aranmalıdır. “iç”in düzelişi, “dış”a

⁴²⁹ *Çağ ve İlham II*, 44.

⁴³⁰ *İslamın Dirilişi*, 54.

⁴³¹ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 79.

⁴³² *Çağ ve İlham II*, 99.

⁴³³ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 27.

⁴³⁴ *Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı*, 105.

zuracaktır. Tanzimat'tan bu yana taklitçiliğe, şekilciliğe kaydığımızı, oysa medeniyetin, somutu aşma, soyuta ulaşma ve oradan geri dönüp yeniden somut alanı fethetme demek olduğunu hatırlatır. Tutum ve metodun en kısa zamanda değiştirilmesini faydalı bulur:⁴³⁵ “*Parçacı değil, bütüncü olmalıyız. Biçimci değil, özcü olmalıyız. Yüzeysel değil, derinlikçi olmalıyız. Hep kısa vadeli düşünmemeliyiz. Esasta uzun vadeci olmalıyız. Şekillerin kurtuluşu da ancak özün kurtuluşu ile mümkün olur ve sürerlilik kazanır.*”

Karakoç, dünyada oluşan medya tekeli kırılmak gerektiğini, kendi fikrimiz diye zannettiğimiz düşüncelerin Batı medyasınca bize empoze edildiğini hatırlatır. Buna karşı çare olarak da Müslümanların kendi medyalarını kurmasını ister.⁴³⁶

Karakoç, İslam toplumunun yeniden eski gücüne ermesi için toplumun ulaşması gereken birinci safha olarak, İslam ruhunu ruhuna sindirmesi (buna ruhun dirilişi denebilir) safhası ve bundan sonra da öbür safhaların geleceğini belirtir: Kültürün dirilişi, ekonomik diriliş, devletin dirilişi veya siyasi diriliş dönemleri vs.:⁴³⁷ “*Toplumlar da, insanlar gibi her kesiminde, her kesitinde çok yönden ve yandan, çok boyutlu ve derinlikli, gözetim, denetim, onarım, eğitim programlarıyla yenilenmeli, tazelenmelidir sürekli. Toplumun ruhu, toplumun zihni, toplumun gönlü, yarı ayrı kesintisiz bir akılla, fizikötesinden başlayan bir kültür planıyla beslenmeli, arıtmalı, aydınlatılmalıdır. Büyük bir ölüm kalım dönemini, bunalımını arkada bırakan toplumumuz, yeniden bir diriliş havasına girmelidir. Ruhta diriliş, düşüncede diriliş, duyarlılıkta ve gönül zenginliğinde diriliş. Kültürde, ahlakta ve davranışta diriliş dönemine girmelidir.*”⁴³⁸

Tarihin bütün yükünü bu nesil Müslümanlarda gören Karakoç, bir imamın geleceğini belirtir. Bu imamın beklentilerini açıklarken aslında diriliş insanının vasıflarını da dile getirilmektedir. Müslümanların eşyaya olduğu kadar insana ve toplumlara doğru da derinleşmesini ister. Binlerce yıl önce değişik medeniyetlerde yetişen üstün insanların günümüzde de yaşayabileceğine inanır. İslam'ın kaidelerinde (namaz, oruç, zekât, hac ve hac yollarında) duyarlı olunmasını ister. Çocuk eğitiminde, teknik eğitim kadar edebiyat ve düşünceye de yönelme gerekliliğini belirtir. Müslüman'ın şuurunu artırarak, doğuyu ve batıyı, geçmişi ve geleceği iyi düşünmesini

⁴³⁵ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 62–63.

⁴³⁶ *Çıkış Yolu II*, 187.

⁴³⁷ *Günlük Yazılar III Sûr*, 152–153.

⁴³⁸ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 32.

ister. Birleşen, şuurlaşan ve İslam'ı öylesine canlı yaşayan müslümanı öldürmeye gelen kişinin, müslümanda dirilmesini istemektedir.⁴³⁹ “Müslümanların kendine dönüşmesi, başka bir kültüre dönüşmelerinden belki daha güç, ama tek kurtuluş umutları olacaktır. Bu ne doğal bir gelişmeyle, ne de bir devrimle olabilir. bu olsa olsa, üstün, derin ve samimi bir sesin çağırısıyla başlayan köklü bir dirilişle olur.”⁴⁴⁰

Karakoç, İslam Âleminin her tarafında bir kurtuluş hareketinin bulunduğunu söyler, ancak bütün bu hareketlerin birbirlerinden kopuk olmaları sebebiyle başarıya ulaşmasının zor olduğunu düşünür. Dirilişin, İslam milletleri dirilişinin birinci safhasının bu şuur uyanışı ve dirilişi safhası olduğu kanaatindedir.⁴⁴¹ “Hareketlerin kalitesi düşüktür. Bütün bu girişimlerde kolaya kaçış psikolojisi hâkimdir. Bütün bu şartlarda, son derece planlı ve şuurlu, bilgili ve ısrarlı olan Batılılar, nasıl yenilgiye uğratılabilir? Köklü temelli bir diriliş hareketi başlatılabilir ve doğacak fırsatlar da iyi değerlendirilirse umut güneşi yeniden ufku muza niçin doğmasın? Parça parça olan hareketleri bütünleştirici köklü bir hareket yayılırsa Batılıların işi güçleşecektir. Bir de kendi aralarındaki ihtilaflarda zaman zaman olağanüstü fırsatlar vermektedir İslam Âlemine. İkinci Cihan Harbi çok büyük fırsattı. Fakat ne yazık ki İslam Âlemi hazır olmadığı için iyi değerlendiremedi bu fırsatı.”⁴⁴²

Çağımızdaki İslam savaşçısının ya Bedir, ya Uhut, ya Hendek Savaşını yapacağını, aksiyon bu savaşlardan birinden geçmek zorunda olduğunu, İslam'ın, ilahi teklifle yüklü olarak, bu ilahi savaş modellerinden birinin dışında savaş tertibine giremeyeceğini söyler.⁴⁴³

“Bedir bir tez, Uhut bir antitez, Hendek ise sentezdi. Başlangıcın diyalektiği elbet böyle olacaktı. Şimdi sonun diyalektiğinde antitezin saldırısı (Uhut serileri), sentezin yani varlığımızın savunması (Hendek serileridir ki şimdi o dönemdeyiz) sonunda da tezin zaferi (Bedir'in Dirilişi) gelecektir. Rövanş, Bedir'indir ki, ondan sonra zafer ebedi olsun.”⁴⁴⁴

“Tarih boyu bütün yenişlerimizde Bedir'den bir koku, bütün yenilgilerimizde Uhut'tan bir koku vardır. Yani, Bedir de, Uhut da sürekli modellerdir. Ne Bedir bitmiş,

⁴³⁹ İslamın Dirilişi, 55–57.

⁴⁴⁰ İslamın Dirilişi, 55.

⁴⁴¹ Günlük Yazılar III Sûr, 66.

⁴⁴² Günlük Yazılar III Sûr, 171–172.

⁴⁴³ İslamın Dirilişi, 45.

⁴⁴⁴ İslamın Dirilişi, 45.

ne de Uhut. Tarih boyu bütün zaferlerimiz Bedir'in bir devamı, yenilişlerimiz Uhut'un bir devamıdır. Bedir ve Uhut tarihin içine girdikten sonra, çağlar boyunca ilerlemekte ve arkalarında derin bir iz bırakılmaktadırlar. Hendek Savaşıysa, Bedir'le Uhut arasında bir köprüdür. Bir yöne geçişli, Bedir yönüne geçişli bir köprüdür."⁴⁴⁵

Karakoç, günümüzdeki İslam hareketlerinin de Hendek Savaşı modeli mücadelelerde bulunduğunu belirtir: *"Bütün İslam ülkelerinde, İslam var olma savaşını yapıyor. Bu savaş, tam bir Hendek Savaşı şartlarını taşıyor. Klasik modele uygun olarak, zaman zaman safımızdan bir savaşçı, bir kahraman hendeği aşarak destanını yapıyor ve bu uğurda can veriyor. Bunun en belîğ örneği, Şehit Seyyid Kutup örneğidir.*"⁴⁴⁶

Karakoç'a göre, düşünme bağımsızlığını yitiren, klasik kültürünü müsteşriklerin yorumuna ısmarlayan bir millet ezberci bir bataklığa saplanmaktadır.⁴⁴⁷ İslam milletinin kendilerini bulmaları için öncelikle "İslam aydını"nın gelmesini, onun da gelebilmesi için bir düşünce dirilişini şart olarak görür.⁴⁴⁸ *"Dünya ve insanlık uygarlığının öz yönünden oluşmasında bir diriliş çağrısı, ilk hücre ilk çekirdektir. Peygamberlerin çevresinde oluşan topluluklar hakikat medeniyetini gerçekleştiren topluluklar olmuştur. Uygarlığın yeni atılımı için diriliş çekirdeğinin oluşması gerekmektedir. Peygamberlerin çevresindeki ilkler topluluğu bu çekirdeğe örnek topluluktur. Tasavvuftaki "kırklar" sembolü, havariler ve ashabin tarihi isimlerinden başka bir şey değildir.*"⁴⁴⁹

Karakoç, bir dengeye inanmaktadır. "Ortak" olanla "şahsi" olan, "geçmiş" olanla "gelecek" olan, "şart"la, "realite", "fizik"le "metafizik" arasında. Ama bu denge bu çeşitli antiteleri arasında mutlak bir eşitlik sağlamak gerektiği şeklinde düşünülmelidir. Metafiziğe dalıp, fiziği, fiziğe dalıp, metafiziği kaybetmemeyi istemektedir. Ona göre bu tersinden şöyle de düşünülebilir. Fiziği kaybedecek kadar metafiziğe dalmak, son uçta insana, metafiziği de kaybettirir. Fizik de, metafizik de Tanrı'nın verisidir. İnsan bu ilahi bağış ve verileri iyi değerlendirmek borcundadır ve bu

⁴⁴⁵ *İslamın Dirilişi*, 44.

⁴⁴⁶ *İslamın Dirilişi*, 45.

⁴⁴⁷ *İslamın Dirilişi*, 30.

⁴⁴⁸ *İslamın Dirilişi*, 23.

⁴⁴⁹ *Çağ ve İlham II*, 49.

değerlendirilirden doğacak dengeyi yitirmeme çabasını sürdürme onun en büyük değeridir.⁴⁵⁰

Tesadüfle kurtuluşa inanmayan Karakoç'a göre, İslam dünyası ancak açacağı çok geniş, çok boyutlu ve yoğun bir düşünce hayatı ve çığırı ile ve o hayatı ayakta tutan saf heyecan ve idealizm ortamında, bir çıkış noktası bulacaktır.⁴⁵¹ En büyük savunma savaşı olarak kabul ettiği bu savaşı verirken, İslam'ın dirilişinin üç dallı olduğunu söyler. Kendi içimizde derinleşme, toplumda genişleme ve toplumun bütün faaliyetlerine katılma olarak ifade ettiği bu olguları iman ve İslam gereği bilinmesini ister.⁴⁵² Bir ideal taşıyan insanların işinin umut vermek ve korkutmak olduğunu söyleyen Karakoç, geleceğin tehlikelerini görecek ve haber verecek olanların onlar olduğunu belirtir. Tehlikeleri haber verecek ve onlardan kaçınmaya ve sakınmaya çağıracaktır. Korkutacaktır o hallerden. Göstereceği yolda gidilirse varılacak güneşlik ufku da çizecektir. O duruma geçmek için gerekli güçlülere katlanabilmeleri için durmadan umutlandıracaktır. Hakikat adamlarına bunun peygamberden kalma bir miras olduğunu söyler.⁴⁵³ *Korkutuş ve umutlandırış, birbirine zıt iki kavram gibi gözükse de gerçekte birbirini tamamlamaktadır. Biri yasaklar, öbürü buyruklar alanının duygusudur. Biri kötüyü yıkacak, biri de iyiyi kuracaktır. Bunlardan birini kullanmak tek kanatla uçmaya çalışmak olur. Peygamberlere de müjdeleme ve korkutma emredilmiştir.*⁴⁵⁴

“Ey örtülere bürünmüş olan adam, kalk ve korkut!”

*“O inananlara müjdele...” denilmiştir. Diriliş Peygamberimizin bütün sünnetlerini ihya amacını gütmek demektir.*⁴⁵⁵

Hiç kesilmeksizin sürekli devam eden mucizelerin başında Kur'an-ı Kerim'in geldiğini söyleyen Karakoç'a göre, Kur'an her zaman yeni, her zaman taze, her zaman diri, her zaman kadim, her an bir su kaynağı gibi içinden çağlayıp duran bir mucizedir.⁴⁵⁶ Karakoç'ta İslam eksenli bir bakış açısı hakimdir. Bunu da birlik şuuru

⁴⁵⁰ *İslamın Diriliş*, 132.

⁴⁵¹ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 24.

⁴⁵² *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 28.

⁴⁵³ *Günlük Yazılar II Sütun*, 116.

⁴⁵⁴ *Günlük Yazılar II Sütun*, 116.

⁴⁵⁵ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 30.

⁴⁵⁶ *Kıyamet Aşısı*, 63.

olarak görmektedir.⁴⁵⁷ Allah'ın ipine, Kur'an'a, İslam'a sınıksız bağlanmayı metot olarak kabul eder.

İslam'ı önce insana, sonra insanların şuurlu topluluğuna göre sunmak, sürekli bir başarının temel şartıdır. Bu yol, güçlü de olsa en sağlam yoldur. İslam'ın ilk yayılışı da bu şekilde olmuştur.⁴⁵⁸ Karakoç, ayrıca yaşadığımız problemlerin kaynağının bugünde aranmaması ve onları doğuran etkenlerin irdelenmesi gerektiğini savunur. Yani problemin kaynağına inilmesinin şart olduğunu düşünmektedir:

*“Taha anladı birden bunu
Çarpıklık şimdiki zamandan gelmiyordu
Yarasalar yok değildi elbet vardı
Ama şartlar değişse yarasarlar da susardı
Onları yaşatan özü bulmalı
Ortamını düzeltmeli doğrultmalı
Yüzünü birden geçmiş zaman döndü Taha”⁴⁵⁹*

Karakoç'a göre, Dirilişin nasıl olacağını sadece Allah'ın bilebilir. Çünkü gaybı yaratan o olduğu gibi, bilen de ancak O'dur. Dirilişe inanan insanlar, sayıca az bile olsalar, onlara düşenin, gece gündüz demeden çalışmak, kendilerine ulaşmış hakikati, çevrelerine, duruma göre en yakın ya da en uzağa yaymak ve sonra gelecek zamanda olacak olanı sabır ve tevekküle beklemek, daha doğrusu zamanın asıl sahibi, gerçek tasarruf sahibi Allaha bırakmak olduğunu söyler.⁴⁶⁰ İslam dünyasının her yanında biriken duyguların, düşüncelerin, bir gün patlama aşamasına gelmekte olduğunu vurgular. Bunun da, kansız bir devrim olması, yani diriliş olması, ruhta diriliş olması için, Müslümanların çok şuurlu olmaları lazımdır. Karakoç, Müslümanlara Hakikat adamlarının yolundan gitmelerini tavsiye etmektedir.⁴⁶¹ Yol göstericiye, sadakatin bir davanın başarıya ulaşmasında birinci derecede önem taşıyan faktör olduğunu düşünür ve ilk ve en zorlu imtihan yol, göstericiye sadakatte verilen imtihandır.⁴⁶²

“Yollar, Ah, bu yollar!.. Üveys Karani'nin, Cüneyd-i Bağdadi'nin, Bayezid-i Bestami'nin, Hallac-ı Mansur'un, Abdulkadir Geylani'nin, Ahmed Rufai'nin,

⁴⁵⁷ *Günlük Yazılar II Sütun*, 356.

⁴⁵⁸ *Günlük Yazılar II Sütun*, 495.

⁴⁵⁹ *Şiirler II taha'nın kitabı/gül muştusu*, İstanbul, 1998, 31.

⁴⁶⁰ *Günlük Yazılar I Farklar*, 111-112

⁴⁶¹ *Çıkış Yolu I*, 91.

⁴⁶² *Unutuş ve Hatırlayış*, 23.

Muhyiddin-i Arabî'nin, Mevlana Celaleddin-i Rumi'nin, Bahaeddin Nakşibend'in, İmam-ı Rabbani'nin, Halid-i Bağdadi'nin, Hacı Bektaş-ı Veli'nin, Hacı Bayram-ı Veli'nin, Akşemseddin'in, Aziz Mahmud Hudayi'nin, bütün bu hazretlerin ve onlara bağlıların ve daha nice uluların yolları.

Bu yollar ki, gidip gidip Ana Yol'la birleşirler, Ana Yol'da toplaşır ve tek yol olurlar. O yol ki, imamların, sahabelerin, peygamberlerin ve Büyük Peygamber'in yoludur. O yol ki Kur'an Yolu'dur, Hakikat Yolu'dur. Hakikat uygarlığı olan İslam'ın yoludur. O yol ki, Allah Yolu'dur.”⁴⁶³

Karakoç, araçları hiçbir zaman amaç olarak görmez. Diriliş Dergisi'nin 1978'da yeniden çıkışı dolayısıyla yayınlanan “*Diriliş Mektubu*” yazısında Karakoç, Diriliş'in kimi zaman iç âlemine çekildiğini, orda yenilenip, tazelenip, genç, dinç bir halinde, düşünceler ve davranışlar alanına geri döneceğini söyler. Diriliş Dergisi'nin araç olduğunun, amaç sayılmaması gerekliliğine vurgu yapar.⁴⁶⁴

Karakoç'a göre, Diriliş için iç değişme gereklidir. Daha sonra yitirilen disiplin yeniden kazanılmalıdır. Bu disiplin iç disiplini, ruh disiplini, ahlak disiplini her şeyden önce. Bu disiplinin ana renklerini toplum bağlılığı ve sevgisi, idealizm, fedakârlık ve feragat ruhu oluşturmaktadır.⁴⁶⁵ “*Diriliş çalışma yoludur, ucuz derleniş toparlanışlar yolu değildir.*” diyen Karakoç, Diriliş toplanişını o derece kuvvetli bir birliktelik olarak görür ki onun gücünün dağıtılamayacağını belirtir: “*Diriliş toplaniş, aman vermez güçlülere rağmen, gerçekleştiği gün, alın teri, gözyaşı ve şehit kanıyla hakikat ateşinde pişerek tuğlalaştığı vakit, onu dağıtacak, çözecek, kıracak güç olamaz.*”⁴⁶⁶

Karakoç, Batı'ya karşı tam bir direniş girişimini başaran Japonya'nın kendi içe bakışını sürdürerek Batılılaşmayı başardığını söyler. Japon olayı üzerinde İslam Uygarlığı'nın diriliş savaşlarının durup düşünmeleri gerekliliğini düşünür.⁴⁶⁷ Organizasyonun da önemine vurgu yapan Karakoç, kendi kendine organize olmasını bilmeyenlerin, hiçbir zaman bir güce eremeyecekleri kanaatinde. “*İki dünya savaşından da mağlup çıktıkları halde bugün kalkınmış iki ülke olan Almanya ve Japonya'nın iki sırrı vardır: biri organizasyon, diğeri ise disiplindir. Hammadde, işçi*

⁴⁶³ Makamda, 84.

⁴⁶⁴ Unutuş ve Hatırlayış, 59.

⁴⁶⁵ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 33.

⁴⁶⁶ Çağ ve İlham II, İstanbul, 1995, 202.

⁴⁶⁷ İslamın Dirilişi, 76.

vb. eksiklikleri olmalarına rağmen ortaya çıkardıkları eser bu aşkın gücüdür. Tarih şahittir ki, biz de vaktiyle organizasyonda başarıya ulaşmış bir millettik. Ancak günümüzde bu özelliğimiz kaybetmiş bulunmaktayız.”⁴⁶⁸

Karakoç, 19. yüzyılın büyük filozoflarından olan Hegel’in insanlık tarihini yorumlamada ortaya koyduğu modelin, her türlü ideolojinin kendi tarih yorumlarında aynen veya biraz değiştirerek kullandıkları modelin ana kaynağı olduğunu belirtir: “Marx da, diğer akımların düşünürleri de hep aynı usulü kullanmakta bir sakınca görmemişlerdir. Tez-antitez-sentez çizgisi çerçevesinde olayları düşünüp değerlendirmek adeta moda haline gelmiştir. “Diyalektik metot” adı verilen bu yöntem gerçekte olayların karmaşıklığını kavrayacak ve kapsayacak bir güçte değildir. Bilimde ve düşüncede basitleştirme, genelleme, şematik hale getirme açısından bakılınca insanoğlunun psikolojisi açısından bir gerçeklik taşımaktadır. İnsanoğlu, gerileme, ilerleme, durup dinlenme gibi bir takım psikolojik değişimler sergileyen bir ruh kimliğine sahiptir. Kimi zaman elinde aşırı bir şekilde bir ilgiyle, bir coşkuyla yapışır (tez), kimi zaman ondan ansızın, adeta bir sebep olmaksızın vazgeçip tam zıddına yönelmekten kendini alıkoyamaz(antitez), kimi zaman da bu ruh med ve cezirlerinin sukutu hayali içinde kendince birtakım bireşimler, uzlaşmalar arayacaktır. Hegel’in kastettiği tez-antitez-sentez, tek kişilerin tutum ve davranışlarıyla ilgili kararlar ve sonuçların değil, tarihin kendi iç dinamiklerinin safhalarıdır. Ama tarihi insanlık, insanlığı da tek tek kişilerin psikolojileri ördüğüne göre, Hegel objektivesi ile kişi ruhunun sübjektivitesi arasında mantık gereği bir ilişki vardır.”⁴⁶⁹

Diyalektiğin etkisinde kalan, batıya açılmış ülkelerin yeni bir model arayan aydınları, memleketlerindeki huzursuzluğu yorumlarken, ülkenin değer yargılarından hareket etmeyip dıştan bir yargıyla diyalektiğin anaforu içine düşüklerini savunur: “O güne kadar toplumu yönetmiş ve düzenlemiş olan kuralları, kurumları, gelenek ve deneyimleri inkâr eder, bir kenara iterler. Onlara göre, geçmişin “tez”i iflas etmiştir. Öyleyse antiteze geçmek gereklidir. Bizde aydınlar şuuraltılarından antitez olarak Batı Medeniyeti’ni görmüşlerdir. Tez İslam, antitez Batı Medeniyeti’dir onlara göre. Bunu açıkça ifade etmezler. Bütün aksamalardan, olumsuzluklardan mevcut sistemi sorumlu tutarlar ve sistem toptan bırakılmadıkça ve karşıtı onun yerine konulmadıkça toplumun kurtulamayacağına inanırlar. Tanzimat, Meşrutiyet, Cumhuriyet, hatta Demokrasi

⁴⁶⁸ Çıkış Yolu III, 172.

⁴⁶⁹ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 102

dönemi hareketleri, hep bu mantık içinde oluşmuş ve gelişmişlerdir. Farklılık görünüş ve stratejilerindedir. Toplum ruhunda geçmişin hiç hesaba katılmaması ve hâlihazırın köksüz önyargularla zorla uydurulmaya çalışılmasından dolayı büyük bunalımlar baş göstermiştir. Aydınlar da bu kez çare olarak “sentez” düşüncesi belirlemektedir. Terk edilen “eski”, büsbütün yakamızı bırakmadığına ve “yeni” dediğimiz sistem de hayatımızı sürdürmemize yetmediğine göre, acaba bu ikisi arasında bir sentez yapılamaz mı? Eski yenilenmiş, yeni de geleneğe bağlanarak köksüzlükten kurtulmuş bulunmaz mı? Devrimci geçinenler büyük bir panik içinde bunu geriye dönüş gibi düşünüp önlemeye çalışırlar.”⁴⁷⁰

Karakoç’a göre, aslında antitez tezin karşıtı olmayıp başka bir tezdır. Sentez de, tez artı antitez bölü iki olmayıp, o da ayrı bir tezdır. İsimleri aldatıcı bulur: “*Toplumlar ancak tezlerle yaşarlar, antitezler ve sentezlerle değil. İslam Medeniyeti bin dört yüzyıl boyunca bizi yaşatan ve gönendiren bir tezdır. Batı Medeniyeti İslam Medeniyeti’nin antitezi değildir. Belki ondan farklı bir medeniyettir. Medeniyetlerin antitezleri, realitede görülmez, ancak düşüncelerde ve hayallerde bulunur. Yani antitezler, tezin otokritik araçlarıdır. Sentezler de, tezin realiteyle buluşmaları, atılım yapımlarıyla kazandığı yeni pozisyonların adlarıdır. Yoksa hiçbir zaman tez, gidip ikisinin bir karması olan sentez gelmez. Kendi ülkelerinde devrim yapıp, ülkelerinin sistemini tamamen terk ederek, diğer sistemleri taklit eden insanların büyük bir yanlışlığı içindedir.*”⁴⁷¹

Gazzali’den, Muhyiddin-i Arabî’den yola çıkan düşünce ve ilim hayatını büyük mutasavvıf ve velilerden yola çıkan ruh hayatı⁴⁷² olarak gören Karakoç, dirilişin gerçekleşmeden İslam âleminin dirilemeyeceğine ve İslam âleminin de dirilmedikçe de insanlığın dirilemeyeceğini yani insanlığın kurtuluşunun İslam âleminin dirilişine bağlı olduğunu söyler. Dirilişin her cepheden gerçekleşmesi için, bütün ruh gücünü ortaya koyacağına dair söz veren Karakoç, bu amacın gerçekleşmesi uğruna eserler verdiğini/vereceğini belirtir.⁴⁷³

Peygamberlerin başkaldırısı ile filozofların başkaldırısı arasında köklü bir farka dikkat çeken Karakoç, peygamberlerin başkaldırısının hakikat adına olup, tüm insanlığı

⁴⁷⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, İstanbul, 1998, 105–106.

⁴⁷¹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, İstanbul, 1998, 107.

⁴⁷² *Çağ ve İlham II*, İstanbul, 1995, 13.

⁴⁷³ *Çağ ve İlham II*, İstanbul, 1995, 13.

kurtarmayı amaçladığını, filozofların başkaldırısının ise, bir sınıf veya tabaka adına olduğunu söyler. Peygamberlerin başkaldırısını yeni oluşum, sevgi ve merhamet; filozofların başkaldırısını ise hınç ve öfke ile aşılı olduğunu belirtir. Dirilişinin yolunu peygamber yolu olarak görür.⁴⁷⁴ Bu yolu şöyle tanımlamaktadır: “*Aşk ve sevgi, kardeşlik ve af, geçmiş kinlerden arınış, adalet ve erdem, acıma ve koruma, özgüven ve özgeçi, anadan yeni doğmuş gibi olma yolu. Ruhun dirilişi suretiyle İnsanlığın yenileniş yolu. Tanrı’dan başkasını fani görme, kalıcı olan her şeyin O’na aitliğini bilme yolu. Soyut ve somut putları yıkma yoluyla İnsanlık ruhunu arıtma yolu, aydınlatma ve ısıtma yolu. Her insan ve toplum için sürekli manevi otokritik ve hesap verme yolu.*”

Tedbirlilik olgusuna da değinen Karakoç, şartları ve çevreyi kollaya kollaya, yoklaya yoklaya hedefe doğru ihtiyatla gitmenin tedbirlilik anlamına geldiğini söyler. Hedeften, amaçtan vazgeçiren tedbiri, tedbir değil, hüsrana getiren, insanı mutlaka korktuğuna uğratan bir cesaretsizlik, kararsızlık ve görev kaçaklığı olarak niteler.⁴⁷⁵

“*Zaman sana uymazsa sen zamana uy.*” atasözünü kendisine hatırlatanlara cevap olarak Karakoç, bu sözle maksadın esasta değil, yöntemde yenilikçiliğin olduğunu söyler. Yöntemde, usulde her ne kadar değişim yapılabilir de, esastan şaşmamak kaydıyla, bunun mümkün olabileceğini belirtir. Kur’an-ı Kerim’in esasları söylediğini, usulde genellikle insanları serbest bıraktığını ancak ahlaki kayıtlamaların da var olduğunu ifade eder. Batıda hakim olan Makyavelizm’e göre, “*Amaca ulaşmak için her yol mubahtır.*” Amaç için her yol denenebilmektedir. Ancak Kur’an-ı Kerim insanlara bu metot özgürlüğünü verirken Allah’ın buyruk ve yasaklarından, ahlaktan, hakikatten ayrılmama şartını getirmektedir.⁴⁷⁶ Karakoç’a göre, Diriliş bu anlamda Peygamberimizin bütün sünnetlerini ihya amacı gütmektir. Çünkü Peygamberimiz, inanmayanların karşısında hem söz ve düşünce, hem ahlak, hem Tanrı’ya tapınma, hem de silah ve Müslüman şairlerin şiirleriyle çıkmıştı.

“Ya diriliş, ya ölüm!” sloganını kullanan Karakoç dirilişin tamamlanmazsa, ölümün mukadder olacağına akıllardan çıkarılmamasını istemektedir.⁴⁷⁷ Kendini hayalcilikle suçlayan ve mucize bekleyen biri olarak görenlere hayal içinde olmadığını, ancak, mucize beklediğini itiraf etmektedir: “*Derim ki, evet, ben mucize bekliyorum.*”

⁴⁷⁴ *Çağ ve İlham III Yazgı Seçisi*, İstanbul, 1998, 21.

⁴⁷⁵ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 16.

⁴⁷⁶ *Çıkış Yolu II*, 203–204.

⁴⁷⁷ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 145.

Ama hayal içinde değilim. Müslümanların içinde bulunduğu acı gerçeği haykırıp durarak, Allah'ın lütfedeceği, adeta mucize kadar büyük bir atılımı bekliyorum. Yok edilmek için her hile ve cebir ile aslından uzaklaştırılmış milletimden bir mucize kadar zor bir atılım bekliyorum. Kendine gelmesini, birleşip bütünlemesini, çevresini, öteyi beriyi aydınlık gözlerle görmesini bekliyorum. Peygamberin ruhaniyeti adına, Diri Kur'an'ın yüzü suyu hürmetine, Kutsal İslam inancı onuruna Allah'tan bir mucize bekliyorum. Böyle bir mucizeye layık olacak değişim ve diriliğe ermemizi gece ve gündüz Rahman ve Rahim olan Allah'tan umuyorum, bekliyorum.”⁴⁷⁸

2.2.3. Diriliş Ekseninde Cihat

Cihad, “ıla-yı kelimetullah” (Allah'ın ismini yüceltme) görevinin terim adıdır. Cihadı, İslam'ın ve Müslümanların onurunun, yurtlarının, mal ve mülklerinin korunması şeklinde tanımlayan Karakoç,⁴⁷⁹ onu gerekli görmektedir.

Karakoç, İslam toplumunun kendi nefsi için değil; önce kendi nefesine karşı, sonra da evrensel nefse kötülüğe, küfür ve zulme karşı sürekli olarak savaşacağını söyler: “İslam toplumu savaştıkça vardır. Bu savaştan kendi nefesine de pay çıkarmayacaktır. Savaşın kazancını hakikate ayıracaktır. O, hep hak ve hakikat için savaşacaktır. Bu dünyada onun için rahatın olmadığını bilecektir. Ateşle çevrili olduğunu bilecek, fakat ateşi yaran kahraman olmasını da bilecektir. Allah ona bu büyük alınyazısını vermiştir.”⁴⁸⁰

“İçimizdeki putları kırmadan dış putlara mahkûm olmaktan kurtulamayız. Kahraman olmak için ilkin içimizdeki putları kırmakla başlar. Bunun için Ulu Peygamber, bir savaş dönüşünde sahabeye:”Savaş bitti. Büyük savaş başladı.” diye buyurmuştu. Büyük savaş, yani her inanan kişinin kendi içindeki putu kırma savaşı. Bu putu kiran ruh, elbette, dış putları devirmeyi başaracaktır.”⁴⁸¹

Karakoç, İslam'ın savaşla insanları dine zorlamadığını, savaşla zorbalığı ortadan kaldırdıktan sonra fikir döneminin başladığına işaret eder: “Savaş nefis için değil, nefse karşıdır. Hatta tarih içindeki nefis ünitelerine bile. Cihat, dış zulme açılan savaştır; büyük cihat ise iç zulme karşı. Biri ferdi ve psikolojik, öbürü insanlık için, tarihi ve sosyolojik bir temizleme işidir. İslam savaşla insanları dine zorlamaz. Sadece kendisiye

⁴⁷⁸ Gündönümü, 13.

⁴⁷⁹ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 74.

⁴⁸⁰ Günlük Yazılar III Sûr, 64.

⁴⁸¹ Gündönümü, 21.

insanlık arasına gerilmiş zulüm ve küfür, yanlış inanışlar ve zorbalıklar perde ve engellerini ortadan savaşıyla kaldırır. Bu engel ortadan kalktı mı, ondan sonra insanı dine inanıp inanmamakta serbest bırakır. Bundan sonra fikir dönemi başlamaktadır.”⁴⁸²

Karakoç’a göre, insanoğlu, insan olmak hasebiyle, toplumu ve insanlığı ilgilendiren konularda bir tavır takınma, bir durum alma ve bir jest belirleme zorundadır. Bunun ölçüsünü, Peygamber Efendimiz vermiştir: *“Bir kötülük gördüğün zaman, elinle düzelt. Gücün yetmezse, dilinle kına. Ona da gücün yetmezse, kalbinle ona düşman ol. Ki bu, inanmanın en zayıf derecesidir.”* İnsan, kötülüğü bizzat düzeltmeye çalışmakla beraber en büyük riskle karşı karşıya kalacaktır. Cihat da, bu sebeple insan için en yüksek manevi bir rütbe kabul edilmiştir. Geleneğimizde bu rütbeler şehitlik ve gazilik olarak vasıflandırılmıştır.⁴⁸³

Müslümanın sürekli bir savaş halinde olduğunu söyleyen Karakoç, savaşın onun hayatı olduğunu belirtir: *“Müslüman her zaman ateşle çevrili olduğunu düşünmelidir. Ama bu onu ümitsizliğe değil, aleladdenin üstünde bir ruh cehdine götürmelidir. Ruhundaki yüce inanç ona Hazreti İbrahim’in ateş içindeki güveninden bir güven sağlamalıdır. İnsanı çevreleyen ilk ateş, nefistir. Bunu aşmak, sonra öbür nefislerin ördüğü ve şeytanın da durmadan gerginleştirip pekiştirdiği kötülük ağına takılmadan, öteye, ileriye, boyuna ileriye geçmek, Müslüman olmanın, üstün insan olmanın biricik yoludur. Her engel, tasavvuf dilinde bir “perde”dir. Bu savaşın büyüklüğünü anlatmak için yetmiş bin perdeden bahsedilmiştir. Hatta o kadar incelik vardır ki, sadece karanlığın ve kötülüğün perdeleri değil, ışığın, iyiliğin perdeleri de vardır. İnsan önce kötülüğün perdelerini (zulmani perdeleri) aştıktan sonra iyiliğin perdeleri (nurani perdeler) ile karşılaşacaktır. Savaşı biz böyle anlıyoruz, biz Müslümanlar. Savaş, insanın önce kendi nefsindeki kötülüğü, daha sonra, çevreleyen kötülüğü yok etmek, ateşe vermek demektir. Yoksa nefsinin ateşiyle çevreyi yakmak değil. Bunun için savaştan dönerken, Büyük Peygamber, savaşı, iç savaş, yani içimizle, kendi nefsimizle yaptığımız savaş anlamlandırarak, değerlendirecek, verimlendirecektir. Dışta kazanılanı içte kaybetmeme demektir.”⁴⁸⁴*

⁴⁸² *İslam*, 91.

⁴⁸³ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 15.

⁴⁸⁴ *Günlük Yazılar III Sâr*, 62–63.

Karakoç, bir diriliş cephesi bulunduğuna ve kendisinin de o cepheye bir savaş adamı olduğuna inanır. Onun cihat anlayışı barışçıldır ve maddi silahlardan uzaktır.⁴⁸⁵ *“Bu nasıl bir savaştır? Topla, tüfekte, bombayla, molotof kokteyli veya füze, nükleer silah veya gazla yapılan savaş olmaktan önce ve öte, bir ruh savaşıdır. Ruhlar arasında olan bir savaştır. Bu savaşlarda bedenlerden, maddi vücutlardan önce ruhlar, manevi vücutlar, yani varoluşlar düşer, tutsak olur, yenilgiye uğrar. Ya da tersine düşürür, tutsak eder, yenilgiye uğratar. Bu bir zihniyet savaşıdır. Karayla akın savaşıdır.. bu bir hayat tarzı, dünya görüşü, yani bir medeniyet savaşıdır.”*

Karakoç, savaşın, haklı olanın, hakkın yanında yönünde olduğu sürece gerekli olduğunu düşünür. Kötülük insanlığın içinde etkili olduğu sürece savaş kaçınılmaz olacaktır. Ona göre bu anlamda savaş, iyinin kendini savunmasıdır. Savaşın amaca göre değer kazandığı kanaatindedir: *“Mücerret olarak “savaş iyidir” demek kolay olmadığı gibi mücerret olarak “savaş kötüdür” demek de kolay değildir. Haksız olarak başkasına saldırmak biçiminde olan savaş kötü, zulmü, katliamı, baskıyı önlemek, insanları başkalarının tahakkümünden kurtarmak, yurt savunmak için yapılan savaşlar iyidir, iyiden de fazla bir şeydir, şarttır, gereklidir. Namus borcudur, farzdır. İslam’da bunun için Allah yolunda savaşa en büyük sevap olarak değerlendirilmiştir. Bu savaş Hak ve Hakikat için, zulmü ve fesadı yeryüzünden kaldırmak içindir. Kur’an-ı Kerim’de bu anlamda Müslümanları, birbirlerine karşı yumuşak, düşmanlarına karşı sert diye anlatmaktadır. Peygamberler de, ümmetleri de mal mülk, ün ve toprak için değil, inançları için, adaletin yeryüzüne yayılması zulmün, fitne ve fesadın yeryüzünden silinmesi için savaşmışlardır.”*⁴⁸⁶

*“Çağımızı dolduran İslam’ın kültür ve bağımsızlık savaşından daha güçlü ve daha haklı bir aksiyon yoktur. Kendini benzinle yakan bir budistin intiharının bile bir soy bir aksiyon sayıldığı bir çağda, kendini Müslüman bilen bir kişi İslam’ın aksiyonu olan, erdem, melek, kutsallık, bilgi ve kurtuluş taşan, insanın en büyük eğiticisi, öğretmeni ve önderi cihattan nasıl geri durabilir?”*⁴⁸⁷

Karakoç’a göre insan olmak, en yüksek görevde olmak anlamına gelmektedir. Her Müslüman görev sahibidir. Her Müslümanın etrafındaki ışık halesi, dünya

⁴⁸⁵ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 7.

⁴⁸⁶ *Günlük Yazılar III Sûr*, 140–141.

⁴⁸⁷ *İslamın Dirilişi*, 46.

karanlığını aydınlatmaya yeterlidir.⁴⁸⁸ “Meleklerden daha yüksek bir görevde olmak demek. Görevden kaçmak, insan olmak demek. Görevden kaçmak, insan olmaktan kaçma denli düşürücü bir eylemdir. Görev ağırdır. Ama o kadar da şerefli. Kim görevden kaçarsa, görev de ondan kaçacaktır.”⁴⁸⁹

“Kur’an’da “Ben yeryüzünde sizi halife yaptım, arzı size bıraktım.” demekle insana önemli bir görev verilmiştir. Ancak Müslüman insanlara bu görev verilmiştir.. Çünkü Müslüman olmayanlar, zaten bu görevi yapacak ehliyetinde değil; öncelikle gerçek inançları yoktur. Sonra da, bu inanca yakışır yüksek bir ahlak sahipliğinden mahrumdurlar. O yüzden, aslında, dünya düzeninin hakiki sahipleri ve sorumluları Müslümanlar olarak kabul edilmişlerdir. Müslümanlar, güçlü oldukları zaman, dünyaya az çok nizam gelmiş, adalet gelmiştir; fakat onlar zayıf oldukları zaman da, dünya bir kaos yaşamış, bir keşmekeş yaşamıştır; çok daha büyüğüne de şu anda gebedir.”⁴⁹⁰

“Düşünce, inanış ve duyuş diriliş ve aksiyonlarımız tamamlanır tamamlanmaz, davranış aksiyonumuz başlayacak, zaferin ve savaşın metodu bulunacak, dayanak bir toprak ve bir kütle bulunacak ve bütün inanmışlar bir baş etrafında toplanacaktır. Şimdi, bütün gecemiz ve gündüzümüz bu yöne dönmelidir. Doğan çocuklar bu kadroya aday olarak düşünülmesi.”⁴⁹¹

Karakoç, Müslümanların ruhunun silahlarını yeniden donanmaları gerektiği düşüncesindedir. Ruhunun ana silahları olarak tapınmayı görür: “Allah’a tapma, insanın ve tabiatın tanrılık iddiasını yıkma, onları çıplak hakikatiyle kavramaktır. Namaz, oruç, hac, zekât, Müslüman ruhunun silahlarıdır. Namazla doğrudan doğruya Allah’a yönelmiş olmaktadır insan. Oruç, benliği kıran tapınmadır. Hac, Müslümanları bir araya toplayıp Allah’a yöneltmekte. Zekâtla, Müslüman sahip olduğu eşyayı da Allah’a yöneltmekte. Daha doğrusu eşyaya olan gizli tapınma bağlarını kırmakta, ilgilerini kesmektedir.”⁴⁹²

Peygamberlerin çekmedikleri çile türünün kalmadığını belirten Karakoç, bununla insanlığa örnek olduklarını ve insanlığın, çile dönemlerinde onları hatırlayarak teselli ve umut bulduklarını söyler. Her çileden ve ıstıraptan sonra gelen ferahlık ve kolaylık, bu çilenin birinci karşılığıdır. “Her güçlükten sonra bir kolaylık vardır,

⁴⁸⁸ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II, 120.

⁴⁸⁹ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 16.

⁴⁹⁰ Çıkış Yolu I, 58.

⁴⁹¹ İslamın Dirilişi, 46

⁴⁹² Günlük Yazılar III Sâr, 134–135.

şüphesiz, her güçlükten sonra bir kolaylık vardır.” kutsal hükmünü, çilenin sonucu için ilahi bir vâd, ilahi bir teminat olarak görür. Bu has bir ruhun ilerleme kuralıdır:⁴⁹³ “Ulu Peygamber namaz kılarken üzerine atılan ölü hayvan barsaklarına rağmen namazına devam etmişti. O namazına devam etmişti, çocukları üzerinden atmıştı o barsakları.”⁴⁹⁴ diyerek Peygamber Efendimizin de yaşadığı çilelere değinen Karakoç’a göre, İslam’ın inanç açısından, çağımızda üç yoz kesimle savaşı vardır:⁴⁹⁵

1-Yahudilikle, Hıristiyanlıkla savaş.

2-İkel dinler, putperestlikle, batıl inançlarla savaş

3-Tanrısızlık ve dinsizlikle, modern puta tapıcılık olan liderleri ilahlaştırma, lider kültüyle savaşma.

Diriliş davasını güneşi yeniden doğudan doğurtmak davası olarak gören, Diriliş davasını inançta, düşüncede ve eylemde diriliş davası olarak tanımlayan Karakoç⁴⁹⁶, eylemin hemen, sokağa fırlayıp, tabanca patlatmak, polise saldırmak, cam, çerçeve indirmek, gelişigüzel gösteri yapmak olmadığını söyler. Mücadelenin aşamaları vardır:⁴⁹⁷

“Eylem dediğim, yüzyıllara, yüzyılların içine kök salıp oradan uç gösteren eylemdir, yani kurumlar kurmaktır. Çünkü: bir fikir, ancak müesseselerle yaşar, hayatta kalır. Önce okulun yeniden kurulması gerekir. Geçmişte medrese vardı. İnsanlık medeniyetinin en büyük ilim ocağıydı. Sonra gücünü yitirdi. Şimdi onun yenisinin kurulması gerekiyor. Adına, medrese demeniz gerekmez. Okul deyin, mektep deyin, medrese deyin. Kelime önemli değil. Ruhunu yeniden dirilip çağın en yüksek ilim ocağı yapmak, medreseyi diriltmek, budur. Geçmişteki mimarimizi, geçmişteki edebiyatımızı, geçmişteki tarih bilimciliğimizi, geçmişteki tıp biliminin bugünkü doğu, batı tıbbıyla birlikte olan aşamasını en yüksek seviyeye getirmek, kısacası maddi ve manevi ilimlerde, fizik biliminde, sosyal bilimlerde tüm ilerlemeleri yapmak; okulu diriltmek budur. Yani Batı tarihçisinin karşısına, onun kadar ünlü bir tarihçi çıkartmak, batı politikacısının karşısına devlet adamı çıkartmak ve batı ordusunun karşısına onun kadar güçlü bir ordu, nükleer silah, yıldızlar savaşını yapabileceğimiz bir çapa ulaşmış,

⁴⁹³ *Günlük Yazılar II Sütun, 304.*

⁴⁹⁴ *Günlük Yazılar II Sütun, 518.*

⁴⁹⁵ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, 43.*

⁴⁹⁶ *Çıkış Yolu II, 90.*

⁴⁹⁷ *Çıkış Yolu II, 99.*

onun da ötesine geçmiş bir teknolojiyle donanmış ve manevi bakımdan da en yüksek, en faziletli bir seviyeye gelmiş ordu ve bir millet çıkarmak. İşte diriliş davası budur.”

Karakoç, barışçıl millet olan İslam milletinin, hiçbir zaman çıkara dayalı, dünya çıkarına dayalı bir siyaset izlemediğini söyler. Bunun Müslümanların cesur olmadıkları şeklinde yorumlanmamasını ister: “Müslümanlar en korkusuz bir toplum kurmuşlardır. Kavga şart olunca onlardan korkusuzu yoktur. Ama iyi bilirlere ki, kavga son çaredir ve kavganın faydasının sulhun faydasını aşması hali nadirdir. Ün için kavga yapmazlar. Çıkar için kavga çıkartmazlar. Dünya için değildir kavgaları. Kavgaları kavga için değildir. Kavgaları gerçekte sulh içindir. Kavgacı zulmü ortadan kaldırmak ve barışı kurmak için savaşır ve savaşılırsa. Ama bir de savaşılır mı, savaşta da onlardan üstün savaşçı görülmez.”⁴⁹⁸

“İyiye doğruya ve güzele yandaş olan Müslümanlar, terörün militanlarından, fedailerinden daha çok, evrensel barışın militanlarıdır, fedaileridir. Anarşizmin ve terörizmin kökünü bu kahramanlar kurutabilirler. Komünizm ve kapitalizm terörün ve anarşinin besleyicileridirler.”⁴⁹⁹

Karakoç’un cihat anlayışında, cihat yalnız cephede ve ateşli, ateşsiz silahlarla yapılan savaştan ibaret değildir. Onun kadar, hatta ondan daha değerli, o savaşın sonucunu da adeta belirleyen fikir savaşı, inanç savaşı, medeniyet savaşı, milletin millet kalma savaşıdır.⁵⁰⁰ *Çağımızda (cihadın) sadece cephede savaşmak olmadığını bilecektir diriliş eri. Ekonomi ve kültür savaşları da cihadın zaruri bölümleri ve kesimleridir. Peygamberlerin ve velilerin aynı zamanda çok defa meslek pirlere olduğunu bilen ve bu geleneğin özüne inen diriliş erleri, erenleri ve pirlere de İslam’ın yeniden diriliş toplumunu kurarken ekonomi ve kültüre hayatlarını adayan kahramanlar olacakları açık bir gerçektir.”⁵⁰¹*

“Cephede yurdu korumakla, yurdun içinde kendi medeniyetimizi gözler önünde tahrip edenlerle savaşmak, birbirinden farklıdır... Cihadı savaşta, cephede silahlı çarpışmak biçiminde yorumlama gibi bir dar ve sınırlı anlayışa saptanmamalı. Kültür ve medeniyet savaşını da öncelikle borç olan savaşa katmalı. Daha doğrusu bu tür savaş, o savaşın içinde düşünmeli.”⁵⁰²

⁴⁹⁸ *Günlük Yazılar II Sütun, 600.*

⁴⁹⁹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 17*

⁵⁰⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II, 146.*

⁵⁰¹ *Diriliş Neslinin Amentüsü, 52.*

⁵⁰² *Diriliş Neslinin Amentüsü, 29.*

Karakoç, aslında Diriliş'in, İslam sağduyusunun dirilmesinden ibaret olduğunu söyler. Bunun için de köke iniş, İslam ve Kur'an ruhundaki sağduyu tanımına ve özüne eriş, doğru analiz, Doğu-Batı mantığının çarpışmalarını tasvir ve sonuçlarını tespit ediş şarttır. İslam ülkelerindeki bugünkü düşüşün gerçek bir yoruma kavuşması çağımız entelektüellerinin yapması gereken bu incelemede yattığını belirtir.⁵⁰³ Düşmanın silahıyla silahlanmak ve bunu da meşru daire içinde gerçekleştirmek Karakoç'un cihat anlayışında izlediği metottur. Karakoç, peygamberimizin, çağı içinde, bütün düşmanların çağdaş güçlerini dengeleyecek manevi ve maddi silahla müslümanları donattığından söz ederek, günümüz müslümanlarının da aynı yolu izleyerek çağ içinde maddi ve manevi bütün cephelerde temelden kuruluşlarını gerçekleştirmek suretiyle var olmak ve ölüm kalım savaşımıza girişmek durumunda olduklarını söyler. Müslüman olmanın bunun şuurunda olmayla aynı anlama geldiğini ifade eder.⁵⁰⁴

Karakoç'a göre, batıl dinlerin mensupları, şuuraltılarındaki bir kompleksten ötürü olacak, en çok da, Müslümanın özgürlüğüne düşmandırlar. Müslümanlar, onlara ne kadar taviz verirlerse versinler, yine yeterli bulmazlar. Onun inancının yeşerdiği toprak olan özgürlüğünü isterler. Yok etmek, kurutmak için. Bu yüzdendir ki, Kur'an-ı Kerim'de, Müslüman olmayanlar için "*Siz onların dinine dönmedikçe sizden razı olmazlar*" denmektedir.⁵⁰⁵ Haçlıların savaşının bitmemiş olduğunu, sürmekte olduğunu ve süreceğini söyler. Şimdiki savaşları, geçmiştekilerle kıyaslanamayacak derecede korkunç bulur. Karakoç, korku ve teslimiyet, yok olma ile birlikte onursuzluğu da getireceğini korkusuzluğun öğrenilmesi gerektiğini Müslümanın bilmesini ister. Müslüman korkusuzluğu bir siper, bir kalkan gibi kullanmasını bilmelidir. Haçlılar önünde korkusuzca didik didik bir inanç ve merhamet heykeli gibi duran Selahaddin'i, kıyamete kadar, Müslümanlara ne güzel bir örnek olacağını belirtir.⁵⁰⁶ Karakoç'a göre, Batı'da, İslam köktenciligi, köktendincilik, fundamentalizm, radikalizm diye anılan ve bir öcü gibi gösterilen hareketler, gerçekte Ortadoğu'nun ve İslam dünyasının kendisini arayışı ve İslam Medeniyeti'nin yeniden dirilişine bitişmeyi deneyişten başka bir şey değildir.⁵⁰⁷

⁵⁰³ *Çağ ve İlham III Yazgı Seçisi*, 43.

⁵⁰⁴ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 30.

⁵⁰⁵ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 87.

⁵⁰⁶ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 96.

⁵⁰⁷ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 39.

*“Müslümanlar kıyamete kadar savaşçı olarak kalacaklardır. Katliama, zulme, istilaya, haksızlığa ve batıla karşı savaşçı olarak kalacaklardır. Hak adına ve hakikat adına Batının kan içici savaşçılığına karşı savaşıp duracaklardır.”*⁵⁰⁸

*“Bu yolda az şehit verilmemiştir. Zenci Müslüman lider Malcolm X, Ebubekir Tavafa, Ahmedu Bello, Seyid Kutub ve daha niceleri. Bu terör yüzünden birçok şehit verilmiştir. Ama her şehit verildikçe bu ülkü bir adım daha ilerlemektedir. Şehid Seyyid Kutub’un bize bıraktığı miras, zaferdir.”*⁵⁰⁹

İlahi yardıma inanan Karakoç, ilahi yardımda en etkili yardım çağrısını bilinçli olarak Tanrı yoluna girmek, Tanrı’nın yardımına layık olmak için gece gündüz çalışmak, Tanrı’nın yardımı gelince de, onu en iyi şekilde değerlendirmeye çalışmak olarak görür.⁵¹⁰ Onun bu yaklaşımı duanın etkisini az gördüğü anlamına gelmemelidir. Allah’ın kime ne zaman yardımını göndereceğinde de hikmetlerin olduğunun göz ardı edilmemesi gerektiğini düşünür. İlahi takdirde zayıf nesillerin erken başarısından, güçlü nesillerin sonraki başarısının murat edilebileceğini söyler. Onun daha hayırlı olacağına inanır. Çünkü daha köklü ve daha sürekli. Ama Allah dilerse o gücü ilk nesillere de verebilir. Hiçbir şey Allah’ın gücünün dışında değildir.⁵¹¹

*“En umutsuz anda bile bir umut vardır. Umutsuzluk bile bir umuttur eninde sonunda. Umutsuzluk, umuda çağrıdır. Yoksa onun ne anlamı olabilir?”*⁵¹²

*“Zor ve çetin koşu. Ama unutulmamalı ki, insan, bu zorluğun ve çetinliğin üstesinden gelmek için yaratıldı. Bu yüzden ona melekler yardım eder.”*⁵¹³ Uzun vadede zafer hakikatidir.⁵¹⁴

*“İnanmış insan içi, şartlar ne kadar ağır olursa olsun umutsuzluğa kapılmayan insandır. Çünkü o, zaten bir hazıra konucu değil, çetin imtihanlardan geçerek olanı değiştirebilir. Değiştirme gücünü verecek olan da Allah’tır. Allah’tan umut kesmekse mümkün değildir, inanmış olanlar için.”*⁵¹⁵

Karakoç’a göre, varoluş imtihanının en çetin günlerini yaşayan İslam ruhu, belki de biraz da son, ya tam var olmak veya tam yok olmak durumu içinde yeniden

⁵⁰⁸ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 86.

⁵⁰⁹ *Diriliş Çevresinde*, 114.

⁵¹⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 55.

⁵¹¹ *Günlük Yazılar II Sütun*, 348

⁵¹² *Makamda*, 38.

⁵¹³ *Makamda*, 20.

⁵¹⁴ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II*, 144.

⁵¹⁵ *Günlük Yazılar II Sütun*, 325.

uyanmaya başlamıştır. Şüphesiz İslam yeryüzünden kıyamet gününe kadar kalkmayacaktır. Bu, Allah'ın bir vadidir. Ancak, layık olmayan kavimler ve ülkeler bu ilahi nimetten kendi hataları yüzünden mahrum olabileceğini söyler:⁵¹⁶ “Allah isterse bir gecede çevirir gönülleri. Siyahı beyaz eder, karayı aka çevirir. Ama şerefin insanoğlunda olmasını istediği içindir ki her değişimi bir emeğe, zahmete bağladı. Her kazanç, her nimet, bir çalışmayla, bir çileyle irtibatlı oldu. Elde edenin, değerini bilmesi ve kolay kolay elden çıkarmaması için amaçlara ulaşma birçok şartlarla kayıtlıdır.”⁵¹⁷

Karakoç'ta Diriliş bir çağrıdır. Mükemmel ve ebedi olana doğru bir çağrıdır. Dirilişe doğru giderken de “Birlikte” olmanın nimetinden yararlanmak gerektiğini düşünür. “Allah'ın eli topluluk üzerindedir.” ve “İkiniz bir aradaysanız üçüncü benim, üçünüz bir aradaysanız dördüncünüz benim.” ilahi buyruklarının gereği olarak birlikte olmayı görür.⁵¹⁸

Karakoç, ne zamana kadar cihat sorusuna ayetten alınma sözlerle dile getirmektedir:

*“Fitne bastırıluncaya kadar savaşın!
Yeryüzünden fesat kalkıncaya kadar
Ey insanlık, ey insanlar
Ey gündüzden daha gündüz,
Hakikatten daha hakikat
Müslümanlar.”*⁵¹⁹

II. III. DİRİLİŞ TOPLUMU

2.3.1. Sezai Karakoç'un Millet Anlayışı

Millet kavramı, Arapça “mille” kelimesinden türetilmiştir. Mille, “bir söz” manasına gelmektedir. Dolayısıyla “millet” belirli bir sözü ya da vahiy kitabını kabul eden bir insan topluluğu demektir.⁵²⁰ Millet kavramı sözlüklerde din, şeriat, tarikat gibi anlamlarda kullanılmaktadır. Osmanlı Türkçesinin en önemli sözlüğü olan Kâmus-u Türkî, “din” ve “millet” kavramlarını aynı anlamda kullanır. Millet kavramı Kur'an'da

⁵¹⁶ *Günlük Yazılar II Sütun*, 327.

⁵¹⁷ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 13

⁵¹⁸ *Gündönümü*, 23.

⁵¹⁹ *Alın yazısı Saati*, 10.

⁵²⁰ Bernard Lewis, *İslam'ın Siyasal Dili*, Kayseri, 1992, 62.

daha çok “din” anlamında kullanılmaktadır. Bu kavram hakiki ya da gerçek din (Bakara:125, 135) anlamında olduğu gibi; Yahudi ve Hıristiyanların dini (Bakara: 120) manasına da gelmektedir. Kamus-ı Türkî’ye göre “millet”, bir “din”e bağlı çeşitli ırk ve dile mensup toplulukların ortak adıdır; İslam milleti gibi. Ümmet ise, bir dine mensup çeşitli toplulukların her birisi için kullanılan bir kavramdır. Türk ümmeti gibi. Kâmus-ı Türkî’nin yazarı Şemseddin Sami, “İslam milletleri” (millet-i İslâmîye) yerine “İslam milleti” (millet-i İslâmîye) “İslam ümmeti” yerine ise “İslam Ümmetleri” (ümme-i İslamiye) denilmesinin daha doğru olacağını söyler.⁵²¹

Karakoç kendi millet anlayışının tanımını yaparken, Avrupa’nın millet anlayışını reddeder ve felaketlerin asıl kaynağı olarak, bunu gösterir: “*Millet, İslam anlayışında, aynı inancı paylaşan insanların şuurlu topluluğudur. Yani, İslam’da (millet) kavramı, Durkheim’in (dolayısıyla Ziya Gökalp’in) millet anlayışının çok dışında bir kaynağa, medeniyet kaynağına bağlı bir kavramdır. Millet, İslam anlayışında bir medeniyetin halkına verilen addır. Oysa Avrupa’nın millet kavramı, insancılığa aykırı, zıt bir kavramdır. İslam’ın millet kavramı ise insanlığı içerir, onu oluşturur. İnsanlık medeniyeti topluluğu anlamına gelir.*”⁵²²

Karakoç, milleti bir dile dayandıran, milleti bir ırka dayandıran veya milleti menfaate, çıkar birliğine dayandıran tariflere karşı çıkmıştır. O, milleti bunlardan ibaret görmez. Ona göre millet bir şirket değildir. Millet bir dernek değildir. Bir ideale dayanmayan toplumlar millet olamazlar. Millet baştan sona bir ruhun canlanmış şeklidir. Bu ruh olmadığı takdirde, insanların bir kalabalık sayılabileceğini, ama millet olamayacaklarını söyler. Eğer millet olamazlarsa bir toplum, devlet de olamayacaklarına inanır.⁵²³

Karakoç, dünya tarihinde ilk defa millet kavramını ve görüşünü getiren ve tam anlamıyla bir milletin doğuşunu sağlayan Kur’an ve İslam olduğunu söyler: “*Bugün birçok millet ve milliyet görüşlerinin ve araştırmalarının büyük bir yer tuttuğu Batı literatüründe, millet kelimesi yerine kullanılan (nation) sözü, daha çok kan, dil, coğrafya gerçeği gibi milletin maddi yapısını meydana getiren tabii özelliklerinden birinin veya birkaçının meydana getirdiği bir örgüyü temel alır. Bu demektir ki, gerek teorik planda, gerek realitede, Batı Medeniyeti, İslam’ın getirdiği millet kavramını ve*

⁵²¹ Muhiddin Bilge, “Diriliş Düşüncesinde Toplum, Millet ve Devlet”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, 2003, 63.

⁵²² *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 172.

⁵²³ *Çıkış Yolu III*, 19.

gerçeğini henüz anlamış bile değildir. Batının, bugünkü millet anlayışı bile, İslam'ın anlayışına göre tam bir primitiflik içinde bocalamaktadır. Avrupa'nın ve Batı Dünyasının bugün bir medeniyet buhranı geçirmesinin belki de asıl sebebi budur. Irk esasına dayanan millet tanımı fikri iflas etmiştir.⁵²⁴Bu anlayışta ki, Batı, bütün teknik üstünlüğüne rağmen, bir Asyalı veya Afrikalı içinde eritememekte, bu yoldaki bütün teşebbüsleri ve misyonerlik çalışmaları, bu topluluklarının direnişleriyle karşılaşmaktadır. Eğer aynı kuvvet, İslam şuurunu taşıyan bir topluluğun elinde olsaydı, bütün dünyanın Müslüman yapılması güç olmazdı.”⁵²⁵

Karakoç'a göre, İslam, insanları iç içe dairelerden ibaret görür. Birinci ve en büyük daire, insanlık dairesidir. İnsanlar, bir tek asıldan gelmişlerdir ve aralarındaki dil ve gelenek farkları, sırf, bir varlık çeşitliliğinden ileri gelmektedir. Renk, dil, vücut yapısı, erkeklik, kadınlık hep birbirinden seçilebilmeleri, birbirlerine daha çok yardımcı ve yararlı olabilmeleri için kendilerine verilmiş özelliklerdir. İnsanların birbirlerine göre bu farklılıkta bulunmaları, insan olması bakımından eşit olmalarına engel değildir. Kur'an "Ey insanlar" diyerek, gerçekleri bütün insanlığa tebliğ eder. Bugün eldeki İncil'den anladığımız gibi, dinin bütün insanlığa teklif edilmesinde, Hıristiyanlığın başta geçirdiği tereddüdü, İslam bir an için bile geçirmemiştir. İnsanların, Hz. Âdem'in soyundan gelmelerinin Kur'an'da anlatılması, sadece bir mit olsun diye değildir. Bütün insanların din karşısında aynı sorumluluk ve aynı katılma ödevinde bulunmalarını pekiştirmek içindir. İkinci daire millet daireleridir. Bu da, İslam milleti ve küfür milleti diye ikiye ayrılan iki milletten meydana gelir. Bu anlayış, ırk, kan, ren, dil ve gelenek farklılıklarını inkâr etmek değil, belki, milletin meydana gelişinde esas faktörün, inanma ve inaniş, şuur, irade ve eşyaya işleme özelliklerini taşımaktır.⁵²⁶

Karakoç'ta İslam milleti, ilk insandan başlayarak, bugüne kadar, Allah'ın varlık ve birliğine inanan, peygamberleri ve kutsal kitapları tanıyan, kendi dönemlerindeki peygamberlerin getirdikleri vahiy gerçeklerini benimseyerek onların istediği bir düzeni gerçekleştiren bütün insanların meydana getirdiği büyük inanmışlar topluluğudur. Bu tanımdan da anlaşılacağı gibi, millet İslam topluluğunun objektif adıdır.⁵²⁷ Karakoç'a göre, bir insan Müslüman olunca, İslamı bütünüyle benimserse, yani Müslümanların

⁵²⁴ Çıkış Yolu I, 56.

⁵²⁵ Diriliş Çevresinde, 102.

⁵²⁶ Diriliş Çevresinde, 103.

⁵²⁷ Diriliş Çevresinde, 104.

inandıklarına inanır onların davranışını kazanırsa, İslam milletinden olmuş olur. İslam milletine katılmak her insan için mümkündür; yeter ki, o milletin üyelerini öbür insanlardan ayıran karakteristiği taşıyacak bir ruh değişim ve oluşumu uğrayarak gelsin. İslam, pozitif millet; küfür negatif millettir. Aslında İslam, insanlığı bir tek millet yapmak istemektedir.⁵²⁸

İlkin tanımlardan yola çıkan Karakoç, millet, ülke, rejim, toplum ve medeniyet kavramlarının yeniden yapılmasından sonra çok keskin ve kesin kararlarla yeniden yapılanmanın gerekliliğine inanır. Millet kavramını irdeleyen Karakoç milleti sadece bir ırkın topluluğu olarak görmez. Bunun mümkün olamayacağını, ırkların birbirine karıştığını belirtir. Zaten tarihte ırk esasına dayalı milletlerin varlığı, çok yeni bir olay olduğunu bu nedenle millet kavramının, medeniyet kavramıyla bitştirilmesi gerektiğini savunur. *“Bir medeniyetin toplumuna millet denir. Osmanlı Devleti dağıldıktan sonra kurulan suni devletçiklerin akibeti yaşadıkları kriz bugün ortadadır. Bizim ülkemizde de aynı sorun vardır. Irk esası dahi esas alınsa sınırlarımızın dışında birçok ırkdaşımız kalmıştır. Irk değil de milleti daha geniş anlamda medeniyetin bir toplumu olarak aldığımız zaman, sınırlarımızın dışında kalan büyük topluluklar zaten milletimizin parçalarıdır. Ülkemizdeki Kürt sorununun ve Ortadoğu’da yaşanan bunalımların kaynağında millet anlayışını yanlış tarif yapmamızdır. Biz Ortadoğuluyuz. Ortadoğu’nun bir parçasıyız. Ayrılmaz bir parçasıyız. Burada büyük bir millet yaşamaktadır. Bu milleti, Türkler, Araplar, Kürtler, İranlılar buna katılmışlardır. Afrikalılarda bu milletin bir parçasıdırlar. Ve bugün uyanan Afrika, ancak İslam medeniyetinin dirilişi için bir yöneliş bulursa bir kurtuluşa erebilir.”*⁵²⁹

Karakoç’un millet anlayışı Türkiye Cumhuriyeti’nin resmi tez ve söylemleriyle pek bağdaşmamaktadır. Fransız İhtilali’yle beraber, Türkiye’de sistematiği sosyolog Ziya Gökalp’ça oluşturulan ardından Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucu kadrolarınca benimsenip yürürlüğe konan milliyetçilik anlayışından oldukça uzaktır:

“Ne mutlu Onun ümmetinden olana.

*Ne mutlu “Onun ümmetindenim.” diyene.”*⁵³⁰

“Osmanlı Döneminde bir millettik, mükemmel bir millettik. Hatasızlık Tanrı’ya mahsustur. O dönemde de hatalar olsa bile, diliyle, edebiyatıyla, idealleriyle, ahlakıyla,

⁵²⁸ *Diriliş Çevresinde*, 107.

⁵²⁹ *Çıkış Yolu I*, 88.

⁵³⁰ *Günlük Yazılar II Sütun*, 391.

sanatıyla, düşüncesiyle, yönetimi ve ordusuyla, o çağda bir benzeri görülmeyen üstün bir millettik. Ancak, bu millet, 19. yüzyılda Avrupa’da geliştirilen ve sonra da İslam dünyasına sıçratılıp onu parça parça eden (nation) kelimesinin karşılığı olan millet değildir. Batıdaki millet kavramı, daha çok bir ırka veya dile bağlı bir topluluğu ifade eder. Dar görüşlü bir kavramdır. Oysa İslam düşünce ve yaşantısında, millet kavramı, ırka veya dile bağlı bir kavram değil, İslam medeniyetinin organik toplumuna verilen addır. Osmanlı döneminin millet anlayışı buydu. Bugün, sadece ırk veya dil esasına dayanan millet teorileri iflas etmiş, bu yüzden yeni yeni içerikler aranılmaya başlanmıştır. Aslında, ırkları, dilleri, hatta yurtları farklı da olsa, insanları birleştiren şey, “ideal birliği”, amaç birliğidir. Asıl millet, aynı ideale sahip insanların meydana getirdiği toplumdur. Medeniyet ve insanlık idealleri topluluğunun adıdır “millet”. Bu yüzdendir ki, çağımızda, Panславизм gibi ırkçı istila arzuları, yine insancılık iddia ve maskelerinin arkasına saklanmaktadır.”⁵³¹

Arif Nihat Asya’nın “Dicle niçin, Fırat niçin bende doğar, bana dökülmez? dizesiyle Karakoç, bu nehirleri konuşturup, aslında İslam milletinin bu yapay suni parçalanmasına bir göndermede bulunmakta, bu nehirleri konuşturmaktadır:⁵³² “Sen nasıl parçalanmazsan, bir bütünsen, ben de bir bütün olarak, yalnız Türk’ün, yalnız Arab’ın, yalnız Kürd’ün değilim. Hiç kimse bana tek başına sahip çıkmasın. Ben İslam milletinin suyuyum, onun can damarıyım. Siz de ibret alınız ve parçalanmayınız, bölünmeyiniz.”

Karakoç, bir takım düşünceler yıkılacak diye korkulmaması ve insanların kendilerini sınırlamaması gerektiği fikrindedir. Ona göre, rejimler, millet içindir. Rejim, devlet içindir. Devlet, millet içindir. Devlet çökerse, herkes altında kalır. Başka bir devletimizin olmadığı, devleti düzeltmek, değiştirmek, köklü bir şekilde, yeni baştan, tabii ve tarihi temeline oturtmak zorunda olduğumuzu bize hatırlatır.⁵³³

“Bütün bu karakteristiğiyle İslam Milleti, tarih içinde yerini almıştır. Birbirlerine bitişik, coğrafya parçalarında oturduklarından bir yurt beraberliği vardır. Ülkü birliği ise bu milletin temel taşıdır. Bu halk birbirleriyle kaynaşmış, ırklar birbirine katılmış, dış çizgileriyle de bir millet meydana gelmiştir. Asr-ı Saadet, Hulefa-yı Raşidin, Emevi, Abbasi, Büyük Selçuk ve Osmanlı Devletleri, İslam Milletlerinin bir

⁵³¹ Edebiyat Yazıları II Dişimiz Zarı, 16.

⁵³² Çıkış Yolu I, 104.

⁵³³ Çıkış Yolu I, 100.

bütün halindeki devlet ifadeleri olmuştur. Devletler zayıfladığı veya parçalandığı zaman da millet bütünlüğü bozulmamıştır. Bu millet kutlu bir millettir. Bu milletin prensipler yasası Kur'an-ı Kerim'dir. Bu milletin sembolü hilaldir. Bu millet, Arap, Türk, Kürt, Zenci, Hintli diye ayırmaksızın, Birinci Cihan Savaşı da dâhil, İslam'ı yıkmaya çalışanlara karşı, bütün savaşlarda, kardeşçe ve yan yana çarpışmışlardır.”⁵³⁴

Ümmet-millet ilişkisine değinen Karakoç, “millet”i, İslam topluluğunun objektif adı, “ümme”i sübjektif adı olarak tanımlar. Buradaki sübjektif kelimesinin gerçek ve terim anlamıyla düşünülmesi gerektiğini, keyfi anlamındaki sübjektiflik olmadığını belirtir. Millet, İslam topluluğunu meydana getiren kişilerin genel özelliğinden hareket edilerek varılmış bir kavramdır. Ümmetse, bu büyük tarihi topluluğun, krolonjik bir sıra takip eden bölümlerine de denk düşen, topluluk başlarına, peygamberlere izafe edilmesinden doğan bir kavramdır. Hz. Musa'nın ümmeti, Hz. Peygamberin ümmeti gibi. Karakoç'a göre, demek ki, ümmet ve millet kelimeleri, bazı düşünürlerin sandığı ve ısrar ettikleri gibi ayrı toplulukların adı değil, aynı topluluğun, İslam topluluğunun, inanmışlar topluluğunun, inancılar topluluğunun birbirinden ayrılmaz, biri öbürünü bütünleyen, biri mümin ve inanç, öbürü peygamber ve tarih açısından bakan iki adıdır. Millet kelimesiyle yetinilmeyip buna ümmet kelimesinin de katılmasının sebebi, milletin oluşumunda inancın tek başına yetmemesi, peygamberlerin örneklik etmelerinin de gerekmiş olmasıdır. Millet kelimesiyle, inanmışlar topluluğunun muhitten merkeze doğru, ümmet kelimesiyle, merkezden muhite doğru olduğunu ifade eder:⁵³⁵ “Ümmet milletin öbür yüzüdür. Bu kavramları birbirinden ayrı kavramlar olarak değil, ayın ön yüzü, arka yüzü gibi birbirini tamamlayan kavramlar olarak düşünmek lazımdır”.⁵³⁶

Karakoç'a göre, İslam'ın “millet” anlayışı, Batının millet anlayışının çok üstünde, adeta onun erişemeyeceği bir anlayıştır. İnsanları, doğuştan getirdikleri, kendi niyet ve iradelerinin katkısı olmayan özelliklerle ayırma, gerçekte ilkel bir bölünme ve parçalanma düşüncesine dayanmaktadır. Kur'an-ı Kerim'de “millet” kavramı tüm inananlar topluluğunu belirtmek üzere kullanılmıştır. Bütün Müslümanlar bir millettir. Bu “millet” kavramı, toprak, dil, ırk realitelerinin üstünde, inanç ve ülkü beraberliğini

⁵³⁴ *Diriliş Çevresinde*, 108–109.

⁵³⁵ *Diriliş Çevresinde*, 105.

⁵³⁶ *Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj*, 56.

ifade eden bir kavramdır.⁵³⁷ “Batıların millet anlayışı, İslam’ın millet anlayışının yanında çok geri, ilkel bir anlayıştır. Müslümanların millet ve devlet anlayış ve uygulamasına özendikleri veya ondan korkup çekindikleri için geçmişlerdir. Irk toplumuna “millet” demeleri insanlık anlayışıyla bağdaştırılması mümkün olmayan bir inat düşüncesinden başka bir şey değildir. Batının ırk esasına dayanan milliyetçiliği (nasyonalizm) çökmeye mahkûmdur. İslam ülkeleri için de, bu, zehirden farksız bir ideoloji olmuştur.”⁵³⁸

Karakoç, İslam’ın sadece bir inanç sistemi olmayı bir hukuk ve devlet düzeni de getirmiş olmasının İslam topluluğunu tam bir millet haline getirdiği kanaatindedir. Hıristiyanlıkta devletle dinin ayrı oluşu bir Hıristiyan milletin teşekkülüne engel olmuştur. Bir Hıristiyanlık milletinden değil cemaatinden bahsedilebileceğine inanır. İslam’ın millet görüşünün açık millet, Yahudilik’in ise kapalı millet olduğu görüşündedir.⁵³⁹

Karakoç, Avrupa’dan aldığımız millet mefhumundan kendi millet anlayışımıza dönmeyi ister. Millet anlayışımızı ırk esasından koparıp medeniyet esasına bağlamanın zorunlu olduğuna inanır Yani aynı medeniyete mensup insanların topluluğuna millet denir tanımına geri dönmek gerektiğini düşünür.⁵⁴⁰ O Avrupa’dan gelen ve ırkçılık esasına dayanan millet mefhumunun artık çürümüş olduğunu söyler. Millet halinde olmayı, en büyük nimet olarak görür. Onun millet anlayışında, millet, ne bir ırk, ne bir dil esasına dayanır. Irklar, diller, adetler, renkler birbirleriyle karışık olabilir. Osmanlı Devleti’nde olduğu gibi. Osmanlı Devleti’nin halkı bir millet değildi, ümmetti ve bu milletin bir başka anlamı da ümmetti. Ümmetle milleti birbirinden ayrılmaz bütün olarak değerlendirir. Milleti, devleti, medeniyeti birbirinden ayıran zihniyetlere tepki duyan Karakoç, bu ayrımın millet fertleri arasında çözülmenin başlamasının mukadder olacağını, felakete doğru gideceğini söyler. Esaret altında kalan müslümanların, millet bütününden ayrı düşükleri için bu zulme maruz kaldığını söyler.⁵⁴¹ “Aynı medeniyetin, biz hepimiz, İslam medeniyetinin mensuplarıyız, aynı milletin çocuklarıyız. Irk esası tamamen Batıdan gelmedir ve terk edilmesi gerekir. Bizim için, eskilerin tabiriyle, zehr-

⁵³⁷ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II, 131.

⁵³⁸ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 72.

⁵³⁹ Diriliş Çevresinde, 107.

⁵⁴⁰ Çıkış Yolu II, 156.

⁵⁴¹ Çıkış Yolu III, 22–24.

i katildir, yani öldürücü zehirdir ve nitekim parçalayıp bölmüştür Osmanlı Devletini, geldikten sonra.”

“Tek bir ırktan oluşmamıştır milletimiz. Bunların suni olarak birbirinden ayırma ihaneti İngilizlerin, Fransızların bıraktıkları meşum mirastır.”⁵⁴²

“Müslümanların kendi sağlıklı millet anlayışını bir tarafa bırakıp batının sakat millet anlayışına saplanmaları ciddi bir yanlışlığa düşürmüştür bizleri. Her kavramın yeniden dirilişi gerekmektedir. “Millet” kavramı, bu kavramların en önemlilerinden biri. Belli bir dil veya ırkın topluluğu anlamına kullanılıyor gibi batılı anlayış çerçevesinde. Oysa buna eskiden millet denmez, kavim denirdi. Bu kavramı düzeltip, milleti, en medeni ve insani olan, ırk üstü, manevi kardeşlik, ideal kardeşliği anlamına geri döndürmek, birçok acılar içinde kıvranan halklar için şifa denilecek tek çaredir.”⁵⁴³

“Peygamberimiz, aşiretçiliğe, kavimciliğe, “asabiyet” çiliğe karşı çıkmış, Allah’a inananlar milleti olan İslam Milleti kavramını ilan eden kutlu kitabımız, ebedi hakikatler kaynağı Kur’an-ı Kerim’in işaret ettiği doğruluyu göstermiştir. Yalnız Arabı değil, Acemi, Türkü, Hintliyi ve Afrikalıyı da kurtarmıştır. Onları ırk mefhumunun üstüne çıkarmıştır. Onları Allah’ın milleti yapmıştır.”⁵⁴⁴

Karakoç, Rusya örneğinden yola çıkarak ne kadar büyük bir gaflet içinde olduğumuzu hatırlatmaktadır. Dağılmakta olan Rusların, dağılmayı bambaşka bir şekilde önleyip, ırk ve din, gelenek ve göreneklere itibarıyla kendileriyle ilgisiz halkları aldatıp bağlı tuttuklarını, oysa bizim birbirine kaynaşmış, dini ve kültürü, geçmişi ve ideali aynı, ırk ve dil itibarıyla de bir hayli karışmış bir milleti suni olarak ayırarak, bölecek, parçalayacak yabancıların telkinlerine kanarak, insanlığın kolay kolay ulaşamadığı ve ulaşamayacağı dünyanın en medeni, en insani, en hakiki ve en ideal toplumunu dağıttığımızı ifade eder. Başkalarının medeniyetinden kurtuluşu umarak imkânsız zorladığımızı ve yanlış yolda olduğumuzu söyler.⁵⁴⁵

Geçmişte büyük bir millet olduğumuzu, büyük bir millet olduğumuz için de büyük bir medeniyet ortaya koyduğumuzu hatırlatan Karakoç, medeniyetimizin, dünyanın en büyük kültürünün bir eseri olan İslam kültürünün bir eseri olduğunu söyler.

⁵⁴² *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 210.

⁵⁴³ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III*, 72–73.

⁵⁴⁴ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II*, 108.

⁵⁴⁵ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 32.

İslam Medeniyeti'nin, geçmiş medeniyetleri bünyesinde barındıran ve bugünkü medeniyet âlemine de temel bir kaide teşkil eden bu esas medeniyeti "*Hakikat Medeniyeti*" olarak adlandırır. İlk insandan başlayarak kıyamete kadar gidecek olan bu tek medeniyetin zirve hali, İslam Medeniyeti'dir ve bu medeniyetin büyük milleti olarak da bizim milletimizi görür:⁵⁴⁶ "*Milleti en geniş manasıyla medeniyet ruhuna raptederek düşünmek, her türlü fedakârlığı yapmak gerekmektedir. Atalarımız bu fedakârlığı yapmışlardır. "Sen öne geç!" demiştir kendisinden daha geride olana, öbür ırklara. Araplara asil kavim, necip kavim demiştir. Acemlerin edebiyatını, Acemler kendi okutmamışlar ama Osmanlı okutmuştur. Afrikalı gelmiş sarayda vazife almış, köylü gelmiş sadrazam olmuştur. Hiçbir ayırım yapmamışlar, kabiliyete bakmışlar ve böylece büyük devlet nizamı kurmayı başarmışlardır.*"

İlk insandan bugüne kadar gelmiş Hakikat Medeniyeti'ni oluşturan millet ulu millettir. Bu millet, Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed'in tek kelimeyle İslam milletinin oluşturduğu millettir. Bu millete seslenen Karakoç, bölünmüşlük ve düşüşün artık son bulması çağrısında bulunmaktadır:⁵⁴⁷ "*Uyanınız, Diriliş ruhuna eriniz. Parçalanmış, bölünmüş, maddi ve manevi kölelik ve düşüşün her türlüüne uğramış milletinizi yeniden derleyip toparlayınız. Yeniden tek millet olmanın yolunu açınız. Hak ve halk, sizden bunu bekliyor. Tarih ve kader, sizin bu ülkü atılımıza gebe.*"

2.3.2. Sezai Karakoç'un Devlet Anlayışı

Devlet Arapça kökenli bir terim olup, elden ele geçen iktidar, saltanat anlamına gelen "devl" kökünden türetilmiştir. Örgütlenmiş bir toplum olan devlet, yönetimin kurumsallaşması sonucu ortaya çıkmıştır. Batı'da 16. yüzyıla kadar devlet deyimini kullanılmamıştır. Eski Yunan'da, devlet yerine "polis", Roma'da "civitas" veya "republica" deyimleri kullanılmıştır. Devletin karşılığı olan "stato" ancak 15. yüzyılda ortaya çıkmış, soyut anlamda devlet deyimini ilk kullanan ise, 16. yüzyılda Machiavelli olmuştur.⁵⁴⁸ Ondan daha önce ise 14. yy.da Tunuslu İbn-i Haldun devletin gelişimiyle ilgili gözlem ve düşüncelerini meşhur "Mukaddime" adlı eserinde dile getirmiştir.⁵⁴⁹

⁵⁴⁶ Çıkış Yolu III, 21-22.

⁵⁴⁷ Çağ ve İlham II, 113-114.

⁵⁴⁸ A.Şeref Gözübüyük, *Anayasa Hukuku*, Ankara, 1991, 10.

⁵⁴⁹ Bilge, 66.

“Devlet, toplumu yöneten kuraları belirleme yetkisine sahip olan özel bir kurallar bütünüdür.”⁵⁵⁰ “Devlet, belli bir ülke üzerinde yerleşmiş, zorlayıcı yetkiye sahip bir üstün iktidar tarafından yönetilen bir insan topluluğunun meydana getirdiği siyasal bir kuruluştur.”⁵⁵¹ şeklinde devletin değişik tanımları vardır.

Karakoç, Hakkın ve adaletin gerçekleşmesi için, devlet gücünü şart görür. Çağımızda doğuda ve batıda oluşan süper güçlerin insanların geleceğini kararttığını, müslümanların da kendi süper güçlerini oluşturma ve büyük devletlerini kurma zamanının geldiğini söyler. Müslümanların tek bir vatani olduğu görüşündedir:⁵⁵² “Bizim bir toprağımız var; o vatan İslam ülkesidir; dar-ül İslam denir İslam literatüründe. İsterseniz biz ona bir isim verelim, ülke adı olarak, İslamiye diyelim. Bir milletimiz var. O milletin adı İslam milletidir ve bu İslam milletin bir medeniyeti vardır, o medeniyetin adı İslam Medeniyetidir.”

Ülke deyince Karakoç, bütün İslam ülkelerini kastetmektedir.⁵⁵³ İslam devletinin, adalete, fazilete dayanan ve güçlü bir misyon sahibi olması gerektiğini düşünür. Aksi takdirde uzun ömürlü olamayacağını bilir: “Devletin ideali, adalettir, fazilettir, hakikattir, medeniyettir. Eğer bir devlet, medeniyet ve ahlak ideallerine dayanmazsa; bir devlet, iyiyi emredip, kötüyü men etmeye çalışmazsa o devlet uzun ömürlü olamaz. Kuvvet şarttır, ama dayandığı temel kuvvet değildir. Kuvvet, bir yere kadar korur devleti; fakat ondan sonra, onu yaşatacak olan, insanlık idealidir. Yüksek ideallerdir, hakikattir, adalettir.”⁵⁵⁴

“Misyonu olmayan milletlerin dağılmaları kaçınılmazdır. Ancak misyonu olan milletler tarihte şan ve şerefle anılır. Selçuklu ve Osmanlı devletlerine baktığımız zaman bu devletlerin misyonunun hakikat medeniyetini dünyaya hâkim kılmak, İslam Medeniyetini dünyanın sulh ve sükân temeli yapmak istiyorlardı. Romalıların da bir misyonu vardı “Pax Romana “ adında. Misyonları güya sulh ve düzen getirmektir. Ama temelinde, Romalıların dünyaya hâkimiyeti niyeti yatıyordu. Bunun karşısında, İslam Medeniyetinin ilkesi olan Pax İslamica diyebileceğimiz İslam sulhu, yani dünyadan

⁵⁵⁰ Gordon Marshall, *Sosyoloji Sözlüğü*, Ankara, 1999, 146.

⁵⁵¹ Münci Kapani, *Politika Bilimine Giriş*, Ankara, 1989, 35.

⁵⁵² *Çıkış Yolu II*, 95.

⁵⁵³ *Çıkış Yolu I*, 116.

⁵⁵⁴ *Çıkış Yolu III*, 70.

fitnenin kalkması, bizim medeniyetimizin ve milletimizin her zaman için ideali olmuştur.”⁵⁵⁵

Karakoç’a göre, İslam Medeniyeti çocuklarının bir “model” çizmek, üretmek zorunluluğu vardır: “*Temel model, peygamberin oluşturduğu modeldir. Daha sonraki modeller, temel modeli başka şartlarda ve zamanlarda aramaktan dolayı bir çeşitlenme göstermişlerdir. Bu ana modelden sonra, ona bağımlı olarak, Dört Halife Devri modeli, Emevi modeli, Abbasi modeli, Maverü’l-nehir modelleri, Selçuk modeli, Hint-İslam modeli, Osmanlı modeli, tarih ve iklim şartları, rakip medeniyetlerle karşılaşma zaruretleri gibi belirleyiciler ve sınırlayıcılar sebebiyle, değişik görünümlemlerle var olmuşlardır. Ama özde bir değişiklik yoktur. İslam Medeniyet tarihinde karşılaşılan güçlük, batıdan kurtulmadan değil, olgunlaşan modelin değişen dış şartlar karşısında yenilenmesinde olmuştur.*”⁵⁵⁶

Karakoç, Suudi Arabistan ve İran gibi modellerin ancak kendi coğrafya ve geleneklerinin çizgileriyle sınırlı kalmaya mahkûm olduklarını, ırk ve coğrafyayı aşacak yeni bir model oluşturmayla beraber tüm İslam aydınlarının katılacağı yeni bir diriliş atılımıyla mümkün olabileceğini söyleyen Karakoç, Osmanlı’yı taklit eden değil, onu anımsatan bir birlik modelini ister ve Türkü, Arabı, Acemi, zenci ve diğer ırk ve ülkelerden olanları toplayabilen bir model arayışındadır. “*Bir model ki, tüm İslam âleminin askeri, ekonomik ve siyasi gücünü bir araya getirebilsin. Sosyalizm ve Kapitalizm dışında da güçlü bir dünya oluşturabileceğini gözler önüne serebilen, yeryüzünde üzerinde güneşin batmayan hakiki devlet. Karakoç’un tasavvurundaki model öyle bir model ki, tüm Haçlı ruhu ve gücüyle İslam âlemini istilaya gelen Batının karşısına çıkabilecek devleti, federal yapıyı veya bloğu kurabilen bir devlettir. Bunalan insanlığın tek umudu olan, yeni bir çağı açan, zulüm çağını kapatan bir devlet.*”⁵⁵⁷

Karakoç, devlet kurmanın, her topluma nasip olmayacağını, ancak bir medeniyet esasına dayanan ve millet haline gelmiş toplumların devlet kurabileceğine inanır. Ona göre, devlet kurabilmek için millet olmak lazımdır. Millet olmak için de bir medeniyet esasına dayanmak lazımdır. O, tarihin en büyük milletini oluşturmamızın sebebini de, en büyük medeniyet olmamız gerçeğinin içinde olduğunu söyler.⁵⁵⁸ Müslüman bir

⁵⁵⁵ Çıkış Yolu III, 99.

⁵⁵⁶ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 108–110.

⁵⁵⁷ Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, 112.

⁵⁵⁸ Çıkış Yolu III, 68.

devlet portresi çizerken de Karakoç, imparatorluk soylu olanların ömürlerinin uzun olduğuna ve uzun yıllar güçlü kalarak hüküm sürdüklerine dikkat çeker: *“Hakiki devletin en az, on milyon kilometre kare yüzölçümü olan, iki yüz elli milyon nüfuslu ve mutlaka nükleer güce sahip ve bilginleri en teorik pozitif bilimlerde ileri seviyede ve sanatçıları, bilim adamları da kendi alanlarında dünyada en yüksek seviyede olanlarla yarışabilecek bir toplum, bir millet, bir devlet, ancak devlet olabilir. Bu özellikleri taşımayanlar eninde sonunda parçalanırlar. Tarihte bile bu böyledir. Roma, Bizans, Abbasi ve Osmanlı Devletleri uzun ömürlü devletlerin mükemmel örnekleridir. Boyutları, milletleri, nüfusları büyük olan bu devletlerde birçok din ve mezhep bir aradadır.”*⁵⁵⁹

Geçmişteki örnekler bakan Karakoç, İslam milletinin tek devlet ve büyük devlet olma şuuruna dikkat çeker. Aynı zamanda ‘Acaba iki devlet, iki Müslüman devlet olur mu?’ sorusunun cevabını bazı şartlarla mümkün olacağını belirtir:⁵⁶⁰ *“Birçok âlim buna fetva vermemiş. Dünya yüzünde tek İslam devleti olmalı demişler. Bazı âlimler de zaruri durumlarda birden fazla İslam devleti olur; ancak şartları vardır demişlerdir. Bu İslam devletleri, birbirlerine düşmanca bakmayacaklar. Birbirleriyle savaşmayacaklar. Birbirlerinin topraklarına göz dikmeyecekler. Bu, birinci şart ve bu İslam devletleri, hepsi İslam’ı uygulayacak. Bu ikinci şart. Üçüncü şart da, İslam devletlerinden birine bir zarar geldiğinde, bir saldırı olduğunda diğerleri onun yanında alacak. Bu şartlarla fetva vermişler, şartlara uyulmadığı takdirde fetva vermemişlerdir bilginler.”*

Karakoç, toplum kurumlarından en önemlilerinden olan devlet için ifrat ve tefrit dengesinin iyi korunması gerekliliğine inanır. Otorite tanımama, anarşiye kapı açarken aynı şekilde kişiyi hiçe sayıp, tüm hakkı devlete vermeni de geçmişte prototipini firavunların, nemrutların oluşturduğu sisteme sebep olacağını düşünür. Ona göre, toplum ve insan huzuru ise, bu ikisinin arasındaki dengede saklıdır.⁵⁶¹

Karakoç Batı’nın 17. yy.dan beri İslam âlemine milliyetçilik adı altında ırkçılık zehrini saçtığını söyler. İslam’da millet telakkisinin olduğunu ve sadece İslam milletçiliğinden, milliyetçiliğinden bahsedilebileceğini, İslam’ın millet anlayışını unutturup ırkçılığı milliyetçilik diye kabul ettirmenin, kavramların yozlaştırılması anlamına geleceğini savunur. Karakoç bu yanılığa düşüşün, İslam milletinin bin

⁵⁵⁹ Çıkış Yolu III, 83.

⁵⁶⁰ Çıkış Yolu III, 117.

⁵⁶¹ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 47.

parçaya bölünmesiyle sonuçlandığını belirtir.⁵⁶² Osmanlı'nın ırk kavramından uzak duruşu onu bu tehlikeden uzun süre korumuştur: “Osmanlılar, kendi devletlerine Osmanlı devleti bile dememişlerdir. Bu deyim Tanzimat'la birlikte bize Avrupa'dan gelmiş bir deyimdir. Hanedana Al-i Osman, devlete ise yüce devlet derlerdi. Dünya devleti olmak gibi büyük bir hedefi nişanlamışlardı. Memluk ve Kırım Hanlıkları'nın büyük devlet olamadan tarihten silinip gitmelerinin altında aşiretçi gelenekten kurtulamamaları yatmaktadır.”⁵⁶³

“İslam devleti, ahreti hedef alan bir dünya devleti olarak görülür. Osmanlı'nın “yüce devlet” anlamında olan Devlet-i Aliye ismini kullanması bu sebeptir. Farklı anlayışlarla İslam'ı düzen olarak kabul etmiş, İran ve Suudi Arabistan'ın “İran İslam Cumhuriyeti” ya da “Suudi Arabistan Devleti” diye isimlenmeleri çağımızın, milliyet duygusunun baskısında olduğuna açık bir delildir.”⁵⁶⁴

Karakoç, İslam'ın devlet anlayışında görevlerin birer “emanet” hükmünde olup, Kur'an-ı Kerim'in: “Emanetleri ehline veriniz.” diye buyurduğunu hatırlatmaktadır. Ona göre bu ilke büyük bir devletin yaşama ilkesidir. “Meşveret” ilkesi (Danışma), “Adalet”in yerine getirilmesi ilkesi, “Barış” ilkesi ve “Helal Kazanç Prensibi” ile İslam devleti, mükemmele ulaşacak devlet olmanın sınırlarını belirlemiştir.⁵⁶⁵

Karakoç, devlet derken kendi medeniyetimizin milletimizin devletini işaret etmektedir. Ortadoğu'da Müslüman aydınların kuracağı büyük, süper devleti kastetmektedir.⁵⁶⁶ O devletin ideali, insanlık idealine, o da medeniyet ruhuna bağlanmadıkça, insan için zulümden başka bir şey getirmez.⁵⁶⁷ “İslam'da, Kur'an'da devlet yoktur.” görüşünde olanlara da değinen Karakoç, onları büyük hata içinde görür. Peygamber Efendimiz, Dört Halife, Abbasiler, Emeviler, Selçuklular ve Osmanlıların hep devlet kurmayı gerekli gördüklerini kişilerin ferdi Müslümanlıklarının ancak İslam toplumuyla anlam kazanacağını savunur. Eğer İslam milleti olmazsa kişilerin Müslümanlığı da dayanaksız kalır. Nitekim İslami düzen ortadan kalktıktan sonra günümüzdeki gençliğin başıboş yetiştiğine dikkat çeker:⁵⁶⁸ “Ortadoğu'da İslam ülkesinde, bir süper İslam devletinin olması gerekmektedir. Siyasi faaliyetin temelini bu

⁵⁶² Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II, 18.

⁵⁶³ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 66.

⁵⁶⁴ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 63.

⁵⁶⁵ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 74–75.

⁵⁶⁶ Çıkış Yolu III, 118.

⁵⁶⁷ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, 53.

⁵⁶⁸ Çıkış Yolu III, 121.

teşkil etmelidir. Nitekim bu devletin eksikliğini, çağımızda misalleriyle görmekteyiz. Bosna-Hersek'te, Azerbaycan'da Filistin'de, Irak'ta kolayca bunca kan akıtılamazdı.⁵⁶⁹ Rusya'da izin almadan ezan okuyamayan Müslüman toplumun günümüzdeki hali de gösteriyor ki, insan, ancak kendi devletinde dinini özgürce yaşayabilmektedir.”⁵⁷⁰

2.3.3. Diriliş Nesli

Diriliş nesli, Diriliş insanı, Karakoç'un Hz. Âdem'den bu yana gelen İslam toplumunu oluşturmuş ya da oluşturacak hakikat erleridir. Yani insanlığı iyiye, doğruya çağırın, kötülükten men eden insanlar topluluğudur. Allah'ın emir ve yasaklarına uyan bir toplumdur. İslam milletidir o. Bu topluluk her dönemde var olmuş ve var olmaya da devam edecek olan toplumdur.

Karakoç'a göre, kendi yeniden doğuşumuzu gerçekleştirebilmek için, her şeyden önce İslam ruhunu ihya etmek, diriltmek gereklidir. İslam ruhunu en canlı şekilde taşıyan bir Diriliş nesli gelmedikçe yapılacak bütün girişimlerin köksüz ve temelsiz olacağına inanır. O, İslam ruhuna sahip olmayı, İslam'ı söz olarak, kelime olarak kullanmak değil, tam anlamıyla yaşamak olarak algılar.⁵⁷¹

Karakoç, Kur'an-ı Kerim'in her devirde, hayırlı bir topluluğun toplumu yaşatma görevini üstlenmesini istediğini belirtir: *“İyi buyurup kötülüğü ortadan kaldırmasını istiyor bu topluluğun. İyilik buyuruculuğun ve kötülüğü ortadan kaldırmanın sürekli, kesiksizce devam etmesi, İslam'ın temel ilkelerindedir. Peygamberimiz de “Bir kötülük görürsen onu elinle düzelt, gücün yetmezse dilinle düzelt. Ona da gücün yetmezse, içinden onu kötü gör.” diye buyurmuştur. İşte inanmış kişi, sorumluluktan kaçmamanın en yüksek derecesine ermiş kişidir.”⁵⁷²*

Karakoç'a göre, insanlığın her batış bunalımda Kur'an'dan gelen bir esinti, İslam dünyasını uyarmış ve dünyaya yeni bir diriliş nesli göz açmıştır. Tefik Fikret'in idealize ettiği Haluk'un Nesli'ne göndermede bulunarak, bu neslin yerini M.Akif'in idealize ettiği Asım'ın Nesli'nin aldığını söyler: *“Haluk'un nesli dönemi kapanmaktadır. Asım'ın şehit neslinin topraktan yeniden yeşermesi olarak Diriliş nesli dönemi başlıyor. Bu nesil, korku ve mustu neslidir. Neredeyse hakikati yeryüzünden silmeyi başaracak olan şeytancı güç ve dehanın son insan ruhlarında doğurduğu*

⁵⁶⁹ Çıkış Yolu II, 97.

⁵⁷⁰ Çıkış Yolu III, 67.

⁵⁷¹ Günlük Yazılar III Sûr, 145.

⁵⁷² Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 130.

kıyamet gününe mahsus korkuda gelip, en zayıf anında bile mağlup olmayan, hakikatin şanını tarihin alnına en derin çizgilerle yazan, insanlığın sarılacağı son kurtuluş ipi olan bir ülkünün, İslam ülküsünün, tükenmez muştusuna çağırarak olan nesil.”⁵⁷³

Karakoç, bu neslin kısa zamanda yetişmesinin gerekliliğine vurgu yapar ve bunun aynı zamanda gelmekte olduğunu müjdeliler: “Kurtulmak için yeni bir Destan Nesli'nin gelmesine yol açmalıyız. Her insanımızın yüreğinde gazilik ve şehitlik arzusunu yeniden uyandırmamız, bu ateşi alevlendirmemiz gerekir. Yalnız din ve İslam uğruna, ideal uğruna can vererek şehitliğin sembolü ve İslam destanının ebedi gençliğinin başı olan Hz. Hüseyin'i örnek alacak bir Destan Neslinin sökün etmesi, kurtuluşun tek şartıdır.”⁵⁷⁴

“Bu nesil, kırk yıldır yetişmesine çalıştığımız nesildir. Bu nesil Diriliş Neslidir. Bu nesil görünmüştür. Ufukta görünmüştür ve şehrin kapılarına dayanmıştır. Hiç korkmayın, bu nesil gelmektedir. Düşmanlara ne kadar tedbir alsalar, ne kadar engel olsalar, bu neslin, Diriliş Nesli'nin, gelip, İslam Âlemini yeniden diriltmesine ve dünyanın karşısına bir abide gibi dikmesine hiç kimse engel olamayacaktır. Kaderimiz ve tarihimiz, burada sona ermedi. Kıyamete kadar bu millet yaşayacaktır. Bu milletin çocukları yeniden kendine gelecektir.”⁵⁷⁵

“Yeni bir nesil gelmektedir İslam ülkelerinde. Bu Diriliş neslidir. Bu nesil, ilkin, inanç ve davranışının genel çerçevesini çizecektir. İslam kültür ve medeniyeti, Kur'an ve Peygamber'den gelen İslam ruhundan fıskırmış bir terkiptir. Ab-ı hayat terkibidir. Kelimeci, lafızcı olmayacaksınız. Kelime ve lafzın hakkını da vererek özcü ve ruhçu olacaksınız. Statik inançlı ve eylemli olmayacaksınız. Dinamik olacaksınız. Namazın da bir meşale olacak, orucun da. Zekâtın, haccın da dinamik olacak, hatta ciğer, ilik, kalp, beyin olacak, hatta zekâ, zihin ve ruh olacaktır.”⁵⁷⁶

İslam inancına göre, insanoğlu Allah'ın yeryüzündeki halifesidir. Genel anlamıyla bu dünyanın sahipleridir. Dolayısıyla bu dünya onların hakkıdır ve onlara miras kalmıştır. Karakoç'a göre, kastedilen “mümin” insandır ve başkası dünyaya hâkimse mutlaka zulüm yapacaktır ve mutlaka gasıptır.⁵⁷⁷

⁵⁷³ *Günlük Yazılar III Sür.*, 26–27.

⁵⁷⁴ *Günlük Yazılar I Farklar*, 20.

⁵⁷⁵ *Çıkış Yolu III*, 105.

⁵⁷⁶ *Diriliş Neslinin Amentüsü*, 63–64.

⁵⁷⁷ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 217.

Karakoç, her Müslüman ülkü adamının, Yusuf Suresi'nin ruhuna ermek için çalışması gerektiğini söyler. Karakoç'a göre, Sure-i Yusuf inanmış insanın, ülkü adamının, safha safha, durak durak hayatına ışık tutan en geniş çerçeve, en genel çizgili ebedi bir modeldir. Sure-i Yusuf, dünya ve insanoğlu var oldukça kendini inandığına adayın her inanmış kişinin kaçınılmaz bir şekilde geçireceği acı tatlı günlerin, başarıların ve skandalların, yenilgilerin ve zaferlerin, batış ve çıkışların, düşüş ve yeniden çıkışların, düşüş ve yeniden doğuşların, çilelerin ve bağışların, ilahi armağanlara erişmelerin bir peygamberin gerçek hayatında sembollerini derlemektedir.⁵⁷⁸

Karakoç Müslümanın görevini en üst görev olarak görür: *“Metafizik yanı olan bir görev. Tanrı tarafından verilmiştir bize. Çünkü her insan, her Müslüman yeryüzünde, Allah'ın halifesidir. Yeryüzüne onun hâkimiyeti yakışır, yerleşir. Böyle olduğu halde, hâkimiyeti başkalarına bırakmak, Allah düşmanlarına bırakmak, hakikat düşmanlarına bırakmak, bizzat varoluşa ihanettir. Kadere ihanettir. Kaderimiz misyonumuzdur. Eğer sen alınyazısının dediğini yapmazsan, alınyazısı seni çarpar, yere vurur.”*⁵⁷⁹

Tarihin tüm büyük hareketlerinin, fedakârlık ve feragatin zirvesine çıkmış dava adamlarının yüce ahlakıyla gerçekleştiğini söyleyen Karakoç'a göre, sadece fikrin ya da inancın doğru olması yetmemektedir. Dava, dava ahlakına sahip insanların omuzları üzerinde yükselir. Dava ahlakına sahip insanlar, yalan ve iftiraya aldırmandan davasını savunmaktadırlar: *“Bir davanın, bir düşüncenin, bir inancın yaşaması için doğru, iyi ve güzel olması yetmez. O görüş, o düşünce ve inancın uğruna hayatını bile hiç çekinmeden verecek yaşatıcıların bulunması lazımdır. Bir ideale inanan, onu can pahasına savunan kahramanlar hep olmuştur hep. Havarilerin Hz. İsa'ya bağlılığı, sahabe-i kiramın Peygamber Efendimize olan bağlılığı, bu iman kahramanlarının hayatı eşsiz bir destandır.”*⁵⁸⁰

Karakoç, diriliş erini, gelecek zamanın biricik kenti diriliş kentinin diriliş sitesinin kurulması için taş taşıyan biri olarak görür.⁵⁸¹ Aşağıya çıkardığımız Diriliş neslinin/savaşçısının özelliklerini belirten Karakoç, onu çok yönlü bir mücadele adamı

⁵⁷⁸ *Ruhun Dirilişi*, 23.

⁵⁷⁹ *Çıkış Yolu III*, 103.

⁵⁸⁰ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II*, 145.

⁵⁸¹ *Diriliş Neslinin Amentüsü*, 11.

olarak görmüş ve onun tüm alanlarda şuurlu ve mücadeleci yapıda olduğuna/olması gerektiğine dikkat çekmiştir:

a) *“Müslüman kişi başkalarıyla değil, kendisiyle çağdaş olan, geçmişteki büyük İslam yaşantısını bugün de gerçekleştirmeyi görev bilen bir anlayışa sahip olmalıdır. Ayrıca özgürlüğünü kazanmak için ölünceye kadar savaşmayı İslamlığın, Müslümanlığın gereği olarak bilmelidir.”*⁵⁸²

b) *“Diriliş insanı, somut ve dinamik bir metafizikle, soyuta açık, suplesli bir fiziği teoride ve pratikte dengeleyen, bozulmuş olan bu dengeyi yeniden kuracak olan, yeni insan, insanlığın yeni prototipidir.”*⁵⁸³

c) *“Diriliş insanının varoluşunun temeli Tanrı inancıdır. Tanrının halifesidir o. Bu anlamda ülkücü, bu anlamda dünyaya tasarruf edicidir. Malik olur, ama kendi adına değil. Hükmeder, yapar, yıkar, değiştirir, aslına irca eder ama bunların hiçbiri kendi adına değildir.”*⁵⁸⁴

d) *“Özgürlük, diriliş insanı için, bir sorumluluktur. Sorumluluk da özgürlük. Akli Tanrılaşmaz. Onun doğrultusunu düzelterektir diriliş insanı.”*

e) *“İslam uygarlığının yücelik ideasını yeniden diriltecektir diriliş insanı. Hikmet, düşünce, bilim, sanat, ancak bu temel idea etrafında yeni bir dünya inşa edebilirler. Yeni bir sosyal doku oluşacaktır o. Böylece Diriliş toplumu doğacaktır. Diriliş erlerinin, erenlerinin, pirlilerinin içinden sökün edeceği toplumu bu yeni dokuyla örecektir. Devrimi aşarak diriliş çekirdeğini yeşertir. Statüko veya devrim, onun için, gerçeğin iki yüzü ya da yüz ve astarıdır.”*⁵⁸⁵

f) *“Klişeci değil özcü, lafızcı değil, anlamcıdır. Ahlakı, hukuku ve estetiği, metafiziği ile ilişkilidir. Mümkün olduğu ölçüde “geçici”nin tutsağı olmamaya çalışır. “ebedi” ye bakar hep.”*

g) *“Müslüman idealist, kendinden, davasından emindir. Halkını ve ülkesini, her türlü tehlikeye karşı, korkmadan, çekinmeden uyarır ve herkesi bu tehlikelere karşı önlem almaya çağırır kişidir. İlahi yardım, dava adamın güvencesidir.”*⁵⁸⁶ *Sürekli tazeleniş ve yenileniş içindedir. Ama yenilik bir amaç değil, bir yöntemdir onun için.”*⁵⁸⁷

⁵⁸² *Diriliş Neslinin Amentüsü*, 27.

⁵⁸³ *İnsanlığın Dirilişi*, 134.

⁵⁸⁴ *İnsanlığın Dirilişi*, 134.

⁵⁸⁵ *İnsanlığın Dirilişi*, 136–137.

⁵⁸⁶ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II*, 155.

⁵⁸⁷ *İnsanlığın Dirilişi*, 139.

h) “Doğuyu-Batıyı bilen, eski uygarlıkları derinlemesine inceleyen, yükseliş ve düşüşlerin sebeplerini derinden derine araştıran⁵⁸⁸ diriliş eri çalışkandır. Tembellik, nefsin yatağıdır onun için. Baştan sona Diriliş toplumu, çalışkanlık esası üzerine inceleme ve ilim aşkına bina edilmiştir.”⁵⁸⁹

t) “Gelmekte olduğunun ilk işaretlerini veren Diriliş Neslinin ilk ustaları, ancak inanç ateşi, feragat ahlaki, benliği kırma kahramanlığı, arı gönüllülük yiğitliği gibi özellikleri taşıyan ulular olacaktır. Hiçbir zaman ululuk iddia etmeyen, kendilerini ulu görmeyen, kendi ululuklarının farkında bile olmayan, işe ve esere gömülmüş, doğacak yeni büyük yapının doğuşuna kendini vakfetmiş ulular. Suda kendini gören atın suyu geçememesi gibi, kendini gören kişi de ulu eserin istediği büyüklüğü ve gücü gösteremez.”⁵⁹⁰

i) “Dirilişçiler, önce kendilerini yetiştirmeli ve hakikate dört elle sarılmalı, gerçek inanç, düşünce, duyarlık ve davranış sahibi olmaya bakmalı ve bu özellikleri yitirmeden çoğalmanın çarelerini aramalıdır.”⁵⁹¹

j) “İslam gençliği, dindar, yurtsever, hakikatçi, doğruya susamış, yürekli, aşklı bir gençliktir. Günlük politikanın dışında kalır, evrensel değerler peşinde koşar. İslam gençliği, İslam’ın ışıklarını dünyaya salan örnek ve ideal gençliktir. İslam gençliği, inanmış, ta yürekte inanmış, yüksek ahlaklı üstün karakterli, bilgili ve şuurlu, ateşten geçmiş ve çelikleşmiş bir gençliktir. İslam gençliği inşa ruhunu taşır. Verimli ve yapıcıdır. İslam gençliği yerinde susar ve yerinde konuşur. O, Allah aşkıyla yanmış, Peygamber sevgisiyle tutuşmuş, öteye inanmış, tarihin gidişini değiştirecek ve insanlığın geleceğinin kefilidir.”⁵⁹²

k) “Diriliş Yolu, alın teri yoludur. Gerçekte, zahmet rahattır, rahattık da zahmet. Alın teri, insan ruhunun temel taşıdır. Diriliş eri, davası uğrunda alın teri dökmekle yükümlüdür. Düşünce, inanç, söz ve niyet, davranış ve tutum onda hep alın teriyle karılmıştır. Diriliş erleri, Tanrı’nın razılığını elde etmek için kendilerini insanlığına ve topluma adayacaklardır.”⁵⁹³

⁵⁸⁸ Diriliş Neslinin Amentüsü, 15.

⁵⁸⁹ Diriliş Neslinin Amentüsü, 50.

⁵⁹⁰ Günlük Yazılar III Sûr, 25.

⁵⁹¹ Günlük Yazılar I Farklar, 113.

⁵⁹² Diriliş Çevresinde, 135.

⁵⁹³ Diriliş Mustusu, 49–50.

l) “Dirilişçiler, putları köleleştirme simgeleri olan putları kıran özgürlükçülerdir. İnsan tapıcılığını, ırk tapıcılığını, sınıf tapıcılığını, mal tapıcılığını kıran özgür insandır, diriliş insanı. Diriliş nesli, özgürlüğün neslidir. Şartlar ne kadar ağır olursa olsun, özgürlüğü solur. Özgürlük onun hayat tarzıdır. O, zindanda da özgürdür, sarayda da. Tanrıya inandığı için özgürdür, özgürlüğünü bu inançtan almanın bilincindedir diriliş insanı. Tanrı'nın bağışladığı özgürlük nimetiyle özgür olduğunu bilmekte, iyi bilmektedir.”⁵⁹⁴

m) “Terhisi ancak ölümlle olan bir ruh savaşının adamıdır diriliş eri. Yeni bir uygarlığın sorumlusu, yüklenicisidir diriliş eri. O yeni uygarlık ki, en eski uygarlıktır aynı zamanda. Diriliş eri için, hayat, bir zikirdir. Tanrı'yı anmaktır baştanbaşa yaşamak.”⁵⁹⁵

n) “Diriliş savaşçısı, tarihi şartlanışların mahkûmu olamaz. Tarih, onlar için büyük bir tecrübe alanı, bilgi kaynağıdır. Tarihi oluşum ve bağlanışların esiri olmayacak bu kahramanlar, tarihi yeniden yoğurarak, onu yeniden hakikat yörüngesine oturtmaya çalışacaktır.”⁵⁹⁶

o) “Dirilişçi, daima Diriliş toplumunu inşa hedefinden sapmama çabası içindedir; yıkıcı değil, yapıcıdır. Değerlerin gözcüsü ve bekçisidir.”⁵⁹⁷

Çağımız Müslümanın tek varoluş şartı olarak Kur'an, namaz ve oruçta dirilen bir İslam insanı olmayı gören Karakoç,⁵⁹⁸ diriliş erlerinin, alınlarında kıyametin ürpertisini ve secdenin iz ve nurunu taşıyan “insanlar” olarak, bu dünyada ahiretin anlam ve amaç planında gerçekleştirmesini mesaj ve ödev bilmiş ve dünyanın bu en ağır, fakat en şerefi işini yüklenmiş koşucular, ahiret koşucularına benzetmektedir.⁵⁹⁹

Karakoç, Diriliş erinin yaşamını ödeviyle, misyonu ile özdeşleştirmiştir: “O ödevi için yaşar, daha doğrusu ödevini yaşamaktadır. Yaşama başladı mı ödev başlamış, ödev bitti mi yaşama da bitmiştir. Öyle yaşar ki, sanki var olan yalnız ödevdir. Ödev onda kendini yaşar. ... Diriliş eri kendini unuttur, benliğini siler. Görev onun için çağın, zamanın kendisidir. O, kendinden sıyrılarak ağırlıklarından kurtulur, ortada yalnız hakikatin kendini insani kadroda gerçekleştirmesi kalır. ... Diriliş eri,

⁵⁹⁴ Diriliş Mustusu, 26.

⁵⁹⁵ Diriliş Mustusu, 53–54.

⁵⁹⁶ Çağ ve İlham III Yazgı Seçşi, 28.

⁵⁹⁷ Diriliş Mustusu, 9.

⁵⁹⁸ Samanyolunda Ziyafet, 48., Günlük Yazılar II, 15.

⁵⁹⁹ Diriliş Mustusu, 101.

benliği yokluğun ateşten sınavını vermiş, misyonun özüyle (ben)ini diriltmiş kişi demektir.”⁶⁰⁰

Karakoç'ta Diriliş nesli araştırıcı nesildir ve bu nesli Doğu'nun, İslam Dünyasının ve bütün insanlığın beklediği tahkik nesli olarak adlandırır. Bu nesli tanımlarken, peşin hükümlerden kurtulan, kendi öz hükümlerine, varoluşuna katılmış gerçeğe varmak için başını taşan taşa çalan, taklidi bir tarafa koyup, tahkik yolunda ilerleyen, tüm eserleri inceleyen, geçmişte duyulan bütün heyecanları yaşayan ve ayrıca onlara çağdaş bir açılım veren bir nesil olarak niteler.⁶⁰¹

“Geleceğin diriliş neslini İslam ülkeleri çıkaracaktır. Hak dava dışındaki tüm ideolojiler istedikleri kadar mesafe almış olsalar da, İslam'ın dirilişi ondan daha hızla mesafe almıştır. İslam'ın çağımızda görünen bir ekolü metafizik temeli hazırlamış, öbür hareketler de sosyal ve psikolojik, politik atmosferi doğurmuştur. Şimdi de hepsinin diriliş adı altında toplanmasına ve bir cevher olarak inanç ve davranış, teori ve pratik, tasarı ve eser hamlesine sıra gelmiştir.”⁶⁰²

2.3.4. Diriliş Aydını

Aydın, münevver, toplumun önünde olan, ona meşale tutan ve çağını doğru okuyan kişidir. Karakoç, aydın kadrosunun bir hareket için ne derece önemli olduğunu bilmektedir. Cezayir'deki 1990 yılları arasındaki İslamcı Partinin iktidara gelememesini ve daha birçok başarıya ulaşamamış hareketlerin temelinde kendi aydınını oluşturmama sıkıntısının yattığını söyler. Sadece diriliş hareketinde değil, her hareketin başarısının aydın kadrosuyla doğru orantılı olduğunu belirtir: *“Her hareket, bir kadroya sahip olmakla gerçekleşir. Peygamber Efendimizin de, vahiyle destekli olduğu halde, ilahi sünnet icabı bir kadroya ihtiyacı olmuştur. Bu kadro ki Moğolları Müslüman yapan Horasan erenleridir. Selçuklunun ve Osmanlının maddi ve manevi mimarları olan Yunus'tur Mevlana'dır. Tanzimat'tan bu yana kurtuluş, diriliş kadrosunu aramaktadır bu toplum.”⁶⁰³*

Karakoç, sorumlu aydın yetiştirmeyi, bir toplum için birinci derecede hayat memet meselesi olarak görür. Aydının sorumluluğu, dıştan gelen bir sorumluluk, empoze edilmiş bir sorumluluk değil, içten gelen, kendi toplum kültüründen, kişilik

⁶⁰⁰ *Diriliş Muştusu*, 40–41.

⁶⁰¹ *Çağ ve İlham II*, 44

⁶⁰² *Çağ ve İlham II*, 32.

⁶⁰³ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 42.

formasyonundan kaynaklanan bir sorumluluk olması gerektiğini düşünür. Zorlama ve sun'i olmazsa, ondan bir fayda beklenebileceğini savunur. Aydın olmayı, seçilmişliği, egosunu şişirme, egosantrizmmini büyütme, topluma yabancılaşmasını arttırma, toplumda ve insanlıkta yaşayan evrensel gerçeği görmezlikten gelme şeklinde anlayan ve yorumlayanların, sonunda topluma karşı görevlerini unutup ve sorumsuzluk bataklığına yuvarlanacağını söyler.⁶⁰⁴ Kitlelerin yetişmesinde aydın katkısına dikkat çeker: *“Çağımızda her ideolojik hareket, bir aydınlar kadrosu yetiştirdikten sonra büyük kitle hareketlerine girişmektedir. Bunun aksi, yani kitle hareketinden hareket edilerek büyüye büyüye aydınlar kadrosunu kurmak da mümkündür, ama bu, nadir görülen bir gelişmedir. Çünkü aydınlar, kitleyi eğitebilirler, ama kitlenin aydını değiştirmesi daha güçtür.”*⁶⁰⁵

Kur'an-ı Kerim'de de, toplumda hep iyiyi ve doğruyu gösterecek, toplumu hep iyiye ve doğruya götürececek bir kadronun bulunması öğütlenmektedir. Bunun adının yönetici kadro, ya da aydın tabakası olmasını önemsiz bulan Karakoç'a göre, aslolan, böyle bir kadronun varoluşudur.⁶⁰⁶ Karakoç, İslam'ın çağımızda yeniden canlanışında da ilkin aydın bir kadronun doğuşuna çalışıldığını söyler. Ancak, daha bu kadro tam kurulmadan birdenbire kitlelere (yeterli aydın kadroya sahip olmayan halk yığınları) geçiş fırsatları zaman zaman belirlemektedir. Bunu desteklenmesi gereken bir gelişme olarak görmekle beraber, aydın neslin yetişmesini önemsemek gerektiğini düşünür:⁶⁰⁷ *“Aydınsız, esersiz, tahlilsiz ve sentezsiz, edebiyatsız, İslam'ın yeniden canlanacağını ummak serap eşinde koşmaktır. Aydın kadro yetiştirilmeden başarının ilk işaretlerini bile görmek mümkün değildir. Bütün dikkatler aydın bir kadronun yetişmesi noktası etrafında toplanmalıdır. Biz bunu yapmazsak, ilerdeki nesiller bizi ihanetle suçlayacaklardır. İnsanlığı peşinden sürükleyecek olan aydın Müslümanlardır.”*

Karakoç, dünya çapında tarihçiler, dünya çapında şairler, yazarlar, bilim adamları çıkartmadığımız sürece ve yeni bir yorum ortaya atıp İslam Medeniyetinin dirilişini gerçekleştirmediğimiz takdirde, bizi nice tehlikeler beklediğini söyler:⁶⁰⁸ *“Tarih, pozitif ve sosyal bilimler, ahlak konularında kendi medeniyetimizden kaynaklanan yeni yorumlar ve tezlerle ortaya çıkmalı, idealist ve fedakâr İslam aydını*

⁶⁰⁴ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 71.

⁶⁰⁵ *Günlük Yazılar II Sütun*, 396.

⁶⁰⁶ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 267.

⁶⁰⁷ *Günlük Yazılar II Sütun*, 396.

⁶⁰⁸ *Çıkış Yolu I*, 100.

tipini, ne yapıp yapıp doğurmalı ve çığ gibi çoğaltmalıyız. Yoksa manevi ölüm, dinin, kültürün değişmesi, hatta isimlerin bile Hıristiyanlaşması, tüm geçmişi unutma felaketi kapıdadır.”⁶⁰⁹

Karakoç’a göre, İslam’ı yeniden diriltmek için, düşüncesi bilgisi ve ahlakıyla yüce İslam’a inanmış aydınlar kitlesini yetiştirmek davanın can damarıdır. İslam’ı yeniden büyük bir heyecan kaynağı, aşk kaynağı kabul etmek; çarenin kaynağıdır. Kişilere değil, değerlere ve o değerlerin kaynağı olan İslam’a bağlılığın telkini, beklenen yeni tomurcuklanmayı sağlayacaktır. Karakoç, aydınlar kitlesini yetiştirmeyi toplumun bir ödevi olduğunu ve yetişen aydınların da her alana hâkim olmaları gerektiğini düşünür ve İslam ahlakıyla ahlaklanmayı da onlar da olması gereken bir nitelik olarak görür.⁶¹⁰ *“İslam dini bir aydınlar dinidir. Onun için bilmek, Müslümanın birinci ödevidir. “Oku” diye başlayan Kur’an’dan başlayarak bütün İslam klasiklerini ve kaynaklarını okumak. Karanlığa gömülmüş olanları ışığa, gün yüzüne çıkarmak. İmam-ı Rabbaniler, Muhyiddini Arabiler, Celaleddin-i Rumiler, İmam-ı Gazalilerle, kitap sayfalarında olsun, akşamlamak ve sabahlamak. Alında namazlardan bir aydınlık. Yüzde, oruçlardan bir ışık. Gönülde, merhametten bir yumuşaklık. Davranışlarda bir ölçülülük ve bir kararlılık, bir denge. Kur’an ahlakıyla ahlaklanma çabası. Eninde sonunda, İslam aydını yalnız kendi ülkesini kurtarmakla kalmayacak, insanlığa da yol aydınlatacaktır.”⁶¹¹*

“İslam ruhunun yeniden canlanış ve dirilişinde, yazar ve önderlere, ebedi olandan aktüel olana, en metafizik düşünceden pozitif bilim konusuna, en teorik yapıdan en pratik girişime, en ferdiden en sosyale kadar, inançtan sanat, ahlak ve politika alanlarına uzanmak ödevi düşmektedir. Bu kutlu bir ödev ve gelenektir. Kutsal bir emanettir.”⁶¹²

Karakoç, İslam Dünyası’nda bugün görülen yavaş da olsa uyanma hareketlerini, üstündeki ölü toprağını devirmeye başlamasını geçen yüzyılın sonundan bu ana kadar Müslümanların ruhlarını canlandırmaya ömürlerini harcayan inanç kahramanları, düşünürler, şairler ve savaşçıların eser ve emeklerine bağlar.⁶¹³

⁶⁰⁹ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 136.

⁶¹⁰ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 150

⁶¹¹ *Günlük Yazılar II Sütun*, 399.

⁶¹² *Günlük Yazılar III Sür*, 9.

⁶¹³ *Günlük Yazılar III Sür*, 12.

Karakoç'a göre, ülkemizde İslam, yüzyılımızda ilkin, her türlü çöküntünün baş sorumlusuymuş gibi karşılanmış ve tüm kapılarına mühür vurulmuştur. İslam, aydınların yaşantısından uzaklaşarak, aklın anonimliği içine kaymıştır. Camiler, haclar ve kurbanlar dışında, İslam özü yakalanmaz bir mit gibi uzaktı. Sonra yavaş yavaş, ilkin bir "inanç problemi" gibi halk içinde gelişmeye başlayan İslam ilgisi, sonradan şartların, düşünce alanında hürriyet artışının da verdiği bir hızla ve imkânla entelektüel planda yeniden doğuşunu gerçekleştirme yolunu tutmuştur. İnanç açısından İslam'a bakış ve dönüş, geniş kitle içinde alanını geliştirirken, aydınlar içinde, "psikolojik aç"dan yorumlayış davranışı ve İslam'ın çağ içine yerleştirilebilecek yaşama sistemi, çağın kritiğini İslam perspektifinden yapabilecek bir diyalektik oluşmuştur. Son yıllarda, bilgiyle ve düşünceyle daha çok donanmış bir çevrilmiş eserler bütününe desteğini kazanıp, İslam önünde yerli yeni aydın, duygusunu ve düşüncesini birleştirmiş oldu. Karakoç, büyük kütlede gelişimini sürdüren inanç tazelenişinin de hesaba katılırsa, inanç, düşünce ve duygu alanında İslam'ın, yeni bir diriliş hamlesini gerçekleştirmeye başladığını düşünür.⁶¹⁴

Aydınları uyaran Karakoç, halktan kopuk aydınların peşinden halkın gitmeyeceğini belirtir: "*Halkımız sağduyuludur. Daima aydının doğru yoldan gitmesini ister. Aydınlar yanlış yola gittiği zaman da onlara karşı direniş gösterir. Pasif mukavemete geçer. Kitleler aktif olamazlar. En çok, pasif mukavemete gösterirler. Onun için, yanlış ve sun'i yapılanmalara karşı milletimizin gösterdiği direnişi de takdirle karşılayalım. Bunu geri millet! İşte, ilerlemeye ayak uyduramayan millet diye vasıflandıranlar utansın.*"⁶¹⁵

İslam aydınına, doğal akışı hızlandırmak, engellemeleri kırmak, dağılan dikkati İslam üzerine toplamak görevleri gibi dirilişi yolunda büyük görevler düştüğünü söyleyen Karakoç, müslüman ferasetini çağdaş bir sistem içinde diriltmeyi sağlayacak, bu yeni şuur akımını gerçekleştirecek yeni bir aydın kadronun gerekliliğine işaret eder.⁶¹⁶ Aydın tipini özetlerken Karakoç, bu kadronun niteliklerini ve yapması gerekenleri inceden inceye vermektedir:

a) "*İslam toplumunun yeniden dirilişinde önderlerin yapacağı ilk iş, toplumu sarsmadır. Şokla sarsıştan sonra, toplumun kalbindeki kara lekelerin kazınması dönemi*

⁶¹⁴ *Günlük Yazılar II Sütun*, 202.

⁶¹⁵ *Çıkış Yolu I*, 98.

⁶¹⁶ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 21.

gelir. Aşırı tutkuların lekeleri. Putlaştırma lekeleri. Kötü ahlak nakışları. Bütün bunlardan kalbin ve ruhun arınması lazımdır. Üçüncü dönem, ruha müspet özelliklerin aşılması safhasıdır. Arı hale gelmiş ruha vuran hakikatler onu üstün insan vasıflarıyla donatmaya başlar.”⁶¹⁷

b) “Bugünkü aydınlar kadrosu halkı arkasından sürüklerse, durumundan umutlu olmak zordur. Halk kendi aydın kadrosunu yetiştirir, aydınlık bir devlet kavramı ve görüşüyle donanmış olarak devletin hayat kaynaklarının başına yerleştirebilmelidir. Bu yalnız bizim kurtuluşumuz olmayacak, bütün Türklük dünyasının bütün Ortadoğu’nun ve bütün İslam dünyasının kurtuluşu olacaktır.”⁶¹⁸

c) “Diriliş, aydın işidir. Ama halktan ve insanlıktan kopuk olmayan, tam tersine onların hakikate muhtaç olduklarına şüphe edilmemesi gereken ruhları ve şahdamarlarıyla can ve kan birliği ve ilişkisi içinde bir kader ilgisi taşıyan aydın işi.”⁶¹⁹

d) “Aydınımız, ne diktatör ruhlu olmalı, ne halktan kopuk olmalıdır, halkına bağlı, halkıyla bütünleşmiş, milletle bütünleşmiş ve halkına, milletine saygılı, insana saygılı, erdem esasını temel alan ve medeniyeti, her yönüyle, maddi ve manevi cihetleriyle yeniden diriltten bir kadro teşkil etmelidir.”⁶²⁰

e) “Toplumda aydın bir kesim, dünyada olup bitenlerden, düşünce ve sanat akımlarından hep haberdar olmalı ve daha onlar ülkeye ve topluma gelmeden onu karşılayıcı düşünceler, akımlar ve kurumlar geliştirilmeli ve kurulmalıdır.”⁶²¹

f) “Kendi ülkesini doğunun, batının saldırısından koruyacak olan İslam aydını, her şeyden önce kendini bilmek zorundadır. İkinci ödev, doğuyu bilmek. Üçüncü ödev, batıyı bilmektir. Yenilgilerin kaynağını aydınlatmak. Açık duran çıkış kapılarını aramak ve göstermek.”⁶²²

g) “O, savaştan ruhunu, bir yandan kendi oluş ve dirilişine, bir yandan da insanlığın oluş ve dirilişine yöneltmek ve kendini bunun yöntemini bulmaya, bunu gerçekleştirmeye adanmış borcundadır.”⁶²³

⁶¹⁷ *Günlük Yazılar III Sür*, 74–75.

⁶¹⁸ *Diriliş Çevresinde*, 162.

⁶¹⁹ *Diriliş Muştusu*, 113.

⁶²⁰ *Çıkış Yolu I*, 118.

⁶²¹ *Günlük Yazılar IV Gün Saati*, 38.

⁶²² *Günlük Yazılar II Sütun*, 398.

⁶²³ *Çağ ve İlham III Yazgı Seçşi*, 44.

h) “Öbür hareket ve ideolojilerdeki aydın kadroyla, İslam’ın aydın kadrosu arasında büyük farklar vardır. İslam aydını halkıyla bir bütün olmakta, yaşayışları birbirine uymakta, kitleler aydına güvenebilmekte, aydın da halktan kopmamakta, onu sevmekte ve benimsemektedir. Aydın halkın içinde yaşamakta ve ondan güç almaktadır. Ancak diğer hareket ve ideolojilerde ise aydın kadroyla halk arasında bir boşluk, bir yabancılaşma ve kopuş görülmektedir.”⁶²⁴

ı) “Toplumla iç içe olmak olmamak şarttır. Onlara ulaşmak gereklidir. Peygamberler, veliler, mümin bilginler, bir yandan derinliğinin en ilerisine gider ve izleyicilerini götürürken, öbür yandan halka eğilmişler, gönülleri ve ruhları ebedi olandan kopmaksızın aktüel olanı da göğüslemişler, günlük karanlığa ebedilik ab-ı hayatından ışık taşımışlar, öleyazan ruhları böylece diriltmişler, aktüelde boğulan insanlığı ebediliğin geniş havasına çıkararak kurtarmışlardı. Bir Gazzali, çekinmemiş, İhyaül Ülümu yazdığı gibi Eyyühelveled’i de yazmış, bir Muhyiddin-i Arabî Füsüs ül Hikem’i ve Fütihat-ı Mekkiye’yi yazdığı gibi genç kişilere öğüt kitabını da yazmıştır.”

Batı hayranlığını, Batı mağdurluğu olarak gören Karakoç, Batı’nın iki yüzyıllık bir çalışma sonucunda İslam ülkelerinde Batılılaşma olgusunu yönettiğini ve yeni aydın tipinin de bu doğrultuda yetiştiğini söyler: “Artık bu aydın, bir mesele karşısında kaldı mı aklına ve sağduyusuna başvurmadan Avrupa’yı referans olarak gösterip çözümünü Avrupa’da arar. Ancak İslam ülkelerinde artık, milletin insanlığın büyük ve asil bir tarihi olan topluluklarından biri olduğunu anlamış bir aydın gurubu daha vardır. O aydınlar artık doğu, hele İslam milletlerinin kendilerine dönmelerini, önce var olmak gerektiğini, bir kere var olduktan sonra belki alçakgönüllü ama şahsiyetli, diriltlen yeni bir dünya görüşüyle, kendilerine has bir yaşayış tarzı kurmaları gerektiğini söylemektedirler. Yeni bir yorumla medeniyetlerinin doğuş noktasına bakıp, dünyaya “üçüncü bir görüş”ü hatırlatmaktadırlar.”⁶²⁵

Doğulu bir babanın yedinci oğlu, diğer altı çocuğun Batılılar nedeniyle düştüğü hataya düşmemeye ant içip, bir anlamda diriliş aydının resmini çizmektedir:

“...Batılılar!

Bilmeden

Altı oğlunu yuttuğunuz

Bir babanın yedinci oğluyum ben

⁶²⁴ *Günlük Yazılar II Sütun*, 397.

⁶²⁵ *Dirilişin Çerçevesinde*, 54.

*Gömülmek istiyorum buraya hiç değişmeden
... Doğulu olarak ölmek istiyorum ben
Sizin bir tek ama büyük bir gücünüz var:
Karşınızdakini değiştirmek
Beni öldürseniz de çıkmam buradan
Kemiklerim değişecek toz ve toprak olacak belki
Fakat değişmeyecek ruhum... ”⁶²⁶*

Karakoç, İslam Milletinin derlenip toplanış görevi aydınlarımızın üstleneceğine inanmaktadır. O, aydınlar derken, milletimizin sınırları dışında kalan aynı ırktan olmayan ve aynı zamanda ırkdaşlarımızı da kasteder. Suriye, Irak, Mısır vb. memleketlerin halklarının aydınlarına da ulaşılmasını, onlarla irtibatın kurulmasının ve onlara gerçekleri hatırlatmanın gerekliliğini belirtir. Diriliş, bir hatırlatışla başlayacaktır. O ülkelerin sağduyulu, tamamen zihnen kaybedilmemiş aydınlarına, ülkemizdeki şuurlu aydınların bir seslenişini şart görür.⁶²⁷ Bu aydınlarla aynı amaç birlikteliğine girmeyi, aydın olmanın gereği olarak görür: “Afganistan, Lübnan ve nice ülke, gözümüzün önünde istilalara uğradıysa, bunun sebebi aydınlarının amaç birliğinden mahrum olmalarıdır. Aydınların kendi köşelerinde mükemmel olmaları, günümüz için yeterli değildir. Ülke için belli bir amaçtan haberli olma ve onunla uyum içinde bulunma çağın dinamik yaşantısı için yeterli değildir. Aynı amaçta olduğunu sanan kişilerince çok ayrı şeylere inanmış olmaları, onların uyanmalarına engel olabilir. Bu bakımdan, toplumda, sık sık amaç araştırmaları ve yoklamaları yapılmalıdır. Düşünür ya da yazar, kişilerin amaçlarını yoklayan, bu yoklayışı onlara sunan ve sonuçlara göre onları amaçlarını gözden geçirmeye çağıran, böylece toplumun elle tutulur, gözle görülür amacının oluşmasına katkıda bulunan, topluma adanmış bir kader görevlisidir.”⁶²⁸

Karakoç’a göre, İslam büyüklerinin, aydınlarının açmış oldukları yolları gereğince değerlendirmek şarttır: “Beddiüzzaman, İkbâl, Akif, Necip Fazıl, Mevdudi, Seyit Kutub gibi yüzyulumuzda İslam âleminin her köşesinden boy göstermiş, metotları ve açıları ayrı da olsa bütün ömürlerini İslam’a adanmış önderlerin ettikleri tohumları en

⁶²⁶ Şiirler IV-Zamana Adanmış Sözler, İstanbul, 1999, 19.

⁶²⁷ Çıkış Yolu I, 92.

⁶²⁸ Günlük Yazılar IV Gün Saati, 154.

iyi şekilde verimlendirmek için neler yapılmıştır, muhasebesini yapmak gerekmektedir.”⁶²⁹

Aydın kadronun önemini anlatırken Osmanlı Dönemine kadar giden Karakoç, Abdulhamid döneminin tam anlamıyla başarıya ulaşamamasında aydın eksikliğine bağlasa da, kendisinin de yetişmesine katkıda bulunan M.Akif Ersoy gibi aydınların da yetişmesinin onun dönemine dayandığını söyler: “Sultan II. Abdulhamid, aydınlar kadrosundan mahrumdu. Sultan II. Abdulhamid başa geçtiği zaman, kadronun gelenekçi yaşlı elemanları ile gençleri arasında bir “babalar ve çocuklar” kavgası vardı. Batının sistemli ve sürekli çalışmalarıyla babalar ve oğulların arası açılmıştı. Yaşlılar devleti ayakta tutacak yeteneğe sahip değilken, gençler de devleti olanca hızla uçuruma atmak istiyordu. Sultan II. Abdulhamid, devleti yönetirken genç kadroyu oyalayarak vakit kazanmak, bu arada, asıl kurtarıcı kadro olan yeni bir nesil yetiştirmek amacındaydı. Onun için bütün gücünü maarife vermişti. Açılan yeni okullar sayesinde o günün şartlarıyla bu nesil bilgi ve aksiyon bakımından iyi yetişmiştir. Mehmet Akif Ersoy gibi aydınlar açılan o okullarda yetişen nesle en güzel örnektir.”⁶³⁰

Karakoç’a göre, aslında İslam’da her kişi, adeta bütün dünyadan sorumludur. Yani her Müslüman bir ülkü adamıdır ve kendini Allah’a karşı bütün dünya ve insanlıktan sorumlu kabul eder; bir ülkü adamı olarak elinden geleni yapar; fakat ondan ötesi için artık “tevekkül” eder. Karakoç, İslam’ın Batı’dan etkilenmesine rağmen ana özelliğini yitirmeden bugüne gelebilmesinin altında bunun olduğunu düşünür. Tanrı yoluna adanma için kendini sorumlu tutacağı bir iç disiplinde diri kalma aşkı ve aşkınlığı, onun asıl özellik ve karakterini oluşturur.⁶³¹

Diriliş aydınına seslenen Karakoç, sayıca azlığa aldırmandan kendini toparlayıp, manevi savaşı başlatmanın zorunlu olduğunu söyler. Zaten sürmekte olan bu savaşta artık kovalanan taraf olmaktan çıkıp, sistemli bir atılımla hareket geçmek de Diriliş aydınının görevidir.⁶³² Karakoç, Müslüman aydınından ümitlidir. Onların güçlü bir şura ererek Asya, Avrupa ve Afrika’da yeni ülke ve ırkları aydınlatacaklarına inanır:⁶³³ “Hakikati kavrayan yeni bir kadro yetişmektedir İslam ülkelerinde. Yetersiz olan bu kadroların hamleleri zayıf ve hafiftir. Kendilerine nefes aldırılmamakta, bir diğer İslam

⁶²⁹ *Günlük Yazılar III Sür*, 160.

⁶³⁰ *Mehmet Akif*, 12.

⁶³¹ *Çağ ve İlham III Yazgı Seçisi*, 60.

⁶³² *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 74.

⁶³³ *Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I*, 59.

ülkesinde olanların birbiriyle teması engellenmektedir. Ama tüm bu olanlar Müslüman bir aydın kadrosunun yetişmesine engel olmamaktadır. Çilelerini doldurduktan sonra İslam dünyasını esaretten kurtarma yolunu açacak kadro bu kadrodur. Bu kadro halis inanç, düşünce ve edebiyatta, ilim, sanat ve eylemde büyük bir çiçeklenmenin ilk bahçıvanları olabilirlerse dünya ve insanlık İslam'ın yeni bir uygarlık dirilişine şahit olacaktır.”⁶³⁴

2.3.5. Diriliş Sitesi

“Yitik Cennet” adlı eserinde de aradığı o ideal İslam topluluğunun yaşadığı Diriliş sitesi, Karakoç’un hedefinde olan ve Hz. Âdem’den bu yana gelen İslam Medeniyeti’nin vatanıdır. Bu vatan kimi zaman Peygamber zamanında olduğu gibi bulunmuş ve yaşanmış, kimi zaman da günümüzde olduğu gibi aranmaktadır.

Kur’an-ı Kerim bize sadece kişiye emreden, kişiye buyuran kurallar getirmemiştir. İnsana bir toplum düzeni de önermektedir. Bir hayat düzeni önermektedir. Topluma da bir hayat düzeni önermektedir. Karakoç’a göre bu bir medeniyet önerisidir. Toplum diri olmadan, bir kişinin kendi başına dirilişini bulması son derece zordur. Bunu gerçekleştirebilen de çok azdır. Kişi, toplumda çok daha mükemmel bir manevi hayata erecektir.⁶³⁵ Karakoç, metafizik şuur taşıyan Batı sitesinden apayrı bir yeni İslam sitesine “Diriliş Sitesi” demektedir.⁶³⁶

Bütün insanlığın yükünü omuzlayan Peygamberin etrafında toplanan insanların, bunu hissederek toplandıklarını söyleyen Karakoç, hakikat medeniyetinin çölden böylece yeniden doğduğunu belirtir: “Bir daha batmamak üzere doğmuştur. Yitik Cennet bir kez daha bulunmuş idi ve bu uygarlık, yeniden bulunmuş cennet oldu. Cennet, buradan aslına uzar oldu. İdeal site, ütopya olmaktan çıktı. Medine’nin kimliğinde reel hale geldi. Realite ve ideal buluştu insanın kalbinde ve oradan davranışları oluştu.”⁶³⁷

“Bütün kurumlarıyla, yönetim düzeniyle, inanış, duyuş, biliş ve yapıda yenileniş, yeniden doğuş. Metafizik plandan en reel plana kadar diriliş. Bir milletin dirilişi. Âdem’den ve Nuh’tan sonra insanlığın üçüncü atası olmak. Yeniden insanı hayvanlığa düşüştürten kurtarıp insanlık uygarlığı, İslam katına yükseltmek. Haceri Esved etrafında

⁶³⁴ Çağ ve İlham I Metafizik Gerilim Şartı, 84.

⁶³⁵ Çıkış Yolu II, 27.

⁶³⁶ Diriliş Neslinin Âmentüsü, 37.

⁶³⁷ Yitik Cennet, 104.

*Tanrı evi, Tanrı evinin etrafında bir millet yükseltmek. Üçüncü kez, insanlık, Hakikat Milleti haline gelecek. Üçüncü kez, insanlık, Hakikat Medeniyeti'ne şahit olacak. O medeniyetin, hakikat dirilişinin kentlerini örecektir.*⁶³⁸

Karakoç bir site kurmak ister. Bu İslami bir sitedir. Onu yeniden kurmak, canlandırmak, diriltmek ister. Kurulması zor olan ideal bir site olsa bile aşağıda çerçevesi çizilen siteyi, gerçekleştirmenin ödevimiz olduğunu hatırlatır: “*Belki ideal bir sitedir. Şüphesiz yüzde yüz bir gerçekleştirme mümkün değildir. Ama diriliş erlerinin, erenlerinin ve pirlilerinin, nur saçan, bereket yatağı bu siteyi gerçekleştirme çalışmaları vazgeçilmez ödevleridir. Hayatlarını buna adayacaklardır. Kuşkusuz, Allah da onların bu iyi niyetli çalışmalarına armağan olarak, ütopyik gibi gözükken sitenin gerçekleşmesini lütfedecektir. Geçmişteki İslam uygarlıklarında görüldüğü gibi.*”

“*Diriliş Toplumu, Diriliş Kenti ve Diriliş Devleti. Diriliş düşüncesi ve estetiği. Diriliş inancı ahlakı.*”⁶³⁹

“*İnsan-kent-anlam-tarih dörtlüsü siteyi ortaya koyan veya ayakta tutan dört temele sütun birleşimi. Diriliş insanının anlamını İslam'dan alan ve tarihini İslamlaştırdığı kentin, kent+toplum olan sitenin kurucusu olacaktır yeniden. Bu sitenin en güçlü yanı toplumdur. Çünkü toplumu ve insanı güçlü ve ruhça sağlıklı olan site ölmez ve eskimez. Site dışı taklide kapalı, fakat incelemeye ve gerektiğinde ondan yararlanmaya açıktır. Diriliş sitesinde insanlar ekonomik olarak devletin, partinin veya tröstün kölesi değildir. Diriliş sisteminde ve sitesinde, maddi güçler manevi güçlerin denetimindedir. Demokrasinin putlaştırılmayacağı bir halk yönetimi esas olacaktır. İçki, kumar, fuhuş, saygısızlık, kabalık tembellik bu kentin sınırlarından uzak olacaktır. Öksüzler, dullar, sahipsiz yaşlılar, sakatlar korunacaktır. İşsizlik, sağlık ve eğitim gibi emel konular toplum veya devletçe üstlenilecektir. Çocukların, sadece bilgice yetiştirilme değil, ahlak ve iradece de güçlendirilme temel alınacaktır.*”⁶⁴⁰

Karakoç, Medine't-ül-fazıla diye adlandırılan erdem devletini kendi devleti olarak kabul eder. Devlet, gözünde sadece bekçi-devlet ya da sadece bir ekonomik kuruluş, yani kooperatif-devlet ya da bir ırkın veya sınıfın hegemonyasına dayanan ırk veya sınıf devleti, ya da bütün amacı sınıflar arasında bir denge sağlamaktan ibaret devlet, politik devlet değildir. Onun inandığı devlet, her şeyden önce bir ülkü-ideal, bir

⁶³⁸ *Yitik Cennet*, 51.

⁶³⁹ *Makamda*, 14.

⁶⁴⁰ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 43.

idea devletidir. İslam ideası veya ideali devletidir. İnsan ve toplumu İslam ruhuyla diri tutan bir ülkü ve bu ülkü etrafındaki kuruluş ve teşkilatlanış düzeni ayakta tutucu yaptırımlar (müeyyideler) bütünüdür: *“Bu devlette her şeyden önce temel idea, erdemdir. Kuvvet ve madde sahipliği değil, erdem ve ahlak sahipliği, değerlendirmede ölçü, temel ölçü olarak kabul edilir. Samimi bir eleştiri ortamının varlığı şarttır. Ayrıca toplumda sürekli dirilticilik görevini yürütecek bir topluluğun varlığını olmazsa olmaz görür. Böyle bir topluluk devlet ideasının teoride kalmasını önler. Nefsin arzularına tabi olmaya doğru giden insan tabiatını, bu topluluk, toplumun yüce amacı yönünde uyaracaktır. Bunun yanın da bu topluluk ilim, sanat, inanç, ahlak, düşünce ve politika bakımından idealin toplumda sürekli yaşaması için gerekli hareketlere girişecektir. İnsanları ezme ve sömürmeyi hedef almış Batı ideasının ve insanlığı hayvanlık derecesine düşürme ve makineyle eşdeğerli yapma sistemi olan komünizmin yeri yoktur. Ne doğunun mutlak ve mistik itaat prensibi, ne batının sürekli muhalefet ve başkaldırı ruhu. Bir erdem düzeni. Bu erdemin temeli, insanların razı oluşunu Tanrı rızasına bağlayıştır. Temelde Kur’an’ın koyduğu var oluş ilkeleri yer almıştır.”*⁶⁴¹

Karakoç’un bu ideal sitesi, hukuka bağlı bir sitedir. İslam toplum yaşayışının bir hukuk düzeni içinde akacağını belirtir. Anarşizm, terörizm ya da nihilizm Karakoç’un ideal İslam sitesinde asla bulunmaz.⁶⁴² *“İslam hukuku bütün bu sevgi ve saygı düzenine, özel yaşamı gözlemleyiş yasağı ve yardımlaşma buyruğu düzenine rağmen, toplum düzenini sarsan ve bozanlara uygulanacak önleme ve giderme kurallarını bir bütün ve bir sistem olarak ortaya koymuştur. Cezada prensip, “Kısasta hayat vardır.” kutsal ilkesi ve “Suçsuz bir kişiyi öldüren bütün insanları öldürmüş, dirilten bütün insanları diriltmiş gibidir.” ölçüsüdür. Bu ana ilkeler çerçevesinde, toplumun karmaşıklığına göre, kurallar da karmaşılaşacaktır. İctihadın kapanışı ve benzeri tarihi tartışmalar, ilkelerin tespiti yönündedir. Hz. Peygamber, sahabe, bilginler ve önderler bu ilkeleri tespit etmişlerdir. Bunların en geniş anlamda anlaşılış ve öğrenilişi, İslam’ın Diriliş Programına dâhildir. Şüphesiz bu çizilen tablo, ideal devlet tablosudur. Müminlerin toplumu ne kadar yüksek bir ruh ve karakterde olursa o kadar bu ideale yaklaşırlardır. Amaç bu ideale mümkün olduğu ölçüde yaklaşmaktır.”*⁶⁴³

⁶⁴¹ Diriliş Neslinin Âmentüsü, 44-47.

⁶⁴² Diriliş Neslinin Âmentüsü, 14.

⁶⁴³ Diriliş Neslinin Âmentüsü, 47.

İslam anayasası olarak da düşünebileceğimiz şeriat, Karakoç'ta özel bir öneme sahiptir: “Şeriatla İslam birbirinden ayrılmaz bir bütündür. Şeriat, İslam'ın gözle görülür, elle tutulurcasına ölçülü biçili, tartılı sisteminin adıdır. Yoksa öcü değildir.”⁶⁴⁴

Bu ideal sitede eğitim, bilim esastır. Bu sitede cehaletin yeri yoktur: “Düşünmeyi buyuran Kur'an'dır. Tarihten tabiata, soyuttan somuta gözlemleyiş, inceleme, araştırma, düşünme, öğrenme Tanrı buyruğudur. “Hiç, bilenle bilmeyen bir olur mu?”, “Hakikat, müminin kaybolmuş malıdır. Nerede bulursa alır.”, “İlim Çin'de de olsa, elde etmeye çalışınız.”, “İlim, kadın, erkek, her Müslümana farzdır.” gibi ana ölçüler İslam toplumunu bu yapıya yöneltmektedir. Manevi bilimler, matematik, pozitif bilimler, Müslümanın bilim dünyasının temel taşlarıdır. İnancın kalesidir bilim ve düşünce dünyası. İslam bilinci, bilimle kökleşir. Her kişi, gücünün yettiğince bilim yolunda ilerlemek borcundadır.”⁶⁴⁵

Karakoç, Grek medeniyetinde, Eflatun devletinde, Hıristiyanlıkta başarının yanında erdem faktörü olduğuna dikkat çeker. İslam ülküsünde ise, İslam sitesi bir erdem sitesidir. Başarı, İslam'da erdemi (fazileti), maruf'u gerçekleştirmek yolunda olursa mümkündür ve ancak Allah içindir. Karakoç'a göre, İslam'da erdem, başarının damarlarında dolaşan kan gibidir:⁶⁴⁶ “Eflatun Devleti'nden teoride, Roma Devleti'nden de pratikte üstün devlet idea ve gerçekleştirmeleri ortaya koyan müminlerin çocukları da bir gün mutlaka maddede ve manada kapitalist ve komünist devlet tiplerini, erdem, adalet, eşitlik, örülüş ve güçlülük bakımından aşan bir devleti omuzlarında yükseltmesini bileceklerdir.”⁶⁴⁷

Karakoç'a göre, İslam sitesinde kıymetlerin ölçüsü, erginlik ve erdemdir. Batı sitesinde ise madde, kapitalizmde bu para, komünizmde eşyadır. İkisinin arasındaki fark, elde etme farkıdır. Birincisinde yarışma, öbüründe paylaşma ön plandadır. İslam sitesinde eşyanın felsefi değeri, öbür doktrinlerde olduğu gibi ulaşılacak son nokta, ideal olmak değil, belki bir vasıta, ideale vardırıran bir vasıta olmaktır. Karakoç, İslam sitesindeki eşitlik anlayışını dört grupta toplamaktadır:⁶⁴⁸

“1-İslam Sitesinde her kişinin yaşama tarzına çizilen sınırlar, verilen standart, aşağı yukarı kendiliğinden bir istihlak eşitliği doğurmaktadır. Lüks haramdır. İsrاف ve

⁶⁴⁴ *Günlük Yazılar II Sütun*, 61.

⁶⁴⁵ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 58.

⁶⁴⁶ *Dirilişin Çevresinde*, 41.

⁶⁴⁷ *Diriliş Neslinin Âmentüsü*, 47.

⁶⁴⁸ *İslam*, 80.

gösteriş yasaktır. Bir zengin müslümanla fakir bir müslüman arasında yaşama farkı çok azdır.

2-Faizin yasak edilmesiyle emeksiz kazanca prensip olarak set çekilmiştir. Prensip olarak İslam sitesinde kazanç emeğe dayanır.

3-Zekât verme mecburiyeti, her şeye rağmen biriken sermayenin, tabii yolu zedelemeyecek ve insani çalışma içgüdüsüne aykırı olmayacak bir oranda sürekli olarak zenginlerden fakirlere doğru bir iktisadi kıymet akımı halinde akmasını sağlar.

4-İslam sitesinde devlet, liberalist düzende olduğu gibi, prensip olarak iktisadi düzene karışmayan, dolayısıyla zenginin bekçisi bir devlet olmadığı gibi, herkesin malını eline geçirdiği için eşyada ve insanda istediği tasarrufu yapan, karşısında, maddi ve manevi hiçbir kuvvet bulunmadığı için insanın elinin kolunun bağlı olduğu komünist düzendeki gibi içgüdülere aykırı bir devlet de değildir.”

Karakoç’a göre, insanlara gerçek somut eşitlik ve kardeşliği gerçekleştiren, tüm İslam ülkesini tek ülke ve tüm Müslümanları tek toplum, tek millet haline getiren İnsanlık Diriliş insancılığı akımını başlatmak, var oluşumuzun hikmetiymiş gibi benimsenmelidir:⁶⁴⁹

*“Benim güneşimden öteye kimse gidemez
Benim güneşimin üstüne doğmadığı hayat hayat değil
Benim duvarımdan yüksek duvar haraptır
Gerçek özgürlüktür kölelik değil Tanrı’ya kulluk”⁶⁵⁰*

Karakoç, bir tohum halinde, bir potansiyel halinde de olsa, Diriliş toplumunun var olduğunu söyler:⁶⁵¹ *“Diriliş toplumu da, diriliş eri gibi, kendi benliğini varoluş misyonunda eriten toplumdur. Hakikat önünde kendini yok saymayı seçen toplum. Benliği görmeyi kınayan toplum. Gerçek özgürlüğü ve var oluşu, hakikate benliğini kurban edişte bulan topluluk.”⁶⁵²*

Karakoç, yeni bir dünyanın kurulması ve yeni bir insanın doğması gününün gelip çattığını, bu insanın, Diriliş insanı ve ondan doğacak neslin, Diriliş nesli; bu neslin kuracağı toplumun Diriliş toplumu ve bu toplumun insanlıkta mayalandıracağı yeni hakikat uygarlığı atılımının, Diriliş uygarlığı olacağına inanmaktadır.⁶⁵³

⁶⁴⁹ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 218.

⁶⁵⁰ *Alın yazısı Saati Şiirler VIII*, 44.

⁶⁵¹ *Makamda*, 13.

⁶⁵² *Diriliş Mustusu*, 42.

⁶⁵³ *İnsanlığın Dirilişi*, 143.

“Bu uygarlık, gerçek ve canlı metafiziği, gerçek Tanrı inancı ile putlaştırmaların her türlüünü yıkıcı, suniliklere meydan vermeyici, Tanrı-insan-doğa bağıntısını yeni baştan kurucu Hakikat Uygarlığının son ve mükemmel açılımı olan İslam Uygarlığının özüne, ruhuna, kaynaklana, bütün insanlığa, tabiat ve tabiatüstünü, fizik ve fizikötesini, insan ruhunun sırlarını perspektifine alan derin ve geniş bir bakış açısıyla, tekrar dönmekle gerçekleşimini oluşturabilecektir.”⁶⁵⁴

*“Yükselsin önümüzde yeni bir fecrin devleti
Çağırdığım işte bu fecir devleti”⁶⁵⁵*

II.IV. DİRİLİŞ HAREKETİNDE PARTİ DENEYİMİ

Sezai Karakoç, kurmuş olduğu Diriliş Partisi'yle, Türk siyasi yaşamında da adından söz ettirmiştir. Bu parti seçimlere katılamayıp, kapansa bile ele aldığı konulara getirmiş olduğu çözüm önerileriyle siyasi partiler yelpazesinde önemli bir renk olarak dikkatimizi çekmektedir.

Karakoç, siyasi partilerin ya milletin ruhuna zıt partiler olarak kurulduğu ya da halkın duygularını ve saflığını sömüren partilerden ibaret olduğunu söyler. Gerçek partilerin bir amaç için değil, araç olarak kurulması gerektiğini ve bu amacın da halka hizmet olduğunu savunmaktadır. Lider diktatörlüğüne karşıdır. Partiye “evet”, particiliğe “hayır” denilebilecek bir görüşe sahiptir.⁶⁵⁶ Gerçek partilerin milletin ruhuna bağlı, medeniyetimizi özümseyen bir ideal adam ve kadronun eseri olacağını söyler. Ona göre gerçek tepki, tepkiden doğan parti olmamalı, “ideal”den doğan parti olmalıdır. Siyasal ve toplumsal bir kurum olan partinin, tarikat veya mezhepsel bir kurum olmadığını, dolayısıyla da şeyhlik-müritlik gibi bir ilişkinin olmasının beklenemeyeceğini belirtir. Gerçek parti, yalana değil, hakikatlere dayanan partidir. Kişilere değil, düşüncelere, ilkelere dayanan partidir.⁶⁵⁷

Karakoç, “siyaset kötüdür.” diyerek devlet ve toplum işlerini başkalarına bırakmayı reddeder. Onda siyaset araçtır. Siyaseti amaç edinmemek şartıyla siyasette

⁶⁵⁴ *İnsanlığın Dirilişi*, 143.

⁶⁵⁵ *Şiirler IV-Zamana Adanmış Sözler*, 13.

⁶⁵⁶ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 199.

⁶⁵⁷ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I*, 200.

var olmanın iyi olacağını düşünür ve siyasette yer almamanın başkalarının yönetilmenin olumsuz gelişmelerini de beraberinde getireceğini söyler.⁶⁵⁸

Partiyi şekilci savunmayı reddeder. Partinin, Dirilişin ruhuna, fikrine, anlamına, fonksiyonuna kendine yeni bir şekil vereceğine inanır. Sadece sanatta ya da fikir alanında keşke kalsaydık diyenlerin yanlışını, onların şekle saplanmış olmalarında görür.⁶⁵⁹ Çünkü kendisinin de ifade ettiği gibi parti Karakoç'ta sadece hedefe ulaşmak için bir araçtır: *“Dergi, gazete, televizyon, bunlar şekillerdir, bunlar vasıtalar. Parti, dernek, vakıf, bütün bunlar vasıtalar. Asıl olan ruh, anlam ve fonksiyondur.”*

“Particiliği kabul etmiyoruz. Partiyi kabul ediyoruz. Parti demek, bir siyasi organizasyon demektir. Siyasi tavır alma, her insan için bir hak, bir görev olarak şarttır. Fakat, siyaset için siyaset, siyaseti bir zanaat haline getirmek, bunu bir çıkar kaynağı yapmak, işte doğru olmayan budur. Yoksa, siyaseti, idealinin bir aleti, bir aracı ve ortamı olarak kullanma, aydının görevidir. Bu yolda legal planda teşkilat kurma, yine aydının vazifesidir. Halk ancak o zaman onun arkasından gider. Ama aydın, böyle bir örgütlenme yapmazsa, halk, haklı olarak, hiçbir zaman harekete geçmez, bekler. Böyle bir hareketi temenni eder, onun gerçekleşmesi için dua eder, fakat o kadarcıkla kalır. Ezilip durmaktan kurtulamaz.

Görüyoruz, dünyada her türlü fikrin organizasyonu var; siyasi organizasyonu var. Neden hakkın siyasi organizasyonu olmasın? Asıl hak onundur. Çünkü Kur'an-ı Kerim'de, “Dünya müminlere miras bırakılmıştır.”, yani dünyaya tasarruf müminlerin hakkı olarak kabul edilmiştir. “İnsanoğlu yeryüzünde Allah'ın halifesidir.”denmektedir.”⁶⁶⁰

Tek cepheden değil, çok cepheden, çok yöntemli çalışmayı savunan Karakoç, ister şair, ister bilim adamı ister devlet adamı olsun onların birbiriyle irtibatlı olarak çalışabilmeleri için Diriliş Partisi'ni kurduğunu söyler. Ona göre, bu çağda parti iyi bir siyasi organizasyondur. Karakoç, başka partilerden olanları kardeş olarak niteler, bunlardan bazılarının kendileriyle aynı düşünceleri paylaştığını, bazılarının da aldandıklarını ya da aldatıldıklarını düşünür. Partiyi şimdiye kadar süregelen alışılmış parti biçiminde yaşatmak ve yürütmek niyetinde değildir. Ona göre parti temelde iman

⁶⁵⁸ *Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II*, 147.

⁶⁵⁹ *Çıkış Yolu III*, 110.

⁶⁶⁰ *Çıkış Yolu II*, 44.

ocağıdır. Ondan sonra da ahlak ocağıdır. Üçüncü olarak da, bir bilim, hakikat ocağıdır.⁶⁶¹

Türk siyasi yaşamına yön veren partilerin siyaset tarihinden iz bırakmadan silinip gitmelerinin nedeni olarak, bu partilerin doğuşlarında bir fikir çilesinin çekilmemiş olmasına bağlayan Karakoç'a göre, bu partileri doğuran oluşlar, fikir hareketleri kaynaklı değil, siyasal olay kökenlidir. İdeologları yoktur ve halkın bağrından kopmayan, doğduktan sonra halkla ilgi kurmaya çalışan partiler olarak görür.⁶⁶²

Diriliş görüşü sahiplerinin parti kurma zamanının yaklaştığını açıklarken Karakoç, siyaset sahnesinde yer almasının nedenini fikirsel doyumlarla mücadeleyi sürdürmeme isteğiyle açıklamaktadır. *“Ömrü sadece düşüncelerle uğraşmayla doldurup zihni tatminle yetinme ve toplumun fiili durumuyla ilgilenmeme, bizim karımız olamazdı zaten.”*⁶⁶³

*“Otuz yıl içinde düşüncelerimiz toplumda yayılmış, gelişmeler olmuş, yeni bir nesil yetişmeye başlamış, ancak istediğimiz anlamda siyasi bir kadro yetişmemiştir. Fakat hadiseler o kadar hızlı akmıştır ki, bu siyasi kadronun yetişmesini veya faaliyete geçmesini çok hızlandırmak icap etmiştir. Bu sebeple düşünce alanından doğrudan politik alana geçme zarureti doğmuştur.”*⁶⁶⁴

*“Bir parti adı altında toplanıp, o partiyi bir gün kanun yoluyla iktidar yapıp ezeli ve ebedi prensiplere dayalı devleti yeniden kurmalıyız. Bu devlet, göklerde farz ettiğimiz ilahi devletin yere vurmış gölgesi olacaktır. Diriliş idealinde olan devlet; insanlığın idealinde olan devlettir. İnsanlığın idealinde olan devlet de, Allah'ın insanoğluna lütfettiği bir nimettir.”*⁶⁶⁵

Diriliş partisinin idealini *“Devleti arındırıp, temizleyip, kendi medeniyetimize dayandırılacak bir rejim revizyonu ile çalışma şarttır.”* şeklinde açıklayan Karakoç, ülkenin fikir zemininin hazır olduğuna inandığı için partileşmeye geçildiğini söyler:⁶⁶⁶ *“Kendimce, kendi çapımda, 1960'dan bu yana, otuz yıl fikir hayatında kaldım. Politikaya karışmadım. Şahsi bir mevki ve makam ihtirasım olsaydı, bundan otuz sene*

⁶⁶¹ Çıkış Yolu II, 208.

⁶⁶² Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 16.

⁶⁶³ Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, 50.

⁶⁶⁴ Tarih'in Yol Ağzında İki Röportaj, 11.

⁶⁶⁵ Çıkış Yolu III, 76.

⁶⁶⁶ Çıkış Yolu II, 104.

evvel politikaya girebilirdim. Ama politikaya girmedim. Çünkü: bu memlekette önce bir fikir zemini hazırlamak lazımdır... İşte ben, benden evvel gelen bu memleketin büyüklerinin yolundan giderek ve benden sonra da geleceklere ve benimle birlikte, benimle çağdaş olarak bu memleket için çalışanlarla birlikte bir fikir zemini oluşturmaya çalıştım. Bu otuz yıllık fikir zemini hazırlığından sonra, bugün, bu memleketin ve devletin, önümüzde ve yakında daha büyük bir tehlikeye düşeceğini gördüğüm için, artık meydana çıkıp bunları konuşmak ve mümkünse partimizi geliştirip iktidara geliştirmek için yola düştüm. Bu vazife, zaten her birimizin vazifesidir. Devlete sahip çıkmak her kişinin vazifesidir. Bu benim vazifem değildir demek büyük bir hatadır. Her kişi devletine sahip çıkmalıdır.”⁶⁶⁷

Karakoç, Diriliş Partisi’nden önce kurulan partileri daha çok siyaset yapan partiler olarak niteler. Hâlbuki Diriliş Partisi, fikir için, ideal için, bir dava için, milletin öz manası için kurulan partidir. Bir ideale, bir fikri bir sisteme dayanmayan partinin millete faydadan çok zarar verdiği kanaatindedir. Çok partili dönemde karşılaşılan problemlerin çözülememesinin ve zaman zaman siyasi hayatın kilitlenmesinin nedeni yönetim için ortaya çıkmış bu partilerin bir fikirden, idealden hareket etmemesi, bir program sunmuş olmamasına bağlar. Bu fikri millete bakış fikri olarak tanımlar:⁶⁶⁸ *“Eğer bir siyasi partide millet fikri yoksa, millet fikri etrafında sistemleşmiş bir takım düşünceler düzeni yoksa ve bir millet ideali yoksa, o parti, netice itibariyle, en ufak esintilerle devrilecektir. Nitekim, gördük, en güçlü partiler, milletten en çok oy alan partiler, bir muhtırayla devrilip gittiler.”*

İlk çok partili rejim geleneğine uygun olarak kurulmuş ve yürüyen mevcut partilerin, bugün bir çare üretme durumunda olmadıklarını, acz içinde olduklarını söyler. Bu sebeple, mutlaka, fikir çevrelerinden kişilerin ortaya çıkması ve fiilen çare üretmeleri şarttır. Karakoç, kendisinin bu görevi yerine getirmek için arkadaşlarıyla bu partiyi kurduğunu söyler. Diriliş Partisi, kendi ifadesiyle *‘sadece Sezai Karakoç’un değil, tüm milletin partisidir ve aslında doğası gereği geniş bir çevrenin kurduğu bir parti’*dir.⁶⁶⁹

Karakoç, kurduğu partinin aslında bu toplumsal diriliş amacının bir tezahürü olduğunu söyler ve hiçbir zaman, partici bir siyasal anlayışa sahip olmadığını, yalana

⁶⁶⁷ Çıkış Yolu III, 63–64.

⁶⁶⁸ Çıkış Yolu III, 14.

⁶⁶⁹ Tarihin Yol Ağzında İki Röportaj, 15–16.

dayalı, aldatmaya dayalı bir siyasetin asla yolları olmadığını belirtir. Hak için, doğruyu söylemeyi ve doğruyu sistem halinde geri getirmek için canla başla çalışmayı dirilişin toplumsal amacı olarak görür.⁶⁷⁰

Bir İslam partisinin, uzun vadeli bir başarıya erişmesi için, mutlaka o partinin aydınlar tarafından yönetilmesini, diğer partilerden her bakımdan farklı olmasını, ülke aydınlarını kazanmayı hedef almasını, uzun yıllardan beri Batı tarafından ruh ve zihinleri kökten değiştirilmiş aydınları ikna edip yeni yöne çevirmesini şart gören Karakoç, bu olmadığı takdirde sadece oy çokluğuyla bir yere varılamayacağını belirtir. Bu örneklemeyi sadece Cezayir için vermediğini söyleyen Karakoç, aydınlar tabakasının içine askerlerin de dâhil edilmesi gerektiğini düşünür. Diriliş Partisi'nin hedefini açıklarken medeniyet dirilişini ve aydın kadroyu toparlamayı hedef aldığını belirtir:⁶⁷¹ *“Hiçbir zaman, siyaset için siyaset veya zanaatkârlık haline gelmiş siyaset için değil, güncel siyaset için değil, milletimizin yeniden dirilişi, medeniyetimizin dirilişi için, aydın kadronun derlenip toparlanması, bir araya gelmesi için çalışılmıştır ve çalışılacaktır. Hiçbir zaman güncel veya kişisel bir politika söz konusu değildir.”*

Amblemi “güller açmış gül ağacı”, kısaltmış adı “DİRİ-P” olan Diriliş Partisi, Siyasi Partiler Kanunu gereğince Türkiye'deki toplam il sayısının yarısında şubelerini açmamak ve iki genel seçime üst üste katılmamak gerekçesiyle 1997 yılında kapatılmıştır. Ancak Can'ın ifade ettiği üzere, Diriliş Partisi kurulmadan önce de kapatıldıktan sonra da *“Diriliş Düşüncesi”* vardı ve var olmaya devam edecektir.⁶⁷²

⁶⁷⁰ Çıkış Yolu II, 45.

⁶⁷¹ Çıkış Yolu I, 119.

⁶⁷² Can, 133.

SONUÇ

Günümüzün yaşayan en önemli şair ve fikir adamlarımızdan Sezai Karakoç, Türk-İslam düşüncesine yeni bir soluk getiren şahsiyetlerden biridir. Daha hayattayken haklı bir üne sahip olan Sezai Karakoç, oldukça mütevazıdır ve gösterişten uzaktır. Diriliş Partisi'nin lideri olana dek, kimseye bir fotoğraf vermemiştir. Sade bir yaşam tarzını benimsemiştir.

Karakoç, Doğu'yu ve Batı'yı bilen, hemen her türde yazan ve güçlü kültür birikimiyle bir neslin yetişmesinde önemli yere sahip olan büyük bir şair ve fikir adamıdır. Ömrünü bir ideale adayan Karakoç, kendini yetiştirmek ve geliştirmek için, lise yıllarından beri okumaya önem vermiştir. İslam Medeniyeti'ne, hâkim olduğu kadar, Doğu ve Batı Medeniyetleri'ne de vakıftır. İslami fikirlerinin oluşmasında İmam-ı Gazali, Muhyiddin-i Arabî, Mevlana, Mehmet Akif, Said Nursi, Necip Fazıl, gibi şahsiyetlerin etkisi olmuştur. Yunus Emre, Hacı Bektaşî Veli ve Mevlana'nın Moğol ve Haçlı Savaşlarıyla dağılan İslam âlemini toplama ve Anadolu'nun dirilişini gerçekleştirme işini, bu asırda Karakoç üstlenmiştir diyebiliriz. Sezai Karakoç'un Diriliş düşünce/inanç sistemi de çağın sorunlarını iyi gözlem yapması ve bu sorunlara uygun çözüm önerilerini oluşturmasıyla meydana gelmiştir.

Karakoç, İslamiyet'e medeniyet penceresinde bakmaktadır ve diğer medeniyetlerle kıyaslamaktadır. Onun düşünce dünyasının merkezinde İslam vardır. Hayatı ve eserleri hakkında doktora tezi hazırlamış olan Turan Karataş toplumcu bir fikir adamı olan Sezai Karakoç'un *Diriliş* düşüncesini, "*İslam Medeniyeti'ne ait temel kavramları çağdaş bir dille ifadelendirmesi*" olarak görür. Karakoç hakkında diğer bir doktora çalışmasını hazırlayan Münire Kevser Baş da *Diriliş'i*, yeni bir ideoloji olarak görmeyi, onu daraltma, sığlaştırma olarak kabul eder ve *bir medeniyet makro planı* şeklinde tanımlamaktadır. Baş, ayrıca onun fikir örgüsünün arkasında 'metafizik' olgusuna, bunun da güçlü bir İslam metafizik oluşuna dikkat çekmektedir.

Diriliş, tarihin derinliklerinden günümüze gelen Sezai Karakoç'un kendine has düşünce yapısıdır. İslam medeniyetinin temel kavramlarının bugünün terminolojisiyle yeniden yorumlamıştır. Adıyla özdeşleşen Diriliş düşünce sistematiğini tüm eserlerinde etraflıca ele almış ve kendi nesline anlatmaya çalışmıştır. Onu inceleyen araştırmacıların da hemfikir olduğu bir diğer nokta ise "Onun kendi kuşağındaki

insanlara, Batı düşüncesiyle nasıl mücadele edileceğini öğretmesi” olmuştur. Denilebilir ki, bir nesil İslam düşüncesinin inceliklerini Karakoç’un yazılarından öğrenmiştir.

Doğu’dan Batı’dan pek çok filozof ve düşünce adamını bilen Karakoç bunların düşüncelerini yazılarında rafine bir şekilde verir ve akademik bir üslupla anlatma kaygısı taşımaz. Sezai Karakoç tutarlı ve bütüncül fikir hayatıyla, sanatçı ve daha da önemlisi Müslüman duyarlılığıyla yaşadığı coğrafya başta olmak üzere tüm dünyada insanların yaşadığı sıkıntılara samimi bir şekilde çözüm getirmeye çalışmış ve bu çözümün kaynağı olarak da İslam’ın ilk peygamberi Hz. Âdem’den beri gelen, tek medeniyet olan Hakikat Medeniyeti’ni göstermiştir. Hakikat Medeniyeti’ne kendine has tarzıyla yeni bir yorum getirmiş ve günümüze uygun alternatifler geliştirmiştir. Hayatın tüm alanlarında insanların düştüğü çıkmazlar karşısında, insanları hakikate çağırmıştır. Diriliş de her hakikat davetinde kendini gösteren bir kavramdır. Gerek peygamberler gerek de hakikat erleri bu diriliş hareketinde kervana katılmışlardır.

Günümüz Türk siyasi yaşamında siyasette olan partilerin yetişmiş kadrolarında ve o kadroların uygulamış olduğu birçok politikada (Ortadoğu ve iç politika alanında) Karakoç’un izlerini görmekteyiz ve onun görüşleriyle bu politikaların birebir örtüştüğüne tanıklık etmekteyiz. Bunu da o kadroların Karakoç’un eserlerinden etkilenmiş olmalarına bağlayabiliriz. Şöyle ki, Ortadoğu’da Osmanlı anlayışını ön plana çıkaran bir siyasetin izlenmesi, Ortadoğu’ya yönelik yayın yapacak Arapça, Farsça televizyon kanalı kurma çalışmaları, iç politikada farklı etnik grupların kendi kültürlerini yaşayabilmeleri demokratik açılım çalışmaları bunun en somut ve canlı örnekleridir. Türk ve Ortadoğu siyaset yaşamında her ne kadar kendisi ve partisi yer almasa da bu anlamda Karakoç, fikirleriyle siyasete yön vermektedir.

BİBLİYOGRAFYA

A. Sezai Karakoc'un Eserleri (Diriliş Yayınları'ndan)

Şiir:

- Şiirler I, Hızır ile Kırk Saat, İstanbul, 1990.
- Şiirler II, Taha'nın Kitabı / Gül Muştusu, İstanbul, 1998.
- Şiirler III, Körfez / Şahdamar / Sesler, İstanbul, 1990.
- Şiirler IV, Zamana Adanmış Sözler, İstanbul, 1999.
- Şiirler V, Ayinler, İstanbul, 1986.
- Şiirler VI, Leyla ile Mecnun, İstanbul, 1986.
- Şiirler VII, Ateş Dansı, İstanbul, 2003.
- Şiirler VIII, Alinyazısı Saati, İstanbul, 2003
- Şiirler IX, Monna Rosa, İstanbul, 2007.

Hikâye:

- Hikâyeler I, Meydan Ortaya Çıktığında, İstanbul, 1988.
- Hikâyeler II, Portreler, İstanbul, 1995.

Piyes:

- Piyesler I
- Armağan, İstanbul, 1997.

Çeviri şiir:

- Batı Şiirlerinden, İstanbul, 1995.
- İslamın Şiir Anıtlarından, İstanbul, 2000.

Düşünce:

- Ruhun Dirilişi, İstanbul, 2000.
- Kıyamet Aşısı, İstanbul, 1999.
- Çağ ve İlham I, İstanbul, 1999
- Çağ ve İlham II, İstanbul, 1995
- Çağ ve İlham III, İstanbul, 1998.
- Çağ ve İlham IV, İstanbul, 1996.
- İnsanlığın Dirilişi, İstanbul, 1987.
- Yitik Cennet, İstanbul, 2001.

- Makamda, İstanbul, 1995.
- Gündönümü, İstanbul, 1995.
- Diriliş Muştusu, İstanbul, 2003
- İslam, İstanbul, 1997.
- Diriliş Neslinin Amentüsü, İstanbul, 2001.
- İslam Toplumunun Ekonomik Strüktürü, İstanbul, 2003.
- Düşünceler I, İstanbul, 1995
- Düşünceler II, İstanbul, 2004
- Dirilişin Çevresinde, İstanbul, 2000.
- Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi I, İstanbul, 1998.
- Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi II, İstanbul, 1998.
- Fizikötesi Açısından Ufuklar ve Daha Ötesi III, İstanbul, 1998
- Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı I, İstanbul, 1999.
- Yapı Taşları ve Kaderimizin Çağrısı II, İstanbul, 1999.
- Varolma Savaşı, İstanbul, 1997.
- Çağdaş Batı Düşüncesinden, İstanbul.
- Unutuş ve Hatırlayış, İstanbul, 1998.

Deneme:

- Edebiyat Yazıları I, Medeniyetin Rüyası Rüyanın Medeniyeti Şiir, İstanbul, 1997.
- Edebiyat Yazıları II, Dişimizin Zarı, İstanbul, 1997.
- Edebiyat Yazıları III, Eğik Ehramlar, İstanbul, 1997.

İnceleme:

- Yunus Emre, İstanbul, 1999.
- Mehmed Akif, İstanbul, 1999.
- Mevlana, İstanbul, 1999.

Günlük Yazılar:

- Farklar, İstanbul, 1997.
- Sütun, , İstanbul, 1999.
- Sûr, İstanbul, 1997.
- Gün Saati, İstanbul, 1999.

Röportaj:

- Tarihın Yol Ağzında, İstanbul, 1999.

B. Yararlanılan Diğer Çalışmalar:

- ABACI Tahir, “Karakoç’un Söylediği”, *Ludingirra Dergisi Sezai Karakoç Özel Dosya*, İstanbul, 1999.
- AÇIKGENÇ Alpaslan, “*Bilgi Felsefesi*”, İnsan Yayınları, İstanbul, 2002.
- BAŞ Münire Kevser, “*Diriliş Taşları*”, Lotus Yayınevi, Ankara, 2008.
- BİLGE Muhiddin, “Diriliş Düşüncesinde Toplum, Millet ve Devlet”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, Ankara, 2003/16.
- CAN Hamit, “Siyasal Bir Tasarım Olarak: Diriliş Partisi”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, Ankara, 2003/16.
- CÖMERT Yusuf Ziya, “Aşka ve Dirilişe Dair”, *Kitap Dergisi Özel Sayı*, İstanbul, 1998.
- EMRE Akif, “Bir Dünya Tasarımı ve Ortadoğu”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, Ankara, 2003/16.
- GÖZÜBÜYÜK A.Şeref, “*Anayasa Hukuku*”, Turhan Yayınevi, Ankara, 1991.
- KAHYAOĞLU Orhan, “İnsan Ölmeden Önce”, *Ludingirra Dergisi Sezai Karakoç Özel Dosya*, İstanbul, 1999.
- KAPANİ Münci, “*Politika Bilimine Giriş*”, Bilgi Yayınevi, Ankara, 1989.
- KARATAŞ Turan, “*Doğu’nun Yedinci Oğlu*”, Kaknüs Yayınları, İstanbul, 1998.
- KURT Ayhan, “Ötesini Söyleyemiyorum”, *Ludingirra Dergisi, Sezai Karakoç Özel Dosya*, İstanbul, 1999.
- LEKESİZ Ömer, “Diriliş ve Uygarlık”, *Hece Dergisi Özel Sayı*, Ankara, 2003/16.
- LEWIS Bernard, “*İslam’ın Siyasal Dili*”, Çev. Fatih Taşer, Kayseri, 1992.
- MARSHALL Gordon, “*Sosyoloji Sözlüğü*”, Bilim ve Sanat Yayınları, Çev. Osman Akonhay-Derya Kömürcü, Ankara, 1999.
- ÖMERUSTAOĞLU Fatma, “Hatıralar İçindeki Otobiyografik Çizgi”, *Kitap Dergisi Özel Sayı*, İstanbul, 1998.
- SARI Osman, “Diriliş Dikkati”, *Zaman Gazetesi*, 5 Ekim 1991.

C. İnternet Kaynakları

- AKYOL Mustafa, http://www.sevde.de/islam_Ans/K/kapitalizm.htm, 06.09.2009.
- OKUMUŞ Fatih, <http://www.anafilya.org/go.php?go=7d2c1200f0214> , 20.09.2009.
- <http://ansiklopedi.turkcebilgi.com/Fa%C5%9Fizm>, 19.08.2009.
- <http://www.edebiyatturkiye.com/forum/index.php?topic=4524.0>, 29.08.2009.
- <http://www.dinlertarihi.net/mazdeizm/default.asp>, 05.08.2009.
- <http://yenisafak.com.tr/aktuel/default.aspx?t=14.11.2007&c=5&i=28077>, 19.08.2009.
- <http://tdkterim.gov.tr/bts/?kategori=verilst&kelime=dirili%FE&ayn=tam>, 06.08.2009.
- http://tr.wikipedia.org/wiki/%C4%B0kinci_Yeni , 29.08.2009.
- http://tr.wikipedia.org/wiki/Sezai_Karakoc, 19.08.2009.
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Marksizm>, 19.08.2009.
- <http://tr.wikipedia.org/wiki/Fa%C5%9Fizm>, 19.08.2009.
- http://www.turkceciler.com/ikinci_yeni_siiri.html, 29.08.2009